

JEZUS MET HEERLIJKHEID EN EER
GEKROOND

VERKLARING
van het
BOEK DER OPENBARING

DEEL IV

*

door G.Vooy's

UITGEGEVEN IN EIGEN BEHEER

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

HOOFDSTUK 17

1a *En een uit de zeven engelen, die de zeven fiolen hadden, kwam en sprak met mij en zeide tot mij:*

Welk een bezoek der ruste moet dit voor Johannes geweest zijn. Ja in feite ook voor al de dienstknechten van de Heere Jezus Christus, aan wie tot dusver alles getoond is betreffende de dingen die haast geschieden moeten.

Er is immers een grote stem uit de tempel des hemels van de Troon gekomen, die gezegd heeft: "Het is geschied."

"De HEERE heeft de stok der goddelozen, de scepter der heersers gebroken, die de volken plaagde in verbolgenheid met een plaag zonder ophouden, die in toorn over de heidenen heerste, die wordt vervolgd, zonder dat het iemand afweren kan." - Jesaja 14 : 5 en 6.

Hierom moet ook het verlost volk des Heeren (evenals het Oudtestamentische Israël dat verlost is geworden uit de Babylonische gevangenschap) wel in dezelfde of in nog sterkere juichtonen uitbreken dan zij, zingende en zeggende: "De ganse aarde rust, zij is stil, zij maken groot geschal met gejuich. Ook verheugen zich de dennen over u en de cederen van Libanon, zeggende: Sinds dat gij daar nederligt, komt niemand tegen ons op, die ons afhouwe. De hel van onderen was beroerd om uwentwil, om u tegemoet te gaan, als gij kwaamt." - Jesaja 14 : 7 t/m 9a.

Om u te beschamen zijn de graven geopend en vele lichamen der heiligen die ontslapen waren, zijn opgewekt. - Mattheüs 27 : 52.

Maar de bokken der aarde zijn verschrikt geworden en werden als doden. - Mattheüs 28 : 4; Jesaja 14 : 9b.

Nu de strijd van de grote en machtige Ruiter op het witte paard (die Hij met de machtige vorst van Babylon gestreden heeft) volbracht is en ook al Zijn dienstknechten hem overwonnen hebben door het bloed des Lams, nu zal voorts gaan blijken welk een zaligheid en rust de Overste Leidsman hunner zaligheid voor hen verworven heeft.

17 : 1a

Wij herinneren er nog even aan, dat de strijd die Hij en Zijn volk doorworsteld hebben, in het blazen der bazuinen voor de aandacht der strijdende Kerk gesteld is, namelijk het wilde rumoer rondom de Kerk van de Heere Jezus Christus, de heftige aanvallen van de satan op Hem en Zijn volk. Dit alles is in zijn volle majesteit geopenbaard.

Ook (in hoofdstuk 11) de Nieuwtestamentische ontwikkeling der Kerk, van "Voorhof des Heeren" totdat zij geworden is een grote stad, maar die geestelijk Sodom en Egypte genoemd wordt, ja geworden is het grote Babylon zoals dit aan haar geopenbaard is, alsmede de uitgieting van de fiolen van Gods toorn op de aarde.

Dit alles is nu voorbijgegaan. Het is geschied.

Vandaar dat wij bij de aanvang gezegd hebben: Welk een bezoek der ruste. Voornamelijk nu *een der zeven engelen, die de zeven fiolen hadden*, hem nader komt onderrichten aangaande alles wat er geschied is.

Uit dit onderricht zal het hem en met hem de strijdende Kerk pas duidelijk worden, wát er feitelijk geschied is en met welke verschrikkelijke machten de Heere Jezus en Zijn Gemeente de strijd hebben moeten voeren.

Onder het beeld van een grote hoer (omdat het grote Babylon, namelijk de tot Babylon geworden Kerk des Heeren, die grote stad, uit de wijn des toorns harer hoerierij alle volken gedrenkt heeft blijkens 14 : 8b) zal deze door satan verwoeste Kerk aan Johannes en aan het overblijfsel des Heeren voor de aandacht gesteld worden.

En hierdoor zal de grote glorie der genade van God gaan blijken, dat Hij in de Reformatie der Kerk haar een geopende deur gegeven heeft - 3 : 8 - om haar van het verschrikkelijke verderf te bevrijden.

Maar ook zal blijken, hoe zij daarna zélf wederom geworden is het grote Babylon, namelijk "Verborgenschap, het grote Babylon, de moeder der hoerierij en der gruwelen der aarde"

17 : 1a

- 17 : 5 - doordat het beest dat uit de afgrond opgekomen is tegen degenen die tegen het eerste beest getuigd hebben, oorlog is gaan voeren, hen overwonnen en gedood heeft. - 11 : 7; 13 : 11 en 12.

Ons tekstgedeelte zegt, dat het *een uit de zeven engelen* geweest is, *die de zeven fiolen hadden, die tot Johannes gekomen is*.

Naar aanleiding van deze sobere mededeling zouden wij de vraag kunnen stellen: Welke van *de zeven engelen is tot Johannes gekomen?*

Maar ook: Als er maar *één engel tot hem gekomen is om met hem te spreken*, waarom worden zij dan allen door het positieve woord *hadden* in het geding gebracht?

Dit woord *hadden* geeft niet de voltooide tijd aan.

Ten opzichte van onze eerste vraag merken wij op: Van tweeën één, óf het is voor de dienstknechten des Heeren van geen enkel belang te weten welke der *zeven engelen tot Johannes gekomen is* óf het moet een zó voor zichzelf sprekende zaak geweest zijn, welke der *zeven engelen* het geweest is, dat het geen nadere aanwijzing behoeft.

En juist dat laatste is onze mening.

Wij achten, dat het de hoogst geplaatste is onder *de zeven, die tot hem gekomen is*. Dát er rangen en standen onder de engelen zijn, blijkt uitdrukkelijk in de Heilige Schrift.

Daarom is het naar onze mening de vierde engel van dit zevental geweest, *die tot Johannes gekomen is*, namelijk de engel die het diepst ingeleid is geweest in de strijd die de Ruiters op het witte paard met deze verschrikkelijke vijand gestreden heeft.

Hij is het die zijn fiool op de zon uitgegoten heeft.

Want én in de ontsluiting van het vierde zegel én bij het blazen der vierde bazuin én in de uitgieting van de vierde fiool is telkens de climax, het beslissende in de heilige oorlog uitgebeeld.

Ten opzichte van de tweede vraag: als er slechts *één uit de*

zeven engelen tot Johannes gekomen is, waarom worden zij door het woord *hadden* dan als een eenheid in het geding gebracht?

Stel eens dat er gezegd was: En de eerste engel dergenen, die de zeven fiolen gehad hebben, kwam tot Johannes of de tweede, enz. tot de zevende toe, dan zou deze tekst een geheel andere betekenis gehad hebben.

Nu blijkt echter de nauwgezetheid van de samenstelling van het Woord van God, omdat door het woord *hadden* dit zevental nu ongedeeld met hun *fiolen* gehandhaafd blijft.

Dit woord *hadden* ziet niet op de voltooid tijd, want dan zou er gezegd zijn: 'Die de zeven fiolen uitgegoten hadden.' Of b.v.: 'Aan wie de zeven fiolen gegeven waren.'

Nu blijkt echter dat het een blijvend oordeel is dat over het grote Babylon uitgegoten is en voorts uitgegoten zal worden. Daarom zegt de engel niet: Ik zal u verklaren het oordeel der grote hoer, hetwelk de zeven engelen die de fiolen hadden, over haar uitgegoten hebben, maar: "Ik zal u *tonen* het oordeel der grote hoer" (dat over haar uitgegoten zal worden).

Zoals ook de profeet Jeremia hiervan geprofeteerd heeft, zeggende: "Een pijnlijk onweder, het zal blijven op het hoofd der goddelozen." - Jeremia 23 : 19.

De fiolen die zijn uitgegoten, zijn slechts beginselen der smarten geweest zoals de Heere Zelf dit verklaard heeft. - Markus 13 : 8.

Daarom, omdat er geschreven staat: *hadden*, zullen zij nimmer volkomen leeggegoten worden.

1b *Kom herwaarts, Ik zal u tonen het oordeel der grote hoer die daar zit op vele wateren.*

Allereerst willen wij ook bij dit tekstgedeelte nadere aandacht schenken aan het woord *tonen* omdat dit woord zo'n belangrijke rol vervuld heeft bij de verklaringen van 1 : 1 en 4 : 1.

Er is een belangrijk verschil tussen dit *tonen* hier en het tonen in de eerstgenoemde teksten.

In die teksten werden wij in hoofdzaak bepaald bij de dingen die haast geschieden moeten. Maar nu zal het in hoofdzaak zijn een *tonen* van de dingen die geschied zijn.

Want niet minder dan een luide stem, komende uit de tempel des hemels van de Troon, heeft gezegd: "Het is geschied."

Daarom zal dit *tonen* meer zijn dan een toelichting op en een nadere verklaring van het oordeel dat over Babylon gebracht is en toch voorts over haar gebracht zal worden.

Dit laatste vloeit in het bijzonder voort uit de uitgieting van de zevende fiool.

Er is echter nog een ander belangrijk verschil tussen dit *tonen* en het tonen in 1 : 1 en 4 : 1.

In de aanvang heeft de verheerlijkte Heiland Zelf - blijkens 4 : 1 en 2 - tot Johannes gezegd: "Kom hier op."

Daar werd hem door een geopende deur een blik in de hemel gegeven om hem de glorie en de majesteit te tonen van Hem Die aldaar op de Troon gezeten was, in het aanzien de steen Jaspis en Sardius gelijk. En een regenboog rondom de Troon, in het aanzien de steen Smaragd gelijk.

Aldaar werd hem de heerlijkheid van het Rijk des lichts ontsloten.

Maar nu wordt hij weggebracht naar een woestijn.

Nu zal hem een andere troon getoond worden, namelijk de troon van de plaatsvervangster van de grote tegenpartijder van God op de aarde, namelijk "een vrouw, zittende op een scharlakenrood beest, dat vol was van namen der godslastering."

In dit *tonen* zal hem een blik gegeven worden in de geraffineerdheid en de rampzaligheid van het rijk der duisternis.

Met het beest als zodanig was Johannes niet geheel onbekend, want toen hij stond op het zand der zee - 12 : 18 - heeft hij uit deze (volkeren)zee reeds dit afschuwelijke beest zien opkomen, hoewel hij reeds bij het blazen der bazuinen er getuige

van is geweest hoe de berijder van dit (in die tijden) afschuwelijke, rode paard in zware strijd gewikkeld is geweest met de Ruiter op het witte paard.

Nochtans heeft hij ook bij het blazen der zevende bazuin getuige mogen zijn van de glorie der overwinning van de Ruiter op het witte paard.

Het is opmerkelijk, dat aan Johannes en met hem aan de dienstknechten van de Heere Jezus (aan wie deze dingen getoond moesten worden) ook deze strijd en de glorie der overwinning nader verklaard zijn. Namelijk in de hoofdstukken 12 t/m 14.

Zo zullen hun ook de aanvankelijke oordelen die over het rijk van de ruiter op het rode paard gebracht zijn, namelijk in de uitgieting der fiolen van Gods toorn op de aarde en de eeuwige ondergang van dit rijk, in dit en de volgende hoofdstukken nader verklaard worden.

Nochtans, en dit is mede het wonderlijke van de samenstelling der Heilige Schrift, werden en worden in deze nadere verklaringen toch op bijzondere wijze de dingen getoond die haast geschieden moeten.

In het bijzonder in de uitgieting van de zevende fiool van Gods toorn heeft Johannes slechts een glimp opgevangen van Gods oordelen die op de aarde uitgegoten zijn.

Wij hebben gezegd: De ontsluiting van het zevende zegel, het blazen der zevende bazuin en de uitgieting van de zevende fiool zijn slechts openbaringen als in vogelvlucht.

Maar nu zal aan Johannes en door hem aan de dienstknechten van de Heere Jezus niet alleen het wezenlijke oordeel dat over het grote Babylon komen zal, geopenbaard worden, maar zullen hem ook de aard, het wezen, de gedaante, de woonplaats, ja het ganse geheimenis van *de grote hoer* getoond worden.

Naar aanleiding hiervan willen wij ook in het bijzonder de aandacht vestigen op de vreselijke naam *grote hoer*, welke naam in feite de uitwendige Kerk zich (met het opkomen van

17 : 1b

het beest uit de 'volkeren'zee) verworven heeft. Deze zal het blijken te zijn, die zich in de tempel Gods gezet heeft om te vertonen dat hij God is. - 2 Thessalonicensen 2 : 4. Deze benaming openbaart de climax van het oordeel van God over haar. Daarom zijn wij van mening, dat het ongetwijfeld de vierde engel geweest is die tot Johannes is gekomen om hem *het oordeel der grote hoer te tonen*.

Deze engel is het die zijn fiool op de zon uitgegoten heeft, opdat de mensen verzengd zouden worden door haar ondraaglijke hitte, in wezen de climax van het oordeel openbarende.

Het is opmerkelijk, dat de Kerk in de loop der eeuwen deze naam: *grote hoer* verworven heeft en tot het grote Babylon geworden is.

In haar jeugd was zij tempel Gods - 11 : 1 - en "waren zij dagelijks eendrachtig in de tempel volhardende en van huis tot huis brood brekende en aten zij tezamen met verheuging en eenvoudigheid des harten en prezen God." - Handelingen 2 : 46 en 47a.

Toen waren de heidenen die de heilige Stad vertreden hebben, nog in de voorhof die van buiten de tempel is. - 11 : 2.

Dit moet het ongetwijfeld geweest zijn, wat de heilige apostel Paulus tot de Thessalonicensen gezegd heeft, dat de verborgenheid der ongerechtigheid alrede onder hen gewrocht werd, maar dat deze door de krachtige werking des Geestes onder hen nog eeuwen lang wederhouden is om zijn verwoestende bedriegerijen in haar te volvoeren. - 2 Thessalonicensen 2 : 7.

Hierdoor heeft de Gemeente des Heeren nog lange tijd kunnen wandelen in de kinderlijke vreze des Heeren.

Maar deze heidenen uit de voorhof des tempels zijn de heilige Stad gaan vertreden en hebben zich (ter beproeving van de oprechte kinderen Gods) onder leiding van het uit de (volkeren)zee opgekomen beest in de tempel Gods gezet en zich tegengesteld en verheven boven al wat God genaamd of

17 : 1b

als God geëerd werd, vertonende God te zijn. - 2 Thessalonicensen 2 : 3 en 4.

Zo is de Gemeente geworden de grote stad die geestelijk genaamd is Sodom en Egypte, alwaar óók onze Heere gekruisigd is. - 11 : 8.

Ondanks het getuigen en profeteren der heilige kinderen Gods onder hen heeft toch de mens der zonde, de zoon des verderfs, haar zo ver ten verderve kunnen voeren, dat hij tenslotte (door het beest dat uit de afgrond opgekomen is en door de tekenen die hetzelfde te doen zijn gegeven - 11 : 7; 13 : 11 t/m 14) de koningen der aarde en der gehele wereld heeft weten te vergaderen tot de krijg van die grote dag des almachtigen Gods. Want het zijn de geesten der duivelen - 16 : 14 - die in de Kerk de overhand hebben gekregen.

Vandaar is zij, die heerlijke, oorspronkelijke planting Gods, het grote Babylon geworden, een woonstede der duivelen en een bewaarplaats van alle onreine geesten en een bewaarplaats van alle onrein en hatelijk gevogelte - 18 : 2 - de moeder der hoererijen en der gruwelen der aarde. - 17 : 5b.

Dit grote Babylon is gevallen en zal vallen, omdat zij uit de wijn des toorns harer hoererij alle volken gedrenkt heeft. - 14 : 8.

Dit is het, waarom in het laatste der dagen tot Gods volk gezegd zal worden: "Gaat uit van haar, Mijn volk, opdat gij aan haar zonden geen gemeenschap hebt en opdat gij van haar plagen niet ontvangt." - 18 : 4.

In beginsel heeft de Heere hun reeds een geopende deur gegeven, opdat zij aan haar gruwelen zouden kunnen ontvlieden - 3 : 8 - namelijk in de Reformatie der Kerk.

Maar door de verleiding en het geweld van het uit de afgrond opgekomen beest is de Kerk der Reformatie overwonnen en zijn de getrouwe getuigen geestelijk vermoord en liggen zij (in geestelijke zin) op de straten van dit geestelijke Sodom en Egypte, totdat zij - blijkens 11 : 7 t/m 12 - opgenomen zullen worden in de hemel.

17 : 1b

Hieruit is ons tekstgedeelte geboren: *Kom herwaarts, Ik zal u tonen het oordeel der grote hoer, die daar zit op vele wateren.*
Wat dit alles in het bijzonder voor de Kerk van ónze tijd te betekenen heeft, kan gekend worden uit het tweede gedeelte van hoofdstuk 9 en de hoofdstukken 11 en 13.

In de eerste gedeelten van de hoofdstukken 11 en 13 is aan de strijdende Kerk getoond, hoe *de grote hoer* zich aanvankelijk in de tempel Gods gedragen heeft. Hoe zij zich in de tempel Gods gezet heeft, zich aanmatigende de zonden van het volk kwijt te kunnen schelden in de biechtstoelen. De zielen der gestorvenen (tegen betaling) uit een door haar verzonnen vagevuur te bidden.

Zij is het, die geheerst heeft over velen en die het land (namelijk de hemel) uitdeelde om prijs, zoals dit door de profeet Daniël voorzgd is. - Daniël 11 : 39.

Zij is het, die in de eerste periode de ware kinderen Gods, die met haar geestelijke hoerrij geen gemeenschap wilden hebben, heeft verbrand en op velerlei wijze heeft gedood en vervolgd. Welke heersers thans van zichzelf zeggen dat zij onfeilbaar zijn.

Zij is het, die in samenwerking met het uit de afgrond opgekomen beest, in tegenwoordigheid van hetzelfde, gemaakt heeft, dat de aarde en die daarin wonen haar wederom aanbidden zullen nu haar dodelijke wond (in de Reformatie der Kerk haar toegebracht) genezen is. - 13 : 12.

Mocht er evenwel nog iemand zijn, die hieruit nog niet *de grote hoer* kan kennen, dan vestigen wij diens aandacht nog in het bijzonder op de laatste woorden van ons tekstgedeelte, die luiden: *die daar zit op vele wateren.*

Aanvankelijk uit de (volkeren)zee opgekomen - 13 : 1 - heeft zij de halve wereld Rooms-Katholiek gemaakt, maar nu, in samenwerking met het beest uit de afgrond, maakt zij dat de aarde en die daarop wonen haar aanbidden.

Zo zit zij in de moderne oecumene *op vele wateren.*

17 : 2a en b

Maar blijkens 16 : 14 zijn het geesten der duivelen, die in haar de scepter zijn gaan zwaaien, want zij doen tekenen en gaan uit tot de koningen der aarde en der gehele wereld om die te vergaderen tot de krijg van die grote dag des almachtigen Gods.

Vandaar de volgende tekst:

2a Met welke de koningen der aarde gehoereerd hebben.

2b En die de aarde bewonen zijn dronken geworden van de wijn harer hoererij.

De samenstelling van deze tekst is weer verrassend en wonderbaar. Hierom hebben wij haar met opzet in twee afzonderlijke en zelfstandige delen vermeld, opdat het verschil onmiddellijk blijken zou.

Het zijn twee geheel van elkaar gescheiden en zelfstandige zaken die in deze tekst aan de orde gesteld worden.

Dit vloeit hieruit voort, dat in feite deze tekst (doch niet alleen deze tekst maar geheel hoofdstuk 17) opnieuw een nadere verklaring is van de profetieën van Johannes die in hoofdstuk 11 vermeld zijn. Want de twee delen waaruit hoofdstuk 11 bestaat, namelijk het eerste gedeelte, de verzen 1 t/m 6 en het tweede gedeelte, de verzen 7 t/m 10, zijn in beginsel reeds verklaard in hoofdstuk 13.

Het eerste gedeelte in 13 : 1 t/m 10 en het tweede gedeelte in 13 : 11 t/m 17.

In deze aanvankelijke verklaring van hoofdstuk 11 zijn in hoofdstuk 13 twee delen van onze tekst zo klaar voor de aandacht gesteld, dat een blinde ze bijna zou kunnen onderscheiden.

Want met het oorspronkelijke uit de (volkeren)zee opgekomen beest *hebben de koningen der aarde gehoereerd*, maar het uit de afgrond opgekomen beest heeft tezamen met haar gemaakt, dat *die op de aarde wonen dronken geworden zijn van de wijn des toorns harer hoererij*.

Over elk dezer delen willen wij nog enige opmerkingen maken.

Ten opzichte van vers 2a zeggen wij: Het is overbekend, hoe de macht van de Kerk zoals zij Rooms-Katholiek geworden is, zich over zeer grote delen van de wereld heeft uitgebreid.

Wanneer wij alle *koningen die met haar gehoereerd hebben*, elk bijzonder bij name zouden noemen, zou dit een lange lijst worden, die toch nog onvolledig zou zijn.

Behalve in alle landen van Europa *hebben* in alle werelddelen *de koningen der aarde met haar gehoereerd*.

Ons vaderland heeft hiermee kennism gemaakt, toen Filips II getracht heeft het protestantisme in Nederland uit te roeien.

En wat Frankrijk betreft, op de Parijse bloedbruiloft in de nacht van 23 op 24 augustus 1572 zijn op aanstichten van de koningin-moeder, Catharina de Medici, duizenden Hugenoten vermoord tijdens het huwelijk van Koning Hendrik van Navarre met Margaretha, de zuster van Koning Karel IX in Frankrijk.

En zelf heeft de grote hoer zich een koninklijke macht aangematigd in haar pauselijke regering over de Kerk die over de gehele aarde verspreid is.

Naar aanleiding van onze tekst vestigen wij er voorts de aandacht nog op, dat het uit de afgrond opgekomen beest in tegenwoordigheid van de hoer gemaakt heeft, dat *die op de aarde wonen dronken geworden zijn van de wijn des toorns harer hoererij* door in een valse oecumene zich met haar te verenigen.

Wat dit laatste voor de heiligen der laatste dagen zal gaan betekenen is geopenbaard in het tweede gedeelte van hoofdstuk 11 en in het tweede gedeelte van hoofdstuk 13, want *die op de aarde wonen zijn dronken geworden van deze wijn harer hoererij*.

3a *En hij bracht mij weg in een woestijn, in de geest.*

17 : 3a

Wij hebben in de verklaring van vers 1 reeds aandacht geschonken aan de tegenstelling "Kom hier op" in 4 : 1 en het "Kom herwaarts" in 17 : 1.

In 4 : 1 werd voor Johannes de deur des hemels ontsloten, maar in déze openbaring worden voor hem de poorten der hel geopend.

Nochtans wordt hij noch in de eerste noch in de tweede openbaring ingeleid in de volkomenheden dezer dingen.

In de eerste openbaring heeft hij slechts door een geopende deur in de hemel kunnen blikken en in deze tweede slechts *in een woestijn*. Echter nog niet in de volle rampzaligheid van het rijk der duisternis.

Daarom zegt ons tekstgedeelte: *En hij voerde mij weg in een woestijn in de geest*.

Het is opmerkelijk dat dit zó gezegd wordt en niet: 'in dé woestijn'.

Want de plaats waar de hoer met haar verleidelijke versierselen zit op vele wateren is bepaald niet in overeenstemming met het beeld van *een woestijn* die zover het oog reiken kan slechts dorheid, troosteloosheid en levenloosheid te aanschouwen geeft. Dat is in elk geval geen plaats van vele wateren en schitterende sieraden.

Daarom moet dit *een woestijn* zijn die, zover het oog reiken kan, slechts dorheid, troosteloosheid, levenloosheid, ledigheid en woestheid te zien geeft, zonder enige zaligmakende kennis en vruchtbaarheid, zoals de St.Vert. dit terecht in haar kanttekening op deze tekst opmerkt.

Daarom wordt er niet gezegd: 'in dé woestijn'.

Het verschil tussen dé woestijn en deze *woestijn* waarin Johannes gevoerd wordt, is zo verbazingwekkend en onvoorstelbaar groot, dat het met geen pen te beschrijven is.

Bij de eerste oogopslag merken wij dit niet zo op en dringt dit niet tot ons door, maar wij willen trachten dit aan te tonen. Misschien kan er dan iets van gezien en verstaan worden.

Als het de leiding van God met Zijn Kerk betreft, waaruit Hij Zijn uitverkorenen bijeen verzamelt, dan blijkt voortdurend in de Heilige Schrift, dat zij van nature in de woestijn vertoeft, namelijk in de woestijn van het van God vervreemde leven.

In deze woestijn werd zelfs de Heere Jezus geleid om verzocht te worden van de duivel. - Mattheüs 4 : 1; Markus 1 : 12; Lukas 4 : 1.

Hoewel dit de woestijn is waarin de ganse mensheid is komen te verkeren sinds haar eerste ouders uit het paradijs verdreven zijn - 12 : 6 - zo is toch in deze woestijn de vrouw geleid, waar haar een plaats gegeven was, van God bereid, opdat zij in deze woestijn, door middel van de twee getuigen gevoed zal worden duizenttweehonderdzestig dagen lang. (Zie de verklaring van deze tekst, 12 : 6).

In deze woestijn is de Heere Jezus Zijn volk achternagegaan, "opdat Hij door Zijn dood teniet zou doen degene die het geweld des doods had, dat is de duivel. Opdat Hij verlossen zou al degenen die met vreeze des doods door ál hun leven der dienstbaarheid onderworpen waren." - Hebreëen 2 : 14b en 15. In deze woestijn heeft de Heere Jezus de satan verslagen met het zwaard des Geestes, hetwelk is Gods Woord, zeggende tot hem: "Er staat geschreven."

En vanuit deze woestijn zijn aan de vrouw, namelijk aan de bruid van de Heere Jezus Christus - Markus 2 : 19 en 20; Johannes 3 : 29; Openbaring 19 : 7 e.a. - twee vleugelen eens groten arends gegeven, opdat zij (namelijk de Nieuwtestamentische Gemeente, nu de draak op Golgotha verslagen is) zou vliegen in de woestijn der volkeren, van waaruit het beest opgekomen is - 13 : 1 - opdat zij aldaar gevoed zal worden een tijd en tijden en een halve tijd, buiten het gezicht der slang. - 12 : 14.

Want de oude slang, welke is de duivel en satanas, is met een grote keten juist al die tijd (in 20 : 1 t/m 3 aangewezen met het symbolische getal van 1000 jaren) in de afgrond gebonden. - Johannes 12 : 31b.

Dit nu is een volkomen andere woestijn dan die waarin Johannes *in de geest* door de engel *gebracht* werd.

Zowel uit de woestijn der wereld als uit de woestijn der volkeren zullen Gods uitverkorenen bevrijd en uitgeleid worden door hun overste Leidsman ter zaligheid en Voleinder des geloofs, Jezus Die voor de vreugde die Hem voorgesteld was (voor hén) het kruis heeft verdragen, de schande verachtende. - Hebreëen 12 : 2b.

De woestijn echter waarheen Johannes *gebracht* werd, is van alle zaligmakende genade en geestelijke vruchtbaarheid ontbloot. Dit is *een woestijn* die eeuwig woest zal blijven.

Een *woestijn* waarin de ruiter op het rode paard met zijn grote zwaard hetwelk hem gegeven is, de scepter zwaait. - 6 : 4.

Een woestijn waarin Johannes ook een vrouw ziet, zittende op een scharlakenrood beest dat vol is van namen van godslastering. - 17 : 3.

Deze *woestijn* had de belofte, dat zij bloeien zal als een roos. - Jesaja 35 : 1. En zij hééft lange tijd gebloeid als een roos, maar satan heeft (door middel van zijn plaatsvervangers) daarin zijn hoofdkwartier gevestigd.

En van hieruit heeft hij zijn vergiftigde pijlen op Gods Kerk afgeschoten.

Hier heeft hij een nieuwe oorlogsstrategie kunnen opbouwen, namelijk de vrouw Izebel, die van zichzelf zegt een profetes te zijn, te laten leren, in bekoorlijkheden van rijkdom, praal en pracht, opdat de dienstknechten des Heeren verleid zouden worden en met haar hoereren en afgodenoffer eten. - 2 : 20.

Hoe verderfelijk en vreselijk het is om door een hoer in hoerenversiersel verleid te worden, wijst ons de Spreuken-dichter aan. - Spreuken 7 : 7 t/m 23.

Hoeveel gevaarlijker en vreselijker is het om door deze geestelijke hoer verleid te worden, zoals deze in vers 4 van ons teksthofdstuk voor de aandacht gesteld zal worden.

Nochtans heeft de machtige Ruiters op het witte paard, aan

17 : 3b

Wie, in Zijn overwinning van satan, "gegeven is alle macht in hemel en op aarde" - Mattheüs 28 : 18b - door middel van Zijn heilige apostelen ook in deze *woestijn* Zijn heilige oorlogsstrategie willen voortzetten, opdat Hij ook de schapen van deze stal zou toebrengen tot de kudde die Hij reeds verworven had. Opdat het zal worden één kudde en één Herder. - Johannes 10 : 16.

Deze stal nu is door de verleidende leringen van de vrouw Izebel geworden tot een Gemeente die de naam had dat zij leefde, maar die in wezen dood was. - 2 : 20 en 3 : 1.

In deze stal heeft de Heere voor Zijn volk dat dreigde te sterven - 3 : 2 - een geopende deur gegeven, opdat het daarvoor zou kunnen uitgaan. - 3 : 8.

Naar *déze woestijn* werd Johannes *in de geest door de engel gebracht*.

En als hij er gekomen is, zegt hij:

3b *En ik zag een vrouw, zittende op een scharlakenrood beest, dat vol was van namen der godslastering.*

Onmiddellijk valt ons de nauwe verwantschap op van dit *beest* met het beest dat Johannes gezien heeft in de ontsluiting van het tweede zegel. - 6 : 4.

Maar veel meer nog met het beest dat Johannes uit de zee heeft zien opkomen. - 13 : 1. En wel om twee redenen.

Ten eerste omdat dat beest de eerste periode van de Nieuwtestamentische tijdgeschiedenis in beeld gebracht heeft evenals *het scharlakenrode beest* uit ons tekstgedeelte dit doet, in tegenstelling tot het beest dat uit de afgrond opkomen zal.

Ten tweede omdat het beest dat Johannes uit de zee zag opkomen, óók zeven hoofden en tien hoornen had, al worden de versieringen aldaar op andere wijze door Johannes gezien.

Om misverstand te voorkomen willen wij er de aandacht op vestigen, dat wij dit *beest*, zoals dit in 13 : 1 t/m 7 en in 17 : 1 t/m 7 voor de aandacht gesteld wordt, aanvankelijk niet moe-

17 : 3b

ten vereenzelvigen met het beest dat uit de afgrond opkomen zal, zoals dit in 11 : 7 t/m 10 en in 13 : 11 t/m 17 voor de aandacht gesteld is en zoals het in ons teksthoofdstuk in het geding gebracht wordt.

Eerst in 17 : 8 zal het beest dat uit de afgrond opkomen zal, zich gaan verenigen met *het scharlakenrode beest waarop de vrouw zit*. Dit is ook uitdrukkelijk gebleken in 13 : 11 en 12.

En als dit geschied is, zal het beest een volkomen gelijkenis vertonen met het beest dat Daniël uit de grote zee, namelijk uit de grote zee der verlorenheid der volkeren der ganse aarde, zag opkomen met zijn verschrikkelijke en gruwelijke gestalte. - Daniël 7 : 7.

Want alsdan zal het de uitbeelding zijn van de tweede periode der Nieuwtestamentische tijdgeschiedenis, die, zoals wij reeds eerder verklaard hebben, in beginsel aangevangen is tijdens het ontstaan der grote Franse revolutie aan het begin der achttiende eeuw.

Deze revolutie heeft zich (voorzoover het de Kerk betreft) geopenbaard als nooit tevoren in haar verschrikkelijke scheuring in de 19^e en 20^e eeuw.

En op wereldlijk gebied in de verwerping van alle gezag.

Hieruit zijn ontstaan de machtige vakbonden over de gehele wereld en de verwerping van zeer vele koningen en keizers.

Deze revolutie is vergezeld gegaan van de tekenen die aan dit beest te doen zijn gegeven. - 13 : 14.

Deze twee eeuwen zijn slechts het begin van de verderfelijke werking van het beest dat uit de afgrond opgekomen is.

Voorts, al is *het beest* waarop Johannes *de vrouw ziet zitten* zeer nauw verwant aan het beest dat hij bij de ontsluiting van het tweede zegel gezien heeft en aan het beest dat hij uit de zee heeft zien opkomen, zo blijkt het toch een zeer bijzondere gedaanteverwisseling te hebben ondergaan.

Niet alleen ten opzichte van zijn kleur, maar ook ten opzichte van zijn berijder.

Zoals het nu door Johannes wordt gezien, wordt zelfs het

17 : 3b

paard niet meer in hetzelfde herkend. Ook de kleur van *het beest* heeft een veel verschrikkelijker aanzien gekregen.

Bovendien, bij de ontsluiting van het tweede zegel kon nog gezien worden dat het een strijdros was, zoals het in de oorlog gebruikt werd, want aan zijn berijder was een groot zwaard gegeven. - 6 : 4.

De kleur van het beest was toen nog niet zo fel.

In de vert. N.B.G. staat zelfs, dat het rossig was.

De St. Vert. daarentegen zegt dat het rood was.

Maar nu is de kleur van *het beest scharlakenrood* geworden.

Uit al deze veranderingen van *het beest* en zijn berijder kan de conclusie getrokken worden, dat de oorlogsstrategie van de ruiter op het rode paard in zijn te velde trekken tegen de Ruiters op het witte paard op een bepaald moment toch wel sterk gewijzigd moet zijn. Deze wijziging heeft inderdaad plaatsgevonden, toen hij door de Ruiters op het witte paard gezeten, verpletterend verslagen is.

Niet alleen in de woestijn door het tweesnijdend scherpe zwaard - Mattheüs 4 : 1 t/m 11 - maar bovenal op Golgotha's heuveltop en in de hof van Jozef van Arimathea, toen Hij is opgestaan uit de doden. Dit wordt bevestigd in Johannes 12 : 31b en in Openbaring 20 : 3.

Daaruit blijkt, dat de overste der wereld te dien dage buiten geworpen is en met een keten in de afgrond gebonden is.

Vanaf die tijd is de satan genoodzaakt zijn oorlogsstrategie volkomen te veranderen.

Daarom wordt hij door Johannes nu niet meer gezien als een open strijder, gewapend, zittende op een rossig of misschien een rood paard, maar nu treedt hij in het strijdperk met de Kerk van de Heere Jezus Christus als een verachtelijke en bedriegelijke hoer, *zittende op een scharlakenrood beest*, dat helemaal niet de gedaante van een strijdros heeft.

Evenwel beeldt deze *scharlakenrode* kleur van *het beest* satans opgewondenheid uit. "Grote toorn" zoals 12 : 12 het zegt.

En het beeldt zijn ergernis uit vanwege zijn geleden nederlaag. Temeer daar hij weet, dat hij een kleine tijd heeft - 12 : 12 - om de glorie der overwinning van zijn tegenstander, namelijk Gods Nieuwtestamentische Gemeente te vernietigen.

Zoals het bloed van een mens na een geweldige nederlaag naar zijn hoofd stijgt, als hij zich wil wreken op zijn tegenpartij, zo is de kleur van *het beest* dat hij nu laat berijden van rossig of rood *scharlakenkleurig* geworden van haat en woede.

Dit temeer daar hij nu, gevangen genomen zijnde, bepaald geweten moet hebben, als kenner van de Schriften, dat zijn machtige Tegenstander na Zijn hemelvaart gaven genomen heeft om uit te delen onder de mensen.

Ja zelfs onder de wederhorigen, namelijk uit de heidenen, om bij Hem te wonen. - Psalm 68 : 19.

Van hieruit heeft de satan (onder het wonderlijke bestuur des Allerhoogsten) plaatsvervangers op de aarde kunnen aanstellen.

Evenals hij in het paradijs door middel van een slang een positief resultaat heeft weten te bereiken om de mensen tegen God in opstand te brengen, zal hij andermaal (maar nu door een beest dat hij uit de 'volkeren'zee zal doen opkomen, zijn beproefde manier van verleiding) alles in het werk stellen om de gehele wereld aan zich te onderwerpen - 20 : 7 t/m 9 - maar nu op een veel sluwere manier.

Daarom ziet Johannes nu niet een strijder op een rossig of een rood paard, maar *een vrouw* in hoerenversiersel *op een scharlakenrood beest*. Niet in het minst het aanzien hebbende om oorlog te voeren tegen de Kerk des Heeren, maar om haar op listige en bedriegelijke wijze naar het verderf te leiden.

Het verschil tussen de *scharlakenrode* kleur van dit *beest* en de rossigrode kleur van het paard waarop de tegenstander van voorheen (onder het Oude Testament) de Gemeente des Heeren heeft trachten te verleiden, is niet alleen de uitbeelding van de toegenomen toorn des satans, zoals wij dit uit 12 : 12 aangetoond hebben, maar is tevens het zinnebeeld van de toe-

genomen openbaring der zonde in de mensen, zoals blijkt uit 2 Thessalonicensen 2 : 9 t/m 11.

Al is aan satan zijn eeuwige ondergang bekend geweest (zoals blijkt uit Mattheüs 8 : 29) omdat het zijn begeerte is geweest om de Allerhoogste gelijk te worden, gelijk blijkt uit Jesaja 14 : 12 t/m 14, zo heeft dit toch de toeneming zijner boosheid niet weggenomen.

En voornamelijk niet in de begeerte om het sieraad van Gods schepping, de mens, steeds verder tegen God op te zetten, hem van Hem af te voeren en in het verderf te storten.

Johannes moet zich ongetwijfeld zeer verwonderd hebben bij het zien van deze bovenmate versierde hoer, *zittende* op zo'n fel gekleurd *beest*, dat bovendien *vol was van namen der godslastering*.

Wanneer de engel hem dit *beest* en de hoer die erop zit, zal gaan verklaren, zal het hem en ons duidelijk worden wie en wat er onder deze symbolische voorstellingen verstaan moet worden. Namelijk dat *het beest* is degene "die zich tegenstelt en verheft boven al wat God genaamd of als God geëerd wordt", dat hij het is die zich in de tempel Gods gezet heeft, zichzelf vertonende dat hij God is." - 2 Thessalonicensen 2 : 4. En dat de hoer die *op het beest zit* de uitwendige praalvertoning van de vervallen Kerk is, zoals zij Rooms-Katholiek geworden is.

Daarom zijn dit *beest* en de hoer die erop zit een uitbeelding en een vervulling van de profetie van Johannes in het eerste gedeelte van hoofdstuk 11 en een nadere verklaring van het eerste gedeelte van hoofdstuk 13.

Wij willen voorts nog enige aandacht schenken aan het feit dat dit *beest vol is van namen van godslastering*.

Het is opmerkelijk dat Johannes hier geen enkele van deze *godslasteringen* aanwijst of bij name noemt, zoals hij dit wél gedaan heeft in hoofdstuk 13.

Daar heeft hij gezegd: "En hetzelfde werd een mond gegeven

om grote dingen en *godslasteringen* te spreken.....en het opende zijn mond tot lastering tegen God, om Zijn Naam te lasteren en Zijn tabernakel en die in de hemel wonen.” - 13 : 5 en 6.

En omdat deze *lasteringen* daar aan de dienstknechten des Heeren getoond zijn, hebben zij nu geen nadere aanwijzing van node.

De vrouw, de grote hoer, *die op het beest zit*, heeft deze *lasteringen* als een haar welgevallige beker (haar door de vader der leugenen in de hand gezet) tot op de bodem leeggedronken, zodat zij, zoals 14 : 8b dit gezegd heeft, ”uit de wijn des toorns harer hoererij alle volken gedrenkt heeft.”

Ja het zal zelfs gaan blijken, dat de satan zijn eigen aard in *het beest* dat uit de (volkeren)zee is opgekomen (namelijk in de leiders van de Kerk des Heeren) heeft ingegoten.

Zo zijn ze zijn vertegenwoordigers op de aarde geworden.

Dit blijkt, want het is zijn oerzonde geweest om de Allerhoogste gelijk te willen zijn en dat is ook de begeerte van zijn plaatsvervangers geworden, namelijk om zich in de tempel Gods te zetten, vertonende dat zij God zijn.

Een bijzondere *naam van godslastering op dit beest* is ongetwijfeld ook geweest het met de daad ontkennen van de volkomenheid van de offerande van Jezus Christus door een systeem van goede werken, ja zelfs van overtollig goede werken, te voegen bij het volbrachte werk van de Heere Jezus Christus.

Ook *lastert* hij de heiligheid des Heeren door aan het Heilig Avondmaal des Heeren een eigenwillige betekenis te geven.

De Heidelbergse Catechismus noemt dit in zondag 30 vr. en antw. 80 een verloochening der enige offerande en des lijdens van Jezus Christus en een vervloekte afgoderij.

Bovendien *lastert* hij de Naam des Heeren, als hij doet alsof de heerlijkheid der Gemeente van de Heere Jezus Christus op de aarde niet bestaan kan zonder vertoon van uitwendige pralerij met purper, scharlaken, goud, kostelijk gesteente en paarden.

17 : 3c

Maar het toppunt der *lasteringen* van de Naam des Heeren door dit *beest* is het tot de dood toe vervolgen van velen van hen die al deze *godslasteringen* bestraft hebben.

Doch dit alles zijn slechts de uitwendige kentekenen waaraan dit *beest* gekend kan worden.

De meer verborgen kentekenen zijn:

3c En het had zeven hoofden en tien hoornen.

Het is noodzakelijk steeds voor ogen te houden, dat alle uitbeeldingen, wel in het bijzonder die betreffende het oordeel der grote hoer, symbolische uitbeeldingen en voorstellingen zijn.

Nochtans wordt in deze aan Johannes een nadere verklaring gegeven van:

1. De profetieën ten aanzien van de grote stad. Namelijk hoe deze tot een geestelijk Sodom geworden is. - 11 : 1 t/m 7.
2. Hetgeen in beginsel over deze profetieën verklaard is in het eerste gedeelte van hoofdstuk 13.

Naar onze overtuiging wordt in al deze Schriftgedeelten op symbolische wijze de Nieuwtestamentische Kerk voor de aandacht gesteld, zoals zij Rooms-Katholiek geworden is.

In ons tekstgedeelte wordt nu ook de stád Rome in het geding gebracht, waarin het uit de zee opgekomen beest lange tijd zijn troon gevestigd heeft. Als de kentekenen van de vrouw en van het beest dat haar draagt nader door de engel verklaard zullen worden, zal dit overtuigend blijken.

Mede door de verklaringen van vele oude schrijvers (noot 27 bij vers 9 van ons hoofdstuk, St.Vert. uitgave Keur) waaraan wij de aardrijkskundige kennis over deze stad ontleenden, komen wij tot onze zienswijze.

Als deze zeven aldaar met name genoemde deskundigen en vele anderen met hen deze dingen zó verklaard hebben en als we alle Schriftgedeelten die over deze dingen gehandeld hebben, met al de verklaringen die wij hiervan hebben mogen

geven, mede in het geding betrekken, dan kan er naar onze mening (vanwege het overtuigende bewijs dezer verklaringen) zelfs van de meest fanaticke tegenstander geen zinnige tegenspraak meer verwacht worden.

Het besluit van onze tekst: *zeven hoofden en tien hoornen* is als een zegel op de gepasseerde akte der kentekenen van het beest en zijn berijder, zoals deze in de voorafgaande teksten van dit hoofdstuk voor de aandacht gesteld zijn.

Al deze kentekenen van de vrouw, zoals: haar zitten aan vele wateren, haar hoereren met de koningen der aarde, haar geestelijke dronkenschap met de volkeren waarmee zij gehoereerd heeft, de geestelijke woestijn waarin zij vertoeft, zijn evenzovele beslissende en doorslaggevende kentekenen van de grote hoer.

Maar de *zeven hoofden* op het beest en de *tien hoornen* die het heeft zijn als een verzegeling onder deze opgestelde akte.

Deze kentekenen van het beest zijn in dubbele zin uitermate wonderlijk en merkwaardig.

In de eerste plaats heeft Johannes reeds toen hij dit beest uit de zee heeft zien opkomen deze *zeven hoofden en tien hoornen* op het beest gezien. Maar toen heeft hij ook tien koninklijke hoeden op de *hoornen* van het beest gezien. Van deze koninklijke hoeden is nu niets meer te zien.

In de verklaring van die tekst - 13 : 1 - hebben wij gezegd: Deze koninklijke hoeden beelden de oorspronkelijke glorie van het beest uit, namelijk de grote macht en de majesteit die aan hetzelfde van oorsprong gegeven waren. Maar deze glorie is in zijn opstand tegen God voor hem verloren gegaan.

Bij het blazen der vierde bazuin is hij verslagen en onttroond, zoals dit bij het blazen der zevende bazuin geopenbaard is en voorts geopenbaard zal worden.

In de tweede plaats laten deze kentekenen ons zien dat, nu deze oorspronkelijke hemelvorst in zijn zware val onttroond is, hij een karikatuur van zijn oorspronkelijke majesteit heeft

17 : 4a

trachten te leggen op zijn plaatsbekleders op de aarde. Oorspronkelijk (onder het Oude Testament) in de Farao's van Egypte, in de koningen van Babylon en Tyrus en in vele anderen voor en na hen.

Maar nu hij in de dood en in de opstanding van de Heere Jezus openbaar tentoongesteld en beslissend verslagen is, heeft hij zijn plaatsvervangers op veel sluwer en listiger wijze met zijn vergane glorie bekleed.

Met de macht en het aanzien van deze *zeven hoofden en tien hoornen* tracht hij zijn gevallen rijk weer op te richten. Een rijk gelijk aan het rijk des Allerhoogsten "Wiens grondslag is op de bergen der heiligheid." - Psalm 87 : 1.

Gods volk hief de ogen op naar deze bergen om vandaar des Heeren hulp te verwachten. - Psalm 121 : 1.

Hierom heeft ook hij zijn residentie gebouwd op zeven bergen. Dit temeer omdat de Godsstad Jeruzalem door zijn invloed verwoest is.

Zo heeft hij zijn grote stad Rome gesticht, die hij op geestelijke wijze schoner zal maken dan het eertijds door hem gestichte Babylon waarin zijn stedehouder Nebukadnézar de scepter gezwaaid heeft, zeggende: "Is dit niet het grote Babylon dat ik gebouwd heb?" - Daniël 4 : 29 en 30.

Tenslotte "zal hij zijn paleis planten tussen de zeeën aan de berg des heiligen sieraads, maar alsdan zal hij tot zijn einde komen en geen helper hebben", zoals Daniël dit geprofeteerd heeft in Daniël 11 : 45 en zoals wij dit verklaard hebben naar aanleiding van Openbaring 13 : 14b.

4a *En de vrouw was bekleed met purper en scharlaken en versierd met goud en kostelijk gesteente en paarlen.*

Het is opmerkelijk, dat de ganse heilshistorie (namelijk de ganse Godsopenbaring) waarin het Gode behaagd heeft Zichzelf aan Zijn schepselen bekend te maken (zoals Paulus dit in Romeinen 9 : 22 zegt: "Of God, willende Zijn toorn bewijzen en Zijn macht bekendmaken") cirkelt rondom en

17 : 4a

zich openbaart in twee centraal staande beelden, namelijk het Lam en de vrouw en de draak en *de vrouw*.

In het Lam en de vrouw wordt Zijn wonderbare macht van genade en recht geopenbaard.

En in de draak en *de vrouw* Zijn toorn in Zijn volmaakte rechtvaardigheid.

Voor ons, nietige stervelingen, wordt de rust van het Lam en de vrouw uitgebeeld in de stad des vredes, Jeruzalem.

En de onrust van de draak en *de vrouw* in de stad des verderfs, Babylon.

Onder deze twee beelden worden aan de dienstknechten van de Heere Jezus de verborgenheden des Allerhoogsten geopenbaard.

”En buiten alle twijfel, de verborgenheid der godzaligheid is groot, God is geopenbaard in het vlees, is gerechtvaardigd in de Geest.” - 1 Timotheüs 3 : 16a en b.

Nochtans zijn *de vrouw* en het beest (de draak) dat haar draagt, ook een verborgenheid. Dit blijkt uit 17 : 7b.

Deze twee beelden staan echter niet alleen hier centraal, maar zij hebben ook bijzonder centraal gestaan in hoofdstuk 12.

Trouwens in de ganse Heilige Schrift worden zij onder verschillende beelden als aan elkaar tegengesteld voor de aandacht gesteld. Als daar zijn de tegenstellingen Kaïn - Abel, Izaäk - Ismaël, Jakob - Ezau.

Dit zijn de beginselen der tegenstellingen, maar ze worden steeds groter.

In de bevrijding van Gods volk uit Egypteland is de draak opgewassen en gegroeid tot een Farao en zijn legermachten, staande tegenover het uitverkoren volk des Heeren.

De draak staande tegenover de wolk die het volk des Heeren tot bescherming was. Hoewel in deze zelfde wolk ook de majesteit van Gods toorn en Zijn macht geopenbaard zal worden.

Voor het volk des Heeren was zij een oorzaak van bevrijding, maar voor hun vijanden een oorzaak van omkomen.

In deze alle ligt een profetie verborgen van de naar de volkomenheid toegroeiende openbaring van beide, namelijk een openbaring van boosheid en geweld van de draak en een openbaring van Gods macht en majesteit om (ondanks het toenemende geweld van de draak) Zijn uitverkoren volk van zijn geweld te bevrijden.

In ons teksthoofdstuk begint de volwassenheid van de draak (het beest) en *de vrouw* die erop zit, zich af te tekenen en aan te kondigen.

Insgelijks in hoofdstuk 19 die van het Lam en de vrouw.

In 18 : 21 zal de volkomenheid der rampzaligheid van de draak en *de vrouw* geopenbaard worden.

En in de hoofdstukken 20 en 21 de volkomen gelukzaligheid van het Lam en de vrouw.

Ons tekstgedeelte bepaalt ons bij het beest en *de vrouw*, verkerende in een onvoorstelbare woestijn.

Het volk des Heeren, aan wie deze dingen getoond worden, verkeert gelijktijdig met haar ook nog wel in 'de' woestijn, maar in een volkomen andere woestijn dan die waarin zich *de vrouw* bevindt, die op het beest zit.

Het volk des Heeren leeft onder de wolk en vuurkolom van het Evangelie der genade en wordt gevoed met het hemelse Manna en gedrenkt uit de geestelijke steenrots Christus, maar het beest en *de vrouw* verkeren in een dorre doodswoestijn, zoals wij bij de verklaring van 17 : 3a gezegd hebben.

Nu alles geschied is, zullen aan beiden hun wegen die zij gegaan zijn, maar ook hun einde getoond worden in de hoofdstukken die nog volgen zullen.

Ons tekstgedeelte zegt, dat *de vrouw* die het beest (de draak) tot haar leidsman heeft gekozen, *bekleed is met purper en scharlaken en versierd is met goud, met kostelijk gesteente en met paarlen.*

Een bedrieglijke nabootsing van de versieringen van de vrouw, de bruid des Lams, toen de Heere haar uit het Egyptische diensthuis uitgeleid heeft en zij van haar verdrukkers geëist

17 : 4a

had zilveren vaten en gouden vaten en klederen. - Exodus 12 : 35b.

Ja alles waarmee de hoer zich versierd heeft is bij het volk des Heeren gevonden in de woestijn. - Exodus 25 : 3 t/m 7.

De vrouw die op het beest zit, heeft zich met al deze dingen *versierd* (namelijk in haar erediensten) ondanks het feit dat al deze ceremoniën in de Nieuwtestamentische erediensten der Gemeente van de Heere Jezus Christus geen gelding meer hebben.

Háár versiersel is geworden "met alle ootmoedigheid en zachtmoedigheid, met lankmoedigheid, verdragende elkander in liefde; zich benaarstigende te behouden de enigheid des Geestes door de band des vredes" - Efeze 4 : 2 en 3 - "beproevende wat de Heere welbehaaglijk is." - Efeze 5 : 10; 1 Petrus 3 : 1 t/m 8.

Nu wij deze tegenstellingen aldus voor de aandacht gesteld hebben, valt ook onmiddellijk de tegenstelling op tussen de Rooms-Katholieke Kerk en de Kerk der Reformatie.

De *kleding* en de *versierselen van de vrouw* op het beest zijn niet alleen te zien in de wereld der goddelozen, maar ook in het bijzonder in de Kerk zoals zij Rooms-Katholiek geworden is. Het mag dan misschien in onze tijd wat afgezwakt zijn, maar in de voorgaande eeuwen is zij met al deze dingen overvloedig *versierd* geweest.

Ook het beest waarop *de vrouw* zit (het beest dat *de vrouw* draagt, de leiders der Kerk, pausen, kardinalen en vele anderen) heeft zijn *scharlakemrode* kleur (in zijn kleding) niet verborgen gehouden.

Evenmin als het zwaard der leugenen hetwelk aan het beest gegeven was. - 6 : 4d. In onze dagen hanteren zij dit zwaard door zichzelf onfeilbaar te verklaren.

Ook nu vertonende dat zij in de tempel Gods als een God zitten. - 2 Thessalonicensen 2 : 4.

Het bovenmate verwerpelijke van het beest en *de vrouw* is, dat zij al deze *versieringen* en onvoorstelbare rijkdommen verwor-

17 : 4b

ven hebben met hun geestelijke hoererijen, o.a. door het verkopen van aflaten, het (hemelse) land uitdelende voor geld, "om prijs", zoals Daniël hiervan geprofeteerd heeft. - Daniël 11 : 27 t/m 39.

Voorts haar koophandel met de overlevenden ten behoeve van hun gestorven familieleden om hen voor veel geld uit het vagevuur te bidden.

Zij die aan haar macht ontkomen zijn, getuigen ervan hoe deze hoer die op het beest zit zich op velerlei wijze verrijkt heeft met haar (geestelijke) hoererijen, de mensen bedrieglijk omkopen om hun zielen te vermoorden.

De vrouw, zittende op het beest, heeft echter nog meer en andere kentekenen, waaruit zij duidelijk gekend kan worden. Het volgende tekstgedeelte zegt:

4b *En had in haar hand een gouden drinkbeker, vol van gruwelen en van onreinigheid harer hoererij.*

Hoewel dit gehele hoofdstuk 17 een verklaring is van de verborgenheid der vrouw en van het beest dat haar draagt, zo wordt in dit zinnebeeld (namelijk van ons tekstgedeelte) wel zeer in het bijzonder de verdorvenheid der Kerk aangewezen zoals deze was ten tijde van de Reformatie der Kerk.

Want deze *gouden drinkbeker in de hand van de vrouw* ziet in de eerste plaats op de gevaarlijke, verleidelijke en verschrikkelijke leringen waarmee de Kerk zoals zij Rooms-Katholiek geworden is, het volk onderwezen heeft vele eeuwen lang en hoe het volk daardoor misleid is.

We moeten er evenwel op letten, dat als de engel aan Johannes het oordeel der grote hoer gaat tonen, hij niet alleen deze periode van haar verborgenheid tonen zal, maar haar ganse geheimenis, zoals wij dit reeds bij de verklaring van vers 1b gezegd hebben.

Namelijk niet alleen hoe zij zich aanvankelijk in de tempel Gods gezet heeft met deze *gouden drinkbeker in haar hand*, maar ook hoe zij de heilige Stad heeft vertreden 42 maanden

lang - 11 : 2 - en daarna óók alle volken gedrenkt heeft uit deze vreselijke *beker*. Dit bleek uit 14 : 8b.

De *volheid* waarvan ons tekstgedeelte getuigt, ziet niet alleen op haar aanvankelijke verderfenissen waarmee zij in de eerste periode de Kerk met haar leer verdorven heeft. In deze *volheid* ligt ook besloten de tweede periode, waarvan Johannes geprofeteerd heeft in hoofdstuk 11, zeggende: Als zij (namelijk de getuigen die in de Naam des Heeren tegen deze *gruwelen der onreinheid harer hoererij* geprofeteerd hebben) hun getuigenissen zullen geëindigd hebben, zal het beest dat uit de afgrond opkomen zal, in tegenwoordigheid van hetzelfde - 13 : 12 - zijn gruwelen tot het hoogste toppunt brengen. Dit blijkt uit 11 : 7 t/m 10; 12 : 17; 13 : 11 t/m 17; 16 : 13 en 14. Dan zullen zij tezamen maken, dat de aarde en die daarin wonen het eerste beest aanbidden zullen. - 13 : 12.

Het is voor, tijdens en na de Reformatie der Kerk al gebleken, hoe vreselijk deze *gouden beker is in de hand van deze vrouw*. Maar als het beest uit de afgrond opgekomen zal zijn, zal de *onreinheid der hoererij van deze beker* wel in het bijzonder geopenbaard worden. Want dát afschuwelijke beest zal zich openbaren met twee hoornen, des Lams hoornen gelijk. Namelijk "met een gedaante van godzaligheid, maar de kracht ervan verloochend hebbende." - 2 Timotheüs 3 : 5.

De bedrieglijkheid van deze hoornen, des Lams hoornen gelijk, wordt hierin geopenbaard, dat de volgelingen van het eerste beest de Bijbel weer mogen gaan lezen, hetgeen hun voorheen op straffe des doods verboden was.

Maar het gif dat zich in *de beker* bevindt wordt er niet door veranderd.

Voor de ongeleerde en onvaste mensen zal het de Waarheid zodanig weten te verdraaien, dat zij het niet bemerken. Dit blijkt uit 2 Petrus 3 : 16.

Nu dreigt hier echter een uitzonderlijk gevaar voor iedereen die niet Rooms-Katholiek is. Want deze verklaring zou de in-

druk kunnen wekken, dat zij die niet met haar leer instemmen, ja zelfs zij die met een oprecht geloof aan de Reformatorische belijdenis onwankelbaar vasthouden, niets met deze *gouden beker* te maken hebben.

Van nature drinken wij allen maar al te gretig uit deze *gouden beker*. Niet alleen vanwege het feit dat met het opkomen van het beest uit de afgrond de Roomse Kerk zich in een valse oecumene met het protestantisme en met allen die op de aarde wonen verenigen zal tot het grote Babylon, maar omdat ieder mens van nature gelijkt op zijn voorouders Adam en Eva.

De verboden boom was een lust voor de ogen, als *een gouden beker* en begeerlijk om verstandig te maken. - Genesis 3 : 6.

Niet alleen de glans van het *goud* van *de beker* is bekoorlijk, maar meer nog zijn inhoud. Daarom wordt deze bij wijn vergeleken. - 14 : 8.

Hoewel de hoer zelf een diepe gracht is en een enge put en hoewel zij loert als een rover en de trouwelozen onder de mensen vermenigvuldigt, (zoals de Spreukendichter ons van een hoer onderwijst) is nochtans *de gouden beker die in haar hand is, vol zijnde van gruwelen en van onreinigheid harer hoerij* zo mogelijk nog gevaarlijker voor de Kerk dan zij zelf is. Want zijn inhoud is als de wijn die, als men daarvan drinkt, in zijn einde als een slang zal bijten en steken als een adder, zoals dit blijkt uit Spreuken 23 : 27 t/m 32.

Zou de beker in de hand der vrouw van aardewerk geweest zijn en de vrouw er zelf niet als een bekoorlijke hoer uitgezien hebben, dan zou de toeleg van het beest dat haar deze *gouden beker in de hand* heeft gezet, misschien niet zo succesvol geweest zijn.

Maar nu het beest de Kerk met zoveel pronkerij opgesierd heeft en *de beker* van haar onderwijs met bedwelmende wijn gevuld heeft, zijn de ogen der mensen beneveld geworden door het veelvuldig drinken van deze *onreinigheid harer hoerij*, zodat zij de Waarheid van de leugen niet meer hebben

kunnen onderscheiden.

En de vrouw zelf, zij is dronken geworden van het bloed der heiligen die zij vermoord heeft.

Namelijk van degenen aan wie God een geopende deur gegeven heeft om haar *gruwelen* te kunnen ontvlieden - 3 : 8 - van wie God de ogen geopend heeft voor het verderfelijke van haar leer, zodat zij haar slangenbeet en addergif gewaar geworden zijn.

Vergeving der zonden te ontvangen in de biechtstoel en hun benauwde geweten te stillen met rozenkransgebeden, zoals zij adviseert en vele andere verordeningen der Kerk na te volgen hebben geen rust in hun geweten kunnen geven.

Hieruit is hun protest geboren en hierom zijn zij door de vrouw vermoord.

5 En op haar voorhoofd was een naam geschreven, namelijk Verborgenschap, het grote Babylon, de moeder der hoerrijen en der gruwelen der aarde.

Hoewel haar eigen naam *Verborgenschap* is, blijkt zij toch ook een drievoudig kenteken te hebben.

Het is opmerkelijk, dat er niet gezegd wordt dat ook zij vol is van namen der godslastering, hoewel zij toch een duidelijke overeenkomst vertoont met het beest waarop zij zit; alleen al gelet op de kleur van het beest en op de kleding van de vrouw.

Dit vloeit naar onze mening hieruit voort, dat het beest waarop de vrouw zit in feite de draak zelf uitbeeldt, omdat deze zijn kracht en zijn troon en grote macht aan het beest gegeven heeft blijkens 13 : 2.

De draak laat zich zo vertegenwoordigen door de leidlieden der Kerk.

Hij kan (sedert hij zijn uitzonderlijk hoge glorieplaats in de hemel bij God verlaten heeft) niet anders meer dan God lasteren.

Maar de vrouw die op het beest zit, die de draak is toegeval- len, is zolang zij nog niet met hetzelfde met eeuwige banden in

17 : 5

de duisternis geketend is - Judas : 6 - een *verborgenheid*.

Deze haar *verborgenheid* komt tot uiting in de ganse mystieke leer der Roomse Kerk.

Reeds vanaf het begin dat de overste dezer wereld buiten geworpen is - Johannes 12 : 31b - is hij erop uit geweest zich te laten gelden in de Gemeenten van de Heere Jezus Christus. Aanvangende met een synagoge des satans in de Gemeente van Smyrna. - 2 : 9b.

Zijn troon zettende in de Gemeente van Pergamus. - 2 : 13a.

En enige tijd later zich in de tempel Gods zettende, zichzelf vertonende dat hij God is. - 2 Thessalonicensen 2 : 4b.

Voorts hebben wij in de verklaring van vers 4b reeds gewezen op de onvoorstelbare tegenstelling: Het Lam en de vrouw en het beest en de vrouw.

Beiden zijn evenwel een *verborgenheid*.

De *verborgenheid* des Heeren blijkt uit Psalm 25 : 14; Spreuken 3 : 32; Romeinen 16 : 25; 1 Corinthe 2 : 7 en 4 : 1; Efeze 3 : 3, 4 en 9; Colossensen 1 : 26 en 27; 1 Timotheüs 3 : 9 en 16.

Déze *verborgenheid* is voor degenen die Hem vrezen. - Psalm 25 : 14. Dit is de *verborgenheid* der Godzaligheid, die groot is. - 1 Timotheüs 3 : 16a.

Maar de *verborgenheid* van de vrouw en het beest dat haar draagt - 17 : 7 - is *de verborgenheid* der ongerechtigheid. - 2 Thessalonicensen 2 : 7. Hierin zoeken allen die op de aarde wonen van nature hun vermaak. - 13 : 14.

Zij allen, welker namen niet zijn geschreven in het Boek des Levens, zullen hetzelfde aanbidden. - 13 : 8.

Deze allen die op de aarde wonen, welker namen niet zijn geschreven in het Boek des Levens, zullen zich verwonderen over de *verborgenheden* van het beest en de vrouw die erop zit - 17 : 8b - zeggende tot elkaar: "Wie is dit beest gelijk?" - 13 : 4b - dat zulke grote tekenen kan doen? - 13 : 13a.

In beginsel hebben het beest en de vrouw die erop zit hun

verborgenheden gecamoufleerd en bedekt gehouden, verstrikkende de zielen der mensen door de gouden beker, door het purper en het scharlaken en door de versierselen van de hoer.

De mensen zijn verstrikt door de bedrieglijke *hoererijen* van deze hoer.

Door haar *verborgenheden* de Waarheid bedekkende, als zij op mystieke wijze in de Latijnse taal haar verborgen ritueel voor de ogen der mensen stelde.

Haar *verborgenheden* openbaarde zij ook in het aanroepen en de voorspraak van gestorven heiligen. Bovenal van Maria, de moeder des Heeren.

Maar de *verborgenheden* verbergende achter dikke kloostermuren, in de biechtstoel, in haar huwelijksverboden voor priesters en nonnen.

In haar *verborgenheden* een karikatuur makende van de Gemeente van de Heere Jezus Christus.

In de eerste periode van de Nieuwtestamentische tijdgeschiedenis waren haar *verborgenheden* in haar *gruwelen* nog enigszins bedekt.

Maar sinds het uit de aarde opgekomen beest gemaakt heeft, dat allen die op de aarde wonen haar wederom (na haar verloren terrein in de Reformatie der Kerk) aanbidden zullen, is zij in een valse oecumene tezamen met het vervallen protestantisme gegroeid tot de grote stad, aanvankelijk geestelijk Sodom en Egypte genaamd.

Zij is geworden: *het grote Babylon, de moeder der hoererijen en der gruwelen der aarde*. Namelijk in het uit de aarde opgekomen beest.

Deze bedekt *de gruwelen zijner verborgenheden* met zijn twee hoornen, des Lams hoornen gelijk.

Hij tracht onder zijn volgelingen te rechtvaardigen het verschrikkelijke, revolutionaire socialisme en communisme van onze tijd, verwerpende alle gezag tot zelfs in de gezinnen toe.

Hij verwekt in de mensen een onverzadigbare begeerte tot

17 : 6a

aards genot, die zich mede openbaart in eten en drinken, verbrijzelende en vertredende het overige - Daniël 7 : 19b. In feestvieren en uitgaan, kortom de dagelijkse weelde hun vermaak achtende. - 2 Petrus 2 : 13b.

Deze *gruwelen* gaan gepaard met huwelijksverachting, hoerachtige kleding, publieke hoererijen, homofiele verhoudingen en zoveel andere gruwelijke dingen meer, waarmee wij in onze tijd geconfronteerd worden.

En nochtans zullen het beest en de hoer aan al deze *gruwelen* een schijn van godzaligheid geven, zoals dit ook door de apostelen Paulus en Petrus voorzgd is. - 2 Timotheüs 3 : 1 t/m 9; 2 Petrus 2 : 10 t/m 15.

Al deze *gruwelen* zijn pas de beginselen van de openbaring der *verborgenheden van de vrouw* en van het beest.

Nog vele zullen er door de engel aan Johannes bekendgemaakt worden.

Maar laat een ieder er rekening mee houden, dat er in de hand des HEEREN ook een beker is - Psalm 75 : 9a - "en Zijn wijn is beroerd, vol van mengeling en Hij schenkt daaruit; doch alle goddelozen der aarde zullen zijn droesemen uitzuigende drinken." - Psalm 75 : 9b.

En desondanks, na vers 5:

6a *En ik zag dat de vrouw dronken was*
- *van het bloed der heiligen*
- *en van het bloed der getuigen van Jezus.*

Dit getuigt van de uiterste boosheid van de draak (die in zijn rampzalige eierzucht getracht heeft zich boven de sterren Gods te verhogen, ja zelfs om aan de Allerhoogste gelijk te worden, zoals dit blijkt uit zijn plaatsvervanger en schaduwbeeld de koning van Babel - Jesaja 14 : 4 t/m 14) dat hij in de Gemeente van de Heere Jezus Christus tot deze verschrikkelijke *gruwelen* is gekomen.

Uit de samenstelling van ons tekstgedeelte zal gaan blijken dat

de draak (het beest) in *de vrouw* werkende, niet in één dag tot deze uiterste boosheid is gekomen, maar dat zijn Babylon geleidelijk gebouwd is.

Daarom is deze toenemende openbaring van zijn boosheid de draak tot oordeel. Mede tot oordeel der hoer, die op het beest zit. Dit oordeel toont de engel aan Johannes.

In dit tonen van beider verborgenheden wordt de haat van satan openbaar tegen Gods verkiezing van zondige mensen tot zaligheid. Dit omdat zij met hém een bondgenootschap gesloten hebben en hij hen tot zijn krijgsgevangenen gemaakt heeft. "Hoe kan iemand in het huis eens sterken inkomen en zijn vaten ontroven, tenzij dat hij eerst de sterke gebonden hebbe? En alsdan zal hij zijn huis beroven." - Mattheüs 12 : 29.

Voor de dienstknechten van de Heere Jezus worden deze *bloedgruwelen* van de hoer voor de aandacht gesteld, opdat zij hun genadige verkiezing in Christus Jezus tot de zaligheid des te hoger zouden roemen, prijzen en verheerlijken.

"Hij zal hun zielen van list en geweld bevrijden en hun *bloed* zal dierbaar zijn in Zijn ogen." - Psalm 72 : 14.

In de hoofdstukken 19 t/m 22 zal dit gaan blijken.

De samenstelling van dit tekstgedeelte is weer bovenmate glorievol en bewijst voor de zoveelste maal de wondere samenstelling van het Woord van God.

Naar onze overtuiging wordt uit de samenstelling onweerlegbaar bewezen dat het oneindig ver uitgaat boven alle samenstelling van menselijke geschriften, het draagt een Goddelijk stempel.

Ons tekstgedeelte heeft in feite dezelfde samenstelling als 6 : 9.

En ten opzichte van deze tekst behoeft ons dit niet te verwonderen, want het gaat in beide teksten over het vergoten *bloed der heiligen en der getuigen van Jezus*.

Het is hier in feite de vervulling van hetgeen in de ontsluiting

van het vijfde zegel aan de grote Strijder op het witte paard geopenbaard is.

Aan de dienstknechten van de Heere Jezus zal nu het oordeel getoond worden, waar de zielen onder het altaar (in de ontsluiting van het vijfde zegel) om geroepen hebben.

In die ontsluiting zag Johannes de zielen die gedood waren om het Woord Gods én om de getuigenis die zij hadden.

En nú zegt Johannes: *En ik zag, dat de vrouw dronken was van het bloed der heiligen én van het bloed der getuigen van Jezus.* De teksten 12 : 17 en 14 : 12 maken dezelfde onderscheidingen.

In 12 : 17 staat: "En de draak vergrimde op de vrouw en ging heen om krijg te voeren tegen de overigen van haar zaad, die de geboden Gods bewaren én de getuigenis van Jezus Christus hebben" en in 14 : 12 staat: "Hier is de lijdzaamheid der heiligen, hier zijn zij die de geboden Gods bewaren én het geloof van Jezus."

Ook 20 : 4b maakt dit onderscheid, als zij zegt: "En ik zag de zielen dergenen die onthoofd waren om de getuigenis van Jezus én om het Woord Gods."

In elk dezer teksten worden telkens afzonderlijk *de heiligen* aangewezen die gedood zijn om het Woord Gods en zij die gedood zijn om de getuigenis van Jezus.

In deze onderscheidingen worden telkens *de heiligen* aangewezen, die onder de oude bedeling en zij die onder de nieuwe bedeling vermoord zijn.

Dit nu behoort mede tot de glorie der wonderlijke samenstelling van Gods Woord.

Wanneer wij deze tekstgedeelten zonder nadenken lezen, merken wij dit zo niet op.

Maar als wij onze tekst wat nader beschouwen, komt vanzelf de vraag in ons op: Zijn dan *de getuigen van Jezus* geen *heiligen*?

En vervolgens: Waarom wordt dan deze onderscheiding gemaakt?

17 : 6a

Ons antwoord is: Als nu *de vrouw* en het beest verborgenheden zijn, zou dan niet oneindig veel meer Gods Woord een verborgenheid zijn?

Op verborgen wijze wordt de ontwikkeling der boosheid van het beest en van *de vrouw* te kennen gegeven.

Het beginsel van haar *bloedvergieten* is reeds geopenbaard in haar moord op Abel. Deze is de eerste van *de heiligen* geweest wiens *bloed* door haar vergoten is.

En van hieruit is zij van de ene in de andere boosheid gestort.

Miljoenen *heiligen* zijn er in de loop der eeuwen door het geweld des duivels (zich openbarende in *de vrouw* die op het beest zit, welke is de uitbeelding der goddeloosheid) omgebracht. Dit blijkt uit het getuigenis in de Hebreeënbrief. - Hebreeën 11 : 33 t/m 38.

Sommigen, zoals Mozes en Elia, zijn ternauwernood aan haar *bloeddorst* ontkomen.

Maar vanaf haar moord op Johannes de Doper en op de Heere Jezus is zij geworden als één die de wijn te boven gaat. Van *dronkenschap* als waanzinnig zijnde, *de getuigen van Jezus* vermoordende, zegt ons tekstgedeelte.

Abel was de eerste *der heiligen* die zij vermoord heeft.

Maar Stefanus de eerste *der getuigen van Jezus*. - Handelingen 7 : 58 en 59.

En van toen af is zij als een razende dronkaard op de Gemeente van Jezus Christus aangevallen. Dit blijkt uit Handelingen 8 : 1, waar geschreven staat: "En er werd te dien dage een grote vervolging tegen de Gemeente die te Jeruzalem was."

Voorts onder de heerschappij van de Romeinse keizers, inzonderheid onder keizer Nero, heeft zij als een bezetene, van *bloeddorst dronken*, *de getuigen van Jezus* vermoord.

Maar het toppunt van tomeloze razernij heeft zij geopenbaard in het vermoorden van *de getuigen van Jezus*, nadat en omdat dezen haar een dodelijke wonde toegebracht hadden in de Reformatie der Kerk. - 13 : 3.

Haar klederen zijn purper en scharlakenkleurig geworden van *het bloed der getuigen van Jezus*.

Als reeds de zielen die onder het altaar zijn, die door haar gedood zijn om het Woord Gods en de getuigenis die zij hadden, om wraak geroepen hebben tot God over hún vergoten *bloed*, hoeveel te meer zullen dan de zielen der vermoorde *getuigen van Jezus* met luide stemmen tot God roepen: "Hoelang, o heilige en waarachtige Heerser, oordeelt en wreekt Gij ons bloed niet van degenen die op de aarde wonen?" - 6 : 9 en 10.

De verhoring van hun gebeden is in beginsel geopenbaard in de uitgieting der zeven fiolen van de toorn Gods op de aarde - 16 : 1 - welke toorn nu voorts in toenemende mate geopenbaard zal worden.

Dit is in 16 : 6 reeds aangekondigd: Dewijl zij *het bloed der heiligen* en der profeten vergoten hebben, zo hebt Gij hun ook bloed te drinken gegeven, want zij zijn het waardig.

6b *En ik verwonderde mij, als ik haar zag, met grote verwondering.*

Voor ons is het in feite verwonderlijk, dat Johannes dit op deze wijze zegt.

Had hij gezegd: 'Ik verwonderde mij met grote verwondering, toen ik dit beest en de vrouw zag' dan was dit voor ons veel begrijpelijker geweest.

Nu heeft het er de schijn van dat Johannes aan het scharlakenrode beest als zodanig (dat bovendien vol is van godslasterlijke namen) geen enkele aandacht schenkt. Dit te meer, daar de engel die hem omtrent de vrouw en het beest onderrichten zal, veel meer het beest dan de vrouw in het geding zal brengen.

Toch, wanneer wij even dieper doordenken, behoeven wij ons niet al te zeer te verbazen, dat Johannes zich uitsluitend over de vrouw *verwondert*.

Wij achten dat de dienstknechten van de Heere Jezus, aan wie

deze dingen getoond worden, er wel van overtuigd zijn dat het beest waarop de vrouw zit de uitbeelding des satans is en dat van hém niets anders te verwachten is, dan dat hij als een briesende leeuw de heiligen en de getuigen van de Heere Jezus zal zoeken te verslinden.

Dus over het beest behoeft Johannes zich dan ook niet te verwonderen.

Maar over de vrouw die op het beest zit, moet hij zich wel *verwonderen met grote verwondering*.

Want hoewel hij in hoofdstuk 11 zelf van haar gruwelen geprofeteerd heeft en hem haar gruwelen in hoofdstuk 13 nader verklaard zijn, gaat toch dit gezicht van de uitbeelding der vervallen Kerk zijn voorstellingsvermogen ver te boven. Dat het zover in de Kerk des Heeren zal komen, dat zij te vergelijken zal zijn bij een van bloeddorst dronken hoer, die als een waanzinnige alle heiligen en getuigen van Jezus, die zij maar enigszins ontmoet, zal vermoorden, daarover *verwondert hij zich met grote verwondering*.

Dat de vijanden van Jezus bloeddorstig zijn, weet hij uit ervaring, want bijna de gehele Joodse Raad, met Kajafas en Annas aan het hoofd, heeft met al het volk voor de rechterstoel van Pilatus geschreeuwd om het bloed van Jezus.

En Herodias, de ontuchtige vrouw van Herodes (geestelijk een bloedeigen zuster van de hoer op het beest) heeft Johannes de Doper laten onthoofden.

Ook de moord op Stefanus en op Jakobus zijn hem ongetwijfeld bekend geweest. Maar dát geschiedde allemaal buiten de Gemeente van de Heere Jezus Christus.

Maar dat het ín de door de Heilige Geest gestichte Gemeente des Nieuwen Testaments (ín de Kerk des Heeren) zover zou komen dat de satan ook daarin zijn troon zo zeer zou vestigen, dat de vrouw die hij in zijn plaats gesteld had, praktisch alle getuigen van Jezus zou vermoorden, zodat zij dronken geworden is van het bloed der heiligen en der getuigen van

Jezus, dát is het waarover hij zich *verwondert met grote verwondering*.

Uit deze *verwondering* blijkt, dat Johannes zich de komende afval (waarvan Paulus meerdere malen geprofeteerd heeft) niet genoeg gerealiseerd heeft of dat deze profetieën hem onbekend zijn geweest, namelijk dat in de Kerk des Heeren de mens der zonde geopenbaard zou worden, die zich tegenstellen zal en verheffen boven al wat God genaamd of als God geëerd zal worden, alzo dat hij in de tempel Gods als een God zal zitten, zich vertonende dat hij God is. - 2 Thessalonicensen 2 : 3 en 4.

Of zoals dit van 'latere tijden' (vert. N.B.G.) door Paulus voorzgd is aan Timotheüs - 1 Timotheüs 4 : 1 t/m 5: "Doch de Geest zegt duidelijk, dat in latere (vert. N.B.G.) tijden sommigen zullen afvallen van het geloof, zich begevende tot verleidende geesten en leringen der duivelen. Door geveinsdheid der leugensprekers hebbende hun eigen geweten als met een brandijzer toegeschroeid. Verbiedende te huwelijken, gebiedende van spijzen te onthouden, die God geschapen heeft tot nuttiging met dankzegging, voor de gelovigen en die de waarheid hebben bekend. Want alle schepsel Gods is goed en er is niets verwerpelijk, met dankzegging genomen zijnde, want het wordt geheiligd door het Woord van God en door het gebed."

Johannes is zich bepaald nog minder bewust geweest van de "zware tijden in het laatste der dagen" waarvan Paulus in zijn tweede zendbrief aan Timotheüs geschreven heeft, namelijk dat de gruwelen der vrouw alsdan gecamoufleerd zullen worden met "een gedaante van godzaligheid." - 2 Timotheüs 3 : 1 t/m 7.

Johannes heeft zich over de boosheid van de vrouw *verwonderd*. Maar wie is er onder ons, die niet van mening is dat hij zo boosaardig van nature niet is?

De aandacht van dezen willen wij vestigen op het feit dat het alleen uit Gods barmhartigheid en goedertierenheid voort-

17 : 7a

vloeit als een mens voor allerlei uiterste gruwelbedrijven bewaard wordt, opdat hij daardoor temeer gelegenheid zal hebben om tot bekering te komen.

Daarom is deze *verwondering* van Johannes bovenal gericht op de wezenlijk verloren toestand van de mens, dat hij zelfs (in de Gemeente des Heeren opgenomen zijnde) verderfelijke ketterijen bedekt invoeren kan, eveneens de Heere Die hem gekocht heeft, verloochenende, een haastig verderf over zichzelf brengende. - 2 Petrus 2 : 1 t/m 3.

Zo zelfs in een bondgenootschap met de duivel kan treden, dat hij met de vrouw op het scharlakenrode beest gaat zitten, vol zijnde van namen van godslastering.

7a En de engel zeide tot mij: Waarom verwondert gij u?

In feite verwondert *de engel* zich over de *verwondering* van Johannes.

De Heere Jezus heeft eens op een dergelijke wijze tot Zijn discipelen gesproken, zeggende tot hen: "Bemerkt gij nog niet en verstaat gij niet? Hebt gij nog uw verharde hart? Ogen hebbende ziet gij niet? En oren hebbende verstaat gij niet?" - Markus 8 : 17 en 18.

Jezus zei dit tot hen ter hunner beschaming.

Gij hebt zoveel bewijzen van Mijn heerlijkheid en majesteit gezien, dat gij nu toch wel zo langzamerhand kunt weten met Wie gij te doen hebt.

In feite spreekt *de engel* tot Johannes op dezelfde wijze: *Waarom verwondert gij u?*

Gedenkt gij niet aan de troon des satans, die reeds in de Gemeente van Pergamus was - 2 : 13 - en aan hetgeen u getoond is in 6 : 9 en 10 en aan 11 : 7 en 10 waarin gij zelf geprofeeteerd hebt van deze dingen en aan 12 : 17, alsook aan 13 : 7? Ja aan alles wat u reeds getoond is met betrekking tot deze hoer op het beest?

Waarom verwondert gij u?

7b *Ik zal u zeggen de verborgenheid der vrouw en van het beest dat haar draagt, hetwelk de zeven hoofden heeft en de tien hoornen.*

Johannes moet deze vraag van de engel waarschijnlijk als een kleine berisping gevoeld hebben.

En hij heeft ongetwijfeld met verbazing deze dronken hoer op *het beest* gadegeslagen.

Vanwege ons onverstand en onze blindheid in geestelijke zaken kunnen wij zijn verwondering zo goed begrijpen. Want wie is er in de ganse Gemeente van de Heere Jezus Christus, die niet zo hulpeloos en verlegen staat als Johannes als de Heere hem in al deze beelden Zijn wonderlijke werken openbaart?

Zelfs de zo hoog begenadigde profeet Ezechiël blijkt als een hulpeloos kind bij het dal der dorre doodsbeenderen gestaan te hebben, toen de HEERE hem vroeg: "Zullen deze beenderen weer levend worden?" - Ezechiël 37 : 3.

Hoewel hij zich van Gods almacht bewust was en aan de algemene opstanding der doden geenszins getwijfeld zal hebben, was nochtans zijn antwoord: "Heere HEERE, Gij weet het!" Hij was niet hooggevoelende, maar vreesde met een kinderlijke vreeze Gods majesteit in deze.

Wanneer zulke hoogbegenadigde dienstknechten des Heeren als Johannes en Ezechiël zo hulpeloos en verslagen gestaan hebben bij deze openbaringen van Gods majesteit, hoe zullen dan wij die zo onbegrijpelijk veel lager staan dan zij, deze buitengewone openbaringen des Heiligen Geestes verstaan, als Hij door Zijn engel *de verborgenheid van de vrouw en van het beest* zal gaan verklaren?

Dit temeer daar de engel gezegd heeft: "Kom herwaarts en ik zal u tonen het oordeel der grote hoer", aangezien toch ongetwijfeld een ieder onzer zich een gans andere voorstelling van dit oordeel gemaakt zou hebben dan hetgeen de engel in dit hoofdstuk aan Johannes getoond heeft, behoudens een wat

duistere en kleine uitzondering in vers 16.

Het oordeel dat die andere engel in hoofdstuk 18 doet zien, kunnen wij met ons verduisterd verstand naar onze mening veel beter verstaan.

Uit de verklaring door de engel van *de verborgenheid van de vrouw en van het beest dat haar draagt*, blijkt naar onze overtuiging dat het ganse zijn en bestaan van *de vrouw*, met alles waarin zij zich vertoond heeft, hét oordeel over haar is. En vanwege het verlaten van de Waarheid is zij in contact gekomen met *het beest* waarop zij zit.

Nu is het bovenmate opmerkelijk, dat de engel in zijn verklaringen van *de vrouw en het beest* nu voortaan geen aandacht meer schenkt aan de kleding en de versierselen van de hoer, noch aan de gouden drinkbeker die zij in haar hand heeft, noch aan de kleur van *het beest*, maar zich slechts op zeer verborgen wijze beperkt tot de oorsprong en de betekenis van *het beest* en tot de betekenis van *de zeven hoofden en de tien hoornen* die het had.

Hieruit blijkt, dat het voor de dienstknechten des Heeren (dat is voor de Nieuwtestamentische Gemeente van de Heere Jezus Christus) aan wie deze dingen door middel van Johannes geopenbaard worden, allereerst van het hoogste belang is, dat zij het geheimenis kennen van *de zeven hoofden en de tien hoornen op het beest*.

Hoewel de andere, eerder genoemde kentekenen van *de vrouw* en van *het beest* ook wel zeer belangrijk zijn, gaat de engel aan deze nu voorbij, omdat die reeds enigszins verklaard zijn in de vorige hoofdstukken en omdat een andere engel deze nader verklaren zal, namelijk in hoofdstuk 18.

De engel zegt:

8a *Het beest, dat gij gezien hebt, was en is niet; en het zal opkomen uit de afgrond én ten verderve gaan.*

Er moet bepaald vanwege ons verduisterd verstand zeer veel

17 : 8a

aan onze waarnemingen ontgaan als het 't verstaan van geestelijke zaken betreft.

Wij achten dat een ieder aan wie dit beeld der vrouw voorgesteld is in de verzen 3 t/m 6 van ons teksthoofdstuk, evenals Johannes meer verwonderd zal zijn over de vrouw die op *het beest* zit dan over *het beest* zelf.

Maar in de verklaring van de engel blijkt *het beest* centraal te staan en de vrouw slechts een instrument van *het beest* te zijn, die in verwondering *het beest* achternagegaan is.

Pas in 17 : 18 (in het besluit van zijn verklaring) wordt het allesbeslissende kenmerk van de vrouw aangewezen door de engel. Alsof de engel tot Johannes zeggen wilde: De vrouw die gij gezien hebt, is voor u niet de grootste verborgenheid, want zij is de grote stad, waarvan gij zelf reeds geprofeteerd hebt in hoofdstuk 11 : 8 t/m 10.

Zij is tot een Sodom en Egypte geworden, waar óók onze Heere gekruisigd is.

Uit 11 : 10 is reeds gebleken dat zij het koningschap over de ganse aarde verkregen heeft.

Ook in hoofdstuk 13 hebt gij haar in al haar doen en laten leren kennen.

Over háár verborgenheid behoef ik u niet verder te onderrichten. Maar wanneer ik u de verborgenheid van *het beest* dat haar draagt zal zeggen, zult gij ze beiden in al hun gruwelen leren kennen.

Het beest dat gij gezien hebt, was en is niet.

Deze verklaring van *het beest* door de engel moet bepaald door Johannes (in elk geval door de dienstknechten van de Heere Jezus aan wie hij deze dingen tonen moet) met een niet begrijpend schouderophalen zijn aangehoord. De woorden passen zelfs niet in ons taalgebruik.

Wij hebben zelfs de Prediker hierin aan onze zijde. Want deze zegt: "Hetgeen ontbreekt (hetgeen niet is) kan niet geteld worden." - Prediker 1 : 15b.

Nu zouden wij ons gemakkelijk van deze ogenschijnlijk zo

duistere tekst kunnen afmaken door de verklaring van de St. Vert. over te nemen, die zij van dit tekstgedeelte gegeven hebben in hun kanttekeningen. Maar wij kunnen ons op geen enkele wijze met hun verklaring verenigen.

Naar onze overtuiging hebben zij van dit achtste vers noch de geestelijke noch de praktische betekenis die het voor de Nieuwtestamentische Kerk heeft, begrepen.

Wij willen trachten dit met sterke argumenten, ontleend aan de Heilige Schrift, te bewijzen.

Het staat naar ons gevoelen in de eerste plaats onwankelbaar vast, dat achter dit *beest* de kracht en de troon en de grote macht van de draak verborgen zijn.

Dit blijkt onweerlegbaar uit het besluit van 13 : 2.

Evenzo dat deze draak dezelfde is die door de Heere Jezus "overste dezer wereld" wordt genoemd en dezelfde is van wie de Heere Jezus in de vooravond van Zijn lijden en sterven gezegd heeft: "Nu.....zal de overste dezer wereld buiten geworpen worden." - Johannes 12 : 31b

Evenzo staat het bij ons onwankelbaar vast, dat deze het is, die te dien dage met een grote keten gebonden en in de afgrond geworpen is. - 20 : 1 en 2. En dat dit de oorzaak is, waarom de draak tijdelijk zijn kracht en troon en grote macht aan *het beest* heeft kunnen overdragen. - 13 : 2.

Wanneer wij vanuit dit gezichtsveld ons tekstgedeelte gaan bezien, verdwijnt de duisternis en wordt het glashelder.

Want hierbij hebben wij te letten op de indeling der Nieuwtestamentische tijdgeschiedenis die zo uitdrukkelijk blijkt uit de hoofdstukken 11 en 13, namelijk in twee tijdperiodes.

In de eerste periode, blijkens 20 : 1 en 2 een periode van duizend jaren, was *het beest* niet, omdat het in de afgrond geworpen was, hoewel het is, doordat het zijn kracht en zijn macht aan het uit de zee opgekomen *beest* heeft kunnen geven blijkens 13 : 2c.

En *het zal opkomen uit de afgrond en ten verderve gaan*, zegt

het besluit van ons tekstgedeelte, namelijk in de tweede periode van de Nieuwtestamentische tijdgeschiedenis, zoals ook uitdrukkelijk blijkt uit 11 : 7; 12 : 12 en 13 : 11.

Dát de draak in de eerste periode, die op symbolische wijze met duizend jaren wordt aangewezen, ondanks zijn gebonden zijn in de afgrond, zich toch heeft kunnen laten gelden, hebben we al vele malen aangewezen.

In de eerste periode heeft hij zich aanvankelijk kunnen laten vertegenwoordigen door verschillende dwaalgeesten in de Gemeenten van Klein-Azië, zie dit in 2 : 9, 12, 13 en 24 en in 3 : 9, maar in latere tijden van die eerste periode bovendien door de leiders der Kerk zoals zij Rooms-Katholiek geworden is.

Door Johannes (dit alles samenvattende) is de draak gezien als een *beest* uit de (volkeren)zee.

Aangezien wij er ons van bewust zijn, dat er door velen reeds van tevoren bedenkingen tegen deze verklaring ingebracht zullen worden naar aanleiding van 20 : 4, waar staat geschreven: "En ik zag tronen en zij zaten op dezelve en het oordeel werd hun gegeven en ik zag de zielen dergenen die onthoofd waren om de getuigenis van Jezus en om het Woord Gods en die het beest en deszelfs beeld niet aanbeden hadden en die het merkteken niet ontvangen hadden aan hun voorhoofd en aan hun hand en zij leefden en heersten als koningen met Christus, de duizend jaren" en naar aanleiding van de overige teksten die, verband houdend met 20 : 4, in dat hoofdstuk nog volgen, ook op deze duizend jaren betrekking hebbend, hopen wij te zijner tijd ook die teksten op dezelfde wijze te verklaren.

Voorts zou ons tekstgedeelte voor ons veel gemakkelijker te verklaren zijn geweest, wanneer er slechts één woordje aan toegevoegd was, namelijk het woordje 'meer'. Als er gezegd was: 'Het beest, dat gij gezien hebt, was en is niet meer.'

Maar die kleine toevoeging zou een totale verdraaiing van dit gedeelte der Heilige Schrift ten gevolge gehad hebben.

De gans uitzonderlijke glorie zou verloren zijn gegaan. Juist voor dergelijke toevoegingen of weglatingen heeft de Heere een sterke wacht geplaatst - 22 : 18 en 19 - waar staat geschreven: "Want ik betuig aan een iegelijk, die de woorden der profetie dezès Boeks hoort: Indien iemand tot deze dingen toedoet, God zal hem toedoen de plagen die in dit Boek geschreven zijn. En indien iemand afdoet van de woorden des Boeks dezèr profetie, God zal zijn deel afdoen uit het Boek des Levens en uit de heilige Stad en uit hetgeen in dit Boek geschreven is."

Daarom moet een ieder, die er zich toe zet om een tekst te verklaren, dit steeds trachten te doen met Gods woord Zelf en eigen overleggingen buiten Gods Woord om niet in het geding brengen.

Tot dusver hebben wij de verstandelijke betekenis van de woorden *was en is niet* trachten te verklaren. Maar de feitelijke betekenis van deze weinige woorden is veel dieper en geestelijker.

Als een zwak middel om dit enigszins te kunnen verstaan, willen wij nog eens terugblikken op de verklaring van de vierde bazuin.

Daarin is geopenbaard dat o.a. het derde deel der Zon geslagen is (aan de andere aldaar genoemde derde delen die geslagen zijn willen wij nu stilzwijgend voorbijgaan).

In de verklaring van het geslagen worden van het derde deel der Zon hebben wij niet alleen gesteld, dat ondanks het geslagen zijn van deze Zon der gerechtigheid Deze toch getriomfeerd heeft, maar ook, hoe dit zo zijn kon.

In de verklaring van 8 : 12b hebben wij naar aanleiding hiervan er de aandacht op gevestigd, dat de Heere (onder het beeld van een machtige Strijder en Ruitèr, zittende op een wit paard, zoals gebleken is bij de ontsluiting der zegelen van het verzegelde Boek en inzonderheid bij de ontsluiting van het zevende zegel) geheel vrijwillig de hemel verlaten heeft, Zich naar de aarde begeven heeft om de schuld van Gods uitverko-

renen te gaan verzoenen.

Namelijk dat Hij Zichzelf zonder enige invloed van de draak (van het in onze tekst genoemde *beest*) geheel vrijwillig onder de vloek en onder Gods toorn gesteld heeft.

Satan *wás* er wel met zijn gruwelen, zoals dit reeds geopenbaard is bij het blazen der eerste bazuin, maar onder dit zijn geweld kon Hij niet omkomen. Hij is zonder zonden gebleven. Evenmin kon Hij omkomen onder het geweld van het blazen der tweede bazuin, toen de satan als een grote berg, van vuur brandende, in de zee is geworpen.

De Heere Jezus heeft hiervan gezegd, dat Hij hem als een bliksem uit de hemel heeft zien vallen. - Lukas 10 : 18.

Het beest was er in deze dingen wel, maar ten opzichte van de openbaring der majesteit van de grote Ruiters op het witte paard *is het niet*.

De Heere kon nooit omkomen onder het geweld of onder de macht van *het beest*, Hij is alleen en uitsluitend getroffen door de wraakvorderende gerechtigheid Zijns Vaders, waaronder Hij Zichzelf volkomen en geheel vrijwillig gesteld heeft om Zijn bruid uit de macht van *het beest* en van haar eigen rechtvaardig verdiende verderf te verlossen.

Hierom hebben wij in de verklaring van 8 : 12b gezegd: Zijn machtige tegenpartijder in deze heilige oorlog is slechts een lijdelijk instrument in de hand des Heeren, daar het God Zelf is Die de Zonne der gerechtigheid geslagen heeft.

Dit is mede een van de redenen geweest waarom de engel tot Johannes gezegd heeft: "Waarom verwondert gij u?"

Het beest, dat gij gezien hebt, was en is niet.

Zijn verdervende bedoelingen omtrent Jezus waren er wel, maar Gods Raad is buiten hem om volbracht en dat volkomen.

De Raad des Vredes is tussen die Beiden tot stand gekomen. - Zacharia 6 : 13e.

Daarom zijn de woorden van ons tekstgedeelte: *was en is niet* (zijnde een tegenstelling tot Hem Die is en Die was) het oordeel over *het beest* in zijn begeerte aan de Allerhoogste

gelijk te worden. - Jesaja 14 : 14b.

Daarom geven de woorden: *is niet* zijn allerdiepste vernedering en rampzaligheid te kennen.

Hij, die getracht heeft te zijn als "Die is", *is niet*.

Hierdoor is hij tot een bespotting en belaching gemaakt, zoals al zijn volgelingen door God Zelf op dezelfde wijze tot een bespotting en een belaching gemaakt zullen worden tot in eeuwigheid. - Psalm 2 : 4; Psalm 59: 9; Spreuken 1 : 26.

Dit alles is naar ons gevoelen de geestelijke betekenis van deze verborgen tekst.

Om evenwel de volle glorie van dit tekstgedeelte aan te wijzen ten opzichte van de betekenis die het heeft in het tonen aan de Nieuwtestamentische Gemeente des Heeren van de dingen die haast geschieden moeten, is het ook noodzakelijk de klemtoon te leggen op het besluit van dit tekstgedeelte, namelijk *en ten verderve gaan*.

De Heere heeft een engel geboden de draak met een grote keten te binden en in *de afgrond* te werpen. En waarom?

Opdat hij de volkeren niet meer zou verleiden zoals hij vanouds gedaan heeft, toen hij (om zo te spreken) nog *was*, namelijk onder het Oude Testament.

Maar wanneer de duizend jaren zijner gebondenheid geëindigd zullen zijn, zal hij ontbonden worden en wederom uitgaan om de volkeren te verleiden, echter op veel gruwelijker wijze dan voorheen.

In de eerste plaats omdat hij weet dat hij een kleine tijd heeft. - 12 : 12.

En in de tweede plaats vanwege de grote tekenen die alsdan aan hetzelfde te doen gegeven zullen worden.

Maar tot troost van de kinderen des Heeren in het laatste der dagen voegt de engel eraan toe *en ten verderve gaan*.

Dit zal die andere engel (in hoofdstuk 18) wel nader aan Johannes verklaren.

8b *En die op de aarde wonen zullen verwonderd zijn (welker*

17 : 8b

namen niet zijn geschreven in het Boek des Levens van de grondlegging der wereld) ziende het beest dat was en niet is, hoewel het is.

Ook dit tekstgedeelte brengt weer de ontwikkeling der uitwendige Kerk in beeld, zoals dit ook, breedvoeriger, in de hoofdstukken 11 en 13 het geval is.

In hoofdstuk 11 wordt vanaf haar Nieuwtestamentische oorsprong de tempel Gods in het geding gebracht, waar de Heilige Geest over de apostelen uitgestort is.

In dat hoofdstuk is ook haar ontwikkeling getoond, hoe zij tot een grote stad geworden is, maar aan Sodom en Egypte gelijk.

En daarna haar ontwikkeling onder de volken en geslachten en talen en natiën met het bekende resultaat onder *degenen die op de aarde wonen*, in 11 : 10 beschreven: "En die op de aarde wonen, die zullen verblijd zijn over hen en zullen vreugde bedrijven en zullen elkander geschenken zenden; omdat deze twee profeten *degenen die op de aarde wonen* gepijnigd hadden."

Ons tekstgedeelte legt de nadruk op *de verwondering bij het zien van het beest door hen die op de aarde wonen*.

In hoofdstuk 13 is de ontwikkeling der Kerk op een andere wijze in beeld gebracht.

Daar was de aanvang de openbaring van het uit de (volkeren)-zee opgekomen beest. Dit blijkt ook uit 17 : 15a.

Reeds bij de aanvang van de verschijning van dit *beest* in de Kerk werden de godslasterlijke namen op de koppen van *het beest* door Johannes gezien.

Maar in latere tijden zal het *gehéle beest* vol zijn van namen van godslastering. - 17 : 3.

Ook is in hoofdstuk 13 zijn grote macht geopenbaard, die het verkregen heeft over *allen die op de aarde wonen* - 13 : 7 en 8 - met als resultaat, dat allen (met uitzondering der uitverkorenen) hetzelfde aanbeden hebben.

Vervolgens is in *dát* hoofdstuk in het bijzonder de ontwikke-

ling der Kerk geopenbaard verkerende onder de macht en invloed van het uit de afgrond opgekomen *beest*. Velerlei resultaten vermeldende van dit gruwelijke *beest* onder *degenen die op de aarde wonen*.

Aan de oorzaken van al deze overeenkomsten in de hoofdstukken 11, 13 en 17 willen wij nu voorts geen aandacht schenken, daar wij achten, dat deze genoegzaam bekend kunnen zijn uit de verklaring van de indeling van dit Boek.

Van meer en van veel groter belang is het te letten op de verschillende reacties van de grote massa in de Kerk en ook van *allen die op de aarde wonen* bij de openbaring van deze *beesten*.

In 11 : 10 is de eerste reactie vermeld van hen *die op de aarde wonen* bij de verschijning van het uit de afgrond opgekomen *beest*.

Zij hebben zich verblijd en vreugde bedreven en hebben elkaar geschenken gezonden, omdat het uit de afgrond opgekomen *beest* er eindelijk in geslaagd is om de getuigen des Heeren uit te schakelen en de Kerk voor de wereld tot een belaching en bespotting te maken.

In hoofdstuk 13 was de reactie van de gehele aarde aanvankelijk een zich verwonderen over het uit de zee opgekomen *beest*, hetgeen in een aanbedding van hetzelfde omgeslagen is door *allen die op de aarde wonen* - 13 : 8 - vanwege de macht die het verkregen heeft over alle geslacht en taal en volk.

Een latere reactie van dezen was, dat zij, nu ziende dat zijn dodelijke wonde genezen was die hem in de Reformatie der Kerk was toegebracht, een dubbele reden genomen hebben om hetzelfde te aanbidden. - 13 : 12. Ja dit niet alleen, maar dat zij hieruit een reden genomen hebben om een beeld voor hetzelfde op te richten. - 13 : 14.

Ons tekstgedeelte deelt ons ook een reactie mee van *allen die op de aarde wonen*. Maar een volkomen andere reactie dan alle voorgaande.

Het vermeldt, dat zij *verwonderd zullen zijn, ziende het beest dat was en niet is, hoewel het is.*

Dit betekent, dat er een toenemende *verwondering over het beest* zal zijn vanwege de grote tekenen die aan hetzelfde te doen zijn gegeven.

Hoewel alle reacties van *degenen die op de aarde wonen* over de openbaring van dit *beest* in zijn tweeërlei openbaringsvorm (namelijk de eerste in de eerste periode van de Nieuwtestamentische tijdgeschiedenis en daarna de tweede in de tweede periode van de Nieuwtestamentische tijdgeschiedenis der Kerk) fundamenteel niet van elkaar verschillen, is er toch wel een toenemende openbaring van boosheid te zien.

In de aanvankelijke reacties van *allen die op de aarde wonen* is ten opzichte van het uit de afgrond opgekomen *beest* gebleken, dat men de gruwelijkheid van dit *beest* nog niet zozeer doorzag. Dit is gebleken uit 11 : 10.

In 13 : 11 en vervolgens heeft dit *beest* wat meer bekendheid gekregen.

In 11 : 10 heeft zijn opkomst uit de afgrond nog blijdschap veroorzaakt, omdat het de getuigen van Jezus vermoord heeft. Naar onze overtuiging was het echter niet zo, dat men het in het algemeen beseft heeft dat *het beest* uit de afgrond opgekomen was.

Nog minder dat het Gods getuigen vermoord heeft.

Dan zou het zogenaamde Christelijke kerkgedeelte op de wereld zich met een schijn van heiligheid hierover niet verblijd hebben.

Bovendien is het uit de afgrond opgekomen *beest* op zeer sluwe wijze in de Kerk aan het werk gegaan.

Met het vertonen van zijn hoornen, des Lams hoornen gelijk, heeft het er op vele plaatsen de schijn van gehad dat hij een reveil, een nadere reformatie in de Kerk tot stand wilde brengen. Honderdduizenden hebben hierom de Kerk der Reformatie verlaten en zijn op zelf gekozen wegen verdergegaan.

Hierbij willen wij echter niet aan de gewetensnood van duizenden voorbijgaan, die in oprechtheid des harten gezocht en geweend hebben over het verval der Reformatorische Kerk. Er zullen er ongetwijfeld zeer velen geweest zijn, die de Kerk verlaten hebben en nochtans niet door God verworpen zijn. Evenzo zullen er duizenden geweest zijn, die zuchtende en wenende om des gewetenswil in de Kerk gebleven zijn, die ook niet door God verworpen zijn. Maar intussen vierde het uit de afgrond opgekomen *beest* zijn triomfen.

Duidelijker is *het beest* met zijn andere hoorn, des Lams hoorn gelijk, aan het werk gegaan. Namelijk toen hij de aandacht der mensen vestigde op de mensenwaardige toestanden in de wereld, die er in een Christelijke beschaving toch niet behoren te zijn.

Van hieruit heeft *het afgrondsbeest* vooral de kerkmensen een socialistisch revolutionair plan voorgelegd. Een plan dat hij onmiddellijk bij zijn opkomst uit de afgrond in zijn vaandel geschreven had, namelijk: Vrijheid, gelijkheid en broederschap. Hij heeft dit voorgesteld als een achtenswaardig streven dat in de Kerk (onder een Christelijk vaandel) geschieden kan. Het gevolg is geweest, dat miljoenen mensen er rijk en verrijkt door geworden zijn.

Dit is reeds in de Gemeente van Laodicéa geschied, in dewelke op profetische wijze deze tijd uitgebeeld is geweest. - 3 : 14 t/m 22.

Dit heeft tot gevolg gehad, dat de mensen vreugde zijn gaan bedrijven zegt 11 : 10 en wat later elkaar geschenken zijn gaan zenden. Dit omdat de sociale omstandigheden op alle terreinen van het leven zoveel verbeterd zijn.

In deze dingen is *het beest* zeer kennelijk te zien.

Dit is het naar ons gevoelen dat ons tekstgedeelte zegt: *En die op de aarde wonen zullen verwonderd zijn, welke namen niet geschreven zijn in het Boek des Levens van de grondlegging*

der wereld, ziende het beest dat was en niet is, hoewel het is.

In de aanvang heeft de gehele aarde zich ook wel *verwonderd* over het uit de zee opgekomen beest, maar dat was een gans andere verwondering.

Die had betrekking op de kracht en de troon en de grote macht die aan dát beest gegeven waren.

Maar nu is *het beest* als met ogen te zien.

Uit hoofdstuk 13 is gebleken, dat de mensen verleid zijn door de grote tekenen die aan hetzelfde te doen zijn gegeven, waaronder alle technische ontwikkelingen van onze eeuw begrepen kunnen worden. Zodat de mensen door zijn toedoen over zeer veel vrije tijd de beschikking gekregen hebben. Die kunnen zij nu in zijn dienst besteden.

Veel vakantie houden, uitgaan, televisiekijken, de nacht in de dag veranderen en de dag in de nacht, feestvieren, eten en drinken en vrolijk zijn en het overige verbrijzelen met hun voeten. - Daniël 7 : 7c.

In Openbaring 11 : 10 worden er maar een paar woorden aan gewijd: "Vreugde bedrijven."

Nochtans stelt het uit de afgrond opgekomen *beest* dit alles met een schijn van godzaligheid voor de ogen der mensen. Dit blijkt uit de zeer vele Christelijke verenigingen die hij opgericht heeft.

Dit is de vervulling van hetgeen in de brief van Paulus aan Timotheüs voorzegt is in 2 Timotheüs 3 : 1 t/m 9.

Daar staat geschreven:

"En weet dit, dat in de laatste dagen ontstaan zullen zware tijden. Want de mensen zullen zijn liefhebbers van zichzelf, geldgierig, laatdunkend, hovaardig, lasteraars, de ouderen ongehoorzaam, ondankbaar, onheilig.

Zonder natuurlijke liefde, onverzoenlijk, achterklappers, onmatig, wreed, zonder liefde tot de goeden.

Verraders, roekeloos, opgeblazen, meer liefhebbers der wel lusten dan liefhebbers Gods; hebbende een gedaante van godzaligheid, maar die de kracht derzelfde verloochend hebben.

Heb ook een afkeer van deze.

Want van dezen zijn het die in de huizen insluipen en nemen de vrouwkens gevangen, die met zonden geladen zijn en door menigerlei begeerlijkheden gedreven worden; vrouwkens die altijd leren en nimmermeer tot kennis der waarheid kunnen komen.

Gelijkerwijs nu Jannes en Jambres Mozes tegenstonden, also staan ook dezen de waarheid tegen; mensen, verdorven zijnde van verstand, verwerpelijk aangaande het geloof. Maar zij zullen niet meerder toenemen; want hun uitzinnigheid zal allen openbaar worden, gelijk ook die van genen geworden is.”

Hieruit kunnen wij onomstotelijk vaststellen, dat de gehele moderne ontwikkeling van onze tijd uit de duivel is.

Het is opmerkelijk, dat de engel de aanbidding van *het beest* nu niet eens meer noemt zoals die in hoofdstuk 13 tot tweemaal toe in het geding gebracht is.

Deze *verwondering* blijkt de aanbidding van *het beest* automatisch in te sluiten.

Voorts, naar aanleiding van al de reacties van *allen die op de aarde wonen* over de verschijning en over de werkingen van dit *beest* zowel in de eerste als in de tweede periode van de Nieuwtestamentische tijdgeschiedenis is het van het allerhoogste belang dat wij onszelf de vraag stellen (ter ontdekking van de staat waarin wij verkeren): Behoren wij tot de *bewonderaars* en tot de aanbidders van dit *beest* of behoren wij daar niet toe, omdat ónze namen geschreven staan *in het Boek des Levens*?

Verwonderen wij ons over de werken des Heeren of over de werken van hem *die was en niet is* en die ten verderve zal gaan?

Een ding staat vast, dat zij die maar enigszins ontdekt zijn aan zichzelf, aan hun verloren staat, aan hun schuld voor God en aan de verdoemelijkheid van de gehele wereld voor God, zich voortdurend verwonderen over de goedertierenheden des Heeren, dat Hij vanaf de zondeval tot op de dag van heden

Zichzelf niet onbetuigd gelaten heeft, van de hemel (alle mensen naar Zijn welbehagen) gevende regen en vruchtbare tijden, hun harten vervullende met spijs en vrolijkheid. - Handelingen 14 : 17.

Maar bovenal verwonderen zij zich in aanbidding over Zijn genadegave in Christus Jezus, dat Hij Zijn Eniggeborene heeft willen schenken tot verzoening van hun zonden en wegneming van hun schuld voor God.

Ja zij verwonderen zich erover, dat Hij dit genadegeschenk zo overvloedig en zo ruim aan alle mensen aanbiedt, zelfs aan alle *bewonderaars* en aanbidders van *het beest* (hetgeen wij in feite allen van nature zijn). - Psalm 73 : 22.

Behoren wij nog tot degenen die verleid zijn door *het beest* vanwege zijn tekenen en wonderlijke werken die hij voor onze vleselijke ogen stelt, dat wij met honderden tegelijk door de lucht kunnen razen met een snelheid sneller dan het geluid, dat hij het mogelijk gemaakt heeft dat de mens een wandeling op de maan kan maken of dat hij met een aantal atoombommen in staat is de halve wereld te verwoesten?

Waarover *verwonderen* wij ons?

Hebben wij geen ogen om te zien dat al deze zaken een oordeel van God zijn over de grote hoer die daar zit aan vele wateren, het oordeel dat de engel door Johannes toont aan de dienstknechten des Heeren?

Uit de aard van onze verwondering kunnen wij (al is het met vrezen en beven) vaststellen of onze namen wél of niet *geschreven staan in het Boek des Levens van de grondlegging der wereld*. Nochtans is dit *geschreven zijn* een verborgenheid die voor de Heere onze God is.

Maar de geopenbaarde dingen zijn voor ons en voor onze kinderen om te doen al de woorden dezer Wet. - Deuteronomium 29 : 29.

Daarom, al ziet iemand in zichzelf dat hij nog maar al te zeer geneigd is tot aanbidding van *het beest*, dan betekent dit nog niet, dat zijn naam niet *in het Boek des Levens geschreven* zou

staan, maar wel dat een haastige bekering hem nog van die heilloze weg redden kan.

Opdat niemand in wanhoop vervallen zou, heeft God geen uiterlijke kentekenen gesteld waaraan het te kennen is of iemands naam *in het Boek des Levens geschreven* staat.

Behalve het kenteken der *verwondering* is er nog het kenteken der verheuging.

Zijn wij verblijd en verheugd over de resultaten die het uit de afgrond opgekomen *beest* voor ons heeft bereikt, over de verbeteringen die het op de aarde teweeggebracht heeft, zodat we nu niet meer zo van God afhankelijk zijn, nog minder van Zijn armenverzorging die Hij door middel van Zijn diaconie voor de Zijnen ingesteld heeft. - Handelingen 6 : 1 t/m 6.

Verheugen wij er ons ook over dat deze profeten door het uit de afgrond opgekomen *beest* vermoord zijn, omdat zij de armen naar onze mening meer gepijnigd dan geholpen hebben? Verkiezen wij met Mozes liever met het volk Gods kwalijk behandeld te worden dan voor een tijd de genieting der zonde te hebben? - Hebrëeën 11 : 25.

Verblijden wij ons met degenen die zich verblijden, omdat hun en onze *namen geschreven staan in het Boek des Levens*? - Lukas 10 : 20b.

Of verblijden we ons erover dat zelfs de Kerk bustochtjes, vakantieweken en allerlei leukigheidjes voor ons weet te versieren, dat wij onder 't kruisvaandel van Christus vele buitenlandse reizen kunnen maken tot zelfs naar Jeruzalem toe om daar met velen afgoderij te bedrijven met de staat en het land van Israël?

Gods kinderen verblijden zich over totaal andere dingen.

Als de rechtvaardigen opkomen dan is er bij hén gejuich.

"Verblijd u in de Heere te allen tijd; wederom zeg ik: Verblijd u." - Filippensen 4 : 4.

En Jakobus zegt: "Naakt tot God en Hij zal tot u naken. Reinigt de handen, gij zondaars en zuivert de harten, gij dubbelhartigen! Gedraagt u als ellendigen en treurt en weent;

17 : 9a

uw lachen worde veranderd in treuren en uw blijdschap in bedroefdheid. Vernedert u voor de Heere en Hij zal u verhogen.” - Jakobus 4 : 8 t/m 10.

Door deze weelde is de Kerk (nadat zij in de laatste honderd jaar door het uit de afgrond opgekomen *beest* in duizend stukken is gescheurd) tot een Sodom en Egypte geworden.

Tot Sodom vanwege de veelheid der vleselijke en der geestelijke hoererijen in haar, zo erg dat zelfs homoseksualiteit in haar goedgepraat wordt.

En tot een Egypte vanwege de geestelijke duisternis waardoor zij bevangen is.

Zij die klagen over de achteruitgang van het kerkelijk leven en over het teruglopen van de moraal onder de mensen, kunnen nu weten uit deze verklaringen over *het beest* en zijn werkingen waar de oorzaak ligt.

In feite is deze tekst het besluit van het oordeel der grote hoer dat de engel aan Johannes getoond heeft. - 17 : 1.

Hetgeen nu gaat volgen is meer het tonen van de verborgenheid van *het beest* waarop de vrouw zit. Voornamelijk ten opzichte van de zeven hoofden en de tien hoornen die *het beest* heeft. Daarom verandert de engel in vers 9 zijn sprake volkomen, als hij tot Johannes zegt:

9a Hier is het verstand dat wijsheid heeft.

Vanwege de onvoorstelbare wijsheid die ons uit deze woorden tegenstraalt, willen wij dit tekstgedeelte extra benadrukken.

Wij hebben al zeer vele malen verbaasd gestaan en ons verwonderd over de glorie der wijsheid en der samenstelling van Gods Woord, maar we zijn bijna geneigd om te zeggen dat dit tekstgedeelte toch wel de kroon spant.

Eerst al vanwege het feit dát het er staat.

Wanneer de engel rechtstreeks tot Johannes gezegd had: 'De zeven hoofden die gij op het beest hebt gezien, zijn zeven bergen', zou niemand onder de mensen ons tekstgedeelte ooit

17 : 9a

gemist hebben.

Dit alleen al is het, waarom het van zoveel wijsheid getuigt dát het er staat.

Het is van buitengewone betekenis; dit blijkt uit de volgorde der woorden die wonderbaar is.

Dit valt onmiddellijk op als wij acht geven op enerzijds de overeenkomst met 13 : 18a en anderzijds de tegenstelling tussen ons tekstgedeelte en 13 : 18a.

Wij willen ze beide onder elkaar zetten, opdat dit blijkt.

13 : 18a. "Hier is de wijsheid, die het verstand heeft...."

17 : 9a. "*Hier is het verstand dat wijsheid heeft.*"

In de verklaring van 13 : 18 hebben wij uitdrukkelijk erop gewezen, dat de wijsheid onzer rede in volkomen tegenstelling is met de wijsheid Gods.

Alleen Zijn wijsheid kan ons *verstand* vernieuwen en verlichten, zodat het de wonderen die in Zijn Getuigenissen verborgen zijn (in beginsel) kan zien en verstaan.

Daarom staat in Psalm 25 : 14a geschreven: "De verborgenheid des HEEREN is voor degenen die Hem vrezen."

In Openbaring 13 : 18 had dit betrekking op het berekenen van het getal van het beest.

Maar in ons tekstgedeelte staat precies het tegenovergestelde.

Wanneer deze twee tekstgedeelten ergens anders op een willekeurige plaats in de Heilige Schrift gestaan hadden, zouden wij het verschil in betekenis niet eens opgemerkt hebben.

Of stel eens dat 13 : 18a op de plaats gestaan had van 17 : 9a en 17 : 9a op de plaats van 13 : 18a, zouden wij dan de onmogelijkheid van die beide opgemerkt hebben?

Wij menen van neen.

Wij zijn zelfs van mening dat verreweg de meesten onzer dan niet eens gemerkt zouden hebben dat dit de mens tot verderving geleid zou hebben.

De woorden van 13 : 18a staan boven een gedeelte dat voor het verstand van de natuurlijke mens volkomen duister en

17 : 9b

onoplosbaar is.

Daarom begint 13 : 18 met "Hier is de Wijsheid" en vervolgens: "Wie verstand heeft", namelijk wie een geheiligd, vernieuwd en verlicht verstand heeft, berekene het getal van het beest.

Maar in tegenstelling hiermee staan de woorden van 17 : 9a boven een gedeelte dat voor het natuurlijke *verstand* van verreweg de meesten van de dienstknechten des Heeren, aan wie deze dingen getoond worden, verborgen is. Zij hebben over het algemeen niet de aardrijkskundige kennis die voor het verstaan van dit tekstgedeelte nodig is.

Daarom begint dit tekstgedeelte met het tegenovergestelde en zegt: *Hier is het verstand*, namelijk het natuurlijke *verstand* dat aardse *wijsheid heeft*.

Dit *verstand* zal u kunnen verklaren wat de zeven hoofden van het beest te betekenen hebben, als ik zeg: "De zeven hoofden zijn zeven bergen, waarop de vrouw zit."

Maar voor het verstaan van vers 10 en vervolgens is wederom geestelijke wijsheid en een geheiligd verstand nodig.

Dit sluit echter anderzijds niet uit, dat wij voor het verstaan van alle teksten (dus ook van dit tekstgedeelte) de verlichting van de Heilige Geest van node hebben.

Evenwel kunnen wij ons nu op onze onwetendheid beroepen en afgaan op verklaringen van mensen die met hun kennis van zaken ons deze zeven bergen verklaren.

Van hieruit zijn wij dan ook genoodzaakt vers 9b te verklaren.

9b *De zeven hoofden zijn zeven bergen, op welke de vrouw zit.*

Na de verklaring van vers 9a heeft het er de schijn van dat dit tekstgedeelte alleen bestemd is voor ontwikkelde mensen die studie gemaakt hebben van aardrijkskunde en geschiedenis en dat minder ontwikkelde, minder begaafde mensen (al is het dat zij in geestelijke kennis nog zo hoog ontwikkeld zijn en door Gods genade de verborgen omgang met God en Zijn Woord

hebben leren kennen) dit gehele negende vers wel kunnen overslaan als voor hen niet bestemd.

Maar als dit zo zou zijn, komen zij ook niet toe aan het verstaan van de verborgenheid van *de vrouw* en van het beest dat haar draagt.

En dat is ten enenmale een onmogelijkheid.

Het heeft er wel de schijn van dat in 13 : 18 de geestelijke mens wordt opgeroepen om Gods Woord te verstaan en in 17: 9 de natuurlijke mens, maar nochtans blijft van kracht, hetgeen wij in de verklaring van vers 9a gezegd hebben, dat alleen zij die door de Heilige Geest verlicht worden, Gods Woord kunnen verstaan. Bijgevolg ook ons tekstgedeelte.

Van hieruit willen wij dan ook trachten de grootheid en de majesteit van dit tekstgedeelte te verklaren.

In de verklaringen van de hoofdstukken 11 t/m 13 hebben wij steeds de aandacht gevestigd op het toenemende verval van de uitwendige Kerk, dat in die hoofdstukken aan de orde gesteld wordt.

In de tweede brief aan de Thessalonicensen en ook in de brieven aan Timotheüs heeft de apostel Paulus met klem hierop de aandacht gevestigd en voor dit verval gewaarschuwd.

In Openbaring 11 heeft Johannes hiervan op uitzonderlijke wijze geprofeteerd.

In hoofdstuk 12 is hem (om zo te spreken) de hemelse maquette van dit verval getoond.

En in hoofdstuk 13 is aan hem (onder het zinnebeeld der twee beesten) het verval der Kerk voor ogen gesteld.

In de verklaring van al deze, maar inzonderheid in de verklaring van hoofdstuk 13, hebben wij er steeds de aandacht op gevestigd welk een centrale plaats de Rooms-Katholieke Kerk hierin heeft ingenomen. Hoe zij op velerlei wijze van de leer der heilige apostelen afgeweken is. En hoe zij in de laatste tijden, als de dodelijke wond, haar in de Reformatie der Kerk toegebracht, weer genezen is, in de zogenaamde Christelijke wereld wederom een overheersende rol zal vervullen in de

17 : 10

wereldgeschiedenis.

Nu de draak (het beest dat uit de afgrond opgekomen is) zijn kracht en troon en grote macht, die hij in beginsel reeds gegeven had aan het uit de zee opgekomen beest, zal aanwenden, opdat de aarde en die daarin wonen het eerste beest aanbidden zullen - 13 : 2 en 12 - is de Rooms-Katholieke Kerk het centrale middelpunt van het beest met *de zeven hoofden* en de tien hoornen.

Vandaar het merkwaardige van ons tekstgedeelte: *De zeven hoofden zijn zeven bergen, op welke de vrouw zit.*

In deze weinige woorden wordt als met uitgestrekte hand gewezen naar de residentie van het beest, namelijk naar de stad Rome.

En het natuurlijke verstand dat wijsheid heeft, zegt ons, dat deze stad op zeven heuvelen is gebouwd.

Ja het weet elk dezer heuvelen met name te noemen.

In vele encyclopedieën zijn ze te vinden.

10a *Het zijn ook zeven koningen;*

10b *de vijf zijn gevallen,*

10c *de een is,*

10d *de ander is nog niet gekomen*

10e *en wanneer hij gekomen zal zijn, moet hij een weinig tijds blijven.*

Was voor het verstaan van de zeven hoofden van het beest, dat zij zeven bergen zijn (mede) wereldse wijsheid nodig, voor de verklaring van dit tiende vers is déze wijsheid volkomen waardeloos en ontoereikend.

Ja de verstandigste en meest wijze mens die ooit op de aarde geleefd heeft of leven zal, zou ten enenmale zonder verlicht te worden door de Heilige Geest onbekwaam zijn om de betekenis van deze tekst ook maar enigszins te kunnen verstaan.

Ja al ware het, dat er iemand was die de talen der mensen en

der engelen sprak én de gave der profetie had en wist al de verborgenheden en al de wetenschap en zelfs al het geloof had om bergen te verzetten en de liefde Gods des Heiligen Geestes was in zijn hart niet uitgestort, zo zou hij toch niets zijn, zegt de apostel Paulus. - 1 Corinthe 13 : 1 en 2.

De Heere Jezus schijnt hierover zelfs in beroering gekomen te zijn, toen Hij Zijn Vader hiervoor dank bracht, zeggende: "Ik dank U Vader! Heere des hemels en der aarde! dat Gij deze dingen voor wijzen en verstandigen verborgen hebt en hebt ze de kinderkens geopenbaard. Ja Vader! Want alzo is geweest het welbehagen voor U." - Mattheüs 11 : 25 en 26. Heeft God de wijsheid dezer wereld niet dwaas gemaakt - 1 Corinthe 1 : 20b - opdat Hij het sterke der wereld beschamen zou - vers 27 - opdat geen vlees zou roemen voor Hem? - vers 29.

Vanuit dit oogpunt, in deze afhankelijkheid en met deze wetenschap in ons hart willen wij trachten dit voor ons natuurlijk verstand onverklaarbare vers te gaan verklaren.

Vooraf willen wij echter het volgende opmerken:

Wanneer wij dit tiende vers en ook hetgeen in het vervolg van dit hoofdstuk aan Johannes meegedeeld wordt nauwkeurig overwegen, dan blijkt dat vers 9 (de mededeling dat de zeven hoofden van het beest zeven bergen zijn waarop de vrouw zit) slechts een noodzakelijke mededeling is geweest om tot dit tiende vers te komen, behalve de glorie die het heeft om het beest te kunnen kennen, hoe het aanvankelijk, uit de (volkeren)zee opgekomen zijnde, met de grote hoer van het geestelijke Babylon verenigd is geweest.

Want het gaat (blijkens vers 8) in het vervolg uitsluitend over de verklaring van de verborgenheid van het beest.

De verborgenheid van de vrouw is in vers 9 verklaard.

De verborgenheid van het beest dat haar draagt, zal nu in de volgende vier verzen verklaard worden, namelijk in de verzen 10 t/m 13.

In deze verzen zal de verborgenheid van de vrouw geheel buiten het geding gelaten worden.

Daarom was de verklaring van de zeven hoofden van het beest noodzakelijk ter inleiding om de feitelijke verborgenheid van het gehele beest te kunnen leren kennen.

De zeven bergen zijn eigenlijk de verborgenheid van de vrouw. Deze is verborgen in de zeven hoofden van het beest.

Dit is het, waarom de engel tot Johannes gezegd heeft: Ik zal u zeggen de verborgenheid van de vrouw en pas daarna, van het beest dat haar draagt.

De openbaring van de verborgenheid van de vrouw heeft kennelijk ten doel de dienstknechten des Heeren de geschiedenis der Kerk in de eerste periode van haar Nieuwtestamentische tijdgeschiedenis te openbaren.

Maar in deze openbaring blijft volkomen van kracht het bevel van de Heere Jezus, dat Hij in 1 : 19 aan Johannes gegeven heeft, namelijk dit: "Schrijf, hetgeen gij gezien hebt en hetgeen is en hetgeen geschieden zal na dezen."

Hieruit blijkt, dat aan de dienstknechten des Heeren niet alleen en uitsluitend de dingen getoond zullen worden die haast geschieden moeten, maar dat hij, Johannes, hun ook bekend moet maken de dingen die hij gezien heeft, die hém bekend gemaakt zijn en ook hetgeen is, namelijk wat zich tijdens zijn leven in de Kerk voorgedaan heeft.

Nu, deze drie zaken zijn in dit tiende vers zozeer en beslist tezamen gevat, dat dit ten enenmale onweerlegbaar is.

Het gaat in deze tekst over de zeven hoofden van het beest.

En de tekst zegt, dat deze *ook zeven koningen zijn*.

Wanneer de tekst zegt: *De vijf zijn gevallen*, vormen deze *vijf* een eenheid van *vijf koningen* die in verleden tijden geregeerd hebben.

Wanneer hij zegt: *De één is*, ziet dit op hetgeen is, op de tijd waarin Johannes deze openbaring ontvangen heeft.

En als hij zegt: *De ander is nog niet gekomen en wanneer hij zal gekomen zijn, moet hij een weinig tijds blijven*, ziet dit uitsluitend op hetgeen haast geschieden moet.

Daarom is de feitelijke verklaring van de zeven hoofden van het beest, dat het *zeven koningen zijn*, zetelende op zeven bergen.

Maar stel nu eens dat de engel rechtstreeks tot Johannes gezegd had: De zeven hoofden van het beest zijn zeven koningen.

Dan was hem niet alleen de verborgenheid van de vrouw niet bekendgemaakt, maar dan zou er ook niemand in staat geweest zijn om vers 10 met alles wat daarmee verbonden is in de volgende verzen, te verklaren.

Nu er echter gezegd is: De zeven hoofden van het beest zijn zeven bergen op welke de vrouw zit, nu kunnen we van hieruit concluderen waar het in feite in deze verklaring van de engel om gaat, namelijk om de fundamentele grondslagen van het beest aan te wijzen. Om aan te wijzen op welke fundamenten het beest zijn stad Babel gebouwd heeft.

Namelijk op de zeven bergen die *ook zeven koningen zijn*.

Hieruit volgt, dat de strijd van het beest (aanvankelijk in beeld gebracht als de strijd van de ruiter op het rode paard tegen de Ruiters op het witte paard - 6 : 2 en 4) die het beest gevoerd heeft tegen God en Zijn uitverkoren volk vanaf het ogenblik dat het zijn plaats bij God verlaten heeft en die het voeren zal tot aan het einde der wereld, gekénd kan worden aan *de zeven koningen* of zeven koninklijke heerschappijen die in zijn naam en onder zijn heerschappij de strijd tegen God en Zijn volk gevoerd hebben of voorts nog voeren zullen.

Dit nu is het beslissende in vers 10, dat het zegt: *De vijf zijn gevallen*, namelijk die *koningen* of koninklijke heerschappijen die onder het Oude Verbond tegen God en Zijn volk gestreden hebben.

Maar de zesde begon zich reeds te vertonen, toen de engel deze dingen aan Johannes openbaarde.

Dit is hetgeen Paulus aan de Thessalonicensen geschreven heeft: "De verborgenheid der ongerechtigheid wordt alrede gewrocht." - 2 Thessalonicensen 2 : 7.

Maar de koninklijke heerschappij van die *ander*, de zevende koning, is er nog niet in de tijd dat aan Johannes deze verborgenheden van het beest bekendgemaakt zijn.

Dat zal een zeer bijzondere heerschappij zijn, want *als deze gekomen zal zijn*, zal deze maar *een weinig tijds blijven*.

Waarom dit zo is, hopen wij later te verklaren.

Dit alles is kort samengevat de uitbeelding en de beschrijving van de openbaring van het rijk der duisternis, op welke wijze het zich in de strijd met de Ruiters op het witte paard zal openbaren op de aarde. Daarom zal het nu voorts gemakkelijk zijn om de gevallen *vijf koningen* als met uitgestrekte hand aan te wijzen en bij name te noemen.

Zo ook de koning die er *nog niet is* ten tijde van Johannes.

De eerste *koning die gevallen is*, de eerste koninklijke heerschappij waarin het beest zijn fundamentele grondslag op de aarde heeft willen leggen waarop hij zijn Babylon heeft willen bouwen en waardoor hij zijn triomfen in de wereld heeft weten teweeg te brengen, is Lamech, want deze is het geweest die naast Jabal ook Jubal gewonnen heeft, "de vader dergenen die harpen en orgelen handelden." - Genesis 4 : 21.

Hij heeft ook gewonnen Tubal-Kaïn, een leermeester van alle werkers in koper en ijzer, opdat men muziek zou kunnen maken en oorlog voeren.

Zélf is Lamech tekeergegaan als een wildeman, trachtende Kaïn te overtreffen in boosheid. - Genesis 4 : 19 t/m 24.

Hij is het ongetwijfeld geweest uit wie de reuzen voortgekomen zijn die Gods zonen en dochteren verleid hebben om tot hen in te komen. En die ook de geweldigen verwekt heeft die vanouds geweest zijn, mannen van naam. - Genesis 6 : 1 t/m 4.

Het beest moet bepaald van mening geweest zijn, dat hij reeds door deze eerste *koning* Gods werken kon verbreken, zodat het de HEERE berouwen zou dat Hij de mens op de aarde gemaakt had. - Genesis 6 : 6.

Toen God de zondvloed op de aarde gebracht heeft, moet het

17 : 10

beest bepaald gemeend hebben dat hij overwinnaar geworden was.

Al deze *vijf koningen* die onder de oude bedeling hebben geregeerd, hebben elk voor zich als op een heuvel hun scepter gezwaaid. Hieruit is tenslotte zijn grote Babylon voortgekomen.

Dit zal reeds uit de tweede *koning*, met name Nimrod, gaan blijken, want deze begon (wederom) geweldig te zijn op de aarde.

Hij was een geweldig jager voor het aangezicht des HEEREN. Het schijnt zelfs in de na-Noachitische tijd tot een spreekwoord geworden te zijn bij zijn nakomelingen, want van hem wordt gezegd: "Gelijk Nimrod, een geweldig jager voor het aangezicht des HEEREN en het beginsel van zijn rijk was Babel." - Genesis 10 : 9 en 10. Dit is de residentie van het beest geworden, die Nimrod met vele andere steden - Genesis 10 : 11 - in het land Sinear gebouwd heeft.

Dit is de landstreek waarheen de efa gebracht is, de efa waarop de plaat van lood geworpen is dat zij gevestigd worde in het land Sinear, opdat ze aldaar gesteld zal worden op haar grondvesting. - Zacharia 5 : 5 t/m 11.

Zie de kanttekening hiervan in de Statenbijbel en ook Openbaring 18 : 20 en 21.

Nimrod is de tweede *koning die gevallen is*.

De derde *koning die gevallen is*, is Farao, de koning van Egypte. Hij is het die in het bijzonder getracht heeft Gods volk van de aarde te verdelgen.

Daarom heeft hij de naam verworven van grote zeedraak. - Ezechiël 29 : 3.

Hij is met al zijn heir omgekomen in de Rode Zee. - Exodus 14 : 23 t/m 31.

De vierde *koning die gevallen is*, is Nebukadnézar.

Deze heeft de residentie van het beest zodanig groot gemaakt, dat hij zei: "Is dit niet het grote Babel dat ik gebouwd heb tot

17 : 10

een huis des koninkrijks door de sterkte mijner macht en ter ere mijner heerlijkheid!" - Daniël 4 : 30. De grootheid van zijn koningschap is zo gewassen, dat zij aan de hemel reikte en zijn heerschappij tot aan de einden der aarde. - Daniël 4 : 22.

Zij *zijn* allen *gevallen*, verslagen door het zwaard, die een schrik van zich gegeven hebben in het land der levenden. - Ezechiël 32: 23.

Zij *zijn* allen *gevallen*, getroffen door de pijlen van de boog, die de machtige Ruiters op het witte paard op hen geschoten heeft - 6 : 2 - en door het tweesnijdend scherpe Zwaard dat uit Zijn mond is gegaan. - 1 : 16b.

De vijfde *koning die gevallen is*, ziet naar ons gevoelen (doch hiervan zijn wij niet zo zeker) op keizer Augustus, van wie het gebod uitgegaan is dat de gehele wereld beschreven moest worden. - Lukas 2 : 1.

Het kan echter ook zijn, dat met deze vijfde *koning* keizer Tiberius bedoeld wordt, onder wiens regering ook Pilatus stadhouder over Judéa is geweest - Lukas 3 : 1 - onder wiens regering de Heere Jezus gekruisigd is. - Mattheüs 27 : 26.

Naar onze overtuiging wordt in elk geval met deze vijfde *koning* gezien op de Romeinse overheersing over Israël.

Déze *is gevallen*, doordat een engel van de hemel nedergedaald is, die zijn keizerlijke zegel aan flarden gescheurd heeft. - Mattheüs 28 : 2.

De tekst vervolgt met: *De een is* (namelijk de zesde *koning*).

Die *koning* wiens verborgenheid der ongerechtigheid alrede gewrocht werd in de Gemeenten des Heeren, zoals wij dit reeds verklaard hebben naar aanleiding van hetgeen Paulus aan de Thessalonicensen geschreven heeft.

Wij moeten inzonderheid bij de beschrijving van deze laatste twee *koningen*, namelijk van *de ene die is* (niet zoals in de vert. N.B.G. staat: die er *nóg* is, want dit wekt de indruk dat het met deze zesde *koning* spoedig afgelopen zal zijn) en van *de ander die nog niet gekomen is*, voortdurend op letten en

steeds voor ogen houden dat de beschrijving van deze *zeven koningen* de heerschappij van de satan over de aarde uitbeeldt gedurende de ganse door God geschapen tijd waarin zij bestaan zal.

Hierom hebben wij van *de vijf koningen die gevallen zijn*, gezegd dat dezen hun macht uitgeoefend hebben gedurende de Oudtestamentische tijdsbedeling.

Hieruit volgt dus, dat *de ene die is* (namelijk de zesde *koning*) en de zevende *koning die nog niet is* (tezamen met de achtste koning - 17 : 11) hún scepter gedurende de gehele Nieuwtestamentische tijdsperiode over de Kerk en over de wereld zullen zwaaien.

Daarom zegt de engel met het wegsterven van de vijfde *koning* nu vervolgens van de zesde: *de een is*.

En vanwege deze sobere uitspraak hebben wij 2 Thessalonicensen 2 : 7 en 8 in het geding gebracht.

Want op welke wijze deze *ene die is* te zien en te kennen is geweest in de Gemeenten des Nieuwen Testaments, is zeer duidelijk gebleken en openbaar geworden uit de eerste drie brieven die Johannes op bevel van de Heere Jezus aan de Gemeenten van Klein-Azië moest schrijven.

Reeds in de eerste brief, namelijk aan die van Efeze, is zijn werking gebleken in de verderfelijke leer van Nicolaï, een voorloper van het uit de (volkeren)zee opgekomen beest dat zich in latere tijden in al zijn gruwelen geopenbaard heeft in de Kerk zoals zij Rooms-Katholiek geworden is.

In de tweede Gemeente van Klein-Azië, namelijk in die van Smyrna, was reeds een synagoge des satans.

In beginsel was deze zesde *koning* op deze wijze ten tijde van Johannes aanwezig.

Maar in de derde Gemeente, namelijk in die van Pergamus, had het beest reeds zijn troon opgericht

Hoeveel redenen om te zeggen: *De een is*.

Tenslotte vervolgt de tekst met de woorden:

De ander is nog niet gekomen en wanneer hij zal gekomen

zijn, moet hij een weinig tijds blijven.

Er staat blijkbaar nooit één overtollig woord in de Bijbel.

Want ongetwijfeld zouden wij voor *de een is* gezegd hebben: 'De zesde is' en voor *de ander is nog niet gekomen*: 'De zevende is nog niet gekomen'. Toch blijkt ook hier weer de glorie der samenstelling van Gods Woord.

Wij zeggen of schrijven gemakkelijk duizend woorden te veel of honderd te weinig, maar de Heilige Schrift vermeldt geen woord te veel of te weinig, althans in de oorspronkelijke taal.

Van *de ene die is* en van *de ander die nog niet gekomen is*, is al zoveel vermeld, dat daaraan in feite geen woord meer toegevoegd behoeft te worden.

De ene die is, hebben wij genoegzaam leren kennen.

Aanvankelijk uit de drie genoemde brieven, maar bovenal uit de eerste helft van hoofdstuk 11 en de eerste helft van hoofdstuk 13.

En *de ander* (de zevende *koning*) *die er nog niet is*, zouden we aanvankelijk hebben kunnen leren kennen uit de brief aan de Gemeente van Laodicéa, maar bovenal uit de tweede gedeelten van de hoofdstukken 11 en 13.

De oorzaak, waarom deze zevende *koning* maar *een weinig tijds zal blijven*, wordt in beginsel aangewezen in 17 : 12, waar geschreven staat: "één uur met het beest."

En beslissend in 17 : 16, waar geschreven staat: "En de tien hoornen die gij gezien hebt op het beest, die zullen de hoer haten en zullen haar woest maken en naakt; en zij zullen haar vlees eten en zullen haar met vuur verbranden."

Daaraan hopen wij in onze verklaring van die teksten aandacht te schenken.

11 *En het beest, dat was en niet is, die is ook de achtste koning en is uit de zeven en gaat ten verderve.*

Deze op het oog zo duistere tekst heeft er wederom de schijn van dat zij voor de mens van vlees en bloed (die in de tijd

leeft) onverklaarbaar is.

En zonder de bijzondere verlichting door de Heilige Geest in het verstand van de mens is zij ook ten enenmale onverklaarbaar. Niet zozeer wie er onder die *achtste koning* verstaan moet worden, want dat zegt de tekst duidelijk genoeg. Zij is op weinige woorden na een herhaling van vers 8.

Maar de moeilijkheid schuilt hierin dat er nu plotseling van *een achtste koning* sprake is, terwijl *het beest* maar zeven koppen heeft die zijn koningen uitbeelden.

Een andere, veel grotere moeilijkheid is, dat hij *úit de zeven is*. Wij verstaan daar zo licht onder dat hij uit de zeven koningen voortgekomen is.

En dan stellen wij ons vanzelf de vraag: Hoe kan dit zo zijn?

Ligt het niet meer voor de hand (na onze verklaring der vijf koningen) dat dézen uit *het beest* voortgekomen zijn dan dat *het beest* uit de zeven koningen voortgekomen is?

En bovendien als *de achtste koning*?

Daarom, hoe meer wij ons met ons natuurlijk verstand in deze vragen verdiepen, hoe duisterder de tekst voor ons wordt.

Toch willen wij trachten op grond van de Heilige Schrift zelf haar te verklaren.

Wij hebben op deze grond reeds verklaard, dat *het beest dat was en niet is*, de kracht en de troon en de grote macht van de draak uitbeeldt - 13 : 2 - en dat deze dezelfde is die in 20 : 2 oude slang, welke is de duivel en satanas, genoemd wordt, dezelfde is van wie in het besluit van 17 : 3 gezegd wordt: "En daarna moet hij een kleine tijd ontbonden worden."

Uit 13 : 2 is gebleken, dat de draak zijn eigenschappen als kracht en troon en grote macht, in mensen heeft kunnen leggen. Daar is gebleken, dat hij dit heeft kunnen doen, zélf in gevangenschap in de afgrond verkerende. - 20 : 2.

Hoeveel te meer heeft hij zichzelf kunnen laten vertegenwoordigen op de aarde (voordat hij buiten geworpen is - Johannes 12 : 31b) onder het Oude Verbond door de eerste vijf koningen

17 : 11

die als koppen van de duivel het bestuur over de wereld uitgeoefend hebben.

Nu heeft 17 : 8 ons onderwezen, dat de buiten geworpen overste dezer wereld als een *beest* uit de afgrond opkomen zal *en ten verderve gaan*.

Dat hij uit de afgrond opkomen zal, hebben ons ook 11 : 7 en 13 : 11 geleerd. Maar 20 : 8 onderwijst ons, dat hij alsdan zélf het bestuur weer in handen zal nemen.

Het ging hem blijkbaar onder het bestuur van zijn zevende koning niet goddeloos genoeg toe op de wereld, want 20 : 8 zegt: "Hij zal uitgaan om de volken te verleiden, die in de vier hoeken der aarde zijn."

En als zodanig, als *de achtste koning*, zal hij zijn scepter over de Kerk en de wereld gaan zwaaien.

Hij heeft zich lange tijd (ook nadat hij uit de afgrond als een *beest* opgekomen is) laten vertegenwoordigen door zijn zevende koning die hij aangesteld heeft in de kracht zijner tien hoornen, om de Kerk der oecumene te leiden.

Door zijn bondgenootschap dat hij na zijn opkomst uit de afgrond met het uit de zee opgekomen beest gesloten heeft (zoals uit 13 : 12 blijkt) zijn zij als zijn zevende koning zijn plaatsvervangers geworden in de Kerk der oecumene, daar hij gemaakt heeft, dat zij het eerste beest, namelijk zijn zesde koning, wiens dodelijke wond genezen was, aanbidden zullen. En als zodanig zijn dezen de ander die nog niet gekomen was, in feite in beginsel reeds nagevolgd.

Van deze nu heeft de engel gezegd, dat als hij gekomen zal zijn, hij maar een weinig tijds zal blijven.

Uit 17 : 16 zal gaan blijken dat zij de hoer, met wie zij nu een bondgenootschap gesloten hebben, zullen gaan haten. Vers 17 zal ons onderwijzen, dat het tenslotte toch God is Die regeert. Hij zal hun in hun harten geven, dat zij Zijn mening doen.

Daarom, omdat het uit de afgrond opgekomen *beest* in het laatste der dagen zelf ook over dezen (de zeven) en over de

wereld zijn scepter zal gaan zwaaien, wordt van hem gezegd *uit de zeven te zijn als de achtste koning*, die al zijn vorige plaatsvervangers verre zal overtreffen in gruwelijkheid en in boosheid. Dit is het, waarom de engel er voor de tweede maal aan toevoegt, ter vertroosting van Gods uitverkorenen in die tijden: *en gaat ten verderve*.

Waaruit die gruwelijkheid en die boosheid zal bestaan, daarover heeft ons het tweede gedeelte van hoofdstuk 13 onderwezen.

Ook satan had zijn residentie (door deze zeven koningen) een zevenvoudige grondslag toegewezen - 17 : 9 - op welker bergen hij als de koning zijner koningen zou triomferen.

Toen hij nog *was*, heeft hij zelfs getracht Jezus Christus tot aanbedding voor hem te brengen.

Van hieruit is hij, *het beest dat was en niet is, ook de achtste koning geworden*. Namelijk de wézenlijke spotkoning.

Dat is hij geworden door de opstanding van de Heere Jezus uit de doden.

Daarom is hij uit de aarde - 13 : 11 - kunnen opkomen om als de spotkoning zijner zeven koningen, als *de achtste* zijner koningen, hun en zijn *verderf* te aanschouwen. Dit ligt in het slot van onze tekst besloten: *en gaat ten verderve*.

Welk een onvoorstelbare troost ligt er in deze woorden voor het volk des Heeren in het laatste der dagen.

Dit tmeer, daar het er nu reeds de schijn van heeft dat *het beest* door de tekenen die het te doen zijn gegeven, *koning* over de heersers dezer wereld geworden is.

Voorheen wendde men zich in gebeden tot God om onheilen afgewend te krijgen, nu *het beest* uit de afgrond is opgekomen, is men van mening dat zeer veel onheilen met satans hulp afgewend kunnen worden.

- 12 *En de tien hoornen, die gij gezien hebt, zijn tien koningen die het koninkrijk nog niet ontvangen hebben, maar als koningen macht ontvangen op één ure met het beest.*

In de vert. N.B.G. staat: 'máár één uur ontvangen zij macht als koningen met het beest.'

De overzetting van de St.Vert. kán betekenen, dat deze *tien koningen* tegelijkertijd (*op hetzelfde uur*) *macht ontvangen hebben* om te gaan heersen, zoals *het beest* *macht ontvangen heeft* om uit de afgrond op te komen, waarin hij met een grote keten duizend jaar lang gebonden is geweest.

Maar zoals het in de vert. N.B.G. overgezet is, kan het op geheel andere wijze verstaan worden. Die vertaling wijst op de korte duur der regering van deze *tien koningen*.

In de overzetting van de St.Vert. ontbreekt het element der korte duur, namelijk "een weinig tijds." - 17 : 10.

Maar in de vert. N.B.G. ontbreken (gelet op de St.Vert.) twee elementen.

Ten eerste komt in die overzetting niet zo duidelijk uit dat ook *het beest* *macht ontvangen heeft* om uit de afgrond op te komen en ten tweede ook niet de tijd waarop dit *uur* aangevangen is.

Dit verschil zou verscheidene vragen kunnen oproepen voor het juiste verstaan van deze tekst.

Naar onze overtuiging hebben beide overzettingen rechts-geldigheid.

Ten opzichte van de tijd waarop *het beest* uit de afgrond opgekomen is, deze is uitdrukkelijk bekend geworden. Inzonderheid in 11 : 7, maar ook in 13 : 11.

En ten opzichte van het heersen (de aanvang van dit heersen) van de zevende koning, dit is gebleken uit 11 : 9 en 10 en nog duidelijker in 13 : 12.

Daaruit blijkt, dat op hetzelfde *uur* dat *het beest* uit de afgrond opgekomen is, deze zevende koning zich heeft laten gelden. Dit *beest* heeft gemaakt dat de aarde en die daarin wonen, het eerste beest aanbidden.

Bovendien kan dit blijken uit 17 : 16, want de zevende koning blijft maar een weinig tijds - 17 : 10 - omdat zij de hoer zullen gaan haten en omdat zij hun macht en hun kracht aan *het beest*

geven zullen. - 17 : 13 en 17.

Hieruit blijkt, wat het broederlijk samengaan van de Kerk der Reformatie met de Roomse Kerk (en met alle mogelijke godsdienstige groeperingen) te betekenen zal hebben. Vanwege deze *tien koningen* (de vele heersers in de oecumene) zal dit op een fiasco uitlopen.

Ten eerste zullen zij de hoer (dat is de Roomse Kerk waarmee zij zich verbonden hebben) gaan haten. - 17 : 16.

En ten andere zullen zij haar volkomen uitkleden, "woest en naakt maken" zegt hetzelfde zestiende vers.

Zij zal zich bewust worden, dat al de schatten die zij in de loop der eeuwen door haar afaathandel en op allerlei bedrieglijke wijze verworven heeft, haar afhandig gemaakt zijn. Bovendien zullen zij haar zelf "met vuur verbranden."

Het fiasco van dit samengaan zal ook hierin geopenbaard worden, dat deze *tien koningen*, tezamen het bestuur van de zevende koning uitmakende (de leiders der oecumene) hun kracht en hun macht en hun koninkrijk blijkens 17 : 13 t/m 17 aan *het beest* overgeven zullen.

Dit houdt naar onze overtuiging in, dat er in de laatste twee of drie eeuwen praktisch geen kerk als instituut meer zal zijn, noch een bijzondere Kerk als overblijfsel van de oorspronkelijke Kerk der Reformatie, noch een zogenaamde oecumenische kerk.

Niet dat de levende Gemeente des Heeren teniet zal gaan, want "de poorten der hel zullen dezelve niet kunnen overweldigen." - Mattheüs 16 : 18.

Maar Gods uitverkorenen zullen alsdan als verstrooide schapen onder de wilde beesten verkeren.

Dit zal naar onze overtuiging ongetwijfeld de vervulling zijn van hetgeen Petrus voorgezegd heeft op de dag van het Pinksterfeest, toen hij sprak: "De zon zal veranderd worden in duisternis en de maan in bloed eer dat de grote en doorluchte dag des Heeren komt. En het zal zijn dat een iegelijk die de Naam des Heeren zal aanroepen, zalig zal worden." - Hande-

17 : 12

lingen 2 : 20 en 21.

Want "de Zon der gerechtigheid" - Maleachi 4 : 2 - namelijk het Woord van God - Johannes 1 : 1 - het Woord des Heeren, zal zeer verduisterd worden in de laatste drie of vier eeuwen, eer het einde er zal zijn.

Daardoor zal de maan, die de Gemeente des Heeren afschaduwet, vanwege de vervolgingen in bloed veranderd worden. - 11 : 7 en 13 : 17. Dit zal geschieden als satans zevende koning (het uit de afgrond opgekomen *beest*) zijn kracht en macht aan de achtste koning, aan de duivel zelf, overgegeven zal hebben. - 17 : 12 t/m 14; 20 : 7 t/m 9.

Uit de verzen 8 t/m 11 blijkt uitdrukkelijk, dat het in dit 17^e hoofdstuk gaat over de verklaring van het *beest* in zijn tweede verschijningsvorm.

De eerste Nieuwtestamentische verschijningsvorm was het uit de zee opgekomen *beest*, maar de tweede het uit de aarde opgekomen *beest*. En van hieruit is het, dat het uit de (volkeren)zee opgekomen *beest* de grote heraut is geweest van het uit de afgrond opgekomen *beest*.

Dit is gebleken uit 17 : 3 en 8, want in vers 8 wordt het uit de afgrond opgekomen *beest* geheel vereenzelvigd met het uit de zee opgekomen *beest*.

Dit blijkt ook ten aanzien van zijn zeven hoofden in vers 9 en ten aanzien van zijn tien hoornen in vers 12.

Want noch in 11 : 7, noch in 13 : 11 worden de hoofden en *de hoornen* van het uit de afgrond opgekomen *beest* in het geding gebracht.

Voorzover het de tien koninklijke hoeden op *de tien hoornen* van *het beest* betreft, zie hiervoor de verklaring van 13 : 1c.

De tien hoornen, die het uit de zee opgekomen *beest* had, waren er wel tijdens de regering van de zesde koning, dat is in hoofdzaak tijdens de regering der Roomse hiërarchie in de Kerk, maar dezen hadden onder het pauselijk bestuur nog niet *de macht ontvangen* om het protestantisme teniet te doen.

17 : 13

Maar zij (*deze tien hoornen*) zullen deze *macht* als de zevende koning *ontvangen op één ure met het beest* dat uit de afgrond opgekomen is.

Dit nu blijkt uit onze tekst en is gebleken in de tweede gedeelten van de hoofdstukken 11 en 13.

13 *Dezen hebben enerlei mening en zullen hun kracht en macht aan het beest overgeven.*

Namelijk aan het uit de afgrond opgekomen *beest*.

Bij deze tekst die een bepaald besluit in zich verborgen heeft van de verzen 10 t/m 13, zijn wij geneigd om vol verbazing uit te roepen: Hoe is het mogelijk, hoe bestaat het, dat de Heilige Schrift in deze vier teksten de gehele wereldsituatie vanaf haar begin tot het einde in zo weinige woorden voor de aandacht der strijdende Kerk kan stellen!

Hoe geeft in het bijzonder dit dertiende vers, nu reeds bijna tweeduizend jaar geleden geschreven, in zo weinige woorden de wereldsituatie van onze tijd zo nauwkeurig weer met de woorden: *dezen hebben enerlei mening*, namelijk in de roep der oecumene van onze tijd.

Deze tekst onderstreept naar onze overtuiging de verklaringen die wij van de ontwikkeling der uitwendige Kerk gegeven hebben.

Bovendien is het bovenmate wonderlijke van onze tekst vervat in het tweede gedeelte, namelijk: *en zij zullen hun kracht en macht aan het beest overgeven.*

Want wát is het doel der tien hoornen, der tien koningen, het doel van de leiders der oecumene?

Namelijk dit: satans kracht en troon en grote macht te verbreken. Hij is het immers door wiens toedoen de Kerk der Reformatie in duizend stukken is gescheurd.

Hierin hebben deze koningen *enerlei mening* namelijk deze verscheuring der Kerk ongedaan te maken en haar wederom in haar oude glorie te herstellen.

En de grote, onwetende massa in de Kerk en daarbuiten juicht dit streven van harte toe; ten opzichte van de vereniging met de Roomse Kerk en met andere wereldgodsdiensten sommigen nog wat aarzelend, maar voor de vereniging met alle andere (machtig geworden) groeperingen die zich vooral in de vorige (de negentiende) eeuw van de aloude Kerk der Reformatie afgescheiden hebben en met alle andere die zich nadien.....wederom van elkaar afgescheiden hebben, zal er in de toekomst enkel maar toejuicing zijn.

Die op de aarde wonen zullen (ook hierover) verblijd zijn en elkaar geschenken zenden en vreugde bedrijven. - 11 : 10.

Medemenselijkheid, lief zijn voor elkaar, hulp aan achtergebleven gebieden, weg met de rassendiscriminatie zijn de leuzen van onze tijd.

De twee hoornen, des Lams hoornen gelijk, op *het beest* zijn er de oorzaak van dat de grote massa bedrogen is.

Maar het resultaat van dit alles is, dat zij deze *hun kracht en macht* juist *aan het beest overgeven*. Om zo te spreken: de duivel zal erom lachen en er wel bij varen.

Maar het volk des Heeren, de uitverkorenen, hoe zullen dezen hierop reageren?

Want wat is erop tegen om de Kerk wederom tot haar aloude eensgezindheid terug te brengen?

Wat zal dit voor miljoenen een gevaar gaan betekenen.

Zij zullen zich ongetwijfeld afvragen of zij wel op het goede spoor zijn, als zij ook dit 'reveil' der Kerk afwijzen en het niet kunnen zien als een door Gods Geest gewrocht herstel der Kerk.

Welk een innerlijke strijd zal dit bij velen veroorzaken, als zij deze opbloei der Kerk als uit de duivel zijnde zullen brandmerken.

Bovendien, als deze afwijzing gepaard zal gaan met gevaar voor hun leven, wanneer aan een ieder een merkteken gegeven zal worden aan zijn voorhoofd of aan zijn rechterhand, waaraan te kennen zal zijn dat hij of zij het met deze gang van

17 : 13

zaken roerend eens is en wanneer het (zonder dit merktken te hebben) uitgesloten zal zijn om te kunnen kopen of verkopen. - 13 : 16 en 17a.

Indien het mogelijk was, zouden zelfs de uitverkorenen verleid worden in die dagen. - Mattheüs 24 : 24.

Het is opmerkelijk, dat zij die in hun eigen kerkformatie de scepter gezwaaid hebben, nu voorts toch *enerlei mening zullen hebben* om de oecumene tot stand te brengen.

Dit vloeit in feite voort uit de verwerping van Jezus.

Want hierdoor (door deze hereniging) wordt de door God Ge-réformeerde Kerk tot in de wortel vernietigd, omdat zij, de oecumene aanvaardende en hieraan meewerkende, haar oorspronkelijke bestaansrecht prijsgeeft.

Allen die deze Ge-réformeerde Kerk niet aanvaard hebben of zich van haar afgescheiden hebben, hadden in ootmoed en met schuldbesef tot háár terug moeten keren, maar haar niet mogen uitschakelen door haar in hún oecumene te doen ondergaan. Het is het oude thema; als het erom gaat om Jezus uit de weg te ruimen, *hebben zij enerlei mening*, zegt onze tekst. Dan stellen zij *hun kracht en macht aan het beest* ter beschikking. Dan worden Pilatus en Herodes vrienden met elkaar.

Ook in dit opzicht is er geen nieuws onder de zon.

Het beest met zijn hoornen, des Lams hoornen gelijk, heeft hen onderwezen dat Jezus Zelf voor deze eenheid gebeden heeft: "Dat zij allen één zijn." - Johannes 17 : 21a. En hieruit concluderen zij, dat de gescheidenheid uit de duivel is.

Maar Openbaring 13 : 12b heeft ons onderwezen dat het uit de afgrond opgekomen *beest* het is, dat gemaakt heeft dat de aarde en die daarin wonen het eerste beest aanbidden zouden, wiens dodelijke wond genezen was.

Het is ook opmerkelijk, dat er in deze tekst nog geen sprake van is, dat zij hun kóninkrijk aan *het beest overgeven zullen*. Voorlopig alleen *hun kracht en macht*, in latere tijden pas hun koninkrijk. - 17 : 17.

17 : 14a

14a *Dezen zullen tegen het Lam krijgen.*

Dit veertiende vers is hier (naar onze mening) ongetwijfeld tussengevoegd ter bemoediging, en ter ondersteuning van het geloof der uitverkorenen die er te allen tijde zijn zullen.

Volgens onze zienswijze heeft het geen enkele verbinding met alle overige teksten van dit hoofdstuk.

Dit gehele hoofdstuk is (behalve deze ene tekst) gewijd aan het tonen van de grote hoer - 17 : 1 - en aan het bekendmaken van de verborgenheid van de vrouw en van het beest dat haar draagt. - 17 : 7.

Nu is het opmerkelijk dat de tekst het zó zegt: *Krijg (oorlog) voeren tegen het Lam.*

In 19 : 19 staat b.v. dat zij krijg gevoerd hebben tegen Hem Die op het paard zat.

En in 16 : 14, dat de koningen der aarde en der gehele wereld zich vergaderden tot de krijg van die grote dag des almachtigen Gods.

Uit de woorden *tegen het Lam krijgen*, leiden wij af, dat de eensgezindheid der tien koningen om de eenheid in de Kerk wederom tot stand te brengen onbewust gericht is tegen de weerloze lammeren in de schaapskooi van de Heere Jezus Christus.

Evenals de Joodse Raad en Herodes en Pilatus en het ganse volk eendrachtig het Gods-Lam ter slachting geleid hebben, niet beseffende wat zij deden, zo ook deze tien koningen.

Evenals de eersten tot elke prijs Jezus kwijt wilden, zo zullen ook dezen tot elke prijs de oecumene tot stand brengen. Al moeten zij ook elk voor zich afstand doen van hun synodale posities in hun eigen Kerk, als de eenheid tot stand komt, hebben zij dit er wel voor over.

De weinigen die hier tegen zijn, doen toch hun mond niet open.

Zij zijn als lammeren die ter slachting geleid worden.

Dit is het, dat zij (onwetende) *oorlog voeren tegen het Lam*. Dit is de vervulling van de profetie van Johannes: Als zij (de gekenden des Heeren) namelijk de twee profeten, hun getuigenis geëindigd hebben, zal het beest dat uit de afgrond opkomt, de zevende koning die met zijn tien hoornen als koningen in de Kerk de scepter zal zwaaien, dit volk des Heeren de krijg aandoen en het zal hen overwinnen en hen doden (hun het zwijgen opleggen) en hun dode lichamen zullen liggen op de straat der grote stad die geestelijk Sodom en Egypte genoemd wordt, waar óók onze Heere gekruisigd is.

14b *En het Lam zal hen overwinnen, want Het is een Heere der heren en een Koning der koningen.*

Het is opmerkelijk, dat er voor de tweede maal gezegd wordt *het Lam*.

Hieruit trekken wij de conclusie, dat er een parallel getrokken kan worden tussen *de overwinning* van het ware Gods-Lam en de overwinningen van deze lammeren Zijner kudde.

Gelijk *het Lam* stom gebleven is voor het aangezicht Zijner scheerders - Jesaja 53 : 7 - en nochtans tot een glorievolle *overwinning* gekomen is door Zijn opstanding uit de doden, zo zullen ook Zijn lammeren in die vreselijke tijd, als de leiders der kerk hun kracht en hun macht aan het beest overgegeven zullen hebben, nochtans door *het Lam* over hun vijanden triomferen.

Daarom is *het Lam* door Johannes gezien op de berg Sion en met Hem honderdvierenveertigduizend, hebbende de Naam Zijns Vaders geschreven aan hun voorhoofden.

En van daaruit is het vervolg geweest: "Hier is de lijdzaamheid der heiligen, hier zijn zij die de geboden Gods bewaren en het geloof van Jezus." - 14 : 12.

Evenals hun opperste Leidsman en Voleinder des geloofs voor de vreugde die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen en schande veracht en gezeten is aan de rechterhand des Troons van God - Hebreëen 12 : 2 - zo zullen ook zij, *het*

Lam navolgende, in Zijn voetsporen wandelende, in Zijn kracht *overwinnen*.

Evenals hun Heiland en Heere (om zo te spreken) in de gloriedagen van Zijn Menselijke leven ongetwijfeld vele malen verheugd is geweest in God Zijn Vader, als Hij de hemelen geopend heeft gezien, duivelen heeft uitgeworpen, de broden vermenigvuldigd heeft, op de golven der zee gewandeld heeft, doden heeft opgewekt, stemmen uit de hemel heeft gehoord en op velerlei andere wijze de liefde en de hulp van Zijn hemelse Vader heeft ervaren, heeft ook de strijdende Kerk zich talloze malen mogen verheugen in de Heere haar God.

Om misverstand te voorkomen tekenen wij hierbij aan, dat, hoewel de Heere Jezus ook als waarachtig Mens het geen roof geacht heeft Gode evengelijk te zijn, Hij nochtans Zichzelf vernietigd heeft en ons in alles gelijk is geworden, uitgenomen de zonde. - Filippensen 2 : 6 en 7; Hebrëen 2 : 17 en 4 : 15. En evenals aan het einde van het Menselijke leven van de Heere Jezus de zon drie uren verduisterd is geworden, zo zal ook voor Zijn lammeren (in de eindtijd) de zon verduisterd worden, eer die grote en doorluchtige dag des Heeren zal aanbreken, waarop zij zien zullen dat *het Lam Overwinnaar* zal zijn. - Handelingen 2 : 20.

Ook Gods uitverkorenen zullen, in het bijzonder in die dagen, enige splinters te dragen krijgen van het kruis des Heeren, iets proeven van de Godverlatenheid waarin hun Heiland voor hen gestreden heeft.

Evenals de duisternis rondom de stervende Heiland was, zo zal de geestelijke duisternis in die eindtijd rondom de wegstervende Kerk des Heeren zijn wat betreft haar institutionele bestaansrecht dat zij in de oecumene prijsgegeven zal hebben.

Als in de dagen van Noach zal het zijn, zij hebben zich vermengd met allen die op de aarde wonen.

Nochtans zal dit de innerlijke groei en bloei der inwendige Kerk niet kunnen schaden, want deze zal alsdan juist op ver-

borgen wijze gaan toenemen.

Allereerst zal dit zijn door de bekering van het oude Israël in die tijden.

Alsdan zal vervuld worden hetgeen Paulus aan de Romeinen geschreven heeft, namelijk: Indien hun verwerping de verzoening der wereld geweest is, wat zal hun aanneming anders zijn, dan het leven uit de doden? - Romeinen 11 : 15.

Evenals het lichaam van de Heere Jezus wel kon sterven, maar Zijn Geest niet, zo zal ook het lichaam der uitwendige Kerk te dien dage wel sterven, maar haar geestelijke lichaam zal nieuw leven ontvangen.

Evenals de Heere Jezus na Zijn opstanding Zichzelf niet meer publiekelijk aan de wereld vertoond heeft, maar alleen aan Zijn discipelen verschenen is, eens aan meer dan vijfhonderd broederen op eenmaal - 1 Corinthe 15 : 6 - zo zal het ook in het laatste der tijden zijn, als de Heere de lauwe, uitwendige Kerk uit Zijn mond gespuwd zal hebben, zoals dit in profetische zin met de Gemeente van Laodicéa geschied is. - 3 : 16.

Alsdan zal de Heere Zelf op de deuren der harten kloppen en indien iemand Zijn stem zal horen en opendoen, zo zal Hijzelf tot hem inkomen en Avondmaal met hem houden en hij met Hem. - 3 : 20.

Het zal (om zo te spreken) de wezentijd der Kerk zijn, die evenwel wederom verdonkeren zal.

Want in de laatste dagen zal het Koninkrijk der hemelen gelijk zijn aan tien maagden die haar lampen namen (namelijk in die opleving der inwendige Kerk) en uitgingen, de Bruidegom tegemoet.

Maar als de Bruidegom vertoefde te komen, werden zij allen sluimerig en vielen in slaap.

Maar ter middernacht geschiedde er een geroep: Ziet, de Bruidegom komt. - Mattheüs 25. Evenals op de dag van het Pinksterfeest er haastelijk uit de hemel een geluid geschiedde. - Handelingen 2 : 2.

Maar alsdan zal het 't onverwachte geluid der laatste bazuin

17 : 14b

zijn, die in een ogenblik, in een punt des tijds, slaan zal. - 1 Corinthhe 15 : 52. En alsdan zal *het Lam* ten gerichte komen en hun vijanden verderven.

Of ons tekstgedeelte: *Het Lam zal hen overwinnen.*

Ten opzichte van het langzaam wegsterven van de geïnstitutioneerde kerkvorm van onze tijd merken wij nog op dat er reeds in onze dagen stromingen zijn, o.a. onder de naam van Vergadering der gelovigen, die samenkomsten beleggen zonder acht te geven op de zending der leraren en de ambten in de Kerk.

Dezen doen dit naar onze overtuiging geheel ten onrechte, als een te vroeg geborene, omdat de bestaande Kerk der Reformatie nog lang niet ten ondergegaan is in de oecumenische chaos.

Het tweede gedeelte van vers 14b is ook buitengewoon merkwaardig en verbergt in zich wederom ondoorgroondelijke wijsheid, als het zegt: *want Het is een Heere der heren en een Koning der koningen.*

We moeten er met aandacht op letten, waaruit dit redegevende woord *want* is voortgevloeid.

En dan zeggen wij: Uit het regeren der zeven koningen en uit het regeren der tien koningen, die als koningen - vers 12 - macht ontvangen hebben om te heersen op hetzelfde uur met het beest. In feite zijn het *heren*, uit allerlei kerkformaties bijeengebracht.

Daarom sluit dit tekstgedeelte nauwkeurig aan op die tijdsperiode der Kerk, waarin zij haar bestaansrecht prijsgegeven zal hebben, als deze tien *heren* (een oneigenlijk getal naar onze onvolkomen mening) gezamenlijk de zevende koning van het beest vertegenwoordigen zullen in de oecumenische gemeenschap.

Zij echter hebben hun kracht en macht aan het beest overgegeven - 17 : 13. Iets dergelijks hebben de vorige zes *koningen* van het beest nooit gedaan.

17 : 14c

Nadien zal het beest, zonder hun bemiddeling, zelf als de achtste koning zijn scepter in de oecumenische chaos gaan zwaaien en uitgaan om de volken te verleiden die in de vier hoeken der aarde zijn, om hen te vergaderen tot de oorlog tegen Gods getrouw gebleven kinderen.

Dit zal blijken uit 20 : 8 en 9.

Daarom is ons tekstgedeelte aangevangen met: *Heere der heren.*

Deze *heren* die tevoren in hun eigen kerkformatie de scepter hebben gezwaaid, hebben gezamenlijk de Kerk der Reformatie tot een Sodom en Egypte gemaakt, hun Heere wederom onder hen kruisigende.

Ons tekstgedeelte zegt echter ook: *Koning der koningen.*

Niet alleen vanwege de zeven *koningen* die het beest op de aarde vertegenwoordigd hebben, maar in het bijzonder vanwege de achtste *koning*, oorspronkelijk het uit de afgrond opgekomen beest, dat zichzelf tot *koning* verheven heeft om zijn krijgsmacht te vergaderen, welker getal is als het zand der zee, om de legerplaats der heiligen te omringen en de geliefde Stad. - 20 : 9.

Daarom is ook dit tekstgedeelte wederom tot een bijzondere vertroosting en ter versterking van het geloof der heiligen in het laatste der dagen.

14c *En die met Hem zijn, de geroepenen en uitverkorenen en gelovigen.*

Dit is het besluit der tekst.

Deze woorden sluiten aan op het eerste gedeelte der tekst. Daarom is in de St.Vert. het middelste gedeelte tussen haakjes geplaatst.

Het is buitengewoon opmerkelijk, dat dit tekstgedeelte op deze wijze is samengesteld.

Wij zouden eerder verwacht hebben: 'En die met Hem zijn, welker namen geschreven zijn in het Boek des Levens van de

grondlegging der wereld.' De tegenstelling van vers 8b.

Naar ons gevoelen vloeit dit onderscheid *geroepenen en uitverkorenen en gelovigen*, voort uit de liefdevolle genade des Heiligen Geestes, Die Zich aanpast bij de diep gezonken staat der Kerk, het overblijfsel dat de Heere overgelaten heeft in die dagen.

Maar behalve dit onderscheid is dit tekstgedeelte ook buitengewoon opmerkelijk vanwege de vijf woorden die hieraan voorafgaan, namelijk: *en die met Hem zijn*.

Wij hebben bij de verklaring van het voorafgaande tekstgedeelte al een parallel getrokken tussen het leven van Jezus naar Zijn Menselijke natuur en het leven der Gemeente van de laatste dagen.

Maar door deze woorden *en die met Hem zijn*, is het voor ons gevoel alsof die nog eens nader onderstreept wordt.

Op welke wijze zullen *de gelovigen* der laatste dagen *met Hem zijn*?

Sinds het beest uit de afgrond opgekomen is en zijn tien hoornen (namelijk zijn tien koningen) hun de krijg aangedaan en hen overwonnen hebben en gedood, liggen hun dode lichamen op de straat der grote stad. - 11 : 7 en 8. Sinds de uitwendige Kerk haar bestaansrecht prijsgegeven heeft, zijn zij als een onwaardige en vergeten groep in de wereld geworden.

Evenals het leven van Jezus (hoe meer Zijn einde naderde) steeds afhankelijker van Zijn Vader geworden is, zo ook het leven van *de gelovigen* der laatste dagen.

Alle werken die de Heere Jezus naar Zijn Menselijke natuur verricht heeft, zijn zuivere geloofsdaden geweest. Hij was steeds verwachtede en vertrouwende op de hulp Zijns Vaders.

Maar toen Hij het voornemen had om Lazarus uit de dood op te wekken, was Zijn gemoed wel zeer ernstig bewogen. Hij hief Zijn ogen op naar de hemel en zeide: "Vader Ik dank U, dat Gij Mij gehoord hebt."

En opdat Zijn afhankelijkheid van de Vader des te beter tot

Zijn discipelen zou doordringen, heeft Hij gezegd: "Ik wist dat Gij Mij altijd hoort." - Johannes 11 : 41 en 42.

Daarom zegt ons tekstgedeelte: *en die met Hem zijn*, omdat zij in het laatste der dagen in diezelfde afhankelijkheid van God, de Vader, hun ogen ten hemel moeten opheffen om hun vertrouwen alleen te stellen op Zijn Vaderlijke hulp.

En vanwege dit vertrouwen heeft de Vader Hem *en die met Hem zijn* alle dingen onderworpen. - 1 Corinthe 15 : 27; Markus 16 : 17 en 18; Lukas 10 : 19; Hebreëen 2 : 8; Psalm 8 : 7. Hieruit blijkt, hoe de reactie der *gelovigen* zal zijn en behoort te zijn als deze dingen geschieden zullen, namelijk het heersen der tien koningen in de kerk der oecumene

Toen de Kerk nog in haar gloriestaat was, was hun reactie anders. Toen was aan hen (namelijk aan de twee getuigen) macht gegeven om te profeteren. - 11 : 3.

Zo iemand hen toen wilde beschadigen, kon het zijn dat er vuur uit hun monden kwam om hun vijanden te verslinden. Toen konden zij, in Gods Naam en in Gods kracht, een dodelijke wonde toebrengen.

Zij hadden zelfs de macht om de hemel te sluiten in de dagen hunner profetering, opdat er geen regen zou regenen en om hun wateren in bloed te veranderen. - 11 : 5 en 6.

Maar sinds het uit de afgrond opgekomen beest zijn scepter in de Kerk en over de wereld is gaan zwaaien, is dit alles anders geworden.

Déze heeft hén overwonnen en gedood. - 11 : 7. Nu zijn zij met Hem als schapen ter slachting geleid. Ook zij doen hun mond niet open in die vreselijke dagen.

Dit houdt in, dat zij geen acties ondernemen zullen om de Kerk in haar oude gloriestaat der eenheid te herstellen. Zij blijven afhankelijk, verwachende de hulp des Heeren. Want zij hebben de beloften: Het Lam zal hun vijanden overwinnen en ook zij *die met Hem zijn*.

Het Lam heeft in het laatste Zijner dagen stilzwijgende de

overwinning behaald.

Zo hebben ook zij *die met Hem zijn*, dit onwankelbare vertrouwen. - Mattheüs 27 : 14; Lukas 23 : 9; Johannes 19 : 9b.

Ons tekstgedeelte onderscheidt hen in *geroepenen en gelovigen*.

Want ach, ze zijn allen in slaap gevallen, ze zijn sluimerig geworden vanwege de benauwdheid der tijden en tenslotte in slaap gevallen. - Mattheüs 25 : 5.

Wat weten zij ervan of hun namen geschreven staan in het Boek des Levens van de grondlegging der wereld?

Daarom *geroepenen*, de uit hun geestelijke slaap wakker *geroepenen*.

Tot die hoge wetenschap en dit vertrouwen hebben zij in die donkere dagen niet kunnen opklimmen. Maar de roepstem der genade heeft nog weerklank in hun oren en in hun harten kunnen vinden.

En zo heeft het besef van *uitverkoren* te zijn misschien nog tot hen kunnen doordringen. Vooral wanneer zij dit in verband brengen met hun geloofsvertrouwen op de hulp des Heeren. Dit temeer vanwege de innerlijke strijd die zij te strijden hebben, als het beest zelf met zijn bedrieglijke hoornen, des Lams hoornen gelijk, aan zijn hervormingen een gedaante van godzaligheid zal weten te geven, alsook aan hen die op hun wijze zullen menen de samenleving der mensen in haar oude luister hersteld te hebben.

Wanneer zij in het laatste der dagen de berg van het huis des Heeren zullen vastgesteld hebben op de top der bergen en deze verheven zal zijn boven de heuvelen en de volken tot hem zullen toevloeien en vele heidenen zullen heengaan en zeggen: Komt, laat ons opgaan tot de berg des HEEREN en ten huize van de God Jakobs, opdat Hij ons lere van Zijn wegen en wij in Zijn paden wandelen, want uit Sion zal de Wet uitgaan en des HEEREN Woord uit Jeruzalem - Micha 4 : 1 en 2 - dán zullen *de geroepenen en uitverkorenen en gelovigen* zich steeds afvragen of zij wel op de rechte weg zijn in het afwijzen

van deze uiterlijk godsdienstige opleving.

Toch kunnen zij weten dat het een gericht des Heeren is onder die grote volken en dat Hij het is Die de machtige heidenen straft, als zij hun zwaarden slaan tot spaden en hun spiesen tot sikkelen en elkaar niet meer beoorlogen zullen, ja de oorlog zelfs niet meer zullen leren, zodat zij een ieder zullen zitten onder zijn wijnstok en onder zijn vijgenboom en er niemand zal zijn die hen verschrikt.

Weet, o volk des Heeren, wanneer gij deze dingen zult zien geschieden, dat de mond des HEEREN der heirscharen dit gesproken heeft. - Micha 4 : 3 en 4.

”Want álle volken zullen wandelen, elk in de naam zijns gods, maar (zegt gij, *geroepenen en uitverkorenen en gelovigen*) wij zullen wandelen in de Naam des HEEREN ónzes Gods, eeuwiglijk en altoos.”

Want voor u is de belofte, dat de HEERE u die hinkende was, verdreven en geplaagd, vergaderen zal. Ja, dat Hij u die hinkende was, tot een overblijfsel gemaakt heeft en dat u die verre heen verstoten was, zult worden tot een machtig volk en de HEERE zal Koning over u zijn op de berg Sion, van nu aan tot in eeuwigheid. - Micha 4 : 5 t/m 7.

Want deze állen (de in Micha 4 : 1 t/m 4 genoemden) zullen tegen het Lam krijgen, maar het Lam zal hén overwinnen (want Het is een Heere der heren en een Koning der koningen) *en die met Hem zijn, de geroepenen en uitverkorenen en gelovigen.*

Nu weten wij waarom er in deze tekst niet gezegd is: 'En die met Hem zijn, wier namen geschreven zijn in het Boek des Levens van de grondlegging der wereld.'

In feite is met dit veertiende vers het tonen van het oordeel der grote hoer en het verklaren van de verborgenheid van de vrouw en van het beest dat haar draagt, voltooid.

Maar ter ondersteuning van de zo geweldig bestreden zwak-*gelovigen* van het laatste der dagen gaat de engel nog eens van het begin af aan onderwijzen op welke wijze de Kerk en de

17 : 15a

wereld tot deze ontwikkeling gekomen zijn.

Vandaar ook die herhaling van de enerlei mening der vijanden van Gods Kerk om haar te verderven in vers 17.

Vandaar de vertroostende en liefderijke woorden waarmee deze nadere verklaring van de engel door Johannes wordt ingeleid, als hij in het volgende vers zegt:

15a *En hij zeide tot mij.*

In 17 : 7 heeft Johannes gezegd: "En de engel zeide tot mij."

Nu echter: *En hij zeide tot mij.*

Voor verreweg de meeste mensen is dit ongetwijfeld een voor zichzelf sprekend vervolg. Maar óns komt dit verschil uitermate belangrijk voor. En wel om twee redenen.

De eerste reden is deze:

De ganse Heilige Schrift is per woord een keurcollectie van uitgezochte diamanten en paarden die in het hemelse Hogerhuis tot eer van God voor arme zondaren verzameld zijn, opdat zij door het geloof in dezelve het eeuwige leven zullen hebben. Daarom zegt de Heere Jezus dat er geen tittel of jota van Zijn woorden ter aarde zal vallen.

Misschien ergeren sommigen zich hieraan. Dezen zouden wij willen antwoorden, dat zij weinig of geen bewustheid hebben van de hoge betekenis van Gods Woord, doordat zij dit niet onderscheiden van mensenwoorden.

Begaafde mensen schrijven gewoonlijk wel stijlvol en ordenen hun gedachten zorgvuldig, maar het blijft toch altijd oneindig ver beneden de glorievolle samenstelling van Gods Woord.

Het is de Heilige Geest Zelf Die de woorden die in de Bijbel geschreven staan, in de pen van de heilige schrijvers gelegd heeft.

Alle profeten hebben veel meer gesproken of geschreven dan hetgeen in de Heilige Schrift voor ons bewaard is gebleven. Ook Paulus en Petrus en de andere Nieuwtestamentische Bijbelschrijvers hebben veel meer gesproken en sommigen wel geschreven dan hetgeen van hen in de Bijbel bewaard is geble-

ven.

Zelfs de Heere Jezus heeft nog wel vele tekenen in de tegenwoordigheid Zijner discipelen gedaan, die niet zijn geschreven in dit Boek.

Maar de dingen die wél zijn beschreven, zijn geschreven, opdat gij gelooft, dat Jezus is de Christus, de Zone Gods en opdat gij, gelovende, het leven hebt in Zijn Naam. - Johannes 20 : 30 en 31; Johannes 21 : 25.

Hierom hebben wij op elk woord of op elke verandering van woorden in de Heilige Schrift met aandacht te letten.

De tweede reden waarom wij dit verschil uitermate belangrijk achten is het feit op zich dat Johannes gezegd heeft: *En hij zeide tot mij.*

Waarom zegt Johannes niet rechtstreeks: 'De wateren die gij gezien hebt.'

De engel wás toch blijkens vers 7 reeds aan het woord. Het is niet de gewoonte van de Heilige Schrift om onnodig tweemaal achtereen hetzelfde te zeggen.

Dit is hetgeen wij gezegd hebben, dat het tonen van het oordeel van de grote hoer en de verklaring van de verborgenheid van de vrouw en van het beest dat haar draagt, nu op zichzelf genoegzaam getoond en verklaard zijn.

Hoofdstuk 17 : 1 t/m 14 is een op zichzelf staande openbaring. Dit is gebleken uit de samenstelling van vers 14.

Het is een openbaring geweest, die bij Johannes spanningen heeft veroorzaakt. Vooral toen hem de gedaante van de grote hoer getoond is. Bovendien zittende op een scharlakenrood beest dat vol was van namen van godslastering.

In de vert. N.B.G. staat dat hij met grote verbazing verbaasd is geworden.

In de St.Vert. staat: "Ik verwonderde mij met grote verwondering."

Nu...als gevolg van deze spanningen en de ongetwijfeld grote zielsontroeringen die Johannes bij het zien van de hoer, zitten-

de op het beest, ervaren heeft, komt de engel andermaal tot Johannes.

En déze ontmoeting deelt hij aan de dienstknechten van de Heere Jezus mee als een geruststellende ontmoeting. Dit is het, waarom hij nu zegt: *En hij zeide tot mij.* Dit in tegenstelling tot vers 7, toen hij gezegd heeft: "En de engel zeide tot mij."

Wij hebben het gevoel dat Johannes (na de mededeling van de engel: "Het Lam zal overwinnen") tot rust gekomen is en dat hij tranen van vreugde heeft geschreid vanwege deze tere mededeling dat ook zelfs zij die met het Lam zijn, overwinnaars zullen zijn.

Het heeft er nu voorts de schijn van dat de engel in een vertrouwelijk gesprek hem nu nader de verborgenheid van de vrouw en van het beest dat haar draagt, wil gaan verklaren. Hem het resultaat wil gaan vertellen van de grote hoer en van het beest met zijn tien hoornen.

Intussen blijkt uit deze samenstelling van teksten en woorden de onbegrijpelijke glorie en de hoge majesteit der samenstelling van Gods Woord. Hoe onnaspeurlijk nauwgezet en doeltreffend is Zijn samenstelling.

Van nature zijn wij hier volslagen blind voor.

Zijn glorie en schittering kunnen alleen gezien worden, als de bovenaardse lichtglans van de Heilige Geest het Woord bestraalt.

Dan opent Hij ons verstand, opdat wij de Schriften verstaan. - Lukas 24 : 45. Dan wordt het gehele Woord van God voor Zijn liefhebbers als "een Roos van Saron, een Lelie der dalen" - Hooglied 2 : 1 - waarin hun Liefste weidt onder de leliën. - Hooglied 2 : 16.

15b De wateren, die gij gezien hebt, waar de hoer zit, zijn volken en scharen en natiën en tongen.

Reeds uit de inleiding van deze verklaring door de engel blijkt het onnavolgbare van Gods Woord voor het natuurlijk ver-

17 : 15b

stand. Want in 17 : 1 staat: "Ik zal u tonen het oordeel der grote *hoer* die daar zit op vele *wateren*", terwijl Johannes in de geest geleid werd in de woestijn, waarin toch geen *wateren* van betekenis te zien zijn.

Ook is uit 17 : 1 niet af te leiden dat Johannes aldaar die vele *wateren* gezien heeft.

En toch zegt de engel: *De wateren die gij gezien hebt.*

Hieruit leiden wij af, dat de engel Johannes ongetwijfeld bij de *wateren* bepaald heeft die hij *gezien heeft* toen hij is blijven staan op het zand der zee. - 12 : 18.

Daar stond hij, toen hij die andere Engel van de hemel heeft zien afdalen met het geopende Boekje in Zijn hand. - 10 : 1. Van daaruit heeft hij het beest uit de zee zien opkomen met zijn zeven hoofden en tien hoornen.

Weliswaar heeft hij toen die vrouw nog niet zien zitten op het beest, maar uit 11 : 7; 13 : 4 en 7; 17 : 3 en 4 is gebleken dat dit beest een karikatuur was van het uit de afgrond opgekomen beest.

In feite is van het beest dat Johannes uit de zee heeft zien opkomen, gezegd: "Was en is niet."

Daarom, omdat dit beest niet was, hoewel het is, is het de verpersoonlijking van de grote *hoer*. Dit is ook gebleken uit de naam die op haar voorhoofd geschreven stond, namelijk Verborgenschap, het grote Babylon, de moeder der hoererijen en der gruwelen der aarde. - 17 : 5.

In 13 : 7b is reeds gebleken, dat aan dit beest macht gegeven was over alle geslacht en taal en volk.

Of zoals ons tekstgedeelte het zegt: *De wateren die gij gezien hebt, waar de hoer zit, zijn volken en scharen en natiën en tongen.*

Hierom hebben wij steeds gezegd: Het uit de (*vólkeren*)zee opgekomen beest.

Dit beest heeft een volkomen gelijkenis vertoond met het uit de afgrond opgekomen beest, ook wat betreft de scharlakenro-

17 : 16

de kleur en de volheid der namen van godslastering op het beest.

Al deze dingen zijn aldus voor de aandacht der strijdende Kerk gesteld, opdat de vrijgekochten zullen weten en kunnen zien uit welk een oceaan der verlorenheid en uit welk een afgrond der rampzaligheid zij verlost zijn.

De engel leidt in deze vier teksten Johannes nader in in de verborgenheid der vrouw, in de verborgenheid der zeven bergen op dewelke de vrouw zit en in de verborgenheid der grote stad die geestelijk Sodom en Egypte is genaamd.

Uit deze drie zijn de tien koningen voortgekomen, namelijk de tien hoornen die Johannes op het beest gezien heeft.

Wat dit betekend heeft voor de Kerk is in 17 : 12 t/m 14 geopenbaard.

Maar wat dit zal gaan betekenen voor de tien koningen zelf en voor de rest van de wereld, zal de engel nu in het vervolg aan Johannes gaan verklaren.

16 En de tien hoornen, die gij gezien hebt op het beest, die zullen de hoer haten en zullen haar woest maken en naakt; en zij zullen haar vlees eten en haar met vuur verbranden.

In de vert. N.B.G. zijn een paar belangrijke veranderingen aangebracht. De eerste is wel het belangrijkste.

Daaruit blijkt (althans naar onze overtuiging) dat die vertalers de zin van deze tekst niet begrepen hebben.

Trouwens ook de Statenvertalers niet, al hebben zij de tekst naar ons gevoelen veel zuiverder overgezet. In hun kanttekeningen op deze tekst geven zij een totaal andere verklaring dan wij eraan geven.

In de vert. N.B.G. staat: 'De tien horens die gij zaagt én het beest, dezen zullen de hoer haten.'

Maar in de St.Vert. staat: *De tien hoornen die gij gezien hebt óp het beest, die zullen de hoer haten.*

Wij zeggen: Het inmiddels uit de afgrond opgekomen *beest haat de hoer* beslist niet in die zin, zoals *de tien hoornen op het beest* (de tien koningen) *de hoer zijn gaan haten*.

Anderzijds staat het evenwel vast, dat allen die tot het rijk der duisternis behoren, elkaar haten met een dodelijke haat.

Maar in het lasteren van God en in het bestrijden van Zijn majesteit en macht leggen zij een duivelse eensgezindheid aan de dag. Dit hebben we kunnen zien aan Herodes en Pilatus. - Lukas 23 : 12.

Daarom zal *het beest de hoer niet haten*, want een koninkrijk dat tegen zichzelf verdeeld is, kan niet bestaan. - Mattheüs 12 : 25b.

Daarom zijn het uitsluitend *de tien koningen die de hoer zijn gaan haten*, zij die in beginsel enerlei mening hadden met *het beest* dat uit de afgrond opgekomen is.

Want dat *beest* heeft gemaakt dat zij het eerste beest (inclusief *de hoer* die op het beest zit) zijn gaan aanbidden - 13 : 12 - welks wonde genezen was die het in de Reformatie der Kerk opgelopen had.

Zij zijn het, *die de hoer zijn gaan haten* die haar residentie gevestigd had in de stad der zeven bergen.

Zij zijn het, die vanwege deze *haat* hun koninkrijk aan *het beest* geven zullen. - 17 : 17.

Hieruit blijkt hoe foutief de vert. N.B.G. is.

Op welke wijze *de tien hoornen op het beest de hoer zijn gaan haten* hebben wij breedvoerig aangewezen in de verklaring van 17 : 12 en 13.

Het volgende verschil in overzetting mag dan van minder betekenis zijn, maar het is toch wel zeer belangrijk.

In de St.Vert. staat: *Zij zullen de hoer woest en naakt maken*.

Maar in de vert. N.B.G.: 'Zullen haar berooid en naakt maken.'

Naar ons gevoelen betekenen de woorden 'berooid en naakt' ongeveer hetzelfde.

Maar *woest en naakt* zijn twee geheel verschillende zaken.

17 : 17a

Onder *woest* verstaan wij 'wanstaltig'.

Zoals Calvin het woord *woest* verklaard heeft in het scheppingsverhaal, waar staat dat de aarde *woest* en ledig was, voordat God haar haar heerlijke gestalte gegeven had.

Woest of wanstaltig wil dan ten opzichte van *de hoer* zeggen, dat zij geheel afzichtelijk en zonder enige (geestelijke) ordening is.

En *naakt* of berooid, dat zij van al haar vorige kerkelijke rijkdommen beroofd zal worden door *de tien koningen* met wie zij aanvankelijk zo'n vriendschappelijk verbond gesloten had. In die tijden had *de hoer* (de Rooms-Katholieke Kerk) nog enerlei mening met *de tien koningen* om hun kracht en macht gezamenlijk ter beschikking van het uit de afgrond opgekomen *beest* te stellen.

Deze *woestheid*, deze wanstaltigheid van *de hoer*, schijnen de vertalers van het N.B.G. niet opgemerkt te hebben, wél haar berooidheid en naaktheid, maar dat is slechts de helft van haar wanstaltigheid.

De tekst vervolgt: *En zij zullen haar vlees eten en zullen haar met vuur verbranden.*

Dit betekent dat *haar vlees* door het zwaard *gegeten* zal worden. En dat haar residentie, de stad der zeven bergen, waarin zij steeds de scepter gezwaaid heeft, *door vuur verbrand zal worden*. Naar onze vaste overtuiging in de derde en laatste, grote wereldoorlog die *de tien koningen* ontketenen zullen.

Dit zal uitdrukkelijk blijken uit 18 : 8 t/m 10.

Ondanks het feit dat zij haar geveinsd bewenen zullen en rouw over haar bedrijven zullen.

De oorzaak is:

17a *Want God heeft hun in hun harten gegeven, dat zij Zijn mening doen en dat zij enerlei mening doen.*

Wat zal deze wereldcatastrofe een verandering in de wereld-

geschiedenis teweegbrengen.

Niet alleen ten opzichte van de uitbanning van het militarisme daarna, zoals wij reeds eerder verklaard hebben naar aanleiding van Micha 4 : 1 t/m 3, maar ook en bovenal ten opzichte van de oecumene.

Niet dat alle groeperingen en alle sekten zonder onderscheid tot de oecumene zullen toetreden, want sinds de Reformatorische Kerk door het uit de afgrond opgekomen beest als in flarden is gescheurd, is er zo'n chaos op de wereld ontstaan, moreel en materieel, maar inzonderheid op kerkelijk gebied, dat het niet mogelijk was een algemene eenheid uit deze chaos te construeren.

Maar in het algemeen hadden de tien koningen *enerlei mening* om een vriendschapsverbond met de hoer te sluiten, om samen met haar op te trekken, hierin het eerste beest aanbeddende. - 13 : 12.

Nu echter heeft God hun *enerlei mening in het hart gegeven*, niet alleen om de hoer te haten, haar vlees te eten en haar met vuur te verbranden, maar ook:

17b en dat zij hun koninkrijk het beest geven.

Dit zal tot gevolg hebben, dat *het beest* nu als de achtste koning (als alleenheerser) zal uitgaan om de volken te verleiden die in de vier hoeken der aarde zijn. - 20 : 8a.

Wat zullen de leiders der oecumene én de leiders van de volken en scharen en natiën en tongen, ja zelfs Gods uitverkorenen, zich weinig bewust zijn van al deze dingen, als ze geschieden zullen.

Miljoenen daarentegen verwachten een duizendjarig vreedrijk en zullen menen, als een ieder daarna (na die laatste, grote wereldoorlog) rustig onder zijn wijnstok en zijn vijgenboom zal zitten, dat dit er een beginsel van is.

Maar onze tekst zegt, dat deze catastrofe geen keer zal nemen, omdat *zij hun koninkrijk aan het beest zullen geven.*

17 : 17c en 18

17c totdat de woorden Gods voleindigd zullen zijn.

Dit betekent, dat als het koninkrijk aan het beest uit de afgrond gegeven zal worden, de goddeloosheid op de wereld meer zal toenemen dan afnemen en dat de aarde nog bestaan zal, *totdat de woorden Gods voleindigd zullen zijn.*

Daarom is dit besluit der tekst als een verzegeling der waarheid aangaande de dingen die haast geschieden moeten.

God heeft deze dingen in de harten der tien koningen gegeven. Hieruit blijkt, dat er niets geschieden zal op de aarde zonder het bestuur des Allerhoogsten.

Geen musje zal er ook te dien dage op de aarde vallen zonder uw hemelse Vader - Mattheüs 10 : 29 - o schijnbaar tenietgegane Kerk des Heeren in die dagen.

Al hetgeen de wereld overkomen zal in het laatste der dagen, ook de valse vrede die nog eeuwen duren zal, vloeit voort uit het onnavolgbare besluit des Allerhoogsten, *totdat Zijn woorden voleindigd zullen zijn.* Het is als een raderwerk, waarin geen deeltje gemist kan worden.

Bij dit aanvankelijke besluit in dit zeventiende vers en bij deze nadere verklaring die de engel gegeven heeft van het oordeel der grote hoer en van de verborgenheid van de vrouw en van het beest, bemerken wij de volkomen overeenstemming met al hetgeen voorheen aan Johannes geopenbaard of getoond is.

Het is alsof de engel dit nog eens op bijzondere wijze wil onderstrepen, als hij tot Johannes zegt:

18 En de vrouw die gij gezien hebt, is de grote stad, die het koninkrijk heeft over de koningen der aarde.

Het is alsof de engel nog eens als met uitgestrekte hand wil wijzen op 11 : 8. Nog eens de aandacht wil vestigen op de ontwikkeling der Kerk zoals zij Rooms-Katholiek geworden is. Op de Kerk, die als een *grote stad* aan Sodom en Egypte gelijk geworden is, alwaar óók onze Heere gekruisigd is. - 11 : 8.

17 : 18

Niet alleen in het vervolgen en vermoorden der kinderen Gods - 11 : 7 - maar ook zoals in de Heidelbergse Catechismus is aangegeven. - zondag 30, vraag en antwoord 80.

Het is *de grote stad die het koninkrijk heeft over de koningen der aarde*. Want *de vrouw* heeft de halve wereld Rooms-Katholiek gemaakt.

Zij zal echter haar einde vinden, als haar residentie, de stad der zeven bergen, het beest waarop zij zit, overgegeven zal worden om door vuur verbrand te worden.

Zij is het wezenlijke, grote Babylon, de moeder der hoererijen en der gruwelen der aarde.

Vandaar de overeenkomst van Daniël 7 : 11 met Openbaring 17 : 16.

Toch blijkt de engel met deze *koningen der aarde* ook (zijdelings) de tien koningen in het geding te brengen, met welke de hoer een vriendschapsverbond gesloten had.

Want aanvankelijk is *de grote stad* in drie delen verscheurd. - Zie de verklaring van 16 : 19.

Maar door de activiteiten der tien koningen is zij wederom tot één *grote stad* geworden. Namelijk in de oecumene.

Hierdoor heeft zij *het koninkrijk* wederom verkregen *over de koningen der aarde*.

In feite zijn de hoofdstukken 17 en 18 een verklaring van de uitgieting van de zevende fiool, zoals deze in 16 : 17 t/m 21 vermeld is.

Want in de uitgieting der andere zes fiolen is telkens in meerdere of mindere mate gebleken welke gevolgen deze uitgieting der fiolen van Gods toorn voor de wereld in het algemeen en voor de Kerk in het bijzonder gehad heeft.

Maar bij de uitgieting van deze zevende fiool is er (na de bekendmaking dat *de grote stad* in drie delen gescheurd is) alleen van haar gezegd: "En het grote Babylon is gedacht geworden voor God, om haar te geven de drinkbeker van de wijn des toorns Zijner gramschap." - 16 : 19.

17 : 18

Maar de openbaring van deze toorn is aldaar verborgen gebleven.

Daarom is er een bijzondere afgezant (een uit de zeven engelen die de fiolen uitgegoten hadden) tot Johannes gekomen om hem het oordeel der grote hoer te tonen. Hetgeen geëindigd is met haar verbranding door vuur.

Daarom is hoofdstuk 18 in feite één langdurige jubel der godzaligen die zo gruwelijk door haar verdrukt en gepijnigd zijn. - Zie geheel hoofdstuk 13.

Eén langdurige jubel over de val van het grote Babylon.

Een uit de hemel afdalende engel zal deze jubel voor Gods volk inzetten.

Het is wel opmerkelijk, dat 16 : 20 en 21 een ruimer blik geven in het oordeel dat over de mensen in het algemeen geopenbaard zal worden.

Dit wordt in hoofdstuk 17 niet aan de orde gesteld.

Dit zal pas geopenbaard worden in de hoofdstukken 19 en 20.

Daarom, o gij kinderen des Heeren die dit ooit zult lezen, gij zijt nu nog gewikkeld in de strijd met het uit de afgrond opgekomen beest, gij wordt misschien nu nog gedwongen om zijn merkteken te dragen, maar gij zult u in beginsel reeds hier kunnen vertroosten met de jubel die door de van de hemel afgekomen engel is ingezet.

Het kan zijn, dat deze jubel hier nog met tranen omfloerst is, maar deze zullen van uw ogen afgewist worden.

HOOFDSTUK 18

1a *En na dezen zag ik.*

1b *Een andere engel.*

1c *Hebbende grote macht.*

1d *En de aarde is verlicht geworden van zijn heerlijkheid.*

1a *En na dezen zag ik.*

Als Johannes zegt: *En na dezen zag ik*, betekent dit dat hem een geheel nieuwe of vernieuwde openbaring gegeven wordt.

Hij heeft wel vele malen gezegd: "En ik zag", maar als hij zegt: *En na dezen zag ik*, of zoals in 19 : 1 "En na dezen hoorde ik", volgt er een nieuwe of een vernieuwde openbaring. Dit is wel het meest overtuigend gebleken in 4 : 1.

Want met de aanvang van hoofdstuk 4 is de feitelijke openbaring des Vaders aangevangen.

Maar ook in 7 : 1 zijn deze woorden: *En na dezen zag ik*, van grote betekenis geweest, want toen zijn ze gevolgd na de openbaring van het oordeel des Vaders, zoals dit geopenbaard is in de ontsluiting van het zesde zegel.

Toen is aan het Lam reeds het uitstel van dit oordeel geopenbaard, opdat de dienstknechten onzes Gods aan hun voorhoofden verzegeld zouden kunnen worden.

Daarom ook, als hem in 7 : 9 het resultaat dezer verzegeling geopenbaard is, roept Johannes wederom als met verbazing uit: *Na dezen zag ik.*

Evenzo wanneer hem het oordeel geopenbaard zal worden in de openbaring des Heiligen Geestes (in de uitgieting van de zeven fiolen van Gods gramschap) zegt hij aanvankelijk: "Wie zou U niet vrezen Heere?"

En van hieruit heeft hij wederom gezegd: *En na dezen zag ik.* - 15 : 4a en 5a.

In 7 : 1 en 9 was Johannes kennelijk ontroerd over de openbaring van Gods genade, maar in 15 : 5 is het of hij ontroerd is over de openbaring van Gods heilig recht in de uitgieting van de fiolen van Gods gramschap.

Ook in ons tekstgedeelte is het alsof hij innerlijk bewogen is, als hij zegt: *En na dezen zag ik.*

Eenzijds vanwege het feit dat hem de jubel der hemelbewoners geopenbaard zal worden over de ondergang van het grote Babylon, anderzijds vanwege de betekenis van deze ondergang voor het grote Babylon.

Nog eenmaal zal Johannes in nog grotere zielsontroering komen, als hij zeggen zal: "En na dezen hoorde ik", als hem de eeuwige gelukzaligheid van de bruiloft des Lams geopenbaard zal worden.

In hoofdstuk 17 zijn aan Johannes het oordeel der grote hoer en haar verborgenheden geopenbaard.

Namelijk de verborgenheid der vrouw en van het beest dat haar draagt, hetwelk de zeven hoofden heeft en de tien hoornen. Dat was in feite een nadere toelichting op de uitgieting van de zevende fiool, zoals deze in 16 : 17 t/m 21 geopenbaard is, want met de uitgieting van deze zevende fiool waren in feite de woorden Gods voleindigd. - 17 : 17c.

Daarom is er bij de uitgieting van deze zevende fiool een grote stem uit de tempel des hemels van de Troon gekomen, zeggende: "Het is geschied."

En met het besluit van deze toelichting in hoofdstuk 17 (die nochtans een openbaring in zich verborgen heeft die zich uitstrekt vanaf het begin der wereld tot aan haar voleindiging blijkens de openbaring der zeven koningen die heerschappij over de wereld gevoerd hebben) zouden ook inderdaad de woorden Gods voleindigd geweest zijn, zou het geschied zijn, indien niet de hemel zelf in beroering gekomen was om nu voorts de glorie van Gods grote werken uit te jubelen over de ondergang van en het oordeel over het grote Babylon.

De openbaring der ganse heilsgeschiedenis zou met het besluit van hoofdstuk 17 voltooid geweest zijn, als ook tevoren de glorie van de majesteit des Drieënigen Gods geopenbaard was. Deze glorie zal echter in hoofdstuk 20 geopenbaard worden.

Om dezelfde redenen en op dezelfde wijze zal ook de

heerlijkheid Gods, alles en in allen zijnde, daarna geopenbaard worden in de hoofdstukken 21 en 22.

Vandaar de uitzonderlijk grote betekenis van de woorden *na dezen zag ik*, alsmede die van het vervolg:

1b *Een andere engel.*

Het is opmerkelijk, dat ook deze *engel* niet met name genoemd wordt. Zoals ook die één uit de zeven uit het vorige hoofdstuk niet bij name genoemd is.

Het kan zijn, dat het voor de strijdende Kerk niet nodig is om hem bij name te kennen.

Het kan echter ook zijn, dat hij onder deze omstandigheden mede vanwege zijn grote macht waarin hij hier door Johannes gezien wordt, door een ieder behoort gekend te zijn.

In elk geval blijkt deze *engel* een heraut te zijn van de Allerhoogste God, die de Koning vooruit gezonden heeft om de glorie Zijner majesteit aan te kondigen.

Hij blijkt hoger in rang te zijn dan die één uit de zeven, die Johannes het oordeel der grote hoer getoond heeft.

Déze heeft niet alleen grote macht, maar de aarde is zelfs verlicht geworden van zijn heerlijkheid.

Door die ene engel uit hoofdstuk 17 zijn het oordeel der grote hoer en de verborgenheid van de vrouw en van het beest dat haar draagt aan Johannes getoond ten opzichte van hun bestaan als zodanig.

Maar in dit achttiende hoofdstuk zullen dit oordeel en deze verborgenheden aan de dienstknechten van de Heere Jezus getoond worden met het oog op de gruwelen der laatste dagen.

Hun wordt getoond, hoe zij zich alsdan tegenover de hoer en het uit de afgrond opgekomen beest hebben op te stellen.

Ook zal getoond worden, wat dit oordeel voor de koningen der aarde, die met haar gehoereerd en weelde gehad hebben, te betekenen zal hebben.

Ook zal hun bekendgemaakt worden wat dit oordeel betekenen

zal voor de tien koningen die hun kracht en macht aan het beest overgegeven hebben, alsmede het resultaat van dit oordeel, zoals dit beschreven zal worden in de verzen 21 t/m 23.

Vandaar deze heraut en hemelse afgezant om de dienst-knechten des Heeren op deze dingen voor te bereiden.

Dit alles als gevolg van het uitgieten der zevende of laatste fiool. Het is geschied. Als gevolg van het feit dat met de ondergang van Babylon de woorden Gods voleindigd zijn.

De gruwelijkheid van het uit de afgrond opgekomen beest, die als de achtste koning tenslotte over het Babylon dezer wereld in het laatste der dagen zijn scepter zal gaan zwaaien, zal in die tijd dermate toenemen, dat zijn oordeel geen dag ja geen minuut uitstel meer zal kunnen lijden. Want voor Gods volk, Zijn uitverkorenen, die er alsdan nog zijn zullen, zijn alle levensmogelijkheden afgesneden. - 13 : 17.

Daarom zal het uiteindelijke oordeel over dit grote Babylon dezer wereld in een punt des tijds, in één ogenblik, geopenbaard worden. - 1 Corinthe 15 : 52a.

Een zwakke afschaduwing hiervan is reeds geopenbaard toen God Zijn volk Israël dat Hij uit Egypteland uitgeleid had, heeft doen legeren aan de Rode Zee. Volkomen geïsoleerd en ingesloten door hun vijanden.

Ook toen scheen de victorie van het beest (Farao, die grote zeedraak - Ezechiël 29 : 3) slechts een kwestie te zijn van ogenblikken.

Met het volk van God was het afgelopen.

Alzo zal het zijn met de kinderen Gods in het laatste der dagen.

Evenmin als het beest Farao zich ervan bewust geweest is dat deze insluiting van Gods volk zijn einde en ondergang zou betekenen, evenmin zal het Babylon dezer wereld zich te dien dage ervan bewust zijn, dat het in één ogenblik tijds vuur en zwavel van de hemel zal gaan regenen.

Daarom zal hetzelfde woord dat de HEERE door Mozes ge-

sproken heeft tot Zijn volk, namelijk: "De HEERE zal voor ulieden strijden en gij zult stil zijn" - Exodus 14 : 14 - voor hen in die dagen tot vertroosting kunnen zijn.

Doch behalve deze vertroosting heeft de Heere bovendien door Zijn dienstknecht Daniël deze woorden gesproken: "En te dier tijd zal...Michaël...opstaan, die grote vorst, die voor de kinderen uws volks staat (dat wil zeggen: die de kinderen Gods ter zijde zal staan in hun benauwdheden) als het zulk een tijd der benauwdheid zijn zal, als er niet geweest is, sinds dat er een volk geweest is, tot op die tijd toe; en te dier tijd zal uw volk verlost worden, al wie gevonden wordt geschreven te zijn in het Boek." - Daniël 12 : 1.

Daarom is deze *andere engel*, die afgekomen is uit de hemel, ongetwijfeld de engel Michaël geweest, die grote vorst.

Johannes ziet deze *engel* niet 'afdálen' (zoals in de vert. N.B.G. staat) want dáárin is een te grote sfeer van rust verborgen, maar hij ziet hem afkómen.

In dit woord zit een element van haast.

1c *Hebbende grote macht.*

Uit deze woorden blijkt de ernst van het oordeel, zoals dit in de verzen 21 en 23 geopenbaard zal worden. Een profetie van het oordeel dat op de grote dag des oordeels over het grote Babylon dezer wereld geopenbaard zal worden. - 20 : 10 t/m 15.

Deze is naar ons gevoelen dan ook ongetwijfeld de engel die de zevende of laatste bazuin zal blazen, als de doden onverderfelijk opgewekt zullen worden. - 1 Corinthe 15 : 52.

De stem des archangels, met dewelke de Heere Zelf zal nederdalen uit de hemel. - 1 Thessalonicensen 4 : 16.

Vandaar ook dat in 18 : 4 vermeld wordt, dat Johannes die andere stem uit de hemel gehoord heeft.

De majesteit van deze aartsengel blijkt ook uit het volgende tekstgedeelte.

1d *En de aarde is verlicht geworden van zijn heerlijkheid.*

Uit deze *verlichting der aarde* door de gestalte van deze uitnemende lichtengel kan misschien de profetie van Zacharía verklaard worden, die geprofeteerd heeft: "En het zal te dien dage geschieden, dat er niet zal zijn het kostelijk licht en de dikke duisternis; maar het zal een enige dag zijn, die de HEERE bekend zal zijn; het zal noch dag noch nacht zijn; en het zal geschieden ten tijde des avonds, dat het licht zal wezen." - Zacharía 14 : 6 en 7.

Vanwege deze *verlichting* zullen de goddelozen te dien dage van benauwdheid schreeuwen: "Bergen valt op ons en heuvelen bedekt ons, want de grote dag Zijns toorns is gekomen en wie kan bestaan?" - Lukas 23 : 30; Hosea 10 : 8b; Openbaring 6 : 16 en 17.

Door de verschijning van deze lichtengel zal "de hoogheid des mensen gebogen en de hoogheid (trotsheid) der mannen vernederd worden en de HEERE alleen zal in die dag verheven zijn." - Jesaja 2 : 17.

Het zal voor de goddelozen geen gezellige en aangename *verlichting* zijn, als de HEERE Zich opmaken zal om de aarde geweldiglijk te verschrikken. - Jesaja 2 : 21.

2a En hij riep krachtiglijk met een grote stem, zeggende: Zij is gevallen, zij is gevallen, het grote Babylon.

Het is buitengewoon merkwaardig, dat deze zo grote hemelvorst van de hemel afkomt naar de aarde om aldaar *de val van het grote Babylon* te bejubelen.

Het heeft er de schijn van dat deze hemelvorst zich nog meer verheugt over *de val van Babylon* dan zij die in Babylon zozeer gekweld en vermoord zijn.

Hieruit blijkt, dat de oorlog die in de hemel gevoerd is door Michaël en zijn engelen tegen de draak - 12 : 7 - dezelfde oorlog is die de meerdere Michaël (de Heere Jezus Christus) met de draak op de aarde gestreden heeft.

Want 12 : 8 en 9 heeft ons onderwezen dat, hoewel de draak

tegenover de aartsengel Michaël geen stand heeft kunnen houden in de hemel, hij, op de aarde geworpen zijnde, zijn strijd daar, op deze teruggetrokken linie, heeft kunnen voortzetten, namelijk tegen de machtige Ruiters op het witte paard, Die uitgegaan is uit de hemel om Gods uitverkorenen uit zijn geweld te bevrijden.

En zij (Zijn uitverkorenen) hebben hem overwonnen door het bloed des Lams en door het woord hunner getuigenis. - 12 : 11.

Deze overwinning is het die Michaël nu komt bejubelen op de aarde, omdat hun overwinning zijn vreugde en victorie vervolmaakt.

Hieruit blijkt niet alleen beslissend dat deze andere engel Michaël is, maar ook hoe zijn dubbele vreugderoep over *de val van Babylon* te verklaren is. Want zijn eerste val is geweest uit de hemel geworpen te zijn op de aarde en zijn tweede val, dat hij overwonnen is door het Lam en door degenen die met Hem zijn, de geroepenen en uitverkorenen en gelovigen, zoals 17 : 14 dit vermeld heeft.

Vandaar dat hij (in ons tekstgedeelte) *met krachtige en luide stem roept: Zij is gevallen, zij is gevallen, het grote Babylon.*

En omdat zijn *stem* als die van een heraut is, verkondigende het oordeel over *het grote Babylon*, zal zij zó *krachtig* zijn, dat allen die in de graven zijn, zijn *stem* zullen horen en zullen uitgaan uit hun graven. Die het goede gedaan hebben tot de opstanding ten leven en die het kwade gedaan hebben tot de opstanding der verdoemenis. - Mattheüs 24 : 31; Johannes 5 : 28 en 29; 1 Corinthe 15 : 52; 1 Thessalonicensen 4 : 16.

Behalve zijn wonderlijke lichtglans zal het zijn grote macht zijn, alsmede *zijn luide stem*, waardoor de aarde geweldiglijk verschrikt zal worden.

Voor de natuurlijke mens heeft het er de schijn van dat dit alles fantasie is, alsof deze dingen uit een verward brein voortkomen.

Evenwel, als de openbaringen Gods tot het allerhoogste

klimmen, heeft de Heere zelfs tot tweemaal toe het nodig geoordeeld om tot Johannes te zeggen: "Deze zijn de waarachtige woorden Gods." - 19 : 9; 21 : 5.

Hoe onwezenlijk en ongeloofwaardig al deze dingen ook voor de mens van nature mogen zijn, hij zal hiermee te Zijner tijd daadwerkelijk geconfronteerd worden.

Verreweg de meeste mensen mogen er nu onachtzaam, dartel, feestvierend en sommigen zelfs spottend en vloekend aan voorbijleven, zij zullen die *stem* horen en al zijn sommigen zelfs verbrand in een crematorium en is hun as over de zee of over de aarde weggestormd, deze *stem* van de aartsengel zal evenwel ook door hen gehoord worden. Hierin zal een weinigje van Gods almacht en majesteit te zien zijn.

Welgelukzalig zijn zij, die iets van deze *luide stem* reeds bij hun leven op de aarde mogen horen, namelijk: "Gaaf uit van haar, Mijn volk, opdat gij aan haar zonden geen gemeenschap hebt en opdat gij van haar plagen niet ontvangt." - 18 : 4.

Ongetwijfeld zijn er veel spotters in de wereld, die ons, die in Zijn Woord een onwankelbaar vertrouwen stellen, zouden tegenwerpen: Zal die engel dan in het Hebreeuws, in het Latijn, in het Grieks, in het Engels of misschien ook wel in het Nederlands zijn *luide stem* verheffen?

Wij antwoorden: Het zal *een stem* zijn, gelijk aan de stem die door de schare gehoord werd die rondom de Heere Jezus stond, toen Zijn hemelse Vader tot Hem sprak.

Sommigen "zeiden (toen) dat er een donderslag geschied was. Anderen (die wat minder goddeloos waren): Een engel heeft tot Hem gesproken." - Johannes 12 : 29.

Zo ook te dien dage, de goddelozen zullen, waar ook ter wereld zij zich bevinden mogen, Zijn gedaante zien als een bliksem die stil staat en de ganse aarde verlicht.

En zij zullen Zijn *stem* horen als onafgebroken donderslagen. Een heel geringe schaduw hiervan hebben de wachters bij het graf van Jezus ervaren.

Toen een engel nederkwam om de steen van het graf van Jezus

af te wentelen, hebben sommigen van hen, blijkbaar van schrik, een beroerte gekregen en werden als doden. Slechts enigen van hen schijnen de schrik overleefd te hebben om aan de overpriesters te boodschappen al de dingen die geschied waren. - Mattheüs 28 : 11.

Zo zal het ongetwijfeld zijn, als *déze* engel van de hemel afkomen zal om *krachtiglijk en met luide stem de ondergang van het grote Babylon* dezer wereld te bejubelen.

Voorts vestigen wij er de aandacht op dat dit de tweede maal is dat deze dubbele juich*stem* weerklinkt over *de val van Babylon*. De eerste maal was dit in 14 : 8.

Toch is er een groot verschil tussen die jubel en deze in 18 : 2. In die eerste jubel heeft een andere engel gejubeld over de val van Babylon, die grote stad.

Maar in ons tekstgedeelte jubelt Michaël over *de val van het grote Babylon* als zodanig. Namelijk over *de val der grote stád Babylon*, die tezamen met de tien koningen - 17 : 12 t/m 14 - een bondgenootschap gesloten en de oecumene tot stand gebracht heeft.

De eerste jubel in 14 : 8 was het gevolg van de victorie van de Heere Jezus, van Zijn overwinning aan het kruis, van Zijn opstanding uit de doden en van Zijn glorievolle hemelvaart. Dit is gebleken uit 14 : 1 t/m 3. Want in deze overwinning is de overste van het Babylon dezer wereld buiten geworpen.- Johannes 12 : 31b.

Deze jubel is geopenbaard in de openbaring des Zoons, zoals wij de indeling van het boek der Openbaring van de aanvang af verklaard hebben.

Maar deze tweede jubel geschiedt in de openbaring des Heiligen Geestes, in de voleindiging der tijden. Namelijk als het geschied is, zoals dit uit 16 : 17c gebleken is.

De eerste jubel is het gevolg van het feit dat de vijf koningen gevallen zijn - 17 : 10b - die onder het bestuur en onder de leiding van de draak, de oude slang, dewelke is de duivel en satanas, de volken verleid hebben blijkens 20 : 2 en 3.

Nochtans heeft de engel uit 14 : 8 blijkbaar op profetische wijze in zijn jubel ook de val van de Nieuwtestamentische grote stad *Babylon* betrokken, omdat deze aan het Sodom en Egypte van weleer gelijk worden zou blijkens 11 : 8. Hij heeft immers gezegd: "Omdat zij uit de wijn des toorns harer hoererij alle volken gedrenkt heeft", dezelfde oorzaak van haar val betuigende als Michaël in 18 : 3.

Alleen voegt Michaël hier uiteraard aan toe: "Omdat de koningen der aarde met haar gehoereerd hebben en de kooplieden der aarde rijk geworden zijn uit de kracht harer weelde."

Daarom hebben wij gezegd, dat de engel uit 14 : 8 die over de val van de grote stad *Babylon* gejubeld heeft, een bijzondere afgezant van de Heere Jezus is geweest.

En eveneens dat die engel een heraut was van de meerdere Michaël Die de beslissende oorlog met de draak, maar ook met de oude slang, gevoerd heeft.

Deze engel heeft evenwel de val van de grote stad *Babylon* nog niet *krachtiglijk en met een luide stem* bejubeld, omdat alles nog niet geschied was.

Er moest in het Nieuwtestamentische Israël nog zo ontzaglijk veel strijd gestreden en zoveel lijden geleden worden, doordat de uit de zee en de aarde opgekomen beesten het Nieuwtestamentische Israël gelijk gemaakt hebben aan Sodom en Egypte, ja de grote stad gemaakt hebben als weleer *het grote Babylon*, de residentie van Nebukadnézar, nu echter zijnde de residentie van het uit de afgrond opgekomen beest met zijn twee hoornen, des Lams hoornen gelijk.

Vandaar nu het geschied is - 16 : 17 - dat Michaël van de hemel afgekomen is om *krachtiglijk en met een luide stem* de grote blijmare aan Gods uitzonderlijk verdrukte volk in het laatste der dagen te verkondigen dat *het grote Babylon gevallen is*. Dat, blijkens 14 : 15, de ure om te maaien nu gekomen is, dewijl de oogst der aarde rijp geworden is.

Daarom hebben wij in de verklaring van 14 : 15 gezegd dat het Michaël geweest is, die als met grote haast al luide roepende

uit de tempel gegaan is om te zeggen tot Degene Die op de wolk zat: "Zend Uw sikkel en maai, want de ure om te maaien is nu gekomen."

Want als het geschied zal zijn, zal er voorts geen enkele uitverkorene meer geboren worden.

De druiftakken der aarde kunnen nu afgesneden worden en geworpen worden in de grote wijnpersbak van de toorn Gods, want *het grote Babylon*

2b is geworden een woonstede der duivelen en een bewaarplaats van alle onreine geesten en een bewaarplaats van alle onrein en hatelijk gevogelte.

Voordat wij deze tekst gaan verklaren, willen wij wijzen op het verschil tussen de vert. N.B.G. en de St.Vert.

De vert. N.B.G. heeft: 'een schuilplaats van alle onreine geesten en een schuilplaats van alle onrein en verfoeid gevogelte.' Dit is in lijnrechte strijd met het oordeel en nog meer met het eindgericht dat over Babylon geopenbaard zal worden. Want voor *alle onreine geesten* zijn alle schuilplaatsen ten enenmale weggenomen.

Dit is al openbaar geworden toen Adam en Eva zich trachtten te verbergen in de dichtheid van het geboomte van de hof van Eden, toen zij hun schaamte wilden verbergen achter zelfgemaakte schorten van vijgenboombladeren. - Genesis 3 : 7 en 8. Bovendien, *onreine geesten* verschuilen of verbergen zich in het geheel niet als zij zich in de Kerk des Heeren indringen. Zoals oudtijds reeds onder Israël spreken zij zoveel temeer in het laatste der dagen hun zonden vrijuit als Sodom. - Jesaja 3 : 9.

Hierom zegt de St.Vert. naar onze overtuiging terecht: *Een bewaarplaats van alles wat onrein is.* Want *alle onreine geesten*, wier vader de duivel is, worden, indien zij zich niet bekeren, met de engelen die hun beginsel niet bewaard hebben met eeuwige banden onder de duisternis bewaard tot het oordeel des groten dags. - Judas : 6.

18 : 2b

In de verleden tijden (voor de komst van de Heere Jezus in het vlees) heeft God de heidenen (*alle onreine geesten* - Leviticus 18 : 27 en 28) laten wandelen in hun wegen. - Handelingen 14 : 16.

Maar na de komst van de Heere Jezus in het vlees zijn er door het profeteren van de getuigen van Jezus (door het profeteren der twee getuigen zoals 11 : 3 en 4 dit aanwijst) door Gods uitnemende en vrije genade over hen zeer vele miljoenen tot bekering gekomen.

Met de opkomst van het beest uit de zee en in latere tijden van het beest uit de afgrond zijn er vele getrouwe getuigen door hen gedood en hebben *de onreine geesten* een zodanige overmacht gekregen in de Kerk des Heeren, dat ons tekstgedeelte haar aldus omschrijft: *zij is geworden een woonstede der duivelen en een bewaarplaats van alle onreine geesten en een bewaarplaats van alle onrein en hatelijk gevogelte.*

Eeuwenlang heeft de Kerk des Heeren in het middelpunt der belangstelling gestaan van de vele volkeren onder dewelke God Zich verwaardigd had het eeuwig Evangelie Zijner genade te laten verkondigen. - 14 : 6.

Ja in beginsel schreef Paulus: "Aan de heilige en gelovige broeders die in Christus zijn." - Kolossensen 1 : 2.

Of ook: "Aan de Gemeente Gods." - 2 Corinthe 1 : 1.

Of ook: "Aan de heiligen en gelovigen in Christus Jezus." - Efeze 1 : 1 enz.

Of soms: "Veracht gij de Gemeente Gods?" - 1 Corinthe 11 : 22b.

Nochtans zal uit 18 : 4 gaan blijken, dat het inderdaad de tot verval gekomen Kerk des Heeren is, die in het laatste der dagen worden zal (en nu in onze tijd, omstreeks A.D. 1985, reeds begint te worden) *een woonstede der duivelen, een bewaarplaats van alle onreine geesten en een bewaarplaats van alle onrein en hatelijk gevogelte.*

Laat niemand zich hierover al te zeer ontzetten, want de Heili-

ge Schrift zegt: "Hetgeen er geweest is, zal er zijn en hetgeen er gedaan is, zal er gedaan worden." - Prediker 1 : 9a. Het is geen nieuws onder de zon.

In de dagen van Noach waren de kinderen Gods ook tot de kinderen der mensen ingegaan - Genesis 6 : 2 - en was de aarde zodanig verdorven, dat God de zondvloed over haar gebracht heeft. - Genesis 6 : 11 en 17.

Ook het verkoren volk Israël heeft zijn Maker vergeten - Hosea 8 : 14a - en heeft zich vermengd met Baäl-Peor en zij zijn gans verfoeilijk geworden naar hun boelerij. - Hosea 9 : 10b.

Alzo heeft de Heere het Nieuwtestamentische Israël gevonden als druiven in de woestijn der volken, hoewel Hij ook hun vaders gezien heeft als de eerste vruchten aan de vijgenboom in het begin.

Maar ook zij zijn van de Heere weggegaan en zijn de Baäls en de gesneden beelden gaan offeren en roken. - Hosea 11 : 2. Zodat zij (de Kerk) aanvankelijk geworden is *een woonplaats der duivelen*, waar de troon des satans was. - 2 : 13.

Vervolgens is zij geworden *een bewaarplaats van alle onreine geesten* en tenslotte *een bewaarplaats van alle onrein en hatelijk gevogelte*.

Is er nog iemand in onze dagen, die dit gelooft van de zogenaamde Kerk waarin hij of zij vertoeft, dat ook 18 : 2 en 4a de waarachtige woorden Gods zijn?

Vanwege het feit dat het uit de afgrond opgekomen beest twee hoornen heeft, des Lams hoornen gelijk, waarmee hij de Kerk en velen van haar lidmaten een gedaante van godzaligheid tracht te geven, merkt men dit niet zo.

Maar vast staat, dat de Kerk aanvankelijk geestelijk gelijk geworden is aan Sodom en Egypte - 11 : 8a - en vervolgens aan de grote stad Babylon - 14 : 8 - en dat zij alzo alle volken gedrenkt heeft uit de wijn des toorns harer hoerij.

En uit 18 : 3 blijkt, dat alle volken maar al te gretig uit de gouden beker vol gruwelen en vol van onreinigheid harer hoe-

rerij - 17 : 4 - gedronken hebben.

Velen onzer verwachten in onze dagen nog een geestelijke opleving in de Kerk.

Anderen trachten door velerlei experimenten en liturgische vernieuwingen, door afscheidingen en het stichten van nieuwe sekten en groepen (men kan zo niet meer spreken van Kerk) het geestelijke leven tot nieuwe bloei te brengen.

Zo wordt er in het grote Babylon *een bewaarplaats* bereid voor alle onreine geesten, opdat deze in feite *een woonplaats* zullen hebben in de oorspronkelijke Kerk des Heeren.

Zeer velen (vooral jeugdigen) worden in onze tijden op allerlei wijze, met alle mogelijke ijdelheden en vleselijke begeerlijkheden, tot de een of andere kerkformatie gelokt.

Maar het Bijbels onderwijs is, dat wanneer iemand, jong of oud, achter Jezus aan wil gaan, hij verlaten moet alles wat hij heeft, anders kan hij Zijn discipel niet zijn.

Men kan alleen, zichzelf mishagende, soms wel eens met tranen en zuchten, maar steeds treurende over de zonden, het kruis achter Jezus aandrogende, de smalle weg vinden en de hemelpoort bereiken.

We kunnen thans de vraag wel stellen: Zijn er nog in de vervallen Kerk, die langs deze weg de zaligheid zoeken te beërven? Soms hebben wij de indruk, dat er zeer velen zijn die menen dat het op een iets bredere weg ook wel zal gaan.

Wanneer de Kerk die tot het grote Babylon geworden is, alleen *een woonstede der duivelen* gebleven was, zou het voor de uitverkorenen Gods misschien nog te dragen geweest zijn om in haar te blijven en niet van haar uit te gaan, zoals de Heilige Geest in 18 : 4 beveelt. Want de Heere zendt Zijn schapen, ja zelfs Zijn lammeren, wel meer in het midden der wolven - Mattheüs 10 : 16; Lukas 10 : 3 - zonder dat zij door de wolven verscheurd kunnen worden.

Dit doet de Heere om hun getrouwheid te beproeven en om Zijn macht en hulp aan hen te betonen.

Maar veel ernstiger is het, dat het grote Babylon *geworden is*

tot een bewaarplaats van alle onreine geesten.

Dit is zij geworden, toen het uit de afgrond opgekomen beest gemaakt heeft, dat de aarde en die daarin wonen het eerste beest zijn gaan aanbidden, wiens dodelijke wond genezen was.
- 13 : 12b.

Zij is dit (in breed verband) geworden, toen de tien hoornen op het beest (dewelke de tien koningen zijn die het koninkrijk nog niet ontvangen hadden - 17 : 12) de Kerk reeds tot *een woonstede der duivelen* gemaakt hadden.

Dezen hebben de Kerk gemaakt tot een oecumenische gemeenschap, waarin tenslotte plaats zal zijn voor *alle onreine geesten*.

Of het nu ook Moslims, Hindoestanen, Boeddhisten of aanhangers van andere godsdiensten en sekten zijn mogen, zij hebben allen in de eerste plaats enerlei mening om hun kracht en macht aan het beest over te geven - 17 : 13 - maar in de tweede plaats worden zij allen van harte verwelkomd in de gemeenschap der éne kerk.

En dit is nog niet eens het uiterste bederf van het grote Babylon.

Want zij is ook *een bewaarplaats geworden van alle onrein en hatelijk gevogelte*.

Dit betekent, dat niet alleen alle mogelijke heidense godsdiensten en der Waarheid vijandige sekten en groeperingen waardering, erkenning en opname in de kerk der oecumene ondervinden, maar dat ook openbare atheïsten, anarchisten, communisten en uiterst revolutionairen die de wereld ooit voortgebracht heeft, in de kerk en zelfs op de hogescholen der godgeleerdheid als welkome gasten geëerd en aanvaard worden.

Zij zijn het immers, die met de tien koningen, die in het laatste der dagen de scepter in de kerk zwaaien, het goddeloze onrecht en alle overheersing der kapitalisten over de arme kerkleden helpen bestrijden. Dit is een deugd, waardoor hun godloochening niet zozeer gezien wordt.

18 : 3a

De oorzaak van dit verval der Kerk is:

3a Dewijl uit de wijn des toorns harer hoererijs alle volken gedronken hebben.

Naar onze overtuiging is in de vert. N.B.G. ook dit tekstgedeelte weer geweld aangedaan.

Daarin staat n.l.: 'hartstocht' *harer hoererijs*.

Dit is voor het verstand der rede wel veel meer aanvaardbaar, omdat hartstocht en *hoererijs* bij elkaar behoren, maar hiermee verliezen wij de heilige oorlog uit het oog, de oorlog die de Ruiter op het witte paard voert met het machtige Babylon, waarin de ruiter op het rode paard zijn scepter is gaan zwaaien.

Daarom, als in de St.Vert. staat: *Wijn des toorns harer hoererijs*, heeft dit niets met vleselijke *hoererijs* of met vleselijke hartstocht te maken.

Dan geeft dit woord *toorn* de haat te kennen van de ruiter op het rode paard, de haat te kennen van de grote hoer. De haat die zij heeft tegen de ware kinderen Gods.

Er is geen fellere haat denkbaar in de wereld dan die welke de kinderen der wereld hebben tegen de kinderen Gods.

Hierom wordt de wijn des toorns Gods - 14 : 10 - gesteld tegenover *de wijn des toorns harer hoererijs*.

Deze haat, deze *wijn des toorns harer hoererijs* is in het bijzonder aan het licht getreden in de eerste periode, in de Kerk zoals zij Rooms-Katholiek geworden is vanwege haar afkeer van de verkondiging van het zuivere Evangelie.

Deze *wijn des toorns harer hoererijs* is niet alléén de oorzaak van haar val geworden, waardoor zij geworden is een woonstede der duivelen en een bewaarplaats van alle onreine geesten en een bewaarplaats van alle onrein en hatelijk gevogelte.

De hoofdoorzaak van haar val is geworden dat zij (blijkens 14 : 8b) *alle volken* uit deze *wijn des toorns harer hoererijs* heeft

18 : 3b en c

gedrenkt en *de volken* (blijkens ons tekstgedeelte) uit deze gouden beker *gedronken hebben*.
Maar bovenal dat

3b de koningen der aarde met haar gehoereerd hebben.

Te weten: de tien *koningen* die áls *koningen* macht ontvangen hebben op één uur met het beest.
Zij, die in de oecumene enerlei mening met het beest gehad hebben en hun kracht en hun macht aan het beest overgegeven hebben. - 17 : 12 en 13; 18 : 3c.

3c En de kooplieden der aarde rijk zijn geworden uit de kracht harer weelde.

Samenvattend worden er dus drie oorzaken genoemd, waardoor dit rechtvaardige oordeel over de grote hoer gekomen is en zij geworden is een woonstede der duivelen en een bewaarplaats van alle onreine geesten en een bewaarplaats van alle onrein en hatelijk gevogelte.

Ten eerste heeft zij uit de wijn des toorns harer hoerrij alle volken doen drinken.

Ten tweede heeft zij zichzelf zo'n bedrieglijk, weelderig en hoerachtig aanzien gegeven, dat de koningen der aarde met haar gehoereerd hebben, te weten de tien koningen genoemd in 17 : 12.

Ten derde heeft zij van haar godsdienst een koophandel gemaakt, zodat *de kooplieden der aarde rijk zijn geworden uit de kracht harer weelde*.

Naar het uitwendige heeft zij zichzelf bekleed met purper en scharlaken en zich versierd met goud en kostelijk gesteente en parelen.

Aan deze *weelde* waren door *de kooplieden der aarde* schatten te verdienen.

Naar het inwendige zijn haar eigen kooplieden, allen die een rang van aanzien in haar kerkelijk leven bekleedden, schatrijk

18 : 3c

geworden *uit de kracht van haar weelde*, o.a. door het verkopen van aflaten, het lezen van missen voor de zielen van gestorvenen.

De koningen der aarde, verspreid over de gehele wereld, zijn betoverd geworden door deze *weelde* en door haar versierselen met purper, scharlaken, goud, kostelijk gesteente en paarden. Daarom hebben zij zo gretig uit haar gouden beker gedronken en met haar gehoereerd.

Ja blijkens 13 : 8 hebben allen die op de aarde wonen hetzelfde aanbeden, welker namen niet zijn geschreven in het Boek des Levens des Lams Dat geslacht is van de grondlegging der wereld.

Nochtans wordt met de koningen der aarde, die volgens 18 : 3b met haar gehoereerd hebben, naar onze overtuiging in het bijzonder gezien op de tien koningen die hun koninkrijk nog niet ontvangen hadden, maar als koningen macht ontvangen terzelfder ure met het uit de afgrond opgekomen beest. - 17 : 12. Want deze koningen zijn tezamen de zevende koning, namelijk de zevende dynastie van satan op de aarde, geworden, door welke hij zich heeft laten vertegenwoordigen.

Zij hebben met elkaar (te weten deze zeven dynastieën) de grondslagen gelegd voor de berg der zeven heuvelen, waarop ook de vrouw, de grote hoer van Babylon, haar grondslagen gelegd heeft.

Hieruit blijkt, dat aanvankelijk (in de eerste periode) de grote hoer zich presenteerde onder het beeld van het uit de (volkeren)zee opgekomen beest. - 13 : 1 t/m 10.

En dat zij in latere tijden (in de tweede periode) de koningen der aarde (de in onze tekst genoemde koningen) op geheel andere wijze verleid heeft om met haar te hoereren. Want zij hebben tezamen met het uit de afgrond opgekomen beest met zijn hoornen, des Lams hoornen gelijk, een oecumenische eenheid op kerkelijk terrein tot stand weten te brengen.

Deze koningen der aarde zijn ook *rijk geworden uit de kracht der weelde van de hoer*.

Maar zij zijn haar gaan haten, haar woest en naakt makende - 17 : 16 - haar van alle rijkdommen berovende.

Deze ganse uitbeelding van Babylon is in wezen het beeld van de mens, die door satan misleid, hem nagevolgd is in zijn ongehoorzaamheid aan God, om zonder Hem als koningen op de aarde te regeren. Om de eer en de macht en de rijkdom, ja zelfs de Troon van God, aan zich te trekken.

Dit is het, waarom Johannes zegt:

4a En ik hoorde een andere stem uit de hemel.

Bij de verklaring van dit tekstgedeelte en van dit hoofdstuk in het algemeen hebben wij erop te letten dat het feitelijke oordeel van de grote hoer en ook haar verborgenheden en de verborgenheden van het beest dat haar draagt door een van de zeven engelen die de fiolen van Gods toorn over haar uitgegoten hebben, in hoofdstuk 17 geheel en al aan Johannes getoond zijn. En dat hem daarna in hoofdstuk 18, aanvankelijk in de verzen 1 t/m 3, de rechtvaardigheid van dit oordeel getoond is. Dit ligt beslissend opgesloten in het woord 'dewijl', het eerste woord van vers 3.

Nu dit alles op deze wijze op bevel des Heeren door Johannes aan de dienstknechten des Heeren getoond is - 1 : 1 - zouden wij geneigd kunnen zijn om bij onszelf te zeggen: Wat ligt er nu nog meer voor de hand dan dit, dat het chronologisch vervolg van 18 : 3 zou geweest zijn het 'Halleluja', zoals dit in de aanvang van hoofdstuk 19 vermeld is.

Maar de samenstelling van Gods Woord blijkt van oneindig hogere orde te zijn dan de opbouw van enig menselijk geschrift. Dit zal in het vervolg van dit hoofdstuk op bijzondere wijze gaan blijken.

Want niet alleen het tonen van het oordeel der grote hoer is met hoofdstuk 17 geëindigd, maar dit tonen was het gevolg en als een verklaring van de uitgieting van de zevende fiool, die vermeld is in 16 : 17 t/m 21.

18 : 4a

De schuld en de zonde van het grote Babylon bleken hierdoor tot volle wasdom gekomen te zijn.

Daarom is er onmiddellijk na de uitgieting van de zevende fiool een grote stem uit de tempel des hemels van de Troon gekomen, zeggende: "Het is geschied."

Nu *hoort* Johannes echter *een andere stem uit de hemel*.

Toen de stem uit de tempel des hemels van de Troon gekomen is, zeggende "het is geschied" heeft dit ongetwijfeld betekend, dat al hetgeen aan de dienstknechten van de Heere Jezus getoond moest worden betreffende de dingen die haast geschieden moeten, nu getoond was.

Want niet alleen de glorierijke overwinning van de machtige Ruiters op het witte paard was aan Johannes geopenbaard, aanvankelijk als in vogelvlucht in 11 : 15 t/m 17, vervolgens in haar volle glorie in 14 : 1 t/m 5 en daarna het resultaat van deze glorie in 15 : 1 t/m 4, maar ook is daarna aan Johannes geopenbaard het machtige bouwwerk van de satan, zijn machtige Babylon dat hij op de aarde gesticht heeft, waarin de zeven koningen, zijn zeven vertegenwoordigers op de aarde, de scepter gezwaaid hebben.

Het is alsof Johannes op geestelijke wijze de zegen heeft horen uitspreken op de berg Gerizim, namelijk het Lam met de honderdvierenveertigduizend verlost, staande op de berg Sion - 14 : 1 - en de vloek op de berg Ebal - Deuteronomium 11 : 29 - namelijk de berg met de zeven heuvelen op dewelke de vrouw zit, de berg waarop de zeven koningen hun scepter gezwaaid hebben.

In feite is dus nu alles voorbijgegaan. Het is geschied.

Nu de ruiters op het rode paard met zijn gevolg zo glansrijk en zo volkomen verslagen is door de triomferende Ruiters op het witte paard en de glorie van Babylons val op zo luisterrijke wijze door de van de hemel afgekomen engel uitgebazuind is, had, naar onze door de zonde verdorven mening, het vervolg niet anders kunnen zijn dan het "Halleluja, de zaligheid en de

18 : 4a

heerlijkheid en de eer en de kracht zij de Heere onze God, want Zijn oordelen zijn waarachtig en rechtvaardig, dewijl Hij de grote hoer geoordeeld heeft, die de aarde verdorven heeft met haar hoererij en Hij het bloed Zijner dienaren van haar hand gewroken heeft.” - 19 : 1 en 2.

Maar het chronologisch vervolg van de Heilige Geest is van hogere orde. Gods gedachten zijn altoos hoger dan onze gedachten en Zijn wegen hoger dan onze wegen.

Hetgeen nu vervolgens in hoofdstuk 18 geopenbaard zal worden is een openbaring van Gods wijsheid. Een openbaring van Zijn goedheid en van Zijn genade. De genade die Hij Zijn uitverkorenen betoont, die nog staan in de strijd als deze dingen hun getoond worden.

Het is en blijft, zolang de wereld staan zal, een openbaring, een tonen aan de dienstknechten van de Heere Jezus van de dingen die haast geschieden moeten, die nog niet in volkomenheid voor hen in vervulling zijn gegaan.

Voor hen zal dit vervolg in het bijzonder tot vertroosting zijn.

Voor de Oudtestamentische Gemeente zijn in feite dezelfde dingen op profetische wijze en in velerlei schaduwbeelden geopenbaard.

Maar voor de Nieuwtestamentische Gemeente, voor hen die leven in de tien dagen der verdrukking die er liggen tussen de hemelvaart van de Heere Jezus en Zijn wederkomen ten oordeel, dienen deze openbaringen ter ondersteuning van hun geloof en dat temeer naarmate de dag van Zijn wederkomst nabij is en het eeuwige Pinksterfeest ook voor hen zal aanbreken.

Zij die in het laatste der dagen leven, zijn het in het bijzonder die op het slagveld achtergebleven zijn, nadat de Kerk haar bestaansrecht prijsgegeven zal hebben, als deze, tezamen met de tien koningen (in de oecumene) hun kracht en macht aan het beest overgegeven zullen hebben. - 17 : 13.

Er is in dit opzicht geen nieuws onder de zon, want zoals het

18 : 4b

Oudtestamentische Israël háár bestaansrecht prijsgegeven heeft toen zij de Heere Jezus gekruisigd en verworpen hebben, zo ook het Nieuwtestamentische Israël, dat geestelijk Sodom en Egypte geworden is, alwaar óók onze Heere gekruisigd is. - 11 : 8. Het zal de wezentijd der eindtijd zijn, als de Kerk haar bestaansrecht prijsgegeven zal hebben.

Maar *de andere stem uit de hemel*, de stem van de Heilige Geest, zal het overblijfsel gaan vertroosten met de wrake huns Gods over hetgeen hun aangedaan is, zoals dit beschreven is in 13 : 11 t/m 17, hun voor ogen stellende de rampzaligheid dergenen die zich hebben laten verleiden door de versierde Babylonische hoer.

Van hieruit is het, dat door Johannes *een andere stem uit de hemel gehoord wordt*, de stem van de Heilige Geest Zelf, om hen te vermanen dat zij op geen enkele wijze ook maar enige gemeenschap met de hoer zullen hebben, opdat ook zij niet in haar oordeel zullen vallen.

Ja zij zullen daarentegen opgeroepen worden om haar haar ongerechtigheid te vergelden.

Dit is voor de wezengemeente van het laatste der dagen in het bijzonder ter vertroosting, voordat de heerlijkheid en de zaligheid op de dag van het nieuwe Pinksterfeest haar geopenbaard zullen worden, namelijk in hoofdstuk 19, zeggende: "Gaat uit van haar Mijn volk, opdat gij aan haar zonden geen gemeenschap hebt en opdat gij van haar plagen niet ontvangt." - 18 : 4.

4b *Gaat uit van haar Mijn volk.*

Hieruit blijkt, dat hoe goddeloos de uitwendige Kerk ook geworden is, Gods volk er toch ingebleven is.

Wie had dit durven denken, dat in zo'n uiterst vervallen situatie in de Kerk, Gods volk nóg daarin zou zijn?

Het moet dan toch wel indroevig met de Kerk gesteld zijn, dat God Zelf gebiedt, dat Zijn volk van haar uit moet gaan.

Hier zou mogelijk iemand kunnen tegenwerpen dat God Zijn volk reeds eerder uit haar uitgevoerd heeft, namelijk ten tijde der Reformatie der Kerk.

Wij antwoorden: God heeft hen toen niet uitgevoerd, maar God heeft hen een geopende deur gegeven blijkens 3 : 8, dat is een onverhinderde gelegenheid om het Evangelie der genade met goede voortgang te verbreiden, zoals dit in 1 Corinthe 16 : 9 en in 2 Corinthe 2 : 12 vermeld wordt.

Zij hebben protest aangetekend tegen de vervalste leer van de Roomse Kerk. En hierom heeft Rome hen in de ban gedaan.

Zij zijn onder dit protest gebleven, totdat het uit de aarde opgekomen beest gemaakt heeft, dat de aarde en die daarin wonen dit eerste beest weer aanbidden zouden. - 13 : 12.

Maar juist het uit de afgrond opgekomen beest heeft de Kerk in duizend stukken gescheurd en uiteen gedreven, zodat duizenden (zonder opdracht van de Heilige Geest) van haar zijn uitgegaan.

Maar nu is het de Heilige Geest Zelf Die opdracht geeft om *van haar uit te gaan*.

Dit is al (op profetische wijze) in de Gemeente van Laodicéa uitgebeeld. - 3 : 16. Namelijk dat Hij deze Gemeente uitgespuwd heeft.

Daarom heeft de Heere tot het overblijfsel van die Gemeente gezegd: "Indien iemand Mijn stem zal horen en de deur opendoen, Ik zal tot hem inkomen en Ik zal met hem Avondmaal houden en hij met Mij." - 3 : 20b.

Voorts blijkt uit de woorden *Mijn volk* beslissend, dat dit de stem van de Heilige Geest is, want geen schepsel kan zo spreken ten opzichte van Gods uitverkoren volk.

Hieruit blijkt tevens, dat het oordeel dat over het grote Babylon gebracht zal worden, in profetie aan de dienst-knechten des Heeren getoond is en dat het tijdens hun leven op de aarde nog niet geheel ten uitvoer gebracht is.

Ook blijkt er beslissend uit, dat al hetgeen er van deze hoer (de representatie van het grote Babylon) gezegd is, betrekking

heeft op de tot verval gekomen, uitwendige Kerk.

Immers als de Heilige Geest zegt: *Gaat uit van haar Mijn volk*, gebiedt Hij dan dat zij uit de wereld moeten gaan? Dit kan de bedoeling niet zijn volgens de woorden van Paulus. - 1 Corinthe 5 : 9 en 10.

Dus moeten zij *uitgaan* van het grote Babylon dat geworden is tot een woonstede der duivelen en tot een bewaarplaats van alle onreine geesten en alle onrein en hatelijk gevogelte. Zij moeten *uitgaan* van de kerk der oecumene, die alle onreine geesten en alle onrein en hatelijk gevogelte in zich opgenomen heeft. Met deze geestelijke hoereerders mogen zij zich niet vermengen. - 1 Corinthe 5 : 9.

Doch in dit *uitgaan* blijven de woorden van kracht: "Niet geheellijk van de hoereerders dezer wereld of van de gierigaards of van de rovers of van de afgodendienaars, want anders zoudt gij moeten uit de wereld gaan." - 1 Corinthe 5 : 10. Want die zullen er ook onder hen die om des gewetens wille *uitgaan*, al gaan zij niet met de oecumene mee, altijd wel blijven. Anders zouden zij inderdaad wel uit de wereld moeten gaan.

Daarom als ons tekstgedeelte zegt: *Gaat uit van haar Mijn volk*, dan kan dit naar onze vaste overtuiging niet anders betekenen, dan dat zij uit de kerk moeten gaan waarin de oecumene haar beslag gekregen heeft en die hierdoor zo verwilderd is geworden dat zij tot een woonstede der duivelen geworden is en tot een bewaarplaats van alle onreine geesten en tot een bewaarplaats van alle onrein en hatelijk gevogelte. Toch sluiten de woorden *gaat uit van haar Mijn volk*, in bepaalde zin aan op de woorden: "Ik heb u een geopende deur gegeven." - 3 : 8.

Dit temeer, omdat de verheerlijkte Heiland tot dezelfde Gemeente gezegd heeft: "Omdat gij het woord Mijner lijdzaamheid bewaard hebt, zo zal Ik ook u bewaren uit de ure der verzoeking die over de gehele wereld komen zal, om te

18 : 4c en d en 5

verzoeken die op de aarde wonen.” - 3 : 10.

Want al is het dat de Heere deze woorden in het bijzonder tot de Gemeente van Filadelfia gezegd heeft, zo zijn wij toch van mening, dat zij een profetische betekenis hebben en zien op de toestand zoals deze in 18 : 2b beschreven is.

Wanneer in de St.Vert. blijkens de kanttekeningen op 3 : 10 vermoed wordt dat de Heere aldaar spreekt van de tienjarige vervolging die Trajanus in de gehele wereld kort daarna tegen de Christenen heeft verwekt, kan dit in beginsel misschien wel zo zijn, maar dan vragen wij ons toch af: Is dan alleen deze Gemeente bewaard voor die ure der verzoeking?

En heeft zij alleen het woord Zijner lijdzaamheid bewaard?

Wij zouden dit nog eerder verwachten van de Gemeente van Efeze. - 2 : 3.

Doch het zij zo, wij achten evenwel, wanneer de Heere zegt *gaat uit van haar Mijn volk*, dat Hij hun ook een geopende deur zal geven om vandaar uit te kunnen gaan.

De Heere wijst een dubbele reden aan, waarom *Zijn volk van haar uit moet gaan*:

4c *Opdat gij aan haar zonden geen gemeenschap hebt.*

4d *Opdat gij van haar plagen niet ontvangt.*

Het eerste is voor Gods kinderen een onmogelijkheid geworden om in die gruwelijke sfeer nog langer in de Kerk te blijven. Dit temeer daar zij voor zichzelf ervan overtuigd kunnen zijn, dat het zo onmogelijk langer goed kan blijven gaan en dat daarom Gods oordelen over haar geopenbaard zullen worden.

5 *Want haar zonden zijn (de ene op de andere) gevolgd tot de hemel toe en God is harer ongerechtigheden gedachtig geworden.*

Bij deze tekst kan opgemerkt worden, dat wanneer een mens, maar ook de Kerk, *de ene zonde na de andere* bedrijft zonder

er een afschuw van te hebben en zonder er strijd tegen te voeren, dit op zichzelf al als een oordeel Gods te zien is.

Wanneer achteloos over een kleine zonde heen geleefd wordt, dan wordt de volgende, iets grotere, gemakkelijker bedreven.

En zo *volgen* ze, als een mens (of de Kerk) er achteloos aan voorbij leeft in toenemende mate *elkaar op*.

Dat dit een oordeel van God is over de zonde, is zeer duidelijk gebleken in de plagen die over Farao (en Egypte) gekomen zijn, die weigerde de kinderen Israëls uit zijn land te laten trekken.

Zijn voorgangers en ook hijzelf hebben *de ene op de andere zonde* gestapeld in het verdrukken van Gods volk.

Voor de Farao, die hierin tot het uiterste ging, was het de oorzaak dat God zijn hart verzaard heeft.

Voor de goddeloze, z.g. barmhartige, mensen heeft het er de schijn van dat God onbarmhartig was en wreed toen Hij Farao's hart verhardde.

Hun reactie is ongetwijfeld: Hoe kon Farao nu anders handelen, nu zijn hart door God Zelf verhard was?

Maar aan het woordje *want* in onze tekst kunnen we zien waarom God ook zijn *ongerechtigheden in gedachtenis* genomen heeft. Namelijk omdat ook hij *de ene op de andere zonde gestapeld heeft tot de hemel toe*.

Uit dergelijke voorbeelden blijkt, hoe het voor de mens van eeuwigheidsbelang is om niet over de stem van zijn geweten heen te leven.

Deze stem tot zwijgen brengen kan tot gevolg hebben, dat God het hart gaat verharden als een oordeel over het verachten van Zijn waarschuwingen.

Mocht er evenwel iemand zijn, die dit leest en reeds iets van deze verharding zijns harten bemerkt in zijn leven, dan kan zo iemand misschien door een plotselinge schrik voor Gods oordeel in deze nog ontwaken uit zijn doodsslaap, ten leven.

En in een waarachtige bekering tot God berouw hebben over zijn zonden en zich alsnog tot Hem om vergeving en genade

wenden.

De Heere heeft uiteindelijk geen lust in de dood des goddelozen, maar daarin dat hij zich bekere en leve. - Ezechiël 33 : 11. Want "de HEERE is lankmoedig en groot van weldadigheid, vergevende de ongerechtigheid en overtreding, Die de schuldige geenszins onschuldig houdt, bezoekende de ongerechtigheid der vaderen aan de kinderen, in het derde en in het vierde lid." - Numeri 14 : 18.

Dit is in de verdrukking van Gods volk in Egypte gebleken en zal in het verval der Kerk in de eerste Nieuwtestamentische periode, maar bovenal in de tweede tijdsperiode blijken.

Ook in de Kerk zijn *haar zonden de ene op de andere gevolgd tot de hemel toe*, zó dat zij tot het grote Babylon geworden is. In haar oorsprong was zij een biddende Gemeente, een tempel Gods. - Handelingen 4 : 24 t/m 31; Openbaring 11 : 1.

Maar uit de zeven brieven die de Heere aan de zeven Gemeenten van Klein-Azië geschreven heeft, is reeds gebleken, hoe zij geleidelijk tot verval gekomen is ondanks het feit dat God aan Zijn twee getuigen macht gegeven heeft om daartegen te profeteren en Zijn oordelen aan te kondigen als Zijn Waarheid verlaten wordt. - 11 : 3.

Nochtans is gebleken, dat zij eigen wegen verkoren heeft boven de wegen des Heeren.

De grote leiders der Kerk hebben geen acht geslagen op het Woord des Heeren. Zij en de leken hebben niet gelet op de stem van hun geweten.

Dat heeft tot gevolg gehad dat de leiders en de grote massa de Waarheid zijn gaan haten en hen die haar wilden belijden, tot de dood toe vervolgd hebben.

Daarom heeft 17 : 6 gezegd, dat de vrouw (de geestelijke hoer) dronken geworden is van het bloed der heiligen en van het bloed der getuigen van Jezus.

Zij heeft *de ene op de andere zonde* zodanig opgestapeld, dat er geen genezing voor haar meer mogelijk was.

Zij is geworden "het grote Babylon, de moeder der hoerereien

en der gruwelen der aarde.” - 17 : 5.

Daarom zegt onze tekst: *God is harer ongerechtigheden gedachtig geworden.*

We mogen dit niet zó zien alsof God van tevoren nimmer aan haar of ook aan onze *ongerechtigheden gedachtig* zou zijn, want zij zijn gedurig voor Zijn aangezicht, maar zolang Gods lankmoedigheid over ons is, gaat deze *gedachtenis* gepaard met Zijn ontferming en genade.

Maar voorzover het 't kerkzijn van dit geestelijke Babylon betreft, is het voor haar te laat geworden. Zij heeft haar bestaansrecht als Kerk prijsgegeven in de oecumene.

”Zij is gevallen, zij is gevallen, het grote Babylon.” Er is geen terugkeer meer mogelijk naar haar vorige staat van te zijn Kerk des Heeren.

Dit is het, waarom de Heilige Geest vanuit de hemel tot Zijn volk gesproken heeft: ”Gaat uit van haar, Mijn volk, opdat gij aan haar zonden geen gemeenschap hebt en opdat gij van haar plagen niet ontvangt.”

Onze tekst zegt: *God is harer ongerechtigheden gedachtig geworden*, om haar te geven de drinkbeker van de wijn des toorns Zijner gramschap. - 16 : 19b.

Dat had haar toen misschien nog tot bekering kunnen gedijen, maar nu *zijn haar zonden de ene op de andere gevolgd tot de hemel toe*, zo erg, dat zij geworden is een woonstede der duivelen, een bewaarplaats van alle onreine geesten en een bewaarplaats van alle onrein en hatelijk gevogelte.

6 *Vergeldt haar, gelijk als zij ulieden vergolden heeft en verdubbelt haar dubbel naar haar werken; in de drinkbeker, waarin zij geschonken heeft, schenkt haar dubbel.*

Een bovenmate wonderlijke tekst.

Oppervlakkig bezien schijnt zij volkomen in strijd te zijn met de leer en het leven van de Heere Jezus.

Hij heeft ons geleerd en voorgeleefd: ”Hebt uw vijanden lief;

zegt ze, die u vervloeken; doet wel degenen die u haten; bidt voor degenen die u geweld doen en die u vervolgen.” - Mattheüs 5 : 44.

Anderzijds is deze tekst in volkomen overeenstemming met het Mozaïsche gebod: ”Als iemand zijn naaste een gebrek aangebracht zal hebben, gelijk als hij gedaan heeft, zo zal ook hem gedaan worden.” - Leviticus 24 : 19.

Nu is het een onaantastbare waarheid, dat God Zijn kinderen de wrake aan hun naaste verbiedt. - Mattheüs 5 : 39; Romeinen 12 : 19. Maar uit de woorden ”zal hem aangedaan worden” blijkt dat God de wrake wél in de hand van de overheid gelegd heeft. Van deze uitzondering blijkt in onze tekst echter niets. Daar staat zonder meer *ulieden*.

Daarom gaat het in onze tekst ongetwijfeld en beslissend over een persoonlijke *vergelding*.

Voordat wij echter deze tekst verklaren, merken wij op: Wanneer de Vader door de Zoon onder het Oude Verbond spreekt, wordt de rechtvaardigheid der *vergelding* steeds in het middelpunt gesteld.

Wanneer de Zoon door de Heilige Geest spreekt in de dageraad van het Nieuwe Verbond, wordt de liefde der genade in het middelpunt gesteld.

Wanneer de Heilige Geest echter de werken des Vaders én des Zoons in de glorie van het Nieuwe Verbond gaat verheerlijken, zal Hij enerzijds de rechtvaardigheid der *vergelding verdubbelen*, zoals in ons teksthoofdstuk blijkt, maar anderzijds de glorie der liefde en der genade van de Heere Jezus verheerlijken, zoals in hoofdstuk 19 blijken zal.

Met deze opmerkingen is echter onze tekst nog niet verklaard. Wel blijkt uit deze opmerkingen, dat er een uitzonderlijk geheimenis in haar verborgen is.

Het gaat in elk geval, zowel in Leviticus 24 : 19 en 20 alsook in Mattheüs 5 : 39 en 44 en in Romeinen 12 : 19, alsmede in onze tekst om de glorie der heerlijkheid én om de eer van het recht van God.

Want niet alleen de rechtvaardigheid der *vergelding* strekt tot verheerlijking van Zijn majesteit, maar ook de (door God ingestorte) liefelijke bereidheid in Gods uitverkorenen om hun vijanden lief te hebben is tot verheerlijking van Zijn goedheid, genade en recht.

Daarom kan ook deze tekst niet verstaan worden zonder acht te geven op het verband waarin zij voorkomt.

Reeds eerder hebben wij gezegd: Dit gehele achttiende hoofdstuk dient tot vertroosting van Gods kinderen, die Hij (in het bijzonder in het laatste der dagen) uitverkoren heeft.

Voorts moeten wij er steeds op letten, dat in deze vertroosting het oordeel Gods over het grote Babylon aan de orde gesteld wordt. Dit hoofdstuk is een tonen van het oordeel Gods over Babylon, waarin Zijn dienstknechten mee mogen triomferen. Aanvankelijk is haar tijdelijk oordeel getoond, zoals dit geopenbaard is in 11 : 8, namelijk haar ontwikkeling tot Sodom en Egypte.

Maar nu zij geworden is tot een woonstede der duivelen en tot een bewaarplaats van alle onreine geesten en tot een bewaarplaats van alle onrein en hatelijk gevogelte, is er een andere stem vanuit de hemel gekomen om aan Babylon haar eindoordeel te openbaren.

Wij moeten bij de verklaring van deze tekst geen moment uit het oog verliezen, dat er vóór dezen een grote stem uit de tempel des hemels van de Troon gekomen is, die gezegd heeft: "Het is geschied" en dat het nadien in het tonen van het oordeel der grote hoer (als het geschied zal zijn) in feite erom gaan zal aan de Gemeente van de Heere Jezus Christus de rechtvaardigheid en de majesteit van het oordeel over Babylon te tonen.

Na haar aanvankelijke oordeel, zoals dit aan Gods volk getoond is - 16 : 10 t/m 14 - zal nu aan hen, echter nog als in een vergezicht, als in vogelvlucht, haar eindoordeel getoond worden.

Later in het vervolg van dit hoofdstuk en in de hoofdstukken

19 en 20 wordt de volle majesteit van dit oordeel aangewezen. Vooraf zal echter aan Gods volk getoond worden de aard der handelingen van het grote Babylon en de wegen die de hoer gegaan is, opdat de verschrikkingen van het eindoordeel dat God over haar zal brengen, ook de tijdelijke weeën der smarten die over haar gekomen zijn en nog komen zullen, ja over allen die met haar gehoereerd hebben, tot eer van God zullen zijn. Daarom heeft de apostel Paulus gezegd: "Wij dan, wetende de schrik des Heeren, bewegen de mensen tot het geloof." - 2 Corinthe 5 : 11a. Daarom heeft de Heilige Geest tot Zijn volk gezegd: "Gaaf uit van haar, Mijn volk, opdat gij aan haar zonden geen gemeenschap hebt en opdat gij van haar plagen niet ontvangt." - 18 : 4.

Toen de Heere Jezus tot Zijn apostelen van het eindoordeel sprak, heeft Hij tot hen gezegd: "Gij zult ook zitten op twaalf tronen, oordelende de twaalf geslachten Israëls." - Mattheüs 19 : 28b.

In onze tekst blijkt reeds in beginsel dat alle heiligen des Nieuwen Testaments de wereld (inzonderheid de grote hoer, het grote Babylon) zullen oordelen, ja zelfs de engelen die gezondigd hebben. - 1 Corinthe 6 : 2 en 3.

Hierin en in onze tekst zullen de profetieën van het Oude Verbond vervuld worden, namelijk "de verheffingen Gods zullen in hun keel zijn en een tweesnijdend zwaard in hun hand; om wraak te doen over de heidenen en bestraffingen over de volken; om hun koningen te binden met ketenen en hun achtbaren met ijzeren boeien." - Psalm 149 : 6 t/m 8.

Inzonderheid de tien koningen, die als koningen op één uur macht ontvangen hebben met het uit de afgrond opgekomen beest om tezamen een wereldraad van kerken (in een oecumenische eensgezindheid) op te richten.

Vandaar ook het woord 'achtbaren' in de profetische tekst.

De heidenen zullen het beschreven recht over hen doen.

Dit zal de heerlijkheid van al Gods gunstgenoten zijn. Halleluja. - Psalm 149 : 9b.

Hun *vergelding* zal ook niet voortvloeien uit een zondige haat en uit zondige wraakgevoelens, maar het zal de instemming zijn van al Gods uitverkorenen met het heilige en rechtvaardige oordeel van God ten jongsten dage.

”Op de dag die Hij gesteld heeft, op welke Hij de aardbodem rechtvaardiglijk zal oordelen door een Man Die Hij daartoe geordineerd heeft, verzekering daarvan doende aan allen, dewijl Hij Hem uit de doden opgewekt heeft.” - Handelingen 17 : 31.

Want ”voorzeker zal God de kop Zijner vijanden verslaan, de harige schedel desgenen die in zijn schulden wandelt.” - Psalm 68 : 22.

Maar Zijn volk zal Hij wederbrengen uit Bazan en uit de diepten der zee. - Psalm 68 : 23. Hij zal hén redden uit de macht van het uit de afgrond en van het uit de zee opgekomen beest.

Zoals het Oude Verbondsvolk gered is uit de macht van zijn vijanden, uit de macht van Og, de koning van Bazan - Deuteronomium 3 : 1 t/m 12 - uit de macht van de koning van Egypte, de grote zeedraak - Ezechiël 29 : 3; Exodus 14 : 29 - en uit de macht van vele anderen die hen belaagd en benauwd hebben, zo zal het Nieuwtestamentische Israël gered worden uit de macht van zijn vijanden.

De wereldse koning van Bazan heeft zijn scepter gezwaaid op zijn bultige bergen - Psalm 68 : 16b - maar de geestelijke koning van Bazan heeft zijn zeven koningen hun scepter doen zwaaien over het ganse Bazan dezer wereld.

Van daaruit is de grote hoer op de berg der zeven heuvelen haar scepter gaan zwaaien in navolging van hen.

Gelijk de bultige bergen van Bazan zich verheven hebben boven de berg Sion - Psalm 68 : 16 en 17 - en haar koning afgangstig geworden is op het volk des Heeren dat Hij uit Egypteland geleid heeft, zo is het uit de afgrond opgekomen beest afgangstig geworden op het volk des Heeren, dat de Heere uit het geestelijke Egypte verlost heeft, namelijk uit de tirannie van de Roomse Kerk.

Verdubbelt haar dubbel zegt onze tekst.

Dit is blijkbaar de vervulling der profetie: "Gods wagenen zijn tweemaal tienduizend, de duizenden verdubbeld." - Psalm 68 : 18a - als God Zijn toorn zal brengen over allen die met de grote hoer gehoereerd zullen hebben.

In de drinkbeker, waarin zij geschonken heeft, zal haar dubbel geschonken worden.

Zo *dubbel*, dat de heiligen hun voet, ja de tong hunner honden, zullen steken in het bloed van de vijanden van een iegelijk van hen. - Psalm 68 : 24. De rechtvaardigen zullen zich verblijden als zij de wraak aanschouwen zullen. - Psalm 58 : 11.

In de wereld worden Gods kinderen menigmaal veracht, gesmaad, bespot en in sommige tijden en op sommige plaatsen in gevangenschappen gezet om gepijnigd, soms zelfs verbrand of op allerlei vreselijke wijze vermoord te worden, maar in het toekomstige oordeel zal het anders zijn.

In het tegenwoordige leven koesteren zij geen wraakgevoelens tegen hun vijanden die hun al deze dingen aandoen.

Wanneer iemand die wél heeft, heeft hij zich wel te onderzoeken of hij wel waarlijk bekeerd is. Want er is geschreven: "Wreekt uzelf niet, beminden, maar geeft de toorn plaats."

Als iemand door Gods genade de voetstappen van de Heere Jezus mag volgen, handelt hij als zijn Meester, Die, als Hij gescholden werd, niet wedschold en als men Hem leed aandeed, niet dreigde, maar het alles overgaf in de hand Desgenen Die eenmaal rechtvaardig oordelen zal.

Hieruit blijkt, hoe ernstig en levensgevaarlijk het is om Gods gunstgenoten aan te raken, want wie hén aanraakt, raakt Zijn oogappel aan. - Zacharia 2 : 8.

Gods vergelding zal vreselijk zijn, want Hij zegt in het volgende tekstgedeelte:

7a Zoveel als zij zichzelf verheerlijkt heeft en weelde gehad heeft, zo grote pijniging en rouw doet haar aan.

Uit het woord *zoveel* blijkt de zuiverheid der rechtvaardigheid die er in het oordeel der grote hoer en van het grote Babylon in acht genomen zal worden.

Er ligt ook een vertroosting in voor de verdrukte Gemeente des Heeren.

Dit oordeel zal de verhoring zijn der gebeden van de zielen onder het altaar die geroepen hebben: "Hoelang, o heilige en waarachtige Heerser, oordeelt en wreekt Gij ons bloed niet van degenen, die op de aarde wonen?" - 6 : 10.

Er ligt ook een bijzondere en heerlijke vertroosting in deze tekst voor hen die in de allerlaatste eeuwen zullen leven. Namelijk voor het overblijfsel dat van Babylon uitgegaan is. Ongetwijfeld zijn zij vanwege hun uitgaan uit de kerk der oecumene door het uit de afgrond opgekomen beest met al zijn aanhangers gekweld met het verwijt dat zij op eigen gekozen wegen gegaan zijn, dat zij de door God herstelde kerk verlaten hebben.

Daarom zullen tot hun bemoediging ook de aard en het wezen der grote hoer in beeld gebracht worden, hoewel er geen reden voor hen is om erover te twijfelen wie er met deze *zij* bedoeld wordt die *zichzelf verheerlijkt heeft en zoveel weelde gehad heeft*.

Haar afkomst en haar ontwikkeling tot grote stad en hoe zij tot het grote Babylon is geworden, is voor de Gemeente des Heeren genoegzaam geopenbaard.

Bovendien zijn de kentekenen der *zelfverheerlijking en der weelde*, die zij tentoongespreid heeft, kentekenen waardoor de dienstknechten des Heeren verzekerd kunnen zijn dat zij zich op de goede weg bevinden wanneer zij alle gemeenschap met haar verbroken hebben, ondanks het feit dat ook zij allen in hun harten de kiem der *zelfverheerlijking* en het tentoon-spreiden van aardse *weelde* in zich omdragen.

Wie is er, zelfs onder de allerheiligsten, die van nature niet zoekt *zichzelf te verheerlijken*?

Wij zouden vele voorbeelden kunnen noemen: Lot - Genesis 13 : 11; David - 1 Kronieken 21 : 1 t/m 4; Jakobus en

Johannes - Markus 10 : 37 en anderen.

Al komt het niet altijd tot openbaarheid, de *zelfverheerlijking* ligt in ieder mensenhart op de loer. Een ieder is van nature geneigd om te zeggen, althans te bedenken: Door mijn wijsheid en inzicht heb ik vermogen en welvaren verkregen.

In de allereerste ontwikkelingen van een kind is deze ondeugd al op te merken.

En wie is er onder al de kinderen des Heeren, die te allen tijd in de eerste plaats God zoekt te verheerlijken in alles wat hem van de hand des Heeren wordt toegebracht?

Maar een rechtgeaard kind van God ziet deze schuld met smart en droefheid en heeft een mishagen aan zichzelf en belijdt deze zijn schuld voor God.

Daarom zegt onze tekst: *Zoveel als zij zichzelf* (ziende op de grote hoer van Babylon) *verheerlijkt heeft*.

Zo wordt voor de dienstknechten des Heeren als met uitgestrekte hand gewezen op de vrouw die zichzelf bekleed heeft met purper en scharlaken en versiert met goud en kostelijk gesteente en met paarden. - 17 : 4a.

Met uitgestrekte hand wordt gewezen op de Kerk, zoals zij Rooms-Katholiek geworden is. Want zij heeft zichzelf op deze wijze en in deze pracht aan de wereld vertoond. Ja op onvoorstelbare wijze heeft zij praal en *weelde* tentoongespreid. Dit zou op zichzelf nog niet zo afschuwelijk behoeven te zijn, maar de wijze waarop zij deze *weelde* tentoongespreid heeft en de middelen waarmee zij die verworven heeft, hebben haar zo gruwelijk gemaakt.

Zij heeft ze verworven door de mensen te doen drinken uit de gouden drinkbeker die zij in haar hand had.

Omdat deze vol was van gruwelen en van onreinigheid harer hoererij, daarom *zo grote pijniging en rouw doet haar aan*.

7b Want zij zegt in haar hart.

Wat de hoer *in haar hart gezegd heeft*, was voor de dienst-

knechten des Heeren met het vleselijk oor niet hoorbaar, maar in haar doen en laten wel op te merken.

Vanwege deze gestalte des harten heeft zij de naam 'verborgenheid' op haar voorhoofd geschreven staan.

Uit deze inspraak van *haar hart* blijkt, dat zij zichzelf niet bewust geweest is van haar gruwelijkheid.

Dit kan een mens overkomen, als hij aan Gods Woord geen levende aandacht schenkt, Hetzelve verwerpt of (zoals de grote hoer gedaan heeft) Hetzelve aan een ketting legt, opdat niemand erin lezen zou.

Dit is de oorzaak, waardoor zij tot deze gruwelijke, grote en geestelijke hoer geworden is.

Dit is de reden, waarom zij Gods kinderen gepijnigd heeft toen die haar op deze gruwelen gewezen hebben.

Bovendien *in haar hart zeggende*:

7c Ik zit als een koningin.

Ook dit heeft zij zo niet met de mond uitgesproken, maar in al haar doen en laten heeft de leiding der Roomse Kerk hiervan blijk gegeven. Haar pauselijke en priesterlijke stand was in koninklijke waardigheid boven aardse koningen verheven. Zijdelijks is dit de vervulling van de voorzegging van de apostel Paulus, toen hij de Thessalonicensen erop geattendeerd heeft dat eerst de mens der zonde, de zoon des verderfs, geopenbaard moet worden, die zich tegenstelt en verheft boven al wat God genaamd of als God geëerd wordt, alzo dat hij in de tempel Gods als een God zal zitten, zichzelf vertonende, dat hij God is, voordat de dag des Heeren geopenbaard zal worden. - 2 Thessalonicensen 2 : 3 en 4.

Deze zelfverheerlijking, zoveel als zij zichzelf verheerlijkt heeft (de aanvang van onze tekst) is voor Gods kinderen het beslissende, onmiskenbare kenteken, waaraan de grote hoer te kennen is, die in de tempel Gods haar scepter gezwaaid heeft.

Mede vanwege deze zelfverheerlijking die voortgekomen is uit het verlaten van de Waarheid, is het protest van Gods kinderen

18 : 7d

geboren, dat zich eeuwenlang tegen haar gehandhaafd heeft. In dit protest is een van de hoofden van het beest tot de dood toe gewond. - 13 : 3.

Maar in de loop der tijden is die dodelijke wond genezen. Dit is de oorzaak, dat het uit de afgrond opgekomen beest dat al de macht van het eerste beest in zijn tegenwoordigheid uitgeoefend heeft, gemaakt heeft, dat de aarde en die daarin wonen het eerste beest zijn gaan aanbidden. - 13 : 12.

En niet alleen is het protest van de Ge-réformeerde Kerk hierdoor zwakker geworden, maar vele leidlieden hebben haar geheel verlaten in die tijden, verleid geworden zijnde door de werking van de twee hoornen, des Lams hoornen gelijk, die het afgrondsbeest had. - 13 : 11.

Dezen hebben in feite de macht van de overige hoornen die dit beest had, tentoongespreid, want in 17 : 2 zijn zij voorgesteld als tien koningen, die op hetzelfde uur met het beest als koningen macht ontvangen hebben.

Nochtans hebben zij hun macht en hun kracht aan dit beest overgegeven. - 17 : 12 en 13.

En dit is in beginsel de oorzaak geworden, dat de Kerk geworden is tot een woonstede der duivelen en tot een bewaarplaats van álle onreine geesten en tot een bewaarplaats van álle onrein en hatelijk gevogelte.

Zo zelfs, dat God tot Zijn volk gezegd heeft: "Gaaf uit van haar, Mijn volk, opdat gij aan haar zonden geen gemeenschap hebt en opdat gij van haar plagen niet ontvangt." - 18 : 4.

Door dit bevel heeft de Reformatorische Kerk haar bestaansrecht als instituut verloren.

Ja heeft zij het in feite prijsgegeven.

Maar de hoer (het symbool van het eerste beest) ziet de ontwikkelingen in de Kerk geheel anders.

Zij zegt:

7d Ik ben geen weduwe en zal geen rouw zien.

Dit betekent, ik heb mijn Man niet verloren en ik zal ook *geen rouw* over mijn kinderen hebben.

Al spreekt zij ook dit niet openlijk uit, maar zegt het in haar hart, zo zal zij dit toch laten blijken, als (naar haar mening) de protestanten in de moederschoot der Kerk zijn teruggekeerd in hun oecumenische streven.

Nochtans zal zij ervaren dat haar glorie niet bestendig zal zijn. Want de tien hoornen (de tien koningen) die uit het beest voortgekomen zijn, met wie zij een bondgenootschap gesloten heeft om gezamenlijk tegen het Lam te krijgen (al is het dat zij aanvankelijk enerlei mening met haar gehad hebben en in de oecumene hun kracht en hun macht aan het beest overgegeven hebben - 17 : 13 en 14) zullen haar gaan haten en zullen haar woest en naakt maken en zullen haar vlees eten en haar met vuur verbranden.

Want God heeft hun in hun hart gegeven, dat zij Zijn mening doen en dat zij hun koninkrijk aan het beest geven, totdat de woorden Gods voleindigd zullen zijn. - 17 : 16 en 17.

Maar juist omdat zij gezegd heeft: "Ik zit als een koningin en *ben geen weduwe en zal geen rouw zien.*"

- 8a *Daarom zullen haar plagen op één dag komen, namelijk:
dood en rouw en honger*
- b *en zij zal met vuur verbrand worden,*
- c *want sterk is de Heere God*
- d *Die haar oordeelt.*

Voordat wij deze tekst gaan verklaren, willen wij enige opmerkingen ter inleiding maken. Dit temeer omdat naar ons gevoelen in deze tekst een bepaald besluit verborgen is.

Hoe meer wij het einde van de Heilige Schrift naderen, hoe wonderbaarlijker en geheimenisvoller zij wordt.

Dit sluit echter niet uit, dat de ganse samenstelling van de Heilige Schrift wonderlijk en geheimenisvol is. Vanaf het eerste woord is zij wonderbaar, ook per zinsnede, per tekst of hoofdstuk, al heeft het voor ons verdwaasde en verblinde ver-

stand er dikwijls de schijn van dat sommige gedeelten van geen enkele betekenis zijn om te dienen tot onze zaligheid, voornamelijk de vermelding van sommige geslachtsregisters. Behalve dit kunnen wij van vele teksten de noodzaak niet inzien, dat ook zij behoren tot de Woorden des Boeks waarbij God een heilige wacht gesteld heeft. - 22 : 19.

Er staat naar onze overtuiging zeer veel in de Bijbel waarvan de bedoeling, de glorie, door niemand in dit tijdelijke leven volkomen begrepen zal kunnen worden.

In de eeuwigheid zal dit echter in volkomen majesteit geopenbaard worden, want "hemel en aarde zullen voorbijgaan, maar Mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan," heeft de Heere Jezus gezegd. - Mattheüs 24 : 35. En dit betreft kennelijk niet alleen de woorden die de Heere Jezus gesproken heeft in Mattheüs 24, maar al Zijn woorden, het ganse Woord van God, gelet op het feit dat de Heere Jezus in Zijn spreken het vlees geworden Woord van God was. - Johannes 1 : 14.

Uit zeer vele willen wij slechts één voorbeeld noemen: Is er één mens in staat om de geschiedenissen van Simson in alle details ten volle te verklaren?

Bij voorbeeld welke betekenis het heeft voor Gods volk en voor de wereld (aan wie het Evangelie verkondigd wordt) dat aan deze Nazireeër Gods bij de wijngaarden van Timnath een jonge leeuw brullende tegemoet gekomen is - Richteren 14 : 5 - met alle geschiedenissen en woorden die alleen hiermee reeds verband houden.

Ze staan er bepaald niet alleen als een wetenswaardigheid die betrekking heeft op de wonderlijke bruiloft van Simson te Thimnath.

De dichter van Psalm 119 (die zeer waarschijnlijk nog niet in het bezit der profetische geschriften is geweest, nog minder van de Nieuwtestamentische geschriften) heeft niet zonder reden gezegd: "Uw getuigenissen zijn wonderbaar." - Psalm 119 : 29.

Maar hoe glorievol en wonderbaar het Woord van God in al zijn zinsneden, vanaf Genesis 1 : 1 tot en met Openbaring 22 : 21, ook moge zijn, dit neemt niet weg, dat er een opklimmende lijn van glorie in verborgen is.

Hoe dichter wij het einde van de Bijbel naderen, hoe dichter wij bij het einddoel der schepping en der openbaring der heerlijkheid Gods gebracht worden.

Haar glorie wordt steeds verhevener en wonderlijker.

Dit geldt ten eerste het boek der Openbaring als zodanig, maar voor elk der hoofdstukken nog weer in het bijzonder.

Dit is in de verklaring van een en ander al meerdere malen gebleken.

Nu willen wij ter verklaring van onze tekst ons beperken tot de aanwijzing van het oordeel der grote hoer.

Ook daarin kunnen wij een toenemende glorie en een openbaring der heerlijkheid Gods ontdekken, die steeds verhevener wordt.

Bij een eerste blik op dit oordeel - 17 : 1 t/m 5 - kan men dit zo niet bemerken. Dan beperken onze overleggingen zich tot haar residentie Rome, waarin zij vele eeuwen de scepter heeft gezwaaid en van waaruit zij (tezamen met de tien koningen die als hoornen vanuit het uit de afgrond opgekomen beest voortgekomen zijn - 17 : 12) tot het grote Babylon geworden is.

Maar gaan wij acht geven op de openbaring harer verborgenheid, die in het vervolg van hoofdstuk 17 beschreven is en vervolgens letten op hetgeen er in hoofdstuk 18 omtrent haar geopenbaard wordt, dan kunnen we (indien het de Heere behaagt onze ogen en harten ervoor te openen) toch wel tot de ontdekking komen dat de openbaring van het oordeel der grote hoer (omdat het beest haar draagt) steeds verhevener en wonderlijker wordt.

Het is de verborgenheid der vrouw én van het beest dat haar draagt, hetwelk de zeven hoofden heeft (die wij bij name aangewezen hebben) en de tien hoornen (de tien koningen die

18 : 8

wij aangewezen hebben).

In de openbaring der zeven hoofden van het beest waarop de vrouw (de grote hoer van Babylon) gezeten is, wordt haar oorsprong aangewezen.

Kaïn en Lamech waren haar eerste voorouders en Nimrod heeft Babel in het land Sinear gebouwd. - Genesis 10 : 9 en 10. In déze heeft de vrouw haar oorsprong en haar einde. - Zacharia 5 : 6 t/m 11.

Naar onze mening wordt op vijf verschillende manieren het oordeel der grote hoer aan de dienstknechten van de Heere Jezus getoond.

Ten eerste:

Haar oordeel in de ontwikkeling der zeven hoofden op het beest, dewelke zijn zeven bergen op dewelke de vrouw zit of ook zeven koningen die op dezelve hun scepter gezwaaid hebben.

Ten tweede:

Haar oordeel in het laatste der dagen, als het beest dat haar draagt (als de achtste koning) zelf zijn scepter over haar en over de Kerk is gaan zwaaien en haar gemaakt heeft tot een woonstede der duivelen en een bewaarplaats van alle onreine geesten en tot een bewaarplaats van alle onrein en hatelijk gevogelte.

Ten derde:

Haar oordeel dat haar eigen liefhebbers haar zijn gaan haten, haar woest makende en naakt, haar vlees etende en haar met vuur verbrandende. - 17 : 16 en 17.

Ten vierde:

Haar oordeel dat zich openbaren zal in de heilige wrake van het volk des Heeren, dat op zo onvoorstelbare wijze door haar verdrukt is. Een dubbel verdubbeld oordeel zal dat zijn.

Ten vijfde:

Haar uiteindelijke en beslissende oordeel: En een sterke engel hief een steen op als een grote molensteen en wierp die in de zee, zeggende: "Alzo zal de grote stad Babylon met geweld

18 : 8a

geworpen worden en zal niet meer gevonden worden.” -
18 : 21.

En de triomfgezangen der gezaligden over haar ondergang
hierna volgende.

Nu de woordelijke betekenis van onze tekst.

8a Daarom zullen haar plagen op één dag komen,

omdat haar zonden de ene op de andere gevolgd zijn tot de
hemel toe en God haar ongerechtigheid gedachtig is geworden.
Vanwege haar zelfverheerlijking, de hovaardij en de weelde
waarmee zij zichzelf heeft omringd en omdat zij alle volken
uit deze wijn des toorns harer hoererij gedrenkt heeft, maar
bovenal omdat zij Gods uitverkorenen door vuur en vlam
tot de dood toe heeft vervolgd, *zullen haar plagen op één dag
komen.*

Dat wil zeggen: Haar verbranding door vuur, zoals uit het
vervolg van onze tekst blijkt.

Zoals zij Gods liefste kinderen met vuur verbrand heeft, zo zal
zij (in dubbele mate verdubbeld) verbrand worden.

”Want sterk is de Heere God, Die haar oordeelt.”

Ja haar zal vergolden worden het bloed van de rechtvaardige
Abel en het geweld der reuzen, de geweldigen die van ouds
geweest zijn, begaan aan de zonen Gods. - Genesis 6 : 4.

Ja haar zal vergolden worden het geweldig jagen van Nimrod,
die voor het aangezicht des Heeren aan het grote Babylon
gestalte gegeven heeft. - Genesis 10 : 9 en 10.

Het spotten van Ismaël, de zoon van Hagar, met de vreugde
van Sara en Abraham over Gods wonderbare werken, ge-
openbaard in de geboorte van Izak.

Het najagen der kinderen Israëls door Farao en zijn ganse
menigte met het doel om hen allen te vermoorden. - Exodus
14 : 6 t/m 9.

Maar bovenal haar (reeds onder het Oude Verbond) zich
zetten in de tempel Gods om Zijn uitverkorenen te verdolgen.
Want sommigen zijn door haar uitgerekt geworden, anderen in

het vuur geworpen, anderen hebben bespottingen en gescelingen geleden, ook banden en gevangenis, zijn gestenigd geworden, in stukken gezaagd, verzocht, door het zwaard ter dood gebracht.

Velen hebben gewandeld in schaapsvellen en in geitenvellen, verlaten, verdrukt, kwalijk behandeld zijnde, hebben in woestijnen moeten dolen en op bergen en in spelonken en in hollen der aarde - Hebreëen 11 : 34 t/m 38 - vanwege de gruwelen der grote hoer van Babylon.

En onder het Nieuwe Verbond is zij niet anders gestemd geworden tegen Gods kinderen.

Reeds bij de geboorte van Jezus heeft zij de omgeving van Rama, waar Rachel in barensweeën gestorven is en begraven, wederom doen weergalmen van jammeringen en weklagen door het vermoorden der kinderen beneden de twee jaren in die landpale. - Mattheüs 2 : 16 t/m 18.

Vervolgens heeft zij (ook onder de Nieuwtestamentische tijdsbedeling) zeer velen van Gods kinderen vervolgd, hen brengende in gevangenschap, op pijnbanken en brandstapels, op velerlei gruwelijke wijze hen ter dood brengende.

Daarom zullen haar plagen op één dag komen.

Gods lankmoedigheid over het grote Babylon is bijna grenzeloos geweest.

Het protest der protestanten tegen de gruwelen van haar geestelijke hoererij had haar tot inkeer moeten brengen, maar in plaats daarvan heeft zij de heiligen krijg aangedaan - 13 : 7 - en zijn de nageslachten vreugde gaan bedrijven en hebben elkaar geschenken gezonden, omdat zij gedood zijn die met hun protest haar gepijnigd hadden. - 11 : 7 t/m 10.

Daarom heeft God in het laatste der dagen het protest der protestanten (in de oecumene) doen verstommen.

Dat zal alsdan weinig of in het geheel niet meer gehoord worden als Gods kinderen van haar uitgegaan zullen zijn, omdat God tot hen gezegd heeft: "Gaat uit van haar Mijn volk, opdat gij aan haar zonden geen gemeenschap hebt en opdat gij

18 : 8b

van haar plagen niet ontvangt,”

8b namelijk dood en rouw en honger en zij zal met vuur verbrand worden.

Nochtans zal dit nog niet haar beslissende vernietiging betekenen als haar residentie, de stad Rome, *met vuur verbrand zal worden.*

Hoewel dit alles er wel een afschaduwing van zal zijn.

Haar beslissend oordeel zal pas in 18 : 21 t/m 23 geopenbaard worden.

Reeds in de verklaring van 13 : 14 hebben wij aan de verbranding van de stad Rome aandacht geschonken.

Zo oppervlakkig bezien heeft het er in onze tekst de schijn van dat alle gruwelen, door het grote Babylon begaan vanaf Kaïn tot op de jongste dag, ”op één dag” en in vers 10 ”in één uur” voldoende gewroken kunnen worden.

Daarom hebben de woorden ”op één dag” en in vers 10 ”in één uur” een zeer bijzondere betekenis.

Namelijk deze: Op die dag en op dat uur zullen de vier engelen ontbonden worden, die gebonden zijn bij de grote rivier de Eufraat, welke bereid zijn tegen de ure en dag en maand en jaar, opdat zij het derde deel der mensen zouden doden. - 9 : 15.

Dat dit nóg niet het beslissende eindoordeel van de grote hoer betekent, is gebleken in 8 : 13 en in 9 : 12 t/m 15, alwaar deze *dood en rouw* worden aangewezen het gevolg te zijn van het blazen der zesde bazuin, de openbaring van het tweede wee, hetwelk de vliegende engel, in het midden des hemels vliegende, voor de eindtijd heeft aangekondigd. Want deze *dood en rouw en honger en brand* staan in scherpe tegenstelling tot het derde wee, tot het blazen der zevende bazuin.

Wanneer déze geblazen zal worden, zal blijkens 10 : 7 de verborgenheid Gods vervuld worden.

Maar de dag waarvan in onze tekst sprake is, die voor de hoer

dood en rouw en honger brengen zal, is het gevolg van het feit dat de tien hoornen op het beest, dewelke zijn de tien koningen, die hun kracht en macht aan het beest overgegeven hebben, haar zijn gaan haten, haar woest en naakt makende, haar vlees etende en haar met vuur verbrandende. - 17 : 1 t/m 17.

Deze oorlog, de derde, grote en laatste wereldoorlog die in onze tekst is aangewezen, zal niet alleen de rechtvaardige vergelding zijn voor de gruwelen die de grote hoer heeft bedreven, maar ook in het bijzonder een oordeel over de tien koningen die in een oecumenisch bondgenootschap met haar gehoereerd hebben.

8c Want sterk is de Heere God, Die haar oordeelt.

Al is van deze *sterkte*, althans in dit opzicht, vele eeuwen weinig of niets gebleken vanwege de onvoorstelbare lankmoedigheid Gods over de grote hoer en over het grote Babylon dezer wereld, niet willende dat enigen uit hen, zonder gewaarschuwd te zijn, verloren zouden gaan, zo zal nochtans die éne dag waarvan in onze tekst sprake is, zeker niet tot het oneindige uitgesteld worden.

Het lange uitstel is het gevolg van het feit dat na de verheerlijking van de Heere Jezus op de berg Sion - 14 : 1 t/m 5 - namelijk na Zijn hemelvaart, een andere engel uitgegaan is (ook vliegende in het midden des hemels evenals de engel die dit wee heeft aangekondigd) om het eeuwig Evangelie te verkondigen aan degenen die op de aarde wonen aan alle natie en geslacht en taal en volk. - 14 : 6.

En dit ondanks het feit dat met het sterven en in de overwinning van de Heere Jezus het feitelijke Babylon reeds gevallen is en de ure des oordeels over het beest als zodanig reeds gekomen is.

Drie dingen blijken het tekstgedeelte *sterk is de Heere God, Die haar oordeelt* op het hoogst glorievol te maken.

Ten eerste: Er is een bepaald besluit verborgen in dit *oordeel*

der grote hoer.

In het vervolg zullen het uitsluitend klaagzangen zijn over haar *oordeel*, namelijk van degenen die met haar gehoereerd hebben en jubelzangen vanuit de hemel van de heilige apostelen en de profeten, dat God, de heilige en waarachtige Heerser, hun bloed nu gewroken heeft van degenen die op de aarde wonen - 6 : 10 en 18 : 20 - met de mededeling aan de dienst-knechten van de Heere Jezus over de rampzalige toestand die over de grote stad Babylon komen zal.

Ten tweede: Uit dit tekstgedeelte blijkt dat het wereldbestuur niet berust bij de grote mogendheden dezer wereld wat betreft het ontketenen van de laatste, grote wereldoorlog, maar bij de *Heere God, Die* het grote Babylon dezer wereld *oordelen zal*.

Ten derde: Er blijkt uit, dat haar *oordeel* en de grote wereldbrand die de derde wereldoorlog veroorzaken zal, een gevolg zullen zijn van het verval der uitwendige kerk.

Dit *oordeel* zal niet alleen over haar, over de grote stad der zeven heuvelen waarin de grote hoer haar scepter gezwaaid heeft, voltrokken worden, maar de steden der (Christelijke) heidenen zullen met haar vallen. - 16 : 19.

Aanvankelijk is zij in drie delen gescheurd geworden, maar nu, in dit *oordeel*, zal het grote Babylon gedacht worden voor *God*, om haar te geven de drinkbeker van de wijn des toorns Zijner gramschap. - 16 : 19.

De mens van onze dagen is van nature geneigd om het ontstaan van deze vreselijke oorlog aan het communisme of aan het kapitalisme toe te schrijven, maar uit ons tekstgedeelte blijkt, dat het *de sterkte van de Heere God is* die over het grote Babylon dezer wereld geopenbaard zal worden.

Voorts willen wij in dit verband er nog de aandacht op vestigen dat dit *oordeel*, deze grote wereldoorlog, pas geopenbaard zal worden nadat de tien koningen hun kracht en hun macht aan het beest overgegeven zullen hebben. - 17 : 13. Dat wil zeggen: Wanneer de kerk der oecumene overheersend gewor-

den zal zijn en Rome háár overheersende macht verloren zal hebben omdat haar vroegere vrienden, die enerlei mening met het beest gehad hebben, haar zijn gaan haten. - 17 : 12 en 16.

Het is ongetwijfeld voor velen vreemd dat dit *oordeel* dán pas geopenbaard zal worden, nadat de tien koningen hun kracht en hun macht aan het beest overgegeven hebben.

Dat wil óók zeggen: Nadat de Kerk der Reformatie zo eensgezind geworden is met de grote hoer.

Velen zouden dit *oordeel* veel eerder verwacht hebben, namelijk toen zij op grote schaal tijdens de Reformatie der Kerk Gods liefste kinderen op de brandstapels gebracht heeft. Ongetwijfeld hebben velen in die tijd er verbaasd over gestaan, dat deze *sterkte van de Heere God* toen niet is geopenbaard. Voor velen was er ongetwijfeld toen veel meer reden voor dan nu, nu zij tezamen met de Kerk der Reformatie strijdende geworden is voor de eenheid der kerk.

Maar het blijkt dezelfde strijd voor de ere Gods te zijn als die der Farizeeërs en der Schriftgeleerden, die het noodzakelijk achtten dat Jezus uit de weg geruimd werd, opdat de eer van God niet verloren zou gaan. - Johannes 11 : 50.

Aldaar is de verschrikkelijke blindheid der Farizeeërs en der Schriftgeleerden gebleken.

In de oecumene van het laatste der dagen zal blijken de verschrikkelijke blindheid van de leiders der Reformatorische Kerken (de tien koningen die evenals de tien hoornen op het beest uit haar opgekomen zijn) en van de grote hoer van Babylon.

Door dit samengaan in een oecumenische gemeenschap is zij (de aldus vernieuwde kerk) tot een woonstede der duivelen, tot een bewaarplaats van alle onreine geesten en tot een bewaarplaats van alle onrein en hatelijk gevogelte geworden.

Wij zien dit als een vervulling van de profetieën van Jesaja: "Ik heb vanouds gezwegen (namelijk ten tijde van het vermoorden van Mijn bloedgetuigen) Ik heb Mij stil gehouden

en Mij ingehouden, Ik zal uitschreeuwen als een die baart, Ik zal ze verwoesten en tezamen opslokken (namelijk de hoer en haar tien koningen, die hun kracht en macht aan het beest overgegeven hebben). Ik zal bergen en heuvelen woest maken en al hun gras zal Ik doen verdorren.” - Jesaja 42 : 14 en 15a. Daarom is het besluit van het *oordeel* der grote hoer tot vertroosting van Gods Kerk die van haar uitgegaan is, die voortdurend onder haar verdrukkingen en onder de verdrukkingen van het beest heeft moeten verkeren. - 13 : 11 t/m 17.

In ons tekstgedeelte is ook nog opmerkelijk de samenvoeging van de woorden *Heere God*. Wij zouden eerder verwacht hebben: *Want sterk is de Heere* hun God, Die hen oordeelt. Achter deze samenvoeging moet een geheimenis verborgen zijn. Naar onze overtuiging vloeit deze samenstelling voort uit de samenstelling van dit boek der Openbaring, namelijk dat het is de openbaring des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes. En de hoofdstukken 15 t/m 19 behoren in het bijzonder tot de openbaring des Heiligen Geestes.

De uitgieting van de fiolen van Gods toorn zijn dan ook in het bijzonder de werken des Heiligen Geestes.

Deze is het, zoals wij verklaard hebben, Die de zeven engelen uitgezonden heeft om de fiolen uit te gieten op de aarde. - 16 : 1.

Evenwel hebben wij hierbij in gedachtenis te houden, dat het oordelen als zodanig door de Vader aan de Heere Jezus opgedragen is.

De Heere Jezus heeft gezegd: "Want ook de Vader oordeelt niemand, maar heeft al het oordeel de Zoon gegeven. Opdat zij allen de Zoon eren, gelijk zij de Vader eren." - Johannes 5 : 22 en 23a.

Daarom, nu het geschied is - 16 : 17 - en het grote Babylon (in beginsel in het sterven en de opstanding van de Heere Jezus) gevallen is, hoewel de vorst der duisternis aanvankelijk door het uit de zee opgekomen beest en daarna door het uit de af-

grond opgekomen beest in de Kerk des Heeren de scepter heeft kunnen zwaaien en haar heeft kunnen verwoesten, heeft de Vader nochtans, ondanks dit alles, alle dingen in de hand van de Zoon gegeven. - Johannes 3 : 35. Opdat Hij in de volheid der tijden alles tot één zou vergaderen in Christus, beide dat in de hemel is en dat op de aarde is. - Efeze 1 : 10. Hieruit vloeit deze samenvoeging *Heere God* voort.

Omdat aan de *Heere* Jezus het *oordeel* gegeven is en omdat het *God* de Heilige Geest is, Die de *Heere* Jezus in dit *oordeel* verheerlijkt.

Want de *Heere* Jezus heeft gezegd: "Die zal Mij verheerlijken, want Hij zal het uit het Mijne nemen en zal het u verkondigen." - Johannes 16 : 14.

Tot besluit van deze tekst en van dit eerste gedeelte van hoofdstuk 18 willen wij nog opmerken, dat niet alleen de verwoesting van Jeruzalem in het jaar 70 een afschaduwing geweest is van het oordeel dat ten jongsten dage geopenbaard zal worden, maar dat ook de verwoesting van de grote stad Babylon (het Babylon dezer wereld, representatief voor de residentie van de grote hoer, de scepter zwaaiende op de zeven bergen waarop de hoer zit, de stad Rome) tezamen met de derde wereldoorlog een afschaduwing van het eindoordeel zal zijn.

9 *En de koningen der aarde, die met haar gehoereerd en weelde gehad hebben, zullen haar bewenen en rouw over haar bedrijven, wanneer zij de rook haars brands zullen zien.*

Met dit gedeelte vangt in feite de jubel van Gods volk aan over de ondergang van het grote Babylon. Een jubel over het oordeel dat God over de hoer en haar residentie gaat brengen. Het is de lofzang die de Heilige Geest legt op de lippen en in het hart van Zijn nog in strijd en lijden verkerende Gemeente, die nog zuchtende en wenende is over de gruwelen en godslas-

teringen van het grote en machtige Babylon dezer moderne wereld.

Het is of zij dit triomfgezag nu reeds in geloof en hoop in al hun verdrukkingen mogen meejubelen, gelet op het feit dat het een openbaring is der dingen die haast geschieden moeten. Hoewel zij geopenbaard worden nadat er gezegd is: "Het is geschied." - 16 : 17.

Deze jubel der strijdende Kerk en de jubel der triomferende Kerk over dit oordeel (zoals in 19 : 1 t/m 3 geopenbaard zal worden) zijn een gevolg en het resultaat van de overwinning die de Ruiters op het witte paard in de heilige oorlog behaald heeft op de ruiters op het rode paard en zijn gevolg.

Het is de openbaring der glorie van de Heere Jezus Christus Die de werken des satans verbroken heeft.

Uit de overwinningsjubel der triomferende Kerk zal gaan blijken dat zij een terugblik kunnen werpen op de aarde, daar zij alsdan zullen jubelen: "De zaligheid en de heerlijkheid en de eer en de kracht zij de Heere, onze God, want Zijn oordelen zijn waarachtig en rechtvaardig, dewijl Hij de grote hoer geoordeeld heeft, die de aarde verdorven heeft met haar hoererij en Hij het bloed Zijner dienaren van haar hand gewroken heeft." - 19 : 1b en 2.

De aanvankelijke openbaring van de glorie dezer overwinning is reeds gebleken, toen de Heere Jezus onder het beeld van een sterke Engel, bekleed met een wolk en een regenboog boven Zijn hoofd, op symbolische wijze van de hemel is afgekomen. Reeds toen heeft Hij ten teken van Zijn overwinning na Zijn volbrachte strijd op Golgotha Zijn rechtervoet op de zee en Zijn linkervoet op de aarde gezet, hebbende het symbool Zijner overwinning, namelijk een Boekske dat geopend was, in Zijn hand ten teken dat Hij de wereld en het rijk der duisternis overwonnen had.

Toen heeft Hij reeds met een grote stem geroepen, gelijkterwijs een leeuw brult, enerzijds van vreugde omdat Hij (als waarachtig Mens, als de Engel des Verbonds - Zacharia 3 : 1b) de

vorst der duisternis overwonnen hebbende, de gevangenis gevangen genomen heeft - Psalm 68 : 19 - maar anderzijds omdat nu het oordeel over het machtige Babylon geopenbaard zal kunnen worden.

Hoewel !!!!! áls Hij geroepen had, spraken de zeven donderslagen hun stemmen - 10 : 3 - dat het oordeel, blijkens 10 : 5 t/m 7, alsnog uitgesteld zal worden, totdat er geen uitstel meer zal zijn - 10 : 6 vert. N.B.G. - namelijk als de zevende engel zijn bazuin geblazen zal hebben. - 10 : 7. Van hieruit is het oordeel vele eeuwen uitgesteld, aangezien de zeven donderslagen er blijkbaar getuigenis van gegeven hebben.

Maar nu, nu de zevende engel gebazuind hééft - 11 : 15 - is deze verborgenheid Gods vervuld (geopenbaard), gelijk Hij Zijn dienstknechten, de profeten, verkondigd heeft. - 10 : 7. Dáárom is er in 16 : 17 gezegd: "Het is geschied."

En nú het geschied is, is ook het oordeel over de grote hoer en over het grote Babylon dezer wereld in al zijn glorie en victorie aan de dienstknechten des Heeren geopenbaard in de uitgieting van de zevende fiool van Gods toorn op de aarde.

Dát dit oordeel over het grote Babylon dezer wereld is uitgesteld, is enerzijds een gevolg van het feit dat, toen dit Babylon Hem uitgeworpen en gekruisigd heeft, de Heere Jezus gebeden heeft: "Vader vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen" - Lukas 23 : 34a - maar anderzijds een gevolg van het Raadsbesluit des Vaders Die gezegd heeft: "Het is te gering, dat gij Mij een Knecht zoudt zijn om op te richten de stammen van Jakob en om weder te brengen de bewaarden in Israë!; Ik heb U ook gegeven tot een Licht der heidenen en om Mijn heil te zijn tot aan het einde der aarde." - Jesaja 49 : 6.

Vandaar is het, dat ná het blazen der zevende bazuin - 11 : 15 - ná de verheerlijking van de Heere Jezus in Zijn hemelvaart, gezien op de berg Sion - 14 : 1 - Johannes een andere engel gezien heeft, vliegende in het midden des hemels, om het eeuwig Evangelie te verkondigen degenen die op de aarde wonen, aan alle natie en geslacht en taal en volk. - 14 : 6.

De vorst der duisternis is wel verslagen op Golgotha en reeds toen met een grote keten gebonden in de put des afgronds geworpen - Johannes 12 : 31 en Openbaring 20 : 1 - maar op het slagveld van deze heilige oorlog lagen nog de door hem verslagen en gewonde zielen en rookten nog de puinhopen van Gods heilige tempel die door hem verwoest is.

Maar al is het dat het oordeel over Babylon vele eeuwen is uitgesteld en haar feitelijke en wezenlijke oordeel nog eeuwenlang uitgesteld zal worden, in onze tekst wordt geopenbaard, dat het geen altoosdurend uitstel zal zijn.

Daarom wordt in onze tekst reeds op profetische wijze gejubeld over haar aanvankelijke ondergang.

Voor hen, *die met de hoer gehoereerd hebben en weelde met haar gehad hebben, is het een wenen en rouw bedrijven*, maar voor het door haar verdrukte volk, aan wie deze dingen die haast geschieden zullen, getoond worden, is het als een jubellied, *wanneer dezulken wenend de rook haars brands zullen zien*. Zij zullen zich verblijden, als zij de wraak aanschouwen zullen. - Psalm 58 : 11a.

Over het oordeel als zodanig zal het in deze triomfjubil niet meer gaan, maar wel over hetgeen dit oordeel te betekenen heeft voor allen *die met haar gehoereerd hebben*. Althans wat dit aanvankelijke oordeel voor hen in de tijd te betekenen zal hebben, *als zij de rook haars brands zullen zien*.

Zij die met haar gehoereerd en weelde gehad hebben, die over haar wenen zullen als zij de rook haars brands zullen zien, worden in het vervolg in drie groepen van elkaar onderscheiden.

Het zijn: *De koningen der aarde*, de kooplieden der aarde en het gewone volk, namelijk alle stuurlieden en al het volk op de schepen en bootsgezellen en allen die ter zee handelen.

Wij moeten er evenwel op letten, dat niet *alle koningen der aarde zullen wenen en rouw bedrijven, als zij de rook haars brands zullen zien*, maar alleen zij *die met haar gehoereerd en*

18 : 9

weelde gehad hebben.

Hoewel zij zélf tot een woonstede der duivelen geworden is - 18 : 2 - zijn er weer andere geesten der duivelen uitgegaan tot de koningen der aarde en der gehele wereld, om die te vergaderen tot de krijg van die grote dag des almachtigen Gods - 16 : 14 - waarvan deze *rook des brands* een zwakke afschaduwing is.

Al zouden die koningen der aarde die hier niet in het geding gebracht zijn, die door die andere geesten der duivelen beïnvloed zijn om deze oorlog, deze *rook haars brands* tegen de grote hoer te ontketenen, op de een of andere wijze *met haar gehoereerd of weelde gehad hebben*, dan zullen dezen haar zekerlijk niet *bewenen of rouw over haar bedrijven, als zij de rook haars brands zullen zien*.

Dezen zullen veeleer van vreugde opspringen, als zij de grote stad Babylon, de sterke stad van het westelijke Babylon (waarvan de stad Rome het symbool is) in de derde, grote en laatste wereldoorlog in *de rook haars brands* verwoest *zullen zien* worden.

Deze wereldbrand zal juist als een oordeel over het Christelijke? westelijke Babylon komen, omdat zij geworden is tot een woonstede der duivelen en tot een bewaarplaats van alle onreine geesten en tot een bewaarplaats van alle onrein en hatelijk gevogelte.

Noch het machtige China, noch het Aziatische Rusland, noch de vele andere Mohammedaanse volken *zullen wenen en rouw bedrijven, als zij de rook des brands* van de stad Rome en van het westelijke Babylon in het algemeen *zullen zien*.

Uit de samenvoeging en de samenstelling der teksten 9 t/m 19 van ons teksthoofdstuk blijkt naar onze overtuiging beslissend, dat in deze gezien wordt op de laatste en grote wereldoorlog, die over de wereld komen zal als een afschaduwing van het oordeel van die grote dag des almachtigen Gods. - 16 : 14 het besluit.

Als het over dát laatste oordeel zou gaan, over de eeuwige

straffen van het grote Babylon dezer wereld, zou *het wenen en de rouw* van allen *die met haar gehoereerd hebben*, geen gelding kunnen hebben. In de eeuwige rampzaligheid zal er ongetwijfeld niemand zijn die *wenen* of *rouw bedrijven zal* over de smarten van anderen. Daar zal alleen een haten van God zijn en van alle heilige engelen en mensen. Het over elkaars smarten *wenen* zou nog tot verlichting der helse smarten kunnen dienen, maar dat is ten enenmale onmogelijk. Uit vers 14 zal blijken dat zelfs in dit tijdelijke oordeel de vrucht der begeerlijkheid van hun ziel en al wat lekker en heerlijk was van hen weggegaan zullen zijn en dat zij dat niet meer vinden zullen.

Ook uit Spreuken 1 : 24 t/m 27 blijkt, dat er geen enkele vertroosting of enig medelijden zal zijn in de eeuwige rampzaligheid. Wanneer dit tot de mens kon doordringen, zou hij misschien gaan pleiten op de ontfermingen Gods en zijn toevlucht nemen tot de Heere Jezus.

In de geschiedenis (niet de gelijkenis) van de rijke man en de arme Lazarus - Lukas 16 : 19 en vervolgens - is de rijke man in de hel echter toch bezorgd voor zijn vijf broers. Calvijn zegt hiervan: 'We moeten meer letten op het onderwijs dat in deze geschiedenis verborgen is dan op daadwerkelijke zaken.

Afgestorvenen zijn geesten, zij hebben geen ogen, geen handen, geen voeten en nog minder medelijden met hun familieleden op de aarde. Ja zij hebben niets anders dan de wetenschap van hun eeuwige gelukzaligheid of de wetenschap van hun eeuwige rampzaligheid.

De Roomsens (zegt Calvijn) halen uit dit onderwijs van de Heere Jezus de voorbede der heiligen voor hen.

Daarom betekent dit onderwijs des Heeren de hoogst ernstige waarschuwing om het zelfgenoegzame, wellustige leven van de tijd niet tot onze God te maken, maar met des te meer ijver te zoeken de dingen die waarlijk gelukkig kunnen maken, ziende op de verschrikkelijke oordelen die anders volgen zullen.'

18 : 10a

10a *Van verre staande uit vreze van haar pijniging.*

Wij kunnen de vraag stellen: Wat hebben deze woorden *van verre staande* hier voor een bijzondere betekenis?

En bovendien *vanwege haar pijniging*?

Wanneer het vervolg van vers 9 rechtstreeks geweest was, "zeggende: Wee, wee de grote stad Babylon, de sterke stad, want uw oordeel is in één ure gekomen", zouden wij dit tekstgedeelte - vers 10a - niet gemist hebben.

Het is toch een voor zichzelf sprekende zaak dat men bij het zien van een in brand staande stad op veilige afstand blijft. Daarom moeten deze woorden *van verre* een bijzondere betekenis hebben.

Dit temeer omdat het blijkbaar alleen de koningen zijn die met haar gehoereerd hebben, die op veilige afstand blijven staan.

Hoe is deze brand, waarover zij wenen en rouw bedrijven ontstaan? Hebben zij deze dan zelf aangestoken?

Zij zijn het immers, die, hoewel zij aanvankelijk enerlei mening met het beest gehad hebben en daarom hun kracht en macht tot zijn beschikking gesteld hebben - 17 : 13 - de hoer zouden gaan haten, haar woest en naakt zouden maken, die haar vlees zouden eten en haar met vuur verbranden zouden. Uit hun wenen en rouw bedrijven blijkt, dat zij zich de gevolgen van al hun daden niet bewust zijn geweest. Ook blijkt dat zij bepaald niet het voornemen gehad hebben om haar vlees door het zwaard te laten eten en haar met vuur te verbranden.

Uit hun wenen blijkt, dat het een rechtstreeks oordeel van God over deze stad geweest is, omdat zij uit de wijn des toorns harer hoererij alle volken gedrenkt heeft. - 14 : 8. En omdat God in hun harten gegeven heeft, dat zij niet hun eigen mening, maar Zijn mening doen - 17 : 17 - opdat zij die tezamen met de hoer (als de zevende koning) een weinig tijd - 17 : 10b - hun scepter gezwaaid hebben, hun koninkrijk het

beest geven zouden - 17 : 17b - opdat deze na de ondergang van de uitwendige kerk - 18 : 4b - als alleenheerser (als de achtste koning - 17 : 11) de scepter over het verwoeste Babylon zal kunnen zwaaien, "totdat de woorden Gods voleindigd zullen zijn." - 17 : 17 het besluit.

Zo zal de laatste, grote wereldoorlog ontstaan, omdat de tien koningen (de tien hoornen op het beest) blijkens 17 : 16 en 17 de hoer zijn gaan haten als een oordeel des Allerhoogsten over het feit dat de Kerk door hun beleid tot een woonstede der duivelen geworden is.

Maar de koningen der aarde (dat zijn zij overal ter wereld in wie de Roomse Kerk haar zetel gesticht heeft) zullen zich niet bewust zijn van Gods ingrijpen als zij mede betrokken worden in de derde wereldoorlog.

Nog minder zullen de koningen der aarde - 17 : 12 - die met haar gehoereerd en weelde gehad hebben (in onze tijd in beginsel te kennen in de wereldraad van kerken) tot de ontdekking komen dat hun haten van, hun onenigheid met de hoer hun uit de hand gelopen is en dat dit mede het ontstaan van de atoomoorlog ten gevolge gehad heeft.

Daaruit is hun *van verre staan* te verklaren.

Dit is voor deze koningen noodzakelijk, opdat zij ook zelf niet door de radioactiviteit die in deze nucleaire oorlogsvoering vrijkomen zal, getroffen zullen worden.

Als er geen radioactieve neerslag zou zijn, behoeften zij bepaald niet zozeer *van verre te blijven staan*. Dan zouden zij als haters van de hoer zich op vrij korte afstand in haar ondergang, in haar rook en brand hebben kunnen verlustigen. Daarom worden naar onze mening door deze woorden *van verre* de gruwelen van de moderne oorlogsvoering aangewezen met de uitzonderlijk zware *pijnigingen* die ermee gepaard zullen gaan.

Daarom is het zo opmerkelijk dat dit tekstgedeelte - vers 10a - voorafgaat aan het dubbele wegeroep der koningen. Hieruit blijkt hoe nauwkeurig en vol van majesteit dit oordeel over de

18 : 10b

grote stad Babylon is weergegeven.

Onder dit *van verre staan* verstaan wij bovendien een scheiding van oceanen en werelddelen.

Doordat ons geslacht geboren is onder de tekenen die aan het beest te doen zijn gegeven en dat nog wel in de tegenwoordigheid van het eerste beest, de grote hoer van Babylon - 13 : 14 - behoeft niet de vraag gesteld te worden: Hoe kan op deze afstand de brand der stad toch door hen gezien worden? In die woorden wordt de ontwikkeling der moderne techniek in beeld gebracht.

Hoe het ook zij, het blijkt voor sommigen te allen tijde nog mogelijk te zijn om televisiebeelden, desnoods door middel van om de aarde rondwentelende satellieten, uit te zenden.

Zo hebben deze koningen, *van verre staande, uit vrees van haar pijniging*, op het televisiescherm de brand der stad gadeslagen en ongetwijfeld zeer bewogen zijnde, gezegd:

10b *Wee, wee de grote stad Babylon, de sterke stad, want uw oordeel is in één uur gekomen.*

Onwillekeurig komt bij dit dubbele *wee*geroep het drievoudig *wee*geroep ons in herinnering, hetwelk een engel, vliegende in het midden des hemels, uitgeroepen heeft over degenen die op de aarde wonen vanwege de overige stemmen der drie engelen die nog bazuinen moesten - 8 : 13 - maar ook de in het midden des hemels vliegende engel, verkondigende het eeuwig Evangelie aan alle natie en geslacht en taal en volk. - 14 : 6.

Beide engelen, de ene verkondigende het drievoudig *wee*, de andere verkondigende het eeuwig Evangelie der genade en der ontfermingen Gods, blijken voortdurend en te allen tijde rondom een ieder van ons te vliegen.

Zoals de Spreukendichter het zegt: "De opperste Wijsheid roept overluid daarbuiten; Zij verheft Haar stem op de straten. Zij roept in het voorste der woelingen, aan de deuren der poorten spreekt Zij Haar redenen in de stad" - Spreuken 1 : 20 - na-

melijk Haar redenen van oordeel en genade.

Nadat bij het blazen der vierde bazuin - 8 : 12 - bekend geworden is dat de Zonne der gerechtigheid geslagen is op de kruisheuvel Golgotha, heeft een engel, vliegende in het midden des hemels, onmiddellijk het drievoudig wee uitgeroepen over degenen die op de aarde wonen.

Deze weeën zouden in al hun verschrikkingen dan ook onmiddellijk over het grote Babylon dezer wereld geopenbaard zijn, als de Heere Jezus niet onmiddellijk bij Zijn kruisiging gebeden had: "Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen." - Lukas 23 : 33 en 34.

Op deze bede is na de verheerlijking van het Lam op de berg Sion - 14 : 1 - een engel, vliegende in het midden des hemels, uitgegaan om het Evangelie van Gods genade te verkondigen. - 14 : 6.

Het ganse schepsel was al steeds zuchtende geweest in de vloek der zonde - Romeinen 8 : 22a - maar in de openbaring der drie aangekondigde weeën is het schepsel op uitzonderlijke wijze zuchtende geworden en vanwege deze weeën als in barensnood gekomen tot nu toe - Romeinen 8 : 22b - verwachtende de openbaring der kinderen Gods.

Aanvankelijk is de climax van het eerste wee geopenbaard bij het blazen der vijfde bazuin - 9 : 1 t/m 12 - waaruit daarna voortgekomen is het beest uit de afgrond met zijn verscheurende (Kerkverscheurende) en revolutionaire machten, namelijk in de opkomst van het socialisme hetgeen uitgemond is in de eerste twee grote wereldoorlogen.

Maar het tweede *wee* (*het dubbele wee*, onze tekst) is geopenbaard bij het blazen der zesde bazuin. - 9 : 14 t/m 19.

Het eerste wee, dat haar hoogtepunt bereikt heeft in de tweede wereldoorlog, was nog een enkelvoudig wee, want 9 : 12a heeft gezegd: "Het ene wee is weggegaan" en vervolgens vers 12b: "Ziet, daar komen nog twee weeën na deze."

Daarom het *dubbele weegeroep* in ons tekstgedeelte, daar dit

tweede *wee* zijn climax zal bereiken in de derde wereldoorlog. Nochtans zal ook dit tweede *wee* slechts een zwakke afschaduwing zijn van het derde *wee*, het drievoudige en beslissende *wee*, hetwelk geopenbaard zal worden ten jongsten dage in de totale ondergang van het grote Babylon dezer wereld.

In de last van Babel, die Jesaja de zoon van Amos heeft gezien, heeft hij gezegd: "Weeën zullen hen aangrijpen" - Jesaja 13 : 8 - "Ziet, de dag des HEEREN komt, gruwelijk, met verbolgenheid en hittige toorn." - Jesaja 13 : 9a.

Dat zal het *wee* zijn, waarop het verdrukte volk des Heeren gewacht heeft om bevrijd te worden van de dienstbaarheid der verderfenis om opgenomen te worden tot de vrijheid van de heerlijkheid der kinderen Gods. - Romeinen 8 : 21.

Want door dit *wee* heen zullen de nieuwe hemel en de nieuwe aarde geboren worden. - 21 : 1.

Van hieruit is *het dubbele weegeroep* in ons tekstgedeelte over de ondergang *der grote stad Babylon* een strofe uit de voorzang van het overwinningslied van de grote Ruiter op het witte paard, als het verdrukte volk des Heeren door dit *dubbele wee* heen de contouren van het nieuwe Jeruzalem uit de puinhopen dezer stad ziet oprijzen.

Het is ook bovenmate opmerkelijk, dat zelfs de koningen der aarde, die met haar gehoereerd en weelde gehad hebben, haar ondergang als een *oordeel* van God over haar hebben zien komen.

Dit is ongetwijfeld het gevolg van de macht, de weelde en de glorie waarmee deze *stad* omringd is geweest.

Haar plotselinge verwoesting hadden zij zich daarom niet kunnen voorstellen. Hierom zijn zij genoodzaakt haar ondergang als een *oordeel* van God over haar te zien.

Zij zijn verbaasd, als zij zeggen: *In één uur is uw oordeel gekomen.*

En de kooplieden zullen zeggen: "In één uur is zo grote rijkdom verwoest." - 18 : 16 het besluit.

God had gezegd, dat haar plagen op één dag zouden komen - 18 : 8 - namelijk op een door Hem bepaalde dag, die op geen enkele wijze afhankelijk zal zijn van het besluit van de koningen der aarde.

Hieruit blijkt, dat er niemand is die van tevoren zal weten op welke dag de atoomoorlog zal uitbreken.

Des te meer blijkt uit deze *éne ure*, dat hij als een volkomen verrassing zal uitbreken.

Bovendien dat haar verwoesting *in één uur* volkomen zal zijn.

Hoe Godverachtend, atheïstisch en goddeloos ook in het bijzonder de westerse wereld geworden moge zijn, uit ons tekstgedeelte blijkt dat zij desondanks deze catastrofe zullen móeten zien als een *oordeel* van God over de wereld.

Dit blijkt uit ons tekstgedeelte, als de koningen der aarde zeggen: *want uw oordeel is in één uur gekomen*.

Zoals God reeds over het oude Israël geprofeteerd heeft: "Indien gij niet zult waarnemen te doen al de woorden dezer Wet, die in dit boek geschreven zijn, om te vrezen deze heerlijke en vreselijke Naam, de HEERE, uw God, zo zal de HEERE uw plagen wonderlijk maken, mitsgaders de plagen van uw zaad, het zullen grote en gewisse plagen en boze en gewisse krankten zijn." - Deuteronomium 28 : 58 en 59.

Voor het oude Israël is dit aanvankelijk in vervulling gegaan in de verwoesting van de stad Jeruzalem.

Maar voor het Nieuwtestamentische Israël zullen deze profetieën in beginsel vervuld worden in de derde wereldoorlog, waarin de stad Rome verwoest zal worden.

Beide verwoestingen zijn als een afschaduwing van het oordeel dat op de grote dag des Heeren over het Babylon dezer wereld geopenbaard zal worden, als het door vuur verbrand zal worden.

Want "de hemelen, door vuur ontstoken zijnde, zullen vergaan en de elementen zullen brandende versmelten." - 2 Petrus 3 : 12b.

Voorts is het merkwaardig dat zowel de koningen als de koop-

lieden, als het gewone volk, zij allen, *het dubbele wee* over *de stad* uitroepen.

Zij staan allen bepaald als aan de grond genageld van ontzetting over zo'n snelle en radicale verwoesting.

Bovendien is het opmerkelijk, dat zij elk voor zich een eigen reactie hebben op de ondergang van *de grote stad*.

Allen wenen en bedrijven rouw over haar, maar de oorzaken waarom zij wenen zijn voor elk van hen verschillend, want vers 11 zegt:

11 *En de kooplieden der aarde zullen wenen en rouw maken over haar, omdat niemand hun waren meer koopt.*

Al direct blijkt het grote verschil tussen het wenen en de rouw van de koningen der aarde en *het wenen en rouw maken van de kooplieden der aarde*.

Het is opmerkelijk, dat er over de rouw van de koningen betrekkelijk weinig gezegd wordt. Dit in tegenstelling tot *het wenen en rouw maken van de kooplieden der aarde* en van het gewone volk.

De koningen bedrijven blijkbaar rouw over het verlies van de grote stad Babylon als zodanig. Misschien nog over het gemis van de omgang die zij eertijds met de hoer gehad hebben. In elk geval wenen zij over het verlies van de Sodomsweelde die zij met het grote Babylon dezer wereld gehad hebben.

De grote hoer is feitelijk de representatie van het westelijke, grote Babylon, dat in geestelijke hoererijen haar gelijk geworden is.

Háár weelde heeft zich voortgeplant in het westelijke Babylon, zodat dit gelijk geworden is aan de vlakte van Sodom.

Want eer God de steden dézer vlakte verdorven heeft, was zij als de hof des HEEREN, als Egypteland, als gij komt te Zoar.
- Genesis 13 : 10b.

Mede daarom zijn haar plagen (evenals die van Sodom en de steden rondom dezelve) ook op één ure gekomen en is de grote stad Babylon met vuur verbrand geworden.

Ja háár plagen zijn dubbel verdubbeld over haar. Want in de derde wereldoorlog zullen door de moderne atoombommen al de rijkdom en de weelde van het grote, westelijke Babylon in één uur tijds verwoest worden.

Als gevolg hiervan zullen *de kooplieden der aarde wenen en rouw bedrijven, omdat niemand hun waren meer koopt*. Om het verlies van hun handel met het weelderige Babylon.

Van de ondergang van de stad Rome als zodanig en de andere grote, West-Babylonische steden trekken zij zich blijkbaar weinig of niets aan.

Nog minder *wenen* zij over het verlies van de vroegere weelde van de grote hoer of over het verlies van haar aanzien dat zij in deze oorlog is kwijtgeraakt.

De kooplieden en het gewone volk (dit in tegenstelling tot de koningen der aarde) hebben er evenmin oog voor, dat deze oorlog en de verwoesting van de stad Rome een oordeel van God over het ganse, grote Babylon dezer wereld is. Zij allen, of althans de meesten onder hen, *wenen* slechts en *bedrijven rouw* om het verlies van hun welvaren in het grote Babylon.

Er is echter nog een ander verschil tussen het wenen van de koningen der aarde en het wenen van de overigen.

Van de koningen wenen alleen zij (blijkens vers 9) die met de hoer gehoereerd en weelde gehad hebben.

Er zullen ongetwijfeld veel koningen der aarde zijn die de hoer helemaal niet bewenen zullen, die ook niet (op geestelijke wijze) met haar gehoereerd of weelde gehad hebben.

Het is zelfs de vraag of velen van hen de verwoesting van de stad Rome als de oorzaak en het middelpunt van de verwoesting van het grote Babylon der wereld zullen zien.

Voor velen onder hen zal er geen reden zijn om bijzonder over haar te *wenen en rouw te bedrijven*.

Maar uit de samenstelling der teksten betreffende degenen die *wenen en rouw bedrijven*, blijkt wél, dat er geen stad of plaats, geen koning of *koopman*, noch enig mens ter wereld zijn zal, die niet zal *wenen of rouw bedrijven* over de gevolgen van

18 : 11

deze verschrikkelijke, nucleaire oorlog.

Voorts is nog op te merken dat de Heilige Geest dit oordeel, dat in de derde wereldoorlog over het grote Babylon dezer wereld gebracht zal worden, zo breedvoerig heeft laten beschrijven.

Eerst al verborgen (op profetische wijze) in de laatste twee brieven die de verheerlijkte Heiland aan de Gemeente van Filadelfia en Laodicéa geschreven heeft - 3 : 10 t/m 17 - en vervolgens in de openbaring des Vaders (geheimenisvol) in de ontsluiting van het vierde zegel van het verzegelde Boek.

Daarna in de openbaring des Zoons (uitzonderlijk glorievol) bij het blazen der zesde bazuin - 9 : 12 t/m 21 - en nu in de openbaring des Heiligen Geestes, met alle mogelijke omstandigheden die hiermee gepaard zullen gaan. - 18 : 9 t/m 19.

Naar onze overtuiging vloeit de breedvoerige beschrijving van deze tijd en van dit oordeel voort uit het feit dat het is als een voorspel van de openbaring der uiteindelijke overwinning van de machtige Ruiters op het witte paard.

Dit oordeel in deze derde wereldoorlog zal een weinigje afschaduwen van het oordeel dat op die grote en doorluchtige dag des Heeren geopenbaard zal worden. Het vertoont enige gelijkenis.

Ten eerste omdat in één uur tijds op het aller onverwachtst deze atoombomoorlog uitbreken zal.

Ten tweede omdat ten dage van het uitbreken van deze oorlog de goddeloosheid en de brutaliteit van de zonden der mensen zo'n omvang aangenomen zullen hebben, dat zij door geen enkel ander oordeel van God op de knieën waren te brengen, noch door het vermenigvuldigen van aardbevingen, noch door hongersnoden, noch door plaatselijke oorlogen, noch door ontelbaar vele beroerten.

Dit is ook door Paulus voorspeld in 2 Thessalonicensen 2 : 8 t/m 12 en in 2 Timotheüs 3 : 1 t/m 5. Ook Petrus spreekt ervan in 2 Petrus 2.

18 : 11

Ten derde omdat in deze derde wereldoorlog (reeds in beginsel) de knieën gebogen zullen moeten worden, is het niet vrijwillig, dan gebroken.

Al zal de wereld na deze oorlog nog enige eeuwen staande blijven, zo zal het toch een vooruitgeworpen schaduw zijn van het oordeel dat op de grote dag des Heeren geopenbaard zal worden.

De breedvoerige beschrijving van deze oorlog (voornamelijk in 9 : 12 t/m 21 en in 18 : 9 t/m 19) vloeit ook hieruit voort, dat hierin het tweede wee geopenbaard wordt als een voorbode van het derde wee dat op de dag des Heeren geopenbaard zal worden, het wee waarin de geboorte plaats zal vinden. Name-lijk de geboorte van de nieuwe hemel en de nieuwe aarde. Dit zal uit hoofdstuk 21 blijken.

Dit alles is in het Oude Testament reeds op velerlei wijze voorzeggd en afgeschaduwd.

Reeds ten tijde van Noach toen de ondergang der eerste wereld aanstaande was, voorts in de onderdrukking van het volk des Heeren in Egypte.

Het is alsof in Ezechiël 26, 27 en 28 een panorama van Openbaring 18 getoond wordt. Ja alsof in Ezechiël 26 de verzen 9 en 10 van ons teksthoofdstuk in beeld gebracht worden. En daaraanvolgende in Ezechiël 27 *de rouw van de kooplieden der aarde, treurende over het verlies van hun koophandel*. En voorts alsof in Ezechiël 28 het gewone volk in het geding gebracht wordt. "Allen die u kennen onder de volken zijn over u ontzet" - Ezechiël 28 : 19 - namelijk alle stuurlieden en al het volk op de schepen en bootsgezellen en allen die ter zee handelen zijn ontzet geworden, ziende de rook van haar brand. - 18 : 17 en 18.

Welk een onvoorstelbare glorie is er toch in Gods Woord verborgen.

Maar ook welk een onvoorstelbare tegenstelling is er zo tussen Gods uitverkoren volk en de wereldlingen.

18 : 12 en 13

De kooplieden der aarde wenen en bedrijven rouw over het verlies van hun aardse goederen.

En de kooplieden der hemelse goederen - Jesaja 55 : 1; Spreuken 23 : 23 - om het gemis der hemelse goederen.

In die stikdonkere nacht van het oordeel van God over de wereld zullen hún lampen niet uitgaan, zij lachen om de toekomstige dag bij het verlies van hun aardse goederen. - Spreuken 31 : 25.

12 *Waren van goud en van zilver en van kostelijk gesteente en van paarden en van fijn lijnwaad en van purper en van zijde en van scharlaken en allerlei welriekend hout en allerlei ivoren vaten en allerlei vaten van het kostelijkste hout en van koper en ijzer en van marmarsteen.*

13 *En kaneel en reukwerk en welriekende zalf en wierook en wijn en olie en meelbloem en tarwe en lastbeesten en schapen en van paarden en van koetswagens en van lichamen en de zielen der mensen.*

Niet minder dan 28 soorten van goederen en zaken worden in deze twee teksten genoemd, waarin de kooplieden der aarde met het grote Babylon handel gedreven hebben.

Uit dit assortiment kan naar ons gevoelen vastgesteld worden dat niet alleen de geestelijke koophandel die de geestelijke kooplieden, zoals de pausen, de kardinalen, de bisschoppen en andere waardigheidsbekleders, in de Kerk bedreven, in het geding gebracht wordt, maar ook de handel van de kooplieden der aarde die aan de weeldeartikelen waarmee de hoer zichzelf versiert heeft, schatten verdiend hebben.

Doch ook weer niet alleen deze kooplieden met uitsluiting van andere wereldse kooplieden.

Sommigen hebben ongetwijfeld schatten verdiend aan het bouwen en versieren van haar heiligdommen, die heden ten dage nog een indrukwekkende aanblik opleveren.

Anderen echter wenen over het verlies van het Sodomietische

welvaren dat er voor het uitbreken van de derde wereldoorlog in het grote Babylon dezer wereld voor velen was.

Doch de Kerk zoals zij Rooms-Katholiek is geworden, is in haar hoererij en in haar uitzonderlijk weeldevertoon slechts een voorspel geweest van haar ontwikkeling tot de grote stad Babylon, de sterke stad. Haar hoererij en haar weelde zijn een openbaring van des satans werken in haar, om satans hoogmoed, die hem van oorsprong ten val heeft gebracht, op de aarde opnieuw te doen herleven. Om zijn macht en zijn rijk in het grote Babylon dezer wereld weer tot glorie te brengen.

Door middel van haar hoererij en haar weelde heeft zij ook zijn sterke stad aan het Jeruzalem des Allerhoogsten gelijk willen maken, heeft zij zichzelf, in het aanzien van de hoer en haar tempelen, op dezelfde wijze willen versieren met *purper* en *scharlaken*, met *goud* en met *kostelijk gesteente* en met *paarlen*.

Ook satan heeft getracht zijn Babylon tot de hoogste glorie te brengen.

Reeds in Sodom had zijn residentie een aanzien als de hof des HEEREN, eer God haar verdorven heeft. - Genesis 13 : 10b. En in Egypte, tot waar gij komt te Zoar, was zijn vermeende glorie om over Gods werken in Zijn uitverkoren volk te heersen niet geringer geworden.

Nieuwtestamentisch heeft satan zelfs Gods Kerk aan deze twee steden en landstreken gelijk weten te maken. Dit blijkt uit 11 : 8.

Toen Egypte voor hem verloren gegaan is, heeft hij zijn grote stad Babylon tot bloei weten te brengen, zodat zijn stedehouder op de aarde gezegd heeft: "Is dit niet het grote Babel dat ik gebouwd heb tot een huis des koninkrijks, door de sterkte mijner macht en ter ere mijner heerlijkheid!" - Daniël 4 : 30.

Nochtans, uit de ondergang van dit grote Babylon en uit het wenen en de rouw van de kooplieden der aarde blijkt de glorie

der overwinning van de machtige Ruiters op het witte paard. Deze glorie is voor hen echter verborgen, want zij wenen uitsluitend over het verlies van hun *goud*, hun *zilver* en van alle andere weeldeartikelen, waarmee zij verrijkt zijn geweest. In de Gemeente der Laodicensen is dit afgeschaduwd. - 3 : 17a.

Maar al is het dat het grote Babylon dezer wereld in het algemeen en te allen tijde zeer begerig is naar alle voor het vlees begeerlijke dingen, zo blijkt nochtans uit de samenstelling van deze twee teksten, dat hier toch op bijzondere wijze gezien wordt op de weelde die de Kerk tentoongespreid heeft voornamelijk zoals zij Rooms-Katholiek geworden is. Dit blijkt in de eerste plaats uit de overeenkomst van 17 : 4 met onze tekst 18 : 12 en in de tweede plaats uit de overeenkomst van 17 : 5 met onze tekst 18 : 13.

Wie is er onder de rechtgeaarde protestanten, die zou willen ontkennen, dat de in 17 : 4 aan de dienstknechten des Heeren voorgestelde vrouw de uitbeelding der Kerk is zoals zij Rooms-Katholiek geworden is. Zij is aan al haar kentekenen als zodanig te herkennen.

Zij is het immers die daar zit aan vele wateren, met wie de koningen der aarde gehoereerd hebben.

Niet alleen de rechtgeaarde protestanten, maar niemand met een gewoon verstand kan ontkennen dat zij zich versierd heeft met al die kostelijkheden die in 17 : 4 en in 18 : 12 genoemd zijn.

Bovendien, op haar voorhoofd was een naam geschreven: *Verborgenschap*.

Waar ter wereld zijn zoveel verborgenheden geweest als in de leer der Rooms-Katholieke godsdienst.

Deze verborgenheden zijn de oorzaak van de verschillende tegenstellingen waarover de kooplieden der aarde rouw bedrijven.

In vers 12 bedrijven de kooplieden rouw over het verlies van zaken die het natuurlijke leven verrijken, maar in vers 13

wenen zij over het verlies van hun handelswaren die het geestelijke leven verrijken.

Hieruit kan geconcludeerd worden, dat, al is het dat allen onder één noemer als kooplieden der aarde worden aangewezen, er nochtans twee soorten kooplieden in het geding gebracht worden. Namelijk kooplieden die speciaal in wereldse weeldeartikelen handelen en kooplieden die in zaken en artikelen handelen die tot het geestelijke leven gerekend moeten worden.

Hieruit blijkt tevens, dat met het oordeel over het geestelijke Babylon ook het grote Babylon dezer wereld in het geding gebracht is.

Ten opzichte van het geestelijke Babylon: Welk een verschrikkelijke handel is er vele eeuwen lang in en rondom de Kerk bedreven. Zelfs wereldse kooplieden zijn ongetwijfeld schatrijk geworden door het verkopen aan de hoer van de weeldeartikelen waarmee zij zichzelf, haar priesters en haar heiligdommen versierd heeft.

Maar de geestelijke kooplieden, alle hoogwaardigheidsbekleders in de Kerk, hebben schatten vergaderd door het verkopen van geestelijke goederen aan de leken der Kerk. Zij hebben voornamelijk handel met hen gedreven in al de artikelen en zaken die in vers 13 genoemd worden.

Doch behalve in deze zaken hebben de geestelijke kooplieden in bepaalde zin toch ook handel gedreven in de eerstgenoemde goederen om hiermee de zielen der mensen te verleiden door zichzelf, haar dienaren en haar heiligdommen te versieren zoals een hoer zich versiert om bevallig te zijn in het oog harer boeleerders.

Dit wordt ook in Spreuken 7 : 10 voor de aandacht gesteld.

Maar bovendien hebben dezen handel gedreven met *de zielen der mensen, met kaneel en reukwerk en welriekende zalf en wierook en wijn en olie en meelbloem en tarwe en lastbeesten en schapen en paarden en koetswagens en lichamen.*

Wie kan bij benadering zeggen, hoeveel *zielen der mensen*

18 : 12 en 13

door haar misleid zijn, enerzijds door de vertoning van haar uitwendige weelde en anderzijds door haar misvormde erediensden, vervuld zijnde met *wierook, kaneel en reukwerk, welriekende zalf en wijn en olie en meelbloem en tarwe?*

Hoe hebben deze geestelijke kooplieden handel gedreven met *de lichamen der mensen* door hen af te zonderen in hun kloosters.

Hoe hebben zij handel gedreven met *de zielen der mensen*, als zij meenden dezen voor veel geld uit het vagevuur te kunnen bidden.

Toch blijkt naar onze mening uit de samenstelling dezer twee teksten, dat de hoerierij en de weelde van de geestelijke hoer, zoals zij deze in de eerste periode tentoongespreid heeft, slechts een zwakke afschaduwing zijn van de hoerierij en de weelde die zij tentoongespreid heeft, toen zij tot het grote Babylon dezer wereld uitgegroeid is, nadat de tien koningen hun kracht en hun macht aan het beest overgegeven hebben - 17 : 13 - en zich hierdoor met haar verenigd hebben in de oecumene.

Hoofdstuk 18 is een triomflieder, niet alleen over het oordeel der grote hoer, zoals in 17 : 1 en 2 gezegd is dat dit aan Johannes getoond zal worden, maar ook een triomflieder over het oordeel van het grote Babylon dezer wereld, dat door middel van de tien hoernen (de tien koningen die uit het beest zijn voortgekomen) in een oecumenisch samengaan een bondgenootschap met haar gesloten heeft, zoals gebleken is uit 17 : 12 en 13 en vervolgens uit 17 : 16 en 17.

Haar beginweelde is (sinds het beest uit de afgrond opgekomen is en de tien koningen die hun kracht en hun macht ontleend hebben aan de tien hoernen van het beest, enerlei mening met hetzelfde gehad hebben om gezamenlijk met het beest en met de hoer tegen het Lam krijg te voeren - 17 : 12, 13 en 14a) tot een Sodomsweelde geworden.

Dit is het waarom in 18 : 13 ook *lastbeesten, schapen, paarden en koetswagens* in het geding gebracht zijn, die *de lichamen én*

de zielen der mensen tot verderf zijn geworden.

Bovendien blijkt uit de handel der kooplieden de wereld-omvattende invloed van de geestelijke hoer.

Overall ter wereld heeft zij getracht haar troon te vestigen, daar waar *lastbeesten* gebruikt worden om haar invloed te vermeerderen, daar waar *schapen* een zodanige rol kunnen vervullen of ook *paarden*, maar bovenal daar waar *koetswagens* (de auto's) haar glorie en haar invloed kunnen vermeerderen.

In deze Sodomsontwikkeling van het grote Babylon dezer wereld kan van haar gezegd worden (evenals dit eertijds van de bloedstad Ninevé gezegd is) "daar is het geklap der zweep en het geluid van het bulderen der raderen; de paarden stampen en de wagens springen op. De ruiter steekt omhoog zo het vlammeende zwaard als de bliksemende spies en daar zal veelheid der verslagenen zijn en een zware menigte der dode lichamen; ja daar zal geen einde zijn der lichamen, men zal over hun lichamen struikelen." - Nahum 3 : 2 en 3.

En waarom dit alles, waarom ook het grote oordeel dat in de derde wereldoorlog geopenbaard zal worden?

"Om der grote hoerereien wil der zeer bevallige hoer, der meesteres der toverijen, die met haar hoerereien volken verkocht heeft en geslachten met haar toverijen." - Nahum 3 : 4.

Dit is het, waarom vers 14 van ons teksthofdstuk zal zeggen:

14 *En de vrucht der begeerlijkheid uwer ziel is van u weggegaan en al wat lekker en wat heerlijk was, is van u weggegaan en gij zult hetzelfde niet meer vinden.*

De vert. N.B.G. heeft hier: 'En het oft waarnaar uw ziel begerig was, is van u weggegaan.'

Hieruit blijkt (naar onze overtuiging) dat deze vertalers niets van deze zegezing begrepen hebben. Zij hebben te veel aandacht geschonken aan het woord *vrucht*.

Nu zou dit nog wel te aanvaarden zijn, als hierdoor de zin niet uit haar verband was gerukt. Want er wordt uitdrukkelijk

gesproken over *de vrucht der begeerlijkheid*. En dan nog niet eens over de vleeselijke *begeerlijkheid*, maar een geestelijke. Het gaat over *de begeerlijkheid der ziel*.

Trouwens behalve dit moet het voor een ieder die met aandacht het oordeel der grote hoer gevolgd heeft, zoals dit beschreven is vanaf 17 : 1 tot nu toe, toch wel duidelijk zijn, dat hier niet het woord 'ooft' passend is.

De begeerlijkheid der ziel van de moeder der hoererijen en der gruwelen der aarde gaat niet uit naar ooft maar naar vermeerdering der hoererijen. Namelijk naar vermeerdering van haar geestelijke hoererijen. Want zij is dronken geworden van het bloed der heiligen en der getuigen van Jezus.

Hiernaar is haar *ziel* in de eerste plaats *begerig*.

Hoe meer zij haar handen kan wassen in het bloed der getuigen van Jezus, hoe liefelijker het haar is.

De begeerlijkheid der ziel van de grote hoer van Babylon is in wezen *de begeerlijkheid* van de duivel om de Gemeente van Christus uit te roeien. In wezen de voortzetting van de begeerte van de duivel om zijn troon boven de sterren Gods te verheffen. Ja een begeerte om de Allerhoogste gelijk te worden.

Dit blijkt beslissend uit Jesaja 14 : 13 en 14, waar over deze uit de hemel gevallen morgenster gesproken wordt. Al is het dan ook onder zijn schaduwbeeld, de koning van Babel.

In navolging van hem (namelijk van de duivel en zijn schaduwbeeld) is haar naam 'verborgenheid'.

En zo is zij geworden de moeder der hoererijen en der gruwelen der aarde, vertegenwoordigende het grote, geestelijke Babylon, waarin geopenbaard wordt de mens der zonde, die in navolging van satan zich tegenstelt en verheft boven al wat God genaamd of als God geëerd wordt, alzo dat hij in de tempel Gods is gaan zitten als een God, zichzelf vertonende dat hij God is. - 2 Thessalonicensen 2 : 4. Met als gevolg dat hij (zij) de getuigen van Jezus is gaan vermoorden.

Dit was in de eerste plaats *de vrucht der begeerlijkheid harer ziel*, het bloed der getuigen van Jezus.

Voorts had zij een onverzadigbare *begeerte* om geestelijke hoererij te bedrijven om de zielen der mensen te vangen met de opslag harer ogen.

Daarvoor dienden haar versierselen, purper, scharlaken, goud, kostelijk gesteente en paarden, ook de gouden drinkbeker die zij in haar hand had, gevuld met kaneel en reukwerk en welriekende zalf en wierook en wijn en olie en tarwe en meelbloem.

Omdat zij het beeld van de uit de hemel gevallen morgenster was, is ook zij door haar grote weelde en rijkdom verleid. Gods Woord zegt van dezulken: "Gij hebt lekkerlijk geleefd op de aarde en wellusten gevolgd, gij hebt uw harten gevoed als in een dag der slachting. Gij hebt veroordeeld, gij hebt gedood de rechtvaardige en hij wederstaat u niet. Zo zijt dan lankmoedig, broeders, want de toekomst des Heeren genaakt." - Jakobus 5 : 5, 6, 7a en 8b.

Alsdan zal *de vrucht der begeerlijkheid harer ziel* van haar weggenomen zijn, ja *alles wat voor haar lekker en heerlijk was en zij zal dit niet meer vinden*, is het besluit van onze tekst.

Uit deze toevoeging blijkt wederom, hoe het aanvankelijk oordeel, zoals dit beschreven is in 17 : 1 t/m 10 en in 18 : 1 t/m 10 verweven is met het eindoordeel.

Bovendien blijkt eruit, dat 18 : 9 t/m 24 als een overwinningslied is van de grote Overwinnaar, de Ruiter op het witte paard, hetwelk door de Heilige Geest - 18 : 4 - gelegd is op de lippen en in het hart van de strijdende Kerk. Aanvangende met een jubel over haar aardse en tijdelijke oordelen, maar hierin in beginsel ziende op haar eeuwige ondergang, namelijk: *gij zult dit niet meer vinden*.

Dit is het, waarom in 18 : 15 wederom, evenals in 18 : 9, de tijdelijke smarten van het oordeel over het grote Babylon dezer wereld worden aangewezen, namelijk:

- 15 *De kooplieden dezer dingen, die rijk geworden waren van haar, zullen van verre staan uit vreeze van haar pijniging, wenende en rouw makende.*

Er blijkt een belangrijk verschil in reactie te zijn op de ondergang van het grote Babylon tussen allen die op de een of andere wijze bij haar heerlijkheid betrokken zijn geweest.

Wij hebben er reeds op gewezen, dat de koningen kennelijk in twee verschillende groepen te onderscheiden zijn. Namelijk een groep die helemaal geen reactie gehad heeft op haar ondergang en een groep die met haar gehoereerd en weelde gehad heeft. Dit is beslissend gebleken uit de samenstelling van vers 9.

In dit vers worden alleen de koningen die met haar gehoereerd en weelde gehad hebben in het geding gebracht, kennelijk met uitsluiting van de koningen die geen reactie op haar ondergang gehad hebben.

Wanneer dit onderscheid er niet geweest zou zijn, zou er ongetwijfeld gezegd zijn: En de koningen der aarde zullen haar bewenen en rouw over haar bedrijven, met weglating van de woorden: "die met haar gehoereerd en weelde gehad hebben."

Nu, bij *de kooplieden*, blijkt deze splitsing in twee groepen er ook te zijn, maar zij hebben elk afzonderlijk hun reactie.

Met de kooplieden der aarde - 18 : 11 - worden naar ons gevoelen bedoeld de kooplieden die in goud en zilver en voorts in alle artikelen gehandeld hebben die tot de uitwendige eredienst van de grote hoer gediend hebben, zoals deze in vers 12 zijn genoemd.

Zij hebben een andere reactie dan *de kooplieden* die gehandeld hebben in kaneel en in reukwerk en welriekende zalf en in wierook en voorts in alle artikelen die meer tot haar inwendige eredienst of de dingen waarin zij vermaak gehad heeft, gediend hebben.

Vandaar het onderscheid in onze tekst: *De kooplieden dezer dingen*, namelijk der dingen die in 18 : 13 genoemd zijn.

Behalve dit is er nog een belangrijk verschil wat betreft de oorzaken van het *wenen en rouw bedrijven* der koningen en *der kooplieden*.

Zoals gezegd, een gedeelte der koningen bedrijft in het geheel geen rouw of weent niet over de ondergang van de grote stad Babylon, maar zij die wél wenen en rouw bedrijven doen dit uitsluitend over de ondergang van die grote stad als zodanig. Zij wenen, omdat het grote en weelderige Babylon, dat zij in de wereld gebouwd hebben, ten ondergegaan is.

Maar *het wenen der kooplieden*, zowel van de ene als van de andere groep, heeft een geheel andere oorzaak.

Zij die handel met haar dreven in aardse goederen, wenen uitsluitend over het verlies van hun handel met haar. De ondergang van de stad als zodanig laat hen blijkbaar ijskoud. Zij bedrijven uitsluitend rouw over het verlies van hun welvaren en over het verlies van de weelde die zij in de grote stad Babylon gehad hebben.

De kooplieden echter, die in geestelijke goederen met haar gehandeld hebben, bedrijven (op de achtergrond) ook wel *rouw* over het verlies van hun rijkdom, maar dáárover niet in de eerste plaats. Daarvan laten zij niet zoveel blijken.

Zij *wenen* meer over het verlies van de glorie en de rijkdom der grote hoer, hoewel zijzelf er ook *rijk van geworden zijn* blijkens onze tekst.

Opmerkelijk is, dat de koningen der aarde en de kooplieden der aarde en *de kooplieden* der laatstgenoemde *dingen*, alsmede het gewone volk, alle stuurlieden enz. allen *van verre staan uit vrees van haar pijniging*.

Hieruit kan blijken, dat zij de ganse aarde verdorven heeft met haar hoerereien - 19 : 2b - dat haar leer over de ganse aarde verbreed is.

Al hebben niet allen de rook van de brand der stad gezien, evenwel blijkt men op de ganse wereld ervan overtuigd te zijn, dat het met de weelde van de stad uit zal zijn.

Vandaar zeggen zij, *van verre staande*:

18 : 16a en b

16 *Wee, wee, de grote stad, die bekleed was met fijn lijnwaad en purper en scharlaken en versierd met goud en met kostelijk gesteente en met paarlen, want in één ure is zo grote rijkdom verwoest.*

Ook dit is een geheel andere reactie over de ondergang van Babel dan die der koningen die met haar gehoereerd en weelde gehad hebben. Die weenden niet alleen over de ondergang der grote stad Babylon als zodanig. Als zij hun dubbele weeklage uitstorten over haar, brengen zij ook haar sterkte in het geding. Hoewel zij de hoer zijn gaan haten, zijn zij er kennelijk toch in hoge mate door ontroerd, dat ook de residentie van de hoer *in één ure* tijds zo volkomen *verwoest is*.

Hieruit blijkt, dat zij dit niet verwacht hadden.

Naar hun mening kón deze sterke *stad* niet ten ondergaan.

En dan *in één uur* tijds.

Daarom zijn zij genoodzaakt haar ondergang als een oordeel van God over haar te zien.

De reactie der kooplieden is geheel anders.

Wanneer zij hun dubbele weeklage over *de grote stad* uitstorten, wenen zij niet (evenals de koningen) over de ondergang der *stad*.

Zij wenen over het verlies van hun eigen rijkdom die zij verkregen hadden met hun handel in reukwerk en welriekende zalf en wierook en wijn en olie en alle begeerlijke dingen, waardoor zij in weelde in *de grote stad* hebben kunnen leven.

Daarom brengen zij wél de versierselen van de grote hoer in het geding, zoals deze in 17 : 4 voor de aandacht gesteld zijn, maar zij brengen deze over op *de grote stad*.

Hieruit blijkt, dat zij zich van geestelijke hoererijen niet bewust zijn geweest.

Naschrift op de teksten 9 t/m 16a.

Wij kunnen ons voorstellen, nu wij deze acht teksten aldus

Naschrift op 18 : 9 t/m 16a

verklaard hebben, dat iemand meent dat deze verklaringen veel te ver gezocht zijn, dat wij er veel meer in gelezen hebben dan erin staat.

En inderdaad, wij mogen en moeten er niet meer in lezen dan erin geschreven is, maar dit zal toch niemand willen ontkennen, dat niet alleen de ganse Bijbel maar ook dit gedeelte wonderlijk van samenstelling is.

Naar onze overtuiging valt niet te ontkennen, dat, nu alles geschied is blijkens 16 : 17 (al is het in beginsel) het oordeel over het grote Babylon dezer wereld, aan de dienstknechten van de Heere Jezus getoond, bekendgemaakt wordt.

En ook deze teksten dienen ter onderwijzing van de strijdende Kerk en wel in het bijzonder van hen die in het laatste der dagen gedwongen zullen worden de merktekenen van het beest te dragen.

Maar anderzijds zien wij ze ook als een triomfgezing, gelegd op de lippen en in het hart van de strijdende Kerk.

Daarom zijn wij van mening over deze acht verzen niet méér gezegd te hebben dan hetgeen erin gezegd is. Wij hebben alleen getracht op bijna elk woord afzonderlijk de aandacht te vestigen.

We moeten er steeds op letten dat één woord van de Heilige Schrift (in het verband waarin het voorkomt en in verband met het geheel der Heilige Schrift) van oneindig veel meer betekenis is dan alle woorden der mensen, ook dan alle woorden der heiligen (de geheiligde kinderen des Heeren) die ooit door hen geschreven of gezegd zijn.

Daarom zijn wij er ons van bewust in al de verklaringen die wij tot dusver van dit kroonjuweel der Heilige Schrift gegeven hebben uiterst onvolkomen te zijn geweest.

In dit opzicht komt ons wel eens de blinde van Bethsaïda voor de geest, die door de Heere Jezus met Zijn hand buiten zijn omgeving geleid werd om hem ziende te maken. En hem aldaar gebracht hebbende, spuwde Hij in zijn ogen (onder de

Joden meer een teken om hem te vernederen dan om hem te verlichten) legde voorts Zijn handen op hem en vroeg of hij iets zag.

”En hij, opziende, zeide: Ik zie de mensen, want ik zie hen als bomen wandelen.” - Markus 8 : 24.

Dit betekent, dat hij bij deze eerste oplegging der handen nog niet het rechte onderscheidingsvermogen verkregen had. Maar daarna legde de Heere Zijn hand wederom op zijn ogen en deed hem opzien en hij werd hersteld en zag hen allen, ver en klaar.

Zo ook wij. Bij deze eerste oplegging der handen van Jezus past het ons om op het allerdiepst vernederd te worden in onszelf, opdat wij beseffen zullen dat het rechte onderscheidingsvermogen ons eerst zal gegeven worden als de Heere andermaal Zijn handen op onze ogen zal leggen en ons doen opzien in de volmaaktheid der gelukzaligheid. Dan pas zullen wij de glorie der Heilige Schrift in haar volle majesteit kunnen kennen. ”Want op deze berg zal Hij verslinden het bewindsel des aangezichts, waarmee alle volken bewonden zijn en het deksel waarmee alle natiën bedekt zijn.” - Jesaja 25 : 7.

Dan pas zullen onze ogen de Koning zien in Zijn schoonheid; zij zullen een vergelegen land zien. - Jesaja 33 : 17.

Einde naschrift.

Wij hebben aan het besluit van onze tekst nog weinig aandacht geschonken, namelijk aan de woorden: *Want in één uur is zo grote rijkdom verwoest.*

Zo oppervlakkig beoordeeld is er dan ook naar veler mening weinig of niets te verklaren van dit besluit der tekst. Het is op zichzelf duidelijk genoeg. Wel kan de vraag opkomen: Waarom is dan in vers 8 gezegd dat haar plagen op één dag zullen komen, terwijl er nadien tot driemaal toe sprake is van *één uur*?

Naar onze overtuiging vloeit dit verschil voort uit de vreselijke wijze van oorlogvoering in het laatste der dagen, wanneer door één atoombom in een ogenblik een geheel land totaal verwoest

18 : 16

kan worden.

Een ding staat volgens vers 4 onbetwist vast, dat in vers 8 God de Heilige Geest persoonlijk aan het Woord is. Het zou misschien nog kunnen zijn door middel van de van de hemel afgekomen engel - 18 : 1 - omdat het besluit van vers 8 is: "Want sterk is de Heere God Die haar oordeelt."

In tegenstelling hiermee zijn het in 18 : 10, 16 en 19 mensen die dit oordeel of deze plagen in het geding brengen.

En omdat deze plagen, die in de derde wereldoorlog geopenbaard zullen worden, een schaduwbeeld zijn van het oordeel dat op de grote dag des Heeren geopenbaard zal worden over de grote hoer en over het grote Babylon dezer wereld, moeten de koningen en de kooplieden en het gewone volk ervaren, dat dit plotseling als *in één uur* over hen komt, evenals de dag des oordeels plotseling, als een dief in de nacht komende, ervaren zal worden.

Wanneer wij de ervaringen der mensen op dit vreselijke *uur* nauwlettend gadeslaan, staan wij wederom verbaasd over de samenstelling van Gods Woord.

Om hierop nog eens duidelijk de aandacht te vestigen willen wij alle reacties die op dit *ene uur* betrekking hebben in volgorde onder elkaar zetten. Dan kunnen wij hierdoor ook onderwezen worden, hoe uitermate goddeloos en waardeloos de reactie dezer goddelozen is op de openbaring van Gods oordelen.

De reactie der koningen (die met de grote hoer gehoereerd en weelde gehad hebben) is: Uw oordeel is *in één uur* gekomen.

De andere koningen der aarde, die geen reactie gehad hebben op de ondergang van het grote Babylon, geloven niet eens dat er een God bestaat. Zij zien de rook des brands misschien nog wel als een oordeel van God, maar zij hebben geen enkele nadere reactie dan: O wee, wee. Zij zeggen echter niet: Wee, wee, dat wij zo gezondigd hebben. Het blijft slechts bij een waarneming, waarin geen spoor van verootmoediging voor

God te vinden is.

Aller kooplieden reactie is: *In één uur is zo grote rijkdom verwoest.* De meesten van hen zijn zakelijker. Voor dezen is het verloren gaan van hun handel met de hoer het ergste.

En anderen jammeren uitsluitend over het verloren gaan van zulke grote rijkdommen, over de vergane glorie en het sieraad van de hoer. (Voor het sieraad en de rijkdommen die in het heilig Evangelie verborgen zijn, hebben zij blijkbaar nog nooit oog gehad.)

En het gewone volk (de arbeidende klasse), zij jammeren alleen over het verlies van hun welvaren dat zij in dit grote Babylon gehad hebben.

Zij hebben er evenmin als de kooplieden oog voor, dat dit wel eens een oordeel van God over de grote hoer en over het Babylon dezer wereld kon zijn.

Hún enige reactie is: *Want zij is in één uur verwoest geworden.*

Hoe onbetekenend of onopvallend dit korte tekstgedeelte voor velen misschien ook moge zijn, des te indrukwekkender zal ongetwijfeld het volgende vers voor hen zijn, namelijk:

17 En alle stuurlieden en al het volk op de schepen en bootsgezellen en allen die ter zee handelen, stonden van verre.

Niet alleen deze tekst als zodanig, maar ook haar samenstelling is toch wel bovenmate wonderbaar.

Dit is de derde groep welker reactie over de ondergang van de grote, sterke stad vermeld wordt.

De eersten die jammerden, waren de koningen.

De tweede groep die jammerde, bestond uit kooplieden. Daaronder verstaan wij alle zelfstandigen.

Onder de derde groep die jammerde, verstaan wij de arbeiders. Meer groepen zijn er in dit opzicht niet op de wereld. Althans niet, van wie de reactie vermeld moet worden over de ondergang van het grote Babylon.

Naar ons gevoelen heeft niemand het recht om uit de samen-

stelling van woorden in onze tekst te concluderen dat arbeiders te land of welke anderen ook op de vaste wal geen enkele reactie gehad zouden hebben over deze catastrofe.

Wij achten, dat dit beeld in onze tekst gebruikt wordt, omdat het beest oorspronkelijk ook onder dit beeld voor de aandacht gesteld is. Namelijk als een beest dat uit de zee (uit de 'volkeren'zee) opgekomen is.

Daarom willen wij vanuit dit gezichtsveld deze tekst gaan verklaren.

Wanneer onze tekst aanvangt met *alle stuurlieden*, moet naar onze overtuiging gezien worden op de voormannen van de arbeidersbeweging die ontstaan is sinds het uit de afgrond opgekomen beest zijn scepter over de Kerk en de wereld is gaan zwaaien.

Deze stelling vloeit ten eerste voort uit het feit dat blijkens 13 : 8 allen die op de aarde wonen, welker namen niet zijn geschreven in het Boek des Levens des Lams Dat geslacht is van de grondlegging der wereld, het uit de (volkeren)zee opgekomen beest zullen aanbidden.

Zij allen tezamen brengen de volkeren zee in beroering, zoals Daniël dit gezien heeft. - Daniël 7 : 2 (vert. N.B.G.)

Ten tweede vloeit onze stelling voort uit het feit dat de reactie van het gewone volk, zoals deze in de teksten 17 t/m 19 van ons teksthoofdstuk in het geding gebracht wordt, pas geopenbaard wordt in de (wat wij genoemd hebben) tweede periode, namelijk nadat het uit de aarde opgekomen beest met zijn twee hoornen, des Lams hoornen gelijk, een bondgenootschap gesloten heeft met het uit de (volkeren)zee opgekomen beest. Dit blijkt uit 13 : 12 en uit 17 : 13.

Van welk uit de afgrond opgekomen beest wij destijds verklaard hebben, dat zijn activiteiten (voor de wereld) duidelijk kenbaar geworden zijn in de grote Franse revolutie die aan het einde van de 18^e eeuw uitbroken is.

Aanvankelijk is er wel van de verleiding door de beesten

18 : 17

sprake geweest in deze tweede Nieuwtestamentische tijdsperiode door de tekenen die aan het uit de aarde opgekomen beest te doen zijn gegeven, zoals vermeld in 13 : 13 t/m 17, maar voorts zijn de reacties van het gewone volk (zoals zij hier in 18 : 17 t/m 19 voorkomen) nog niet in het geding gebracht.

Voorheen (voor de grote Franse revolutie, voor de opkomst van het afgrondsbeest) waren dergelijke massale, georganiseerde, revolutionaire acties van de arbeiders niet bekend op de wereld.

Nu worden hun reacties op de derde wereldoorlog bekendgemaakt, die oorlog die ontstaan zal nadat de tien koningen (die in 17 : 12 voor de aandacht gesteld zijn, die in feite mede iets van de macht en de kracht van het uit de afgrond opgekomen beest vertegenwoordigen) hún volle macht en kracht hebben geopenbaard, aanvankelijk in het massaal en op grote schaal verscheuren van de Kerk der Reformatie en daarna in het tot stand brengen van de wereldoecumene.

Ter toelichting:

Naar onze overtuiging zijn deze tien koningen gezamenlijk de zevende koning in het rijk des satans op de aarde, die blijkens 17 : 10 maar een weinig tijds hun scepter in de Kerk des Heeren en op de aarde zwaaien zullen.

Naar ons gevoelen hooguit 260 of 280 jaren.

Deze tijd wordt kort genoemd in tegenstelling tot b.v. de eerste koning, namelijk Lamech en zijn nakomelingen, die de Kerk des Heeren veel meer dan duizend jaren afbreuk hebben gedaan. - Genesis 4 : 17 t/m 24 en 6 : 2.

Of ook in tegenstelling tot hun voorganger de zesde koning, het uit de (volkeren)zee opgekomen beest, dat vanaf de verbreiding van het Evangelie door de apostelen tot 1789, meer dan 1700 jaren de Kerk afbreuk heeft gedaan.

Deze zevende koning, die hierna zijn scepter in de Kerk en in de wereld is gaan zwaaien, zal maar een weinig tijds blijven, omdat hij blijkens 17 : 10 en 11 vervangen zal worden door

het beest zélf, dat was en niet is.

Deze zal alsdan (als de achtste koning) zijn scepter in de Kerk en in de wereld gaan zwaaien, nadat de zevende koning (met zijn valse oecumene) blijkens 18 : 2 de Kerk gemaakt zal hebben tot een woonstede der duivelen en tot een bewaarplaats van alle onreine geesten en tot een bewaarplaats van alle onrein en hatelijk gevogelte.

Onder deze tien koningen worden naar onze overtuiging in de eerste plaats verstaan de leiders van velerlei kerkgenootschappen, die de valse oecumene tot stand gebracht hebben.

Doch in de tweede plaats ook de leiders van vele anti-Christelijke groeperingen en sekten die daarin opgenomen zijn.

Van deze allen wordt gezegd, dat zij de grote hoer van Babylon zijn gaan haten, haar woest en naakt makende, haar vlees (door het zwaard) etende en haar met vuur verbrandende.

Van hieruit hebben deze tien koningen en met hen de kooplieden der aarde en het gewone volk, *alle stuurlieden en al het volk op de schepen en bootsgezellen en allen die ter zee handelen*, deel aan de onvoorstelbare revolutie die de zevende koning (de zevende dynastie van het rijk des satans) in de wereld zal teweegbrengen.

Een en ander is voorzeggd door Paulus in 2 Timotheüs 3 : 1 t/m 6, namelijk: "Hebbende een gedaante van godzaligheid, maar die de kracht ervan verloochend hebben."

Met de verschrikkelijke gevolgen die in 2 Timotheüs 3 : 7 voor de aandacht gesteld worden, namelijk: "Die altijd leren en nimmermeer tot kennis der Waarheid kunnen komen."

Onze tekst brengt echter niet alleen *de stuurlieden* (de leiders van de arbeidersbeweging) in het geding, maar ook *al het volk op de schepen*.

Ook dézen in tegenstelling tot *de bootsgezellen en allen die ter zee handelen*, namelijk de verscheidenheid der organisaties.

Nochtans de gewone arbeiders, hetzij georganiseerd, sympathiserend, gedwongen of vrijwillig mee-profilerend, in het geding brengende door hen *bootsgezellen* te noemen.

18 : 18a

Alsmede *allen die ter zee handelen*, namelijk onderhandelaars over loon en arbeidsvoorwaarden.

Zij allen stonden van verre, besluit onze tekst.

Dit betekent, dat ook zij over de gehele aarde verspreid waren.

18a *En riepen, ziende de rook van haar brand.*

Dit vervolg op de voorgaande tekst is buitengewoon merkwaardig en verbazingwekkend. En wel om drie redenen.

Ten eerste vanwege hun *roepen*.

Ten tweede vanwege hun *zien van de rook haars brands*.

Ten derde vanwege hun verbazing over haar ondergang.

De koningen der aarde hebben niet geroepen toen zij de ondergang der stad zagen.

De reactie der kooplieden was ook niet zo emotioneel als die van de arbeidersbeweging.

Maar alle stuurlieden en al het volk op de schepen en bootsgezellen en allen die ter zee handelen (kortom de gehele arbeiderswereld) hebben op emotionele wijze geroepen toen zij het sterke gebouw van hun welvaren in brand zagen staan.

Dit gehele gedeelte vanaf vers 9 t/m 19, dat handelt over de ondergang van het grote Babylon van onze tijd (maar wel inzonderheid de verzen 17 t/m 19 betreffende de reactie van de arbeidersbeweging op de ondergang van hun welvaren) zou in onze dagen (tweede helft 20^e eeuw) geschreven kunnen zijn; zo nauwkeurig en natuurgetrouw zijn de ontwikkelingen van onze tijd beschreven, waarvan de kiemen liggen in de grote Franse revolutie, waarin het uit de afgrond opgekomen beest zijn eigenschappen heeft getoond.

Eerder hebben zij nimmer op zo'n revolutionaire wijze aan 'vrijheid, gelijkheid en broederschap' in betrekking tot allen die boven hen stonden aandacht geschonken. Maar sinds het uit de afgrond opgekomen beest hun leidsman en onderwijzer is geworden, zijn zij tegen de plaats die God hun beschikt heeft in deze wereld massaal in opstand gekomen.

Zij allen hebben zich georganiseerd om reeds bij de geringste aantasting van hun vermeende rechten hun *roepen*, hun geschreeuw te laten horen. Vandaar hun emotioneel geschreeuw nu zij het grote Babylon van hun welvaren *in brand* zien staan.

Wij zeiden: Deze elf teksten zouden in onze tijd geschreven kunnen zijn.

Maar wij stellen onszelf de vraag: Zou dit anders gekund hebben? Zou het te verwachten geweest zijn, dat (in de openbaring der dingen die haast geschieden moeten) de Heilige Schrift geen aandacht geschonken zou hebben aan de onvoorstelbare ontwikkelingen die sinds het begin van de 19^e eeuw in de Kerk plaats gehad hebben met al de verscheuringen en 't rumoer binnen in haar?

Zou het te verwachten zijn dat de Heilige Schrift geen enkele aandacht geschonken zou hebben aan de uitzonderlijk revolutionaire ontwikkelingen van onze tijd?

En aan de algemene opstand tegen álle gezag, inzonderheid tot uiting gekomen in de arbeidersbeweging?

De grote massa wil geen God en geen meester meer boven zich. Het is de voortgezette leuze der Franse revolutie van 1789: 'Vrijheid, gelijkheid en broederschap'. Hiermee gepaard gaande het verstoren van de heiligen der hoge plaatsen en het veranderen van de tijden en de Wet, zoals God dit aan Daniël reeds geopenbaard heeft. - Daniël 7 : 25.

In onze dagen zijn wij aan hun *roepen* en aan het verstoren der heiligen en aan het veranderen van de tijden en van de Wet zozeer gewend geraakt, dat er maar weinigen zijn overgebleven wier ogen hiervoor geopend zijn.

Wie van de heiligen heeft er bezwaar tegen om (zelfs Christelijk) georganiseerd te zijn?

Dit is naar onze overtuiging de schijn van godzaligheid zoals deze in 2 Timotheüs 3 : 1 t/m 5 beschreven wordt, maar waarvan de kracht verloochend is.

We moeten erop letten dat, wanneer ook maar even hun So-

domswelvaren in het gedrang komt, zij steeds roepen en schreeuwen om meer, steeds meer.

Hoeveel te meer zullen zij *roepen*, wanneer straks in de derde wereldoorlog hun sterke stad, hun grote Babylon, verwoest zal worden.

Daarom zegt ons tekstgedeelte, dat zij *roepen zullen, als zij de rook van de brand der stad* van hun welvaren zullen zien. Van verbazing en ergernis zullen zij *roepen*: "Wat stad was deze grote stad gelijk?"

Hun jacht naar gelijkheid in aards welvaren, hun hoogmoed, hun macht en de vermeende onaantastbaarheid van hun welvaren in hun grote stad Babylon zullen alsdan ten enenmale ten ondergegaan zijn.

Vandaar hun emotioneel en machteloos *roepen*.

Nimmer tevoren was er zo'n grote en sterke stad van welvaren gebouwd door de georganiseerde stuurlieden als deze. Name-lijk met behulp van al het volk op de schepen en van de bootsgezellen en van allen die ter zee handelen.

Het is bovenmate opmerkelijk, dat er ook van dezen gezegd wordt, dat zij alleen *de rook van de brand der stad zien*.

Dit betekent naar onze overtuiging, dat de feitelijke *brand der stad* in deze catastrofe van de derde wereldoorlog door bijna niemand onderkend zal worden.

Dit is het gevolg van het feit dat deze oorlog, waarin ook de ondergang van de residentie van de grote hoer van Babylon geopenbaard zal worden, een afschaduwing zal zijn van, ja zelfs een inleiding tot de beslissende ondergang van het grote Babylon dezer wereld.

En mede daarom staan zij op grote afstand, "van verre staande", want het zal nog eeuwen duren ná deze derde wereldoorlog eer de vlammen van Gods toorn uit de rook van de brandende stad zullen slaan.

En dit zeggen wij niet uit en van onszelf, maar met en in navolging van de heilige apostelen en profeten.

Paulus heeft gezegd: "Want gij weet zelve zeer wel, dat de

18 : 18a

dag des Heeren also zal komen, gelijk een dief in de nacht.” - 1 Thessalonicensen 5 : 2.

Maar (ook): ”Gij broeders, gij zijt niet in de duisternis, dat u die dag als een dief zou bevangen.” - 1 Thessalonicensen 5 : 4.

Want die dag komt niet, tenzij - 2 Thessalonicensen 2 : 3b -alle profetieën vervuld zijn die God door Zijn heilige apostelen en profeten heeft laten verkondigen. En wel voornamelijk de profetie van de bekering van het Joodse volk, die op zoveel plaatsen breedvoerig beschreven is. - o.a. Deuteronomium 30 : 1 t/m 10 en Romeinen 11 : 11 t/m 16.

Maar ook de profetieën die betrekking hebben op alle overige mensen, die niet gedood zijn door deze plagen en die zich niet bekeerd hebben van de werken hunner handen. - 9 : 20a. Namelijk nadat zij het militarisme uitgebannen hebben - Micha 4 : 3 - en zullen zeggen: Vrede en geen gevaar. - 1 Thessalonicensen 5 : 3a - en de spotters, die naar hun eigen begeerlijkheden zullen wandelen, zeggen zullen: ”Waar is de belofte van Zijn toekomst?” - 2 Petrus 3 : 3 en 4a.

”Alsdan zal een haastig verderf hen overkomen, gelijk de barsnood een bevruchte vrouw.” - 1 Thessalonicensen 5 : 3b.

Wel zal in deze eeuwen de zon veranderd worden in duisternis en de maan in bloed (vanwege deze *rook des brands*) eer die grote en vreselijke dag des HEEREN komen zal. - Joël 2 : 31.

De Zon (der gerechtigheid) wordt verduisterd, omdat de uitwendige Kerk geworden is tot een woonstede der duivelen en tot een bewaarplaats van alle onreine geesten en tot een bewaarplaats van alle onrein en hatelijk gevogelte. - 18 : 2a.

De maan wordt veranderd in bloed, omdat inzonderheid het Christelijke, westelijke Babylon, dat meer dan twintig eeuwen bestraald is door de Zonne der gerechtigheid (zoals de maan haar licht van de zon ontvangt) in deze catastrofe van de derde wereldoorlog in bloed gesmoord zal worden.

In die oorlog zal het derde deel der mensen gedood worden, want als de wateren van de grote rivier de Eufraat uitgedroogd

zullen zijn - 16 : 12 - zullen de vier engelen die gebonden zijn bij deze grote rivier, ontbonden worden om het derde deel der mensen te doden. - 9 : 15.

Dit als een vooruitgeworpen schaduw van de menigten, menigten in het dal des dorswagens, die verzameld zullen worden om aldaar als rijpe graankorrels in de boosheid verpletterd te worden.

Dit, omdat de Zon (de verkondiging van het heilig Evangelie) en de maan (het beeld der uitwendige Kerk) in deze eeuwen van duisternis zwart geworden zijn.

En als gevolg hiervan zullen de sterren in de Kerk hun glans ingetrokken (verloren) hebben. - Joël 3 : 14 en 15.

Ja ook omdat zelfs het uitverkoren volk, de geliefde kinderen des Heeren, te dien dage in slaap gevallen zullen zijn, als het geroep des Bruidegoms weerklinken zal. - Mattheüs 25 : 5.

De Heere Jezus heeft met het oog op al deze dingen het aldus gezegd: "Maar in die dagen, na die verdrukking (te weten van die derde wereldoorlog) zal de zon verduisterd worden en de maan zal haar schijnsel niet geven en de sterren des hemels zullen daaruit vallen en de krachten die in de hemelen zijn zullen bewogen worden." - Markus 13 : 24 en 25.

De Kerk des Heeren, die voorheen zo heerlijk het licht des Evangelies heeft laten schijnen in de wereld, zal haar schijnsel niet meer geven. En de krachten der hemelen zullen te dien dage bewogen worden, zoals wij dit in onze tijd reeds in beginsel ervaren in alle moderne technische uitvindingen.

Waarom de Heere Jezus de voorgangers, de engelen Zijner Gemeente - 2 : 1 e.v. - sterren des hemels noemt, die daaruit zullen vallen, is gebleken in 1 : 16a: "En Hij had zeven sterren in Zijn rechterhand."

Niet zo, alsof dézen daaruit kunnen vallen, maar wél de valse leraars, die verderfelijke ketterijen bedektelijk ingevoerd hebben, de Heere Die hen gekocht heeft, verloochenende, een haastig verderf over zichzelf brengende. - 2 Petrus 2 : 1b.

18 : 18b en 19a

De apostel Judas noemt hen "dwalende sterren." - Judas 13b. Judas heeft zijn gehele brief geschreven met het oog gericht op deze allerlaatste tijden. Dit blijkt uitdrukkelijk uit de verzen 14 en 15 en in het bijzonder uit de verzen 18 en 19.

Vandaar dat zij, die naar hun goddeloze begeerlijkheden wandelen, de Geest niet hebbende, zich afgescheiden hebbende van de verloren Gemeente des Heeren, wanneer zij de verwoesting van hun grote stad Babylon zien, zullen zeggen:

18b Wat stad was deze grote stad gelijk?

Dit is ook een uitroep van desillusie in de arbeidersbeweging, de revolutionaire "murmureerders, klagers over hun staat, wandelende naar hun begeerlijkheden." - Judas : 16a.

Hierbij heeft de St.Vert. terecht de aantekening: Murmu-reerders tegen God, dat Hij hun niet genoeg doet en tegen de mensen die over hen gesteld zijn, maar ook en vooral tegen elke regering waarmee zij niet tevreden zijn.

Klagers over hun staat, omdat zij niet tevreden zijn met de staat of het deel dat God hun toegeschikt heeft. - kanttekening 78 en 79 op Judas : 16a.

Zij zijn ongetwijfeld van mening geweest dat, als die grote wereldoorlog er niet tussen gekomen was, hun welvaren onaantastbaar gebleven zou zijn.

19a En zij wierpen stof op hun hoofden.

In feite een nog enigszins Christelijke reactie. Velen van hen waren Christelijk georganiseerd.

En onder de anderen waren er ook nog zeer velen die in een zogenaamd Christelijk land grootgebracht zijn, waar zij van deze handelwijze wel eens gehoord hebben.

Maar dit *werpen van stof op hun hoofden* zal bij hén geen teken van verootmoediging of van vernedering voor God blijken te zijn, zoals dit bij Gods heiligen het geval was, als zij in uiterst zware omstandigheden waren komen te verkeren,

zoals b.v. bij Jozua en de oudsten van Israël, toen des Heeren volk verslagen was bij de stad Ai. - Jozua 7 : 6.

Of bij die Benjaminiten die met gescheurde klederen en met aarde op zijn hoofd de tijding in Silo kwam brengen dat er van Israël 30.000 mannen door de Filistijnen verslagen waren en dat de Ark Gods genomen was. - 1 Samuël 4 : 12.

Of bij de vrienden van Job die stof op hun hoofden geworpen hebben van ontzetting over de rampen die God over Job gebracht had. - Job 2 : 12.

Neen op die wijze hebben zij hun droefheid niet betuigd.

Alle stuurlieden en al het volk op de schepen en bootsgezellen en allen die ter zee handelen hebben op dezelfde wijze rouw bedreven als alle heidenen die over de ondergang van Tyrus gegamerd hebben. Van welke is gezegd: "En allen, die de riem hanteren, zeelieden en alle schippers van de zee, zullen uit hun schepen nederklimmen; op het land zullen zij blijven staan en zij zullen hun stem over u laten horen en bitterlijk schreeuwen en zij zullen stof op hun hoofden werpen, zij zullen zich wentelen in de as." - Ezechiël 27 : 29 en 30. En zij zullen weeklagen, zeggende: "Wie is geweest als Tyrus, als de uitgeroeide in het midden der zee?" - Ezechiël 27 : 32.

Een volkomen andere reactie dan die van Mordechai en Esther met haar jonge dochters. - Esther 4.

In onze tekst is geen zweem van verootmoediging of van schuldbelijdenis te bekennen.

Als het (Christelijke?) Babylon met haar welvaren verwoest wordt, *werpen zij stof op hun hoofden* en schreeuwen van ergernis en spijt dat hun rijkdom verwoest is.

Maar omdat het in een zogenaamd Christelijk, westelijk Babylon geschiedt, heeft het er de schijn van, door *het werpen van stof op hun hoofden*, dat de ondergang van hun Babylon hun ter harte gaat, dat de Ark des Heeren hierdoor weggevoerd is - 1 Samuël 4 : 11 - maar de werkelijkheid van hun klagen blijkt een volkomen andere grond te hebben, want:

19b *Zij riepen, wenende en rouw bedrijvende, zeggende: Wee, wee, de grote stad, in dewelke allen die schepen in de zee hadden, van haar kostelijkheid rijk geworden zijn.*

Er is een belangrijk verschil tussen hun *wenen en rouw bedrijven* en dat der koningen en der kooplieden.

De koningen die met haar gehoereerd en weelde gehad hebben, wenen niet zozeer om het verlies van die weelde, zij zijn hoger ontwikkeld, hun blik is hoger gericht.

Doordat zij haar ondergang als een oordeel (van God) over haar gezien hebben, is blijkbaar hun geweten gaan spreken.

Omdat zij een tijd lang met haar gehoereerd en weelde gehad hebben, zijn zij door deze catastrofe tot de ontdekking gekomen, dat de stad Rome toch bepaald de residentie van de grote hoer van Babylon geweest moet zijn. Vooral nu zij haar zijn gaan haten - 17 : 16 - nadat zij aanvankelijk in een oecumenisch samengaan een verbond met haar gesloten hadden. - 17 : 12 en 13.

Nu is hun reactie op haar verwoesting meer een reactie van verwondering: Hoe is het mogelijk? Zeggende: Wee, wee, de grote stad Babylon.

Omdat zij haar zó noemen, zijn zij blijkbaar tot de ontdekking gekomen met wie zij aanvankelijk enerlei mening gehad hebben.

Nochtans staan zij er verbaasd over, dat zo'n sterkte in één uur verwoest kon worden. Dit moet wel een oordeel van God over haar zijn, anders is het niet te verklaren.

Ook de reactie der kooplieden is geheel anders dan die van het gewone volk. Zij hebben nergens anders oog voor dan voor het verlies van hun handel met *de grote stad* en voor het versiersel dat *de grote stad* hierdoor verkregen had.

Aan haar brand schenken zij niet eens aandacht, al hebben ook zij, hoewel zij eveneens van verre stonden, er bepaald iets van gezien.

Nochtans schijnt hun geweten hen wel onrustig gemaakt te hebben, want ook zij zijn benauwd geworden uit vrees van haar pijniging.

Maar al het gewone volk heeft een geheel andere grond voor *het wenen en rouw bedrijven*. Al hebben ook zij, evenals de koningen van verre staande, de rook van haar brand gezien. Zij allen tezamen blijken zich niet bewust te zijn van de betekenis en de ernst van deze catastrofe. Zij jammeren alleen over het verlies van zichtbare en uiterlijke dingen.

Zij zowel als de kooplieden zijn zich blijkbaar geen ogenblik bewust geweest dat zij (door al deze dingen) de grondslag gelegd hebben voor het ontstaan van deze catastrofe.

De kooplieden door hun misleidende handel en afschuwelijke etherreclame en het gewone volk (de arbeidersbeweging) door hun murmureringen en het klagen over hun staat, wandelende naar hun begeerlijkheden - Judas : 16a - en hun onverzadigbare begeerte naar het opvoeren van hun welvaart in het grote Babylon.

Wat is er door en in al deze handelingen overgebleven van de oude glorie van de Kerk der Reformatie?

Uit de woordelijke samenstelling van ons tekstgedeelte blijkt onmiddellijk, dat naar hún mening alleen zij die *schepen in de zee hadden, van haar kostelijkheid rijk geworden zijn*, namelijk alleen daar waar de machtige vakbonden hun organisaties gesticht hebben, waar de stuurlieden der bonden hun scepter gezwaaid hebben.

Waar de bootsgezellen de vruchten plukten, als allen die ter zee handelden (namelijk de loononderhandelaars) er voor hen uithaalden wat er maar enigszins uit te halen was. Op welke wijze, daarover bekommerden zij zich niet.

Wat staat dit alles in schrijnende tegenstelling tot het leven van Gods kinderen die al hun welvaren van de Heere verwachten.

Deze ganse menigte der goddelozen (alle stuurlieden en al het

18 : 19c en 20a

volk op de schepen en de bootsgezellen en allen die ter zee handelen) heeft blijkbaar de moed verloren om verder te leven. Evenals de koningen en de kooplieden klagen zij in wanhoop over het plotselinge verlies van zo'n kostelijke rijkdom, zeggende:

19c Want zij is in één uur verwoest geworden.

De koningen hebben deze plotselinge *verwoesting* nog als een oordeel van God over het grote Babylon gezien.

Maar bij de kooplieden en het gewone volk heeft dit plotselinge der *verwoesting* blijkbaar niet veel anders verwekt dan gelatenheid en wanhoop. Zij zijn allen evenals de vrienden van Job ontzet geworden vanwege de plotselinge *verwoesting*. - Job 32 : 15. Hierna antwoorden zij niet meer.

Evenwel zal uit het volgende vers blijken dat in en met deze derde wereldoorlog het einde der wereld niet gekomen is, ook al heeft het er bijna de schijn van gehad.

Want behalve dat er vreugde in de hemel zal zijn, als dit oordeel over de wereld geopenbaard zal worden, is er ook vreugde op de aarde bij de heilige apostelen en profeten.

20a Bedrijft vreugde over haar, gij hemel.

De hemel in de eerste plaats, omdat God in dit oordeel in beginsel de bede der martelaren verhoord heeft, die gedood waren om het Woord Gods en de getuigenis die zij hadden, wier zielen Johannes gezien heeft onder het altaar. Die met luide stemmen om deze wraak geroepen hebben, zeggende: "Hoelang, o heilige en waarachtige Heerser, oordeelt en wreekt Gij ons bloed niet van degenen die op de aarde wonen?" - 6 : 9 en 10.

Het is opmerkelijk, dat de hemelen (in het meervoud) reeds eerder opgeroepen zijn om *vreugde te bedrijven*.

In deze *vreugde* waren de heilige apostelen en de profeten nog

niet betrokken.

Voor hén was het nog: "Wee degenen die de aarde en de zee bewonen want de duivel is tot u afgekomen en heeft grote toorn, wetende dat hij een kleine tijd heeft." - 12 : 12.

Deze *vreugde* is in de hemel ontstaan na de in de hemel gevoerde oorlog, toen Michaël en zijn engelen de draak overwonnen hebben en de grote draak (namelijk de oude slang, welke genaamd wordt duivel en satanas, die de gehele wereld verleidt) met zijn engelen op de aarde geworpen is. - 12 : 7 t/m 9.

Deze jubelzangen en deze *vreugde* van Michaël en zijn engelen zijn door de strijdende Kerk op de aarde opgevangen en door haar gehoord als een "Jonath Elem Rechokim." - Psalm 56 : 1. Als het liefelijke geluid van een duif, jubelende op verre terebinten, omdat de duif het zinnebeeld is van de Heilige Geest.

David heeft zich in deze Psalm, die de jubel der strijdende Kerk vertolkt (maar bovenal Christus naar Zijn waarachtige Mensheid afschaduwet) kennelijk met dit verre jubellied der Duive, met deze *vreugde des hemels* vertroost toen de Filistijnen hem gegrepen hadden te Gath.

Deze eerste *vreugde in de hemel* is door Michaël en zijn engelen vertolkt met de woorden: "Nu is de zaligheid en de kracht en het Koninkrijk geworden onzes Gods en de mácht van Zijn Christus; want de verklager onzer broederen, die hen verklaagde voor onze God dag en nacht, is neder-geworpen." - 12 : 10.

Michaël en zijn engelen hebben de draak overwonnen door de macht van Zijn Christus, maar hun broederen (die door de oude slang, welke genaamd wordt duivel en satanas, verleid zijn) "hebben hem overwonnen door het bloed des Lams en door het woord hunner getuigenis." - 12 : 11.

Hun gezamenlijke jubel en *vreugde in de hemel* zal pas geopenbaard worden bij het blazen der zevende of laatste bazuin. - 11 : 15 t/m 19 en 19 : 1 t/m 7.

De ganse strijdende Kerk verlangt er voortdurend naar met heimwee in het hart om ook de liefelijke stem van deze Duif te mogen horen jubelen op de verre terebinten.

Maar...Zijn Christus, de grote Strijder en Overwinnaar van de draak, de machtige Ruiter op het witte paard, onze Heere en Zaligmaker Jezus Christus heeft Zijn uitverkoren volk deze jubelzang doen horen en voorgejubeld.

Met een stem gelijkerwijs een leeuw brult - 10 : 3 - heeft Hij dit lied voor Zijn volk uitgejubeld, toen Hij in Zijn glorie-tekenen, ten bewijze van Zijn overwinning, van de hemel is nedergedaald met het van eeuwigheid verzegelde Boek in Zijn hand om dit als een klein geopend Boekje Zijn kinderen ter hand te stellen. Hierin worden de *vreugde* en de jubelzangen over de overwinning op de draak ontelbare malen gehoord.

Hoewel aanvankelijk (zoals gebleken is bij Zijn hemelvaart) een wolk Hem aan het oog Zijner discipelen heeft onttrokken, heeft Hij nochtans Zijn discipelen bevolen dit Evangelie Zijner genade en heerlijkheid op de ganse aarde te verkondigen. - 14 : 6.

Hij heeft dit kleine Boekje (als Zijn gloriekroon) van de hemel afgebracht om Zijn overwinningen en Zijn heerlijkheid als in schone schilderijen voor de aandacht Zijner strijdende Kerk te stellen. Ja alsof zij door dit geopende Boekje met Johannes Hem tot in de hemel mogen volgen - 14 : 1 t/m 5 - om Zijn heerlijkheid te aanschouwen en reeds hier de nieuwe *vreugde* mee te mogen *bedrijven* waarvan onze tekst spreekt.

Evenwel is deze *vreugde* hier nu nog als een profetie en als een voorspel en een voorzang van de vreugde die er zijn zal aan het Avondmaal van de bruiloft des Lams - 19 : 9 - die geopenbaard zal worden na dezen, zegt 19 : 1, namelijk nadat een sterke engel een steen opgeheven zal hebben als een grote molensteen en de grote stad Babylon, waarin de draak en al zijn helse machten hun scepter gezwaaid hebben, met geweld in de zee geworpen zal hebben, namelijk in de zee der eeuwige vergetelheid.

Vandaar onze tekst *bedrijft vreugde over haar, gij hemel*, want God heeft úw oordeel aan haar (aan Babylon) geoordeeld. Want hij zal in het land Sinear, waar het beginsel zijns rijks was blijkens Genesis 10 : 10, op zijn eigen grondvesten gesteld worden - Zacharía 5 : 11 - opdat Gods kinderen nimmermeer door hem verleid of gekweld zullen kunnen worden.

Uit ons tekstgedeelte (mede in verband met de samenstelling van dit 20^e vers) blijkt, dat Michaël en zijn engelen, die in den beginne *vreugde bedreven hebben in de hemel* over hún overwinning op de draak, hier óók worden opgeroepen om *vreugde te bedrijven*.

God heeft in Zijn oordeel over het Babylon dat de draak op de aarde gebouwd heeft, ook mede hún oordeel geoordeeld.

Wanneer God de draak voor Zijn uitverkorenen op de aarde verpletterd heeft, is dat voor de heilige engelen een nieuwe reden om *vreugde te bedrijven*. Dit is reeds geopenbaard in 5 : 11 en 12.

Ja zij hebben de vreugde die de heilige apostelen en de profeten (de 144000, hebbende de Naam Zijns Vaders aan hun voorhoofden geschreven) bedreven hebben met een stem als van vele wateren en als een stem van zware donderslagen, in de hemel begeleid met hun citerspel, spelende op hun citers. Zie de verklaring van 14 : 1 t/m 3.

Hoeveel meer reden is er voor de heilige engelen om opnieuw *vreugde te bedrijven in de hemel*, omdat God hún oordeel aan de satan, de oude slang, wiens kop Hij door Zijn Christus aan het kruis vermorzeld heeft, wederom in dít oordeel over satans grote Babylon dat hij (na zijn in de hemel gevoerde oorlog) in de wereld heeft kunnen bouwen, geoordeeld heeft.

Het heeft er voor ons (mensen van de tijd) de schijn van dat God met de vorst der duisternis de spot drijft, door hem, nadat zijn kop door de Heere Jezus op het kruis vermorzeld is en hij voorts buiten geworpen is - Johannes 12 : 31 - na een duizendjarige binding in de afgrond te laten ontbinden om opnieuw de

18 : 20a

volkeren te gaan verleiden. - 20 : 7 en 8. De resultaten hiervan zijn te zien in 11 : 9; 12 : 17; 13 : 11; enz.

Dit verleiden kon hij doen door de bijzondere tekenen die hem te doen gegeven zijn. - 13 : 14.

God heeft hem bespot in het onverwachte oordeel dat Hij over zijn grote Babylon heeft gebracht, zodat satan door de mond van al zijn dienaren, koningen, kooplieden en handarbeiders, het wenende en rouwbedrijvende als uitgebruld heeft: Hoe is het mogelijk, dat deze sterke stad in één uur tijds zo radicaal verwoest is!

Nochtans blijkt ook deze *vreugde in de hemel* nog niet de volle glorie der vreugde te zijn, waarmee de hemel eenmaal vervuld zal worden als engelen en mensen samen zullen juichen tot Zijn eer.

Ook dit oordeel over satans sterke stad Babylon, waarover de *hemel* opgeroepen wordt *vreugde te bedrijven*, is nog niet de glorie van het oordeel dat eenmaal geopenbaard zal worden. Namelijk wanneer de Heere Jezus het Koninkrijk Gode en de Vader overgegeven zal hebben. Wanneer Hij tenietgedaan zal hebben alle heerschappij en alle macht en kracht.

Daarna zal het einde zijn. - 1 Corinthe 15 : 24.

De volle *vreugde des hemels* zal bekendgemaakt worden in 19 : 1 t/m 9 en haar heerlijkheid in 11 t/m 14 en in hoofdstuk 21. En de volle glorie van het oordeel in 19 : 15 t/m 21 en in 20 : 10 t/m 15.

De verwoesting van de grote stad Babylon (in de derde wereldoorlog) zal slechts een voorspel zijn van het eeuwige oordeel dat over het grote Babylon dezer wereld geopenbaard zal worden. Dit zal slechts een beginsel der smarten zijn. - Mattheüs 24 : 8.

Deze nieuwe *vreugde in de hemel*, die nu in onze tekst geopenbaard is ná die in 12 : 12 en ná de vreugde die er in de hemel geweest is toen de Heere Jezus na Zijn opstanding uit

18 : 20b

de doden de hemel binnengegaan is - 14 : 1 t/m 3 - en die in haar hoogste glorie in 19 : 1 t/m 9 geopenbaard zal worden, is voor de geestelijke kinderen van de meerdere David en vooral voor hen die in het laatste der dagen zullen leven, hún Jonath, Elim, Rechokim, als de Nieuwtestamentische Filistijnen ook hén gegrepen zullen hebben evenals zij David gegrepen hebben te Gath.

Zij zullen blijkens 13 : 17 hen zodanig benauwen, dat er geen enkele levensmogelijkheid voor hen overgebleven zal zijn. Alsdan zullen zij op dezelfde wijze als David hun treurzangen zingen: "Wees mij (ons) genadig o God! want de mens zoekt mij (ons) op te slokken, de ganse dag dringt mij (ons) de bestrijder." - Psalm 56 : 2.

20b *En gij heilige apostelen en gij profeten.*

Door de tussenvoeging van dit woordje *en* wordt naar ons gevoelen een uitdrukkelijk onderscheid gemaakt tussen de uitverkoren engelen en de *heilige apostelen en profeten*.

Naar onze mening wordt onder deze twee benamingen (*apostelen en profeten*) de ganse uitverkoren Gemeente uit het menselijk geslacht verstaan.

Zoals de profet Zacharía dit gezegd heeft: De twee olijfbomen, die ter weerszijden van de gouden kandelaar staan, de ene aan de rechter- en de ander aan de linkerzijde van dezelve. - Zacharía 4 : 11 en 14. Naar wij menen *de heilige apostelen en profeten* die het licht van de kandelaar des Evangelies uitgestraald hebben.

Nieuwtestamentisch: De twee getuigen die macht ontvangen om te profeteren duizendtweehonderdzestig dagen, met zakken bekleed. - 11 : 3.

"Dezen zijn de twee olijfbomen én de twee kandelaren, die voor de God der aarde staan." - 11 : 4.

Dezen zijn het, die door het uit de afgrond opgekomen beest gedood zijn. - 11 : 7.

Dit is het, waarom ook dezen mede opgeroepen worden om

vreugde te bedrijven over het oordeel dat God over het uit de afgrond opgekomen beest gebracht heeft door zijn sterke stad Babylon in één enkele ure te verwoesten.

Nu is er na de glorie van dit tekstgedeelte nog een andere opmerkelijkheid, namelijk dat eerst *de heilige apostelen* in het bijzonder genoemd worden en pas daarna *de profeten*.

Dit kan tweërlei redenen hebben. In de eerste plaats heeft de Heere Jezus gezegd: "Vele eersten zullen de laatsten zijn en vele laatsten de eersten." - Mattheüs 19 : 30; Lukas 13 : 30. Maar anderzijds kan het hierom zijn, dat God het gebouw van Zijn gunstbewijzen "gebouwd heeft op het fundament *der apostelen en der profeten*, waarvan Jezus Christus de uiterste Hoeksteen is, op Welke het gehele gebouw bekwamelijk samengevoegd zijnde, opwast tot één heilige tempel in de Heere." - Efeze 2 : 20 en 21.

In dit gehele gebouw worden dus ook *de profeten* des Nieuwen Testaments begrepen en opgeroepen om vreugde te bedrijven over de ondergang van de grote stad.

Dit temeer omdat zij door de grote hoer die haar residentie in deze grote stad gehad heeft, duizendtweehonderdzestig dagen ten dode toe vervolgd zijn.

Zij hebben tegen deze vertreders der heilige Stad al die tijd geprofeteerd, met zakken bekleed - 11 : 3 - totdat zij tenslotte (als vertegenwoordigers der uitwendige Kerk) door haar, tezamen met het uit de afgrond opgekomen beest, volkomen uitgeschakeld - 17 : 13; 18 : 2 - en gedood zijn. - 11 : 7.

Onder zware rouw, onder bloed en tranen hebben zij vele dagen geprotesteerd en getuigenis gegeven tegen de grote hoer die op de berg der zeven heuvelen haar scepter gezwaaid heeft, van waaruit het grote Babylon gesticht is.

De heilige apostelen en de profeten worden mede opgeroepen om vreugde te bedrijven, als in deze vreselijke oorlog ook die sterke stad Babylon verwoest zal worden.

Dit is het, waarom de Heere Jezus tot Zijn *apostelen en profeten* gezegd heeft: "Als nu deze dingen beginnen te ge-

18 : 20c

schieden, zo ziet omhoog en heft uw hoofden opwaarts, omdat uw verlossing nabij is.” - Lukas 21 : 28.

20c Want God heeft uw oordeel aan haar geoordeeld.

De vreugde waartoe de heiligen van die dagen worden opgeroepen zal in deze vreselijke catastrofe van de derde wereldoorlog ongetwijfeld nog met tranen en rouw gepaard gaan. Maar, zegt de Heere Jezus: ”Gij hebt nu wel droefheid, maar Ik zal u wederom zien en uw hart zal zich verblijden en niemand zal uw blijdschap van u wegnemen.” - Johannes 16 : 22. Hoewel, die dagen zullen dagen van wee zijn, namelijk van het tweede wee, zoals dit in 9 : 12 t/m 19 geopenbaard is, als de vier engelen ontbonden zullen zijn (die gebonden zijn bij de grote rivier de Eufraat) om het derde deel der mensen te doden.

Ook een berende vrouw heeft van tevoren weeën, als haar ure om te baren gekomen is, maar wanneer het kind geboren is, zo gedenkt zij de benauwdheid niet meer om de blijdschap dat een mens ter wereld geboren is. - Johannes 16 : 21.

Zo ook de Gemeente des Heeren van die dagen in dit tweede wee.

Maar wanneer met het derde wee de nieuwe hemel en de nieuwe aarde geboren zullen zijn, zal aan alle benauwdheid niet meer gedacht worden vanwege de heerlijkheid, de glorie die alsdan geopenbaard zal worden. Deze is onvoorstelbaar. Vandaar dat Johannes in Openbaring 19 : 1 het veelbetekende ”na dezen hoorde ik” bekend zal maken.

Het is nu nog slechts een oproep om vreugde te bedrijven, waartoe lang niet alle heiligen in staat zullen zijn vanwege de verstikkende rook van de brandende stad en vanwege het wasen hunner voeten in het bloed der goddelozen. - Psalm 58 : 11b.

Maar wanneer de volkomen overwinning van de machtige Ruiters op het witte paard voor aller schepselen oog geopen-

18 : 21a en b

baard zal worden, zal de vreugde onvoorstelbaar zijn.

Alsdan zal de ganse hemel, met allen die erin zijn, in beroering komen met stemmen als van zware donderslagen om God te loven. - 19 : 1 t/m 7. Dan zal het voor niemand meer zijn als het horen van de Duif op verre terebinten, maar een onmiddellijke en volkomen gelukzaligheid. Dan zal God alle tranen van de ogen Zijner geliefde kinderen afwissen.

Daarom, kinderen Gods die in dit tweede wee in plaats van vreugde bedrijven misschien klaaglijk zult schreien, bedenkt dat God *uw oordeel aan haar geoordeeld heeft*.

Bedenkt dat dit voor het grote Babylon dezer wereld slechts beginselen der smarten zijn - Mattheüs 24 : 8 - maar dat uw verlossing nabij is. - Lukas 21 : 28.

Van hieruit zal de grootheid, de majesteit, van het beslissende oordeel nu in het vervolg als in vogelvlucht voor de aandacht der strijdende Kerk gesteld worden.

Evenals in 11 : 15 t/m 19 beide, de vreugde des hemels én het oordeel, als in vogelvlucht voor de aandacht gesteld zijn. (Dat was bij de aanvang van het blazen der zevende bazuin in de openbaring des Zoons, toen déze verborgenheid vervuld is geworden, gelijk Hij Zijn dienstknechten, de profeten, verkondigd heeft. - 10 : 7).

Zo is (ook in beginsel) in de openbaring des Heiligen Geestes, in het uitgieten van de zevende fiool van Gods toorn, dit oordeel ook als in vogelvlucht voor de aandacht gesteld, namelijk in 16 : 17 t/m 21.

En hierop aansluitend is het oordeel der grote hoer op veelkleurige wijze aan de Gemeente des Nieuwen Testaments geopenbaard.

Vandaar wordt hier, als een refrein van die gedeelten, wederom als in vogelvlucht, de vreugde geopenbaard én de toorn Gods.

21a *En een sterke engel hief een steen op als een grote molensteen en wierp die in de zee, zeggende:*

18 : 21a en b

21b *Aldus zal de grote stad Babylon met geweld geworpen worden en zal niet meer gevonden worden.*

In feite is het woordje *zal* in vers 21b beslissend voor de verklaring, niet alleen van deze tekst maar van het gehele besluit van dit hoofdstuk. Want juist doordat dit woordje tot zevenmaal toe in dit besluit voorkomt, zijn onze tekst en dit besluit weer zo buitengewoon wonderbaar en glorievol.

In feite wordt er in vers 21a een demonstratief gebaar voorgesteld. Namelijk het op demonstratieve wijze *opheffen* door *een sterke engel van een steen als een grote molensteen*.

Hij wierp die in de zee, zeggende: Aldus zal de grote stad Babylon met geweld geworpen worden en zal niet meer gevonden worden.

Met andere woorden: Het is nog niet zover, maar de tijd komt dat dit *zal* geschieden.

En dan dringt zich als vanzelf de vraag op: Waarom wordt dit hier op deze wijze voorgesteld?

En dan antwoorden wij: Omdat deze belofte voor de heiligen der laatste dagen, die na deze catastrofe (die in vers 8 geopenbaard is) leven zullen, allernoodzakelijkst is opdat hun geloof niet zal bezwijken als zij zullen zien dat op de lange duur het leven van alle dag (zoals het vóór die oorlog geweest is) weer gewoon door zal gaan blijkens 9 : 20 en 2 Petrus 3 : 3 en 4. Want spotters zullen Gods kinderen te dien tijde bespotten en tot hen zeggen: "Waar is nu de belofte van Zijn toekomst? Want van die dag dat de vaders ontslapen zijn, blijven alle dingen alzo, gelijk zij van het begin der schepping geweest zijn."

Al zijn er nu nog zoveel mensen gedood in die laatste wereldoorlog door vuur en rook en sulfer blijkens 9 : 18 en al zijn er nu nog zoveel verwoestingen aangericht, wij zullen alles weer kostelijk herstellen en zullen zo dwaas niet meer zijn als onze vaders om zo'n oorlog te ontketenen.

Zij zijn er zich dan niet van bewust, dat zij door een richterlij-

ke, dit kan ook betekenen een besturende (maar nochtans bestraffende) hand Gods hun zwaarden zullen slaan tot spaden en hun spiesen tot sikkelen, zodat het ene volk tegen het andere volk geen zwaard meer zal opheffen.

En het militarisme uitgebannen hebbende, zullen zij (naar hun begeerlijkheden wandelende - 2 Petrus 3 : 3b) van nu af zitten een ieder onder zijn wijnstok en onder zijn vijgenboom en daar zal niemand zijn die hen verschrikt.

Let erop: "De mond des HEEREN der heirscharen heeft dit gesproken. Want alle volken zullen wandelen, elk in de naam zijns gods, maar wij (namelijk Gods kinderen die te dien dage nog overgebleven zijn) zullen wandelen in de Naam des HEEREN ónzes Gods, eeuwiglijk en altoos." - Micha 4 : 3 t/m 5 en Jesaja 2 : 4 en 5.

En hoe zal de reactie zijn van de kinderen des HEEREN, het overblijfseltje (hoewel zij in de naam des HEEREN huns Gods eeuwiglijk en altoos zullen blijven wandelen) hoe zal hun reactie zijn als zij dit alles zullen meemaken en er blijkbaar geen schijn van kans is dat hun verlossing nabij is?

Zúllen zij omhoog zien en hun hoofden opwaarts heffen als deze dingen beginnen te geschieden, erop vertrouwende dat hun verlossing nabij is? - Mattheüs 24 : 13; Lukas 21 : 28.

Naar onze mening zullen de meesten van hen zijn als de profeet Jeremia die op de puinhopen van Jeruzalem zat te wenen - Klaagliederen van Jeremia 1 : 16 - en tenslotte uitbrak in de klacht: "Mijn sterkte is vergaan en mijn hoop van de HEERE." - Klaagliederen van Jeremia 3 : 18.

Dit is het, waarom zij door onze tekst versterkt en getroost kunnen worden.

De macht van Babylon is nog niet gebroken, ja zelfs zal daarentegen voor haar een monumentaal standbeeld opgericht worden te Jeruzalem, dat tot een centraal ontmoetingscentrum worden zal (en dan geworden is), waarheen de volken zullen toevloeien en vele heidenen zullen heengaan (en voor hun

18 : 21a en b

ogen inmiddels heengegaan zijn) en zeggen: "Komt en laat ons opgaan tot de berg des HEEREN en ten huize van de God Jakobs, opdat Hij ons lere van Zijn wegen en wij in Zijn paden wandelen, want uit Sion zal (immers) de Wet uitgaan en des HEEREN Woord uit Jeruzalem." - Micha 4 : 1 en 2. Zie zeer beslist nog eens de verklaring van 13 : 14b.

De uitverkoren kinderen Gods in die dagen zullen hierin niet anders kunnen zien dan de verleidende macht van het beest met de hoornen, des Lams hoornen gelijk, omdat zij zich toch niet zullen bekeren van de werken hunner handen. - 9 : 20 en 21.

Al is de macht van Babylon nog niet volkomen verbroken, zij zal eenmaal verbroken worden.

Dit is het, waarom die *sterke engel* op demonstratieve wijze die *grote steen* (zo groot als een molensteen) in de diepte der zee geworpen heeft.

"Zo zijt dan lankmoedig, broeders, tot de toekomst des Heeren en versterkt uw harten, want de toekomst des Heeren genaakt en zucht niet tegen elkander, ziet, de Rechter staat voor de deur." - Jakobus 5 : 7a, 8 en 9a en c.

Daarom, kinderen des Heeren van die dagen, geeft acht op hetgeen er geopenbaard is, in het bijzonder betreffende de dingen die geschieden zullen ná deze wereldcatastrofe.

Als een kroon op en als een bevestiging van al deze profetieën is deze demonstratieve handeling van de *sterke engel*. Deze was noodzakelijk, want ook zij, de gekenden des Heeren, hebben ongetwijfeld van de ondergang van *de grote stad Babylon* met hun vleselijke ogen en met hun natuurlijk verstand niet veel meer dan de rook van de brand der stad gezien.

Dit temeer, omdat naar ons gevoelen velen van Gods kinderen reeds voorheen gemeend hebben (in geestelijke zin) de rook van *de grote stad Babylon* te hebben gezien, namelijk tijdens de grote Kerkhervorming, toen een van de hoofden van het uit de zee opgekomen beest reeds dodelijk verwond geworden is.

18 : 21a en b

- 13 : 3.

Ja sommigen van hen zijn reeds toen bij zichzelf overtuigd geworden, dat er nu spoedig een duizendjarig vreedelijk te verwachten was, menende dat de draak, de oude slang, welke is de duivel en satanas, "die zich tegengesteld en verheven had boven al wat God genaamd of als God geëerd werd, alzo dat hij in de tempel Gods als een God is gaan zitten, zichzelf vertonende dat hij God was" - 2 Thessalonicensen 2 : 4 - in deze Kerkhervorming nu voor 1000 jaren gebonden zou zijn geworden, opdat hij de volken niet meer verleiden zou, totdat de 1000 jaren geëindigd zouden zijn.

Maar dezen hebben er geen acht op geslagen dat er in de Heilige Schrift geschreven staat dat zijn dodelijke wond genezen zou, ja zo zelfs, dat de gehele aarde zich hierover verwonderen zou. - 13 : 3.

In deze verwondering van de gehele aarde achter het beest is vervuld hetgeen door de profeet Micha is voorzgd. - Micha 4 : 2.

Uit de woorden 'vele heidenen' in Micha 4 : 2a blijkt, dat de macht van de grote hoer, de macht van het grote Babylon, ook de macht van het Babylon der gehele aarde, na deze wereld-catastrofe nog sterker geopenbaard zal worden dan vóór deze oorlog.

Want aan het beeld van het beest - 13 : 14 t/m 17 - dat te Jeruzalem opgericht zal worden, is door het beest een geest gegeven (namelijk in de televisiebeelden) opdat het beeld van het beest óók zou spreken en maken dat allen die het beeld van het beest niet zouden aanbidden, gedood zouden worden.

Maar aangezien dit niet effectief genoeg blijkt te zijn, maakt het, dat aan allen, kleinen en groten, rijken en armen en vrijen en dienstknechten, een merkteken gegeven zal worden aan hun rechterhand of aan hun voorhoofden, opdat niemand zal kunnen kopen of verkopen, tenzij hij dat merkteken heeft of de naam van het beest of het getal zijns naams. - 13 : 15 t/m 17.

Naar aanleiding van dit alles wordt het steeds duidelijker

waartoe vers 21a dient, als 21b zegt: *Aldus zal de grote stad Babylon met geweld geworpen worden en zal niet meer gevonden worden.*

Hieruit blijkt ook, dat alle oordelen die in de ganse loop der tijdgeschiedenis over het grote Babylon dezer wereld gekomen zijn, slechts vooruitgeworpen schaduwen zijn van het wezenlijke oordeel dat eenmaal over hetzelfde gebracht zal worden. Zij alle zijn slechts beginselen der smarten geweest.

Want na elke catastrofe die over de wereld is gekomen, is de macht van *het grote Babylon* wederom gevonden op de aarde. Maar als *deze grote stad* eenmaal *met geweld als een grote molensteen in de afgrond van de eeuwige zee* der vergetelheid *geworpen zal zijn*, zal zij in der eeuwigheid *niet meer gevonden worden.*

Daarom worden in onze tekst de ontzettende verschrikkingen en de benauwdheden van de grote oordeelsdag voor de aandacht gesteld van een ieder die het horen of zien wil.

Toch is het opmerkelijk, dat er in vers 20 gezegd is: "God hééft uw oordeel aan haar geoordeeld."

Alsof de rook van de brand der stad, zoals deze tot dusver geopenbaard is, het wezenlijke en beslissende oordeel van *het grote Babylon* geweest zou zijn, terwijl toch in schijnbare tegenstelling hiermee in onze tekst gezegd wordt: *zal aldus geworpen worden.*

Hieruit blijkt, dat deze catastrofe, die in de derde wereldoorlog geopenbaard zal worden, in feite met de grote dag des Heeren verweven is. Ja zelfs hiermee in beginsel aangebroken zal zijn, zoals wij dit voor de aandacht gesteld hebben naar aanleiding van Mattheüs 24 : 29, waar gesproken wordt over het verduisteren van de zon, het verdonkeren van de maan en het vallen van de sterren van de hemel terstond ná de verdrukking van die dagen.

Nu is het evenwel buitengewoon opmerkelijk, dat de Heere Jezus óók gezegd heeft, dat als de tijden der heidenen vervuld

18 : 21a en b

zullen zijn - Lukas 21 : 24c - er te dien dage toch nog tekenen zullen zijn in de zon en de maan en de sterren, terwijl er op de aarde benauwdheid der volken met twijfelmoedigheid zijn zal, als de zee en de watergolven groot geluid zullen geven en der mensen hart zal bezwijken van vrees en verwachting der dingen die het aardrijk overkomen zullen, als de krachten der hemelen bewogen zullen worden. - Lukas 21 : 25 en 26.

De Heere zal juist ten tijde dat de twijfelmoedigheid onder de kinderen des Heeren (het overblijfsel uit de heidenen) op het allergrootst zal zijn, de afkering van Zijn oude Verbondsvolk genezen naar onze overtuiging.

Hij zal hén alsdan vrijwillig liefhebben, want Zijn toorn zal van hén afgekeerd zijn. - Hosea 14 : 5.

”Ik (de HEERE) zal Israël zijn als de dauw, hij zal bloeien als de lelie en hij zal zijn wortelen uitslaan als de Libanon. Zijn scheuten zullen zich uitspreiden en zijn heerlijkheid zal zijn als des olijfbooms en hij zal een reuk hebben als de Libanon. Zij (Israël) zullen wederkeren, zittende onder zijn schaduw, zij zullen ten leven voortbrengen als koren en bloeien als de wijnstok, zijn gedachtenis zal zijn als de wijn van Libanon.” - Hosea 14 : 6 t/m 8.

Dit zullen de tekenen zijn in de zon en in de maan en in de sterren, alear zij de Zoon des mensen zullen zien komen in een wolk, met grote kracht en heerlijkheid. - Lukas 21 : 25 t/m 27. Zie ook in dit verband Jesaja 19 : 19 t/m 25; Romeinen 11 : 12 t/m 16.

Niemand moet (en dit zeggen wij op grond van de Heilige Schrift) menen, dat er tekenen zullen zijn in de hemellichamen zelf, want er staat geschreven: ”Van die dag af, dat de vaderen ontslapen zijn, blijven alle dingen alzo, gelijk zij van het begin der schepping geweest zijn.” - 2 Petrus 3 : 4b.

Verduistering van de zon kan de mens zich nog wel voorstellen evenals het feit dat de maan haar schijnsel niet zal geven, maar dat de sterren van de hemel zullen vallen, die elk voor zich naar zijn eigen zeggen zoveel groter zijn dan de aarde,

moet voor hem zelfs niet aanvaardbaar zijn.

Daarom, al is het dat de volkeren uitwendig vrede zullen hebben en zij een iegelijk zullen zitten onder zijn wijnstok en onder zijn vijgenboom en er niemand zal zijn die hen verschrikt, zo zullen zij toch inwendig zonder vrede zijn en met een onbewuste benauwdheid bevangen.

Want wanneer zij zullen zeggen: "Het is vrede en zonder gevaar, dan zal een haastig verderf hun overkomen, gelijk de barensood een bevruchte vrouw en zij zullen het geenszins ontvlieden." - 1 Thessalonicensen 5 : 3.

Daarentegen zullen de kinderen des Heeren, als zij te dien dage op het allerhoogst twijfelmoedig zullen zijn, verrast worden met de bekering van Israël met de haar omringende volkeren en zo opnieuw vertroost kunnen worden met de woorden van ons tekstgedeelte: *Aldus zal de grote stad Babylon met geweld geworpen worden en zij zal niet meer gevonden worden.* Hoewel het er voor hun oog de schijn van heeft dat Babylon ondanks alle oordelen die over haar gebracht zijn, onvernietigbaar is. Wat deze werping voor *de grote stad Babylon* (het bolwerk des satans) te betekenen zal hebben, is met geen pen te beschrijven.

Welgelukzalig zijn allen die niet mede met haar ten onder zullen gaan. Die zich ondanks hun benauwdheden en verwijfelingen blijven vastklemmen aan de Waarheid Gods en blijven steunen op Zijn genadige toezeggingen aan allen die zich voor Hem verootmoedigen en zich tot Hem bekeren.

Want van het goddeloze Babylon, dat eenmaal voor eeuwig nedergeworpen zal zijn, staat geschreven:

22a *En de stem der citerspelers en der zangers en der fluiters en der bazuiners zal niet meer in u gehoord worden.*

Uit dit tekstgedeelte kan verondersteld worden, dat Gods kin-

deren van die dagen twijfelmoedig geworden zijn over het voortduren van der goddelozen voorspoed, over de rust en de vrede die zij menen tot stand gebracht te hebben.

Zoals Asaf nijdig was op de dwazen, ziende der goddelozen vrede. - Psalm 73 : 3.

Dit temeer daar zij geen enkel blijk van bekering gegeven hebben, al zijn zij ternauwernood ontkomen aan de plagen die in de derde wereldoorlog geopenbaard zijn.

Bovendien omdat zij hun snoeven moeten aanhoren, dat zij het zijn die na die vreselijke oorlog het militarisme uitgebannen hebben, zodat zij nu zonder verschrikking kunnen zitten een ieder onder zijn wijnstok en onder zijn vijgenboom. En daarenboven worden zij bespot, daar zij tot hen zeggen: "Waar blijft nu de belofte van Zijn toekomst en van de voleinding der wereld?"

Dit is het waarom het volk des Heeren andermaal vertroost wordt met de woorden van onze tekst.

Hun afschuwelijke muziek, hun moderne *citerspeler*, hun walge-lijk *zingen* en *fluiten* en *bazuinen*, waaraan de geheiligde zielen zich al zo lang geërgerd hebben, zal niet meer gehoord worden. Hoezeer is hun lijden en hun strijd door dit ijdel en goddeloos gejoel verzwaaard, door het maar steeds weer moeten aanhoren van het getier van hun liederen.

Als de profeet Jesaja reeds geklaagd heeft, dat de HEERE het getier der liederen van het onbekeerde Israël niet horen kon (evenals Amos in Amos 5 : 23) zeggende: "Harpen en luiten, trommelen en pijpen en wijn zijn in hun maaltijden, maar het werk des HEEREN aanschouwen zij niet en zij zien niet op het maaksel Zijner handen." - Jesaja 5 : 12. Hoeveel temeer moeten de heiligen der laatste dagen vertroost worden door de woorden van onze tekst.

Om hun zware beproevingen die zij ook hierin te doorstaan hebben enigszins te kunnen verstaan, moeten wij er acht op geven wat Mordechaï en Johannes de Doper moesten onder-

vinden. Wat moet er in het hart van Mordechai omgegaan zijn, toen het tot hem doorgedrongen was, dat zijn en zijns volks doodvonnis getekend was, terwijl het in het paleis van koning Ahasveros volop feest was? - Esther 3 : 15.

Of in het hart van Johannes de Doper, toen zijn moordenaar de gevangenisdeur opendeed om hem te onthoofden en het feestgejoel uit de zaal, waar het dochtertje van Herodias op de verjaardag van haar vader voor heel dat liederlijke gezelschap danste, ongetwijfeld tot hem doorgedrongen is.

Daarom worden ook deze woorden uit onze tekst voor het volk des Heeren voortgebracht om hieruit moed te putten, opdat zij ook in deze beproevingen staande kunnen blijven.

Ongetwijfeld klagen zij, als zij hun rumoer met hun verdwaasde en verwilderde muziek moeten aanhoren, evenals Job: "De tenten der verwoesters hebben rust en die God tergen hebben verzekerdheden om hetgeen God met Zijn hand toebrengt." - Job 12 : 6.

Maar zelfs:

22b En geen kunstenaar van enige kunst zal meer in u gevonden worden

Alle kunstige werken die in de loop der tijden door Babylon zijn voortgebracht, gewoonlijk met het doel om de werken Gods te verbreken of om Zijn volk te kwellen en te verstoren, zullen een einde nemen want "de aarde en de werken die daarin zijn (door Babylon gemaakt) zullen verbranden." - 2 Petrus 3 : 10d.

Of het nu de werken zijn van de kinderen van Jubal die de muziek uitgevonden hebben - Genesis 4 : 21 - of de werken van Tubal-Kaïn die een leermeester geweest is in het vervaardigen van allerlei werken in koper en ijzer - vers 22 - (uit wie voortgekomen zijn de reuzen, de geweldigen die vanouds geweest zijn, mannen van naam - Genesis 6 : 4) zij zijn in beginsel al tot niet geworden in het oordeel dat God in de dagen van Noach over de wereld gebracht heeft.

18 : 22b

Ja alle *kunstige* werken die het grote Babylon in de loop der eeuwen heeft voortgebracht, of dit nu is de toren die zij in de laagte van het land Sinear hebben willen bouwen om zijn opperste tot in de hemel te doen reiken - Genesis 11 : 2 t/m 4 - of de wereldvermaarde pyramiden die zijn dienstknechten gebouwd hebben of het gouden beeld dat Nebukadnézar opgericht heeft, dat alles zal vergaan of is reeds in de loop der tijden vergaan.

Zilvermeden, zoals Demétrius er een geweest is, die kleine zilveren tempeltjes voor de godin Diana maakte - Handelingen 19 : 24 - *zullen niet meer in haar gevonden worden.*

Ook heeft het grote Babylon in latere tijden zich bovenmate beroemd op haar *kunstwerken*, toen het uit de afgrond opgekomen beest haar *kunstenaars* zelf onderwezen heeft, zodat zij zelfs het hemelvuur (met name de bliksem) gevangen hebben in hun elektriciteit en dit hebben kunnen laten afkomen op de aarde voor de mensen. - 13 : 13.

Daardoor heeft dit uit de afgrond opgekomen beest degenen die op de aarde wonen verleid - 13 : 14a - als nooit tevoren, zodat er een verzoeking over de gehele wereld gekomen is om te verzoeken die op de aarde wonen. - 3 : 10.

Dit alles zal aan het grote Babylon ontnomen worden en voor haar verloren gegaan zijn als het als een molensteen in de diepte der zee verzonken zal zijn.

Dan zal voor ieder, zelfs voor de kinderen Gods, blijken, dat al deze *kunsten* ijdelheid der ijdelheden geweest zijn. - Prediker 1 : 2.

Er zal dan ook *geen kunstenaar van enige kunst meer in Babylon gevonden worden*, als Gods rechtvaardige oordelen over haar gekomen zullen zijn.

Geen elektriciteit, geen telefoon, radio, televisie, auto's, vliegtuigen, ruimteschepen, computers, atoomkrachten en wat het uit de afgrond opgekomen beest nog meer naar voren zal weten te brengen, *zullen meer in haar gevonden worden.*

Hieruit leiden wij af, dat in de nieuwe hemel en op de nieuwe

aarde deze dingen niet alleen niet zijn zullen, maar ook dat zij slechts haar luister ontsieren zouden, ja ontheiligen.

De eerste hemel en de eerste aarde zullen alsdan voorbijgegaan zijn. - 21 : 1a.

Op al deze dingen heeft het grote Babylon zich verheven. Ja niet slechts verheven, maar het beest, met allen die hij hierdoor heeft verleid, heeft zelfs getracht hiermee de wetten van God uit te schakelen, de tijden en de Wet te veranderen - Daniël 7 : 25 - en de wereld van God onafhankelijk te maken.

En wie heeft bij al deze tekenen en bij al deze *kunstenaars van enige kunst* er acht op geslagen dat alle volken als niets voor God zijn en dat zij bij Hem minder geacht worden dan niet en ijdelheid? - Jesaja 40 : 17. Ofschoon het er voor een tijd de schijn van gehad heeft en zal hebben, dat het uit de afgrond opgekomen beest hierdoor tot victorie zou komen. Maar reeds bij de openbaring van het tweede wee - 9 : 12 - waarin de derde wereldoorlog ontbranden zal, zullen allen die hij verleid heeft tot de ontstellende ontdekking komen, waar zijn *kunsten* en zijn *kunstenaars* de wereld gebracht hebben.

Geen kunstenaar van enige kunst zal meer in haar gevonden worden, als Gods oordelen volkomen over haar gebracht zullen zijn. Dan zal aan alle mensen bekend worden wat voor God wezenlijke waarde heeft en voor de mens dient tot waarachtig heil.

Dan zal blijken, dat God *geen kunstenaar van enige kunst* uitverkoren heeft, maar het dwaze der wereld opdat Hij de wijzen beschamen zou. En het zwakke, opdat Hij het sterke beschamen zou en hetgeen niets is, opdat Hij hetgeen iets is teniet zou maken. Opdat geen vlees zal roemen voor Hem. - 1 Corinthe 1 : 27 t/m 29.

Want de hoogste Wijsheid in hemel en op aarde is geopenbaard in Jezus Christus en Die gekruisigd.

Die is de hoogste openbaring van de kracht Gods en van de wijsheid Gods. - 1 Corinthe 1 : 24 en 25.

Maar dit is voor de Joden een ergernis en voor de Grieken een dwaasheid.

Was het machtige, grote en wijze Babylon dezer wereld nu nog beschaamd gemaakt door tekenen van Gods almacht in de natuur, dan had zij dit misschien kunnen verdragen, maar dat zij door de wijsheid van haar eigen *kunstenaars* tot haar val is gekomen, is onverdraaglijk.

Naschrift op dit tekstgedeelte.

Het zou kunnen zijn, dat vele *kunstenaars van enige kunst* in het moderne Babylon van onze tijd door deze verklaringen boos worden of verontrust of erdoor in beroering komen. Hieruit concluderende dat zij dus, alzo doende, in dienst van het uit de afgrond opgekomen beest zouden staan.

En inderdaad, naar onze vaste overtuiging houden alle uitvindingen van de 19^e (maar voornamelijk die van de 20^e eeuw, die wij met name genoemd hebben) verband met het feit dat het beest dat in de afgrond geworpen en daarin besloten is gedurende duizend jaar, opdat hij de volken niet meer verleiden zou, daarna (voor een kleine tijd ontbonden zijnde - 20 : 7) wederom uitgegaan is om de volken te verleiden. - 20 : 8.

Maar nú zal hij verleiden door al die bijzondere tekenen die wij genoemd hebben, die hem te doen zijn gegeven. - 13 : 13 en 14.

Daarom achten wij dat al die *kunstenaars van enige kunst* en wel in het bijzonder die van de laatste tijden (namelijk van deze 20^e eeuw) uit hem hun wijsheid ontvangen hebben. Ja wij achten dat hierdoor de ure der verzoeking over de gehele wereld gekomen is, zoals dit in 3 : 10 voorzeggd is.

Dit neemt echter niet weg, dat wanneer *een kunstenaar van enige kunst* in het grote Babylon van onze tijd zich tot God bekeert, hij door Hem in genade zal worden aangenomen.

Trouwens zelfs de godvrezende koning Uzzia heeft kunstige werken, bedenking van kunstige werkmeesters, gemaakt, dat

zij op de torens en de hoeken zijn zouden om met pijlen en met grote stenen te schieten. - 2 Kronieken 26 : 15.

Maar behalve dit wordt van de heiden Demétrius (die te Efeze zijn brood verdiende met het maken van kleine zilveren tempeltjes voor de godin Diana) getuigenis gegeven van alle kinderen Gods die hem kenden en van de Waarheid zelf, dat hij tot God bekeerd is. - 3 Johannes : 12.

Dat deze Demétrius dezelfde is die door Johannes in de broederlijke liefde van Gajus wordt bevolen (aan wie hij deze brief geschreven heeft) wordt naar ons gevoelen ongetwijfeld bevestigd, omdat Johannes blijkbaar deze brief met een speciale bedoeling aan Gajus geschreven heeft.

In de eerste plaats wilde hij hem waarschuwen voor de kwade praktijken van Diotrefes, die in de Gemeente (naar onze mening de Gemeente van Derbe - Handelingen 20 : 4) eerzuchtig de eerste en de voornaamste zocht te zijn, de ware kinderen Gods niet aannemende maar die verachtende. - 3 Johannes : 9. Maar anderzijds wilde hij Gajus mild stemmen tegenover Demétrius, want door diens toedoen zijn hij en Aristarchus te Efeze in doodsgevaar komen te verkeren.

Toen zij (tezamen met Paulus) het Evangelie in Efeze verkondigd hadden, bracht deze Demétrius de gehele stad in rep en roer. Want, verhaalt Lukas in Handelingen 19 : 29, de gehele stad werd vol verwarring en zij liepen met een gedruis eendrachtelijk naar de schouwplaats, met zich trekkende Gajus en Aristarchus, Macedoniërs, metgezellen van Paulus op de reis. Blijkbaar heeft Gajus het uitzonderlijke bewijs van Gods barmhartigheid en Zijn genade die Hij aan Demétrius bewezen heeft maar moeilijk kunnen verwerken.

Naar onze mening heeft Johannes mede hierom deze brief aan Gajus geschreven, zeggende tot hem: Van Demétrius wordt getuigenis gegeven van allen en van de Waarheid zelf, namelijk hoe God hem in het hart gegrepen heeft en hoe hij tot God bekeerd is.

En om Gajus nog meer te bewegen om Demétrius als een ge-

liefde broeder te erkennen en te aanvaarden, zegt hij: "En van de Waarheid zelf wordt getuigenis gegeven." Blijkbaar doordat Demétrius na zijn bekering een uitzonderlijk getuige is geworden van de genade die God hem bewezen heeft.

En om Gajus nóg meer hierin te versterken, zegt Johannes: "En wij getuigen ook", met dit 'wij' Gajus en zichzelf op één lijn stellende en "gij weet dat onze getuigenis waarachtig is." - 3 Johannes : 12.

Hieruit is te zien, dat *geen enkele kunstenaar van enige kunst* de moed behoeft op te geven, dat voor hem de weg des behouds zou zijn afgesneden.

Evenwel gaat de engel in ons teksthoofdstuk nog voort om de heiligen der laatste dagen te versterken en te vertroosten in die vreselijke tijd waarin zij te leven hebbende, zeggende:

22c En geen geluid des molens zal in u meer gehoord worden.

Door het woord *molens* zijn we al gauw geneigd te denken, dat er uitsluitend bedoeld wordt dat er geen graan meer gemalen zal worden in de eeuwigdurende verlorenheid van Babylon.

Wanneer dit echter alleen de betekenis zou zijn, konden wij het in deze verklaring wel overslaan. Dan zou dit misschien wel het enige Godswoord zijn, waarin geen enkel geheimenis verborgen zou zijn.

Dit is echter buitengewoon strijdig met onze overtuiging dat in elk woord of in elke samenstelling van woorden de majesteit, de glorie van God verborgen is. Ja wij zijn zelfs van mening, dat al zouden wij (met ons verduisterde verstand) de meest begrijpelijke en eenvoudige woorden of gedeelten der Heilige Schrift op de meest glorievolle wijze verklaard hebben, zodat iedere heilige ten enenmale verbaasd zou staan over de geheimenissen en de glorie der majesteit in Gods Woord, wij alsdan toch nog slechts onze voeten nauwelijks bevochtigd zouden hebben op het strand van deze oneindige oceaan

der heerlijkheid.

Er is reden voor om Gods Woord zo te zien, want Job zegt (en dit zegt hij alleen met het oog gericht op de scheppingsmajesteit van God) dat wij hierin slechts de uiterste einden Zijner wegen zien en een klein stukje der zaak van Hem gehoord hebben; én zegt hij: "Wie zou dan de donder Zijner mogendheden verstaan?" - Job 26 : 14.

Job wil daarmee zeggen: Al wat de mens in de natuur van God ziet, weet of kent, is niet meer dan een fluisterend stemmetje vergeleken bij een zware donderslag.

En van deze scheppingsmajesteit zegt Elifaz de Themaniet - Job 15 : 15 - (hetgeen volgens 2 Petrus 1 : 20 en 21 óók Gods Woord is, omdat die woorden gesproken zijn door de heilige mensen Gods, door de Heilige Geest gedreven zijnde) dat zelfs de hemelen niet zuiver zijn in Zijn ogen.

En David zegt: "De hemelen vertellen Gods eer en het uitspansel verkondigt Zijner handen werk." - Psalm 19 : 2. Maar van het Woord van God zegt hij: "De Wet des HEEREN is volmaakt." - Psalm 19 : 8a.

Daarom staat er in Psalm 56 tot driemaal toe: "In God zal ik het Woord prijzen." - vers 5.

En in vers 11: "In God zal ik het Woord prijzen."

En eveneens in vers 11: "In de HEERE zal ik het Woord prijzen.

Hieruit trekken wij deze conclusie: Als wij zo weinig verstaan van Gods wezenlijke mogendheden, terwijl er toch naar onze mening zoveel van te zien is in Zijn scheppingsglorie, hoeveel te meer moet dit dan gelden voor het verstaan van Zijn volmaakte Woord?

Johannes getuigt: "Het Woord was bij God en het Woord was God." - Johannes 1 : 1b.

Hoe zou dan een mens het bestaan om slechts één Woord van God gering of van weinig betekenis te achten?

Hieruit volgt: Hoe zou er één sterfelijk mens in staat zijn om de glorie en de betekenis van Gods Woord in zijn volle rijk-

dom te verklaren?

Als dit (naar de mening van ons verduisterd verstand) voor de eenvoudigste woorden, teksten of gedeelten der Heilige Schrift reeds onmogelijk is, wie zal dan de donder Zijner majesteit verklaren die in de laatste vier hoofdstukken van Zijn Woord verborgen is?

Eerst "op de berg Sion zal Hij verslinden het bewindsel des aangezichts, waarmee alle volken bewonden zijn en het deksel waarmee alle natiën bedekt zijn." - Jesaja 25 : 7. Dan pas zullen wij de Koning kunnen zien in Zijn schoonheid en een vergelegen land zien. - Jesaja 33 : 17.

Vanuit dit gezichtsveld willen wij dit schijnbaar zeer eenvoudige tekstgedeelte trachten te verklaren.

Dát er ook in deze woorden een oneindig geheimenis is verborgen, is nu wel duidelijk geworden.

In de eerste plaats betekent het, dat het met het gewone leven van elke dag van het Babylon dezer wereld volkomen afgelopen zal zijn, wanneer het als een molensteen in de diepte der zee geworpen zal zijn.

In de eeuwige rampzaligheid zal dit gewone leven in der eeuwigheid niet meer gevonden worden.

Het woord *molens* heeft meer te betekenen dan alleen maar werktuigen voor het malen van tarwe.

Als het woord *molens* in het Babylon dezer wereld in het geding gebracht wordt, betekent dit: Nederzitten om te eten en te drinken en opstaan om te spelen. Dit is zelfs bij het volk des Heeren in de woestijn gebleken. - Exodus 32 : 6b.

Dit is er later niet beter op geworden, want hoevelen zijn er niet die, "zich vroeg opmakende, in de morgenstond sterke drank najagen en vertoeven tot in de schemering, totdat de wijn hen heeft verhit. En harpen en luiten, trommelen en pijpen en wijn zijn in hun maaltijden, maar zij aanschouwen het werk des HEEREN niet en zij zien niet op het maaksel Zijner handen." - Jesaja 5 : 11 en 12.

En velen maken het bij het horen van *het geluid des molens*

nog gruwelijker.

Zij gaan uit in het veld en lezen hun wijnbergen af en treden de druiven en maken lofliederen en gaan in het huis huns gods en eten en drinken en vloeken. - Richteren 9 : 27.

De burgers van Sichem vloekten Abimelech, maar wie wordt er door alle feestvierenden gevloekt?

Daarom omvat dit woord *molens* in ons tekstgedeelte het ganze vermakelijkheidscentrum van het grote Babylon dezer wereld, niet alleen alle uitbundige kermisvermakelijkheden, maar al het gevloek, gejoel en geschreeuw, met al de scheldpartijen en lasteringen, alle bedriegerijen, corrupties en knoeierijen, alle woeker en afpersingen, alle ijdel gezwets op alle schreeuwerige markten, maar ook alle gewone arbeid op de velden, in ambachten, alle onderwijs op de scholen, alle mogelijke (levens)verzekeringen of anderszins, alle beurs-handel, alle scheepvaart op binnen- en buitenwateren, alle verkeer in de lucht en op de wegen, alle gelach, gescherts en gespot.

Dit alles valt naar ons gevoelen onder dit verzamelwoord: *En geen geluid des molens zal meer in u gehoord worden*, wanneer het grote Babylon dezer wereld eenmaal als een grote molensteen in de zee der rampzaligheid geworpen zal zijn.

Dit alles komt overeen met hetgeen de profeet Jesaja over het grote Babylon van zijn tijd gezegd heeft, namelijk: "Want Ik zal over de wereld de boosheid bezoeken en over de goddelozen hun ongerechtigheid; en Ik zal de hoogmoed der stouten doen ophouden en de hovaardij der tirannen zal Ik vernederen." - Jesaja 13 : 11.

Als Jesaja deze dingen geprofeteerd heeft over het aardse Babylon, hoeveel temeer zal dit gelden voor het geestelijke Babylon, want al deze genoemde zaken zijn het waarmee het grote Babylon dezer wereld Gods uitverkorenen steeds gekweld en met ergernis vervuld heeft.

Maar bovenal met zorg en angst vervuld heeft, toen na die wereldcatastrofe - 9 : 20 en 21 - de overige mensen die niet ge-

18 : 23a

dood zijn door deze plagen, zich niet bekeerd hebben van de werken hunner handen, dat zij niet zouden aanbidden de duivelen (voornamelijk de duivelen die de Kerk als hun woonstede in bezit genomen hadden - 18 : 2) en de gouden en zilveren en koperen en stenen en houten afgoden die noch zien kunnen, noch horen, noch wandelen en zij zich ook niet bekeerd hebben van hun doodslagen, noch van hun venijngevingen, noch van hun hoererij, noch van hun dieverij.

Daarom is ons tekstgedeelte ook bovenmate vertroostend voor Gods uitverkorenen van die dagen, omdat het voor hen een belofte is, dat zij van al deze gruwelen spoedig verlost zullen worden.

Hieruit zal volgen, dat zij zullen mogen wonen in een veilige woonplaats waar geen sierlijk jacht van de Godvergeten Babyloniërs meer over de rivieren en de wijde stromen varen zal, maar een plaats waar de HEERE heerlijk zal zijn. - Jesaja 33 : 21.

Er zal niet alleen *geen geluid des molens meer in haar gehoord worden*, maar daarentegen wél het geluid der wening en der knersing der tanden.

Het zal een eindeloze dodenzee zijn en een eeuwigdurende duisternis, want vers 23a zegt:

32a En het licht der kaars zal in u niet meer schijnen.

Wij moeten er altijd acht op geven, dat de Heilige Schrift gewoonlijk met zeer weinig woorden de allerhoogste gelukzaligheid of de allergrootste rampzaligheid aanwijst.

Deze soberheid, wanneer het gaat over onvoorstelbaar belangrijke zaken, zou er gemakkelijk toe kunnen leiden, dat wij er (vanwege onze zondige achteloosheid) gedachteloos aan voorbijgaan.

Zoals de zeven koppen op het beest de verschrikkelijke betekenis hebben van zeven bergen waarop de grote hoer zit, maar dat het ook zeven koningen zijn die het beest vertegen-

woordigd hebben in de ganse wereldtijdgeschiedenis, zo zal het ook van het grootste belang zijn, dat wij met des te groter aandacht en nauwgezetheid acht slaan op de eeuwigdurende betekenis van dit en van het volgende tekstgedeelte.

Wanneer vers 23a zegt: *En het licht der kaars zal in u niet meer schijnen*, wordt de uiterste soberheid betracht om de oneindige duisternis der rampzaligheid in beeld te brengen.

Zij brengt niet het gemis van de zon in het geding of van het vuur dat het beest doet afkomen van de hemel op de aarde - 13 : 13 - in zijn schreeuwerige neonverlichting, niets van dit alles. Eenvoudiger dan het tekstgedeelte het ons zegt, kan het niet.

Wanneer er staat: *En het licht der kaars zal in u niet meer schijnen*, betekent dit naar onze mening in de eerste plaats, dat *het licht* van Gods Woord de verlorenen niet meer bestralen zal.

De Heere Jezus zegt van Johannes de Doper (en niemand was meerder dan hij): "Hij was een brandende en lichtende kaars en gij hebt ulieden voor een korte tijd in zijn licht willen verheugen." - Johannes 5 : 35.

Maar ook *dát licht* zal van hen weggenomen worden.

Hoeveel te minder zullen de liefelijke nodigheden van de Heere Jezus daar gehoord worden, Die van Zichzelf gezegd heeft: "Ik heb een getuigenis meerder dan die van Johannes." - Johannes 5 : 36a.

Maar nochtans betekent het ook, dat er in die stikdonkere, zwarte nacht der eeuwige duisternis niet de allergeingste verlichting zal zijn. Daarom noemt de Heilige Schrift die plaats buitenste duisternis. - Mattheüs 8 : 12.

De Egyptische duisternis was er een afschaduwing van, want deze was zo erg, dat men de duisternis tasten kon. - Exodus 10 : 21 t/m 23.

De duisternis waar wij (alle mensen) van nature mee bevangen zijn, is al vreselijk.

Wanneer onze ogen ervoor geopend worden dat wij geestelijk

18 : 23b

blind zijn, gaan wij met een geestelijk verlicht oog zien, dat we uit en van onszelf geen enkele lichtstraal van Gods heerlijkheid, van Zijn majesteit of van Zijn Woord gewaar kunnen worden.

Deze duisternis kan nog verdreven worden door in het Licht te gaan wandelen Dat God in de wereld gezonden heeft. - Johannes 12 : 46.

De Heere Jezus zegt tot alle mensen: "Ik ben het Licht der wereld, die Mij volgt, zal in de duisternis niet wandelen, maar zal het licht des levens hebben." - Johannes 8 : 12b.

"Dit is het waarachtige Licht, Hetwelk verlicht een iegelijk mens, komende in de wereld." - Johannes 1 : 9.

Daarom zegt de Heere Jezus tot alle mensen: "Nog een kleine tijd is het Licht bij ulieden, wandelt bij dit Licht, terwijl gij het Licht hebt, opdat de duisternis u niet bevange." - Johannes 12 : 35.

In onze natuurlijke staat (ondanks onze aangeboren geestelijke duisternis) kunnen we nog van het licht der zon genieten of van het licht van een kaars die we ontstoken hebben en sinds het beest uit de afgrond vuur voor ons van de hemel heeft doen afkomen op de aarde kunnen we elektrische lampen ontsteken. Maar dit alles wordt door deze weinige woorden van onze tekst volkomen uitgeschakeld.

Dat wil zeggen: Van binnen en van buiten nacht, nacht, nacht en dat tot in alle eeuwigheden, zonder einde, in de dood levende zonder ordeningen.

En toch zegt de Heilige Schrift, dat wij allen van nature de duisternis liever hebben dan het licht. Zo diep rampzalig is onze toestand, waarin wij geboren zijn.

Daarom welk een onuitsprekelijke genade is het, als de Heere onze blinde ogen openen wil en ons wederom ziende wil maken voor het waarachtige Licht.

23b En de stem eens bruidegoms en ener bruid zal in u niet meer gehoord worden.

Dit betekent in de eerste plaats, dat aldaar geen liefde, geen nieuw leven meer te verwachten is dat de mensen zal kunnen redden uit hun verlorenheid, zoals dit in de tijd mogelijk gemaakt is.

Maar anderzijds, dat alle vrolijkheid, feest of hoogtijdagen die het leven in het grote Babylon dezer wereld voor velen nog enigszins hebben kunnen opvrolijken, aldaar niet meer gevonden zullen worden.

Naar aanleiding van de profetieën van de sterke engel in de verzen 22 en 23, willen wij de aandacht vestigen op de buitengewoon treffende overeenkomst met de profetieën van Jeremia over het ganse volk van Juda en Jeruzalem in het eerste jaar van Nebukadnézar, de koning van Babel. - Jeremia 25 : 10.

Blijkbaar zijn Juda en Jeruzalem van zijn dagen gesteld als een baken in zee, opdat het geestelijke Juda en Jeruzalem zich ervoor hoeden zouden op deze klippen te stranden, zodra de geestelijke koning van het grote Babylon dezer wereld zijn scepter over haar zal gaan zwaaien. - 13 : 11.

In de verschrikkelijke afval van God, waarin Juda en Jeruzalem van die tijd zich begeven hebben, is Gods oordeel over hen geopenbaard en zijn zij gegeven in de hand en in de macht van de koning van Babel.

Evenzo zijn het geestelijke Juda en Jeruzalem (en geheel het Christelijke Europa) tijdens de grote Franse revolutie aan het einde van de 18^e eeuw gekomen onder de macht van het uit de afgrond opgekomen beest. Dit is het, waarom Jeremia van het tot afval gekomen volk van zijn dagen geprofeteerd heeft: "Ik zal van hen doen vergaan de stem der vrolijkheid en de stem der vreugde." - Jeremia 25 : 10.

Vers 22 van ons teksthoofdstuk zegt: "De stem der citerspelers en der zangers en der fluiters en der bazuinblazers zal niet meer in u gehoord worden."

Jeremia vervolgt: *De stem des bruidegoms en de stem der*

18 : 23c en d

bruid zal Ik van hen doen vergaan. - ons tekstgedeelte 23b.

Evenzo brengt Jeremia het geluid der molens in het geding en zelfs het licht der lamp - Jeremia 25 : 10 - in ons hoofdstuk "het licht der kaars."

Nu is het in deze bijna woordelijke overeenkomst buitengewoon opmerkelijk, dat door Jeremia in zijn profetieën over de oordelen van Juda en Jeruzalem niet gerept wordt van: "Geen kunstenaar van enige kunst zal meer in u gevonden worden", zoals in Openbaring 18 : 22b.

Hieruit blijkt wederom de onuitsprekelijke glorie van de samenstelling van Gods Woord, want Nebukadnézar, de koning van Babel, de vierde van de vijf koningen die gevallen zijn - 17 : 10 - heeft als stedehouder van de draak op de aarde in zijn dagen nog niet die kunsten ontwikkeld die zijn meester ontwikkeld heeft, toen hij als een beest, getooid met hoornen, des Lams hoornen gelijk, uit de afgrond heeft kunnen opkomen, zoals dit in 13 : 11 t/m 15 vermeld is.

Vandaar dat Jeremia deze kunsten niet in het geding gebracht heeft.

Ook het vervolg van onze tekst is wonderbaar. Het zegt:

23c *want uw kooplieden waren de groten der aarde,*

23d *want door uw toverij zijn alle volken der aarde verleid geweest.*

Uit deze herhaling van het redengevende woord *want* blijkt uitdrukkelijk de oorzaak van het oordeel dat over het grote Babylon komen zal.

Zij blijkt (evenals de afgodstempel der Filistijnen - Richteren 16 : 29) twee pilaren te hebben, waarop het gebouw harer goddeloosheid rust, namelijk 'winstbejag en *toverij*'.

Op magische wijze hun gelovigen bedrieglijk geld afpersende. In feite blijken deze twee zaken op zichzelf reeds als een oordeel over de grote hoer gekomen te zijn, omdat *haar kooplieden de groten der aarde geworden zijn.*

Ook hierin is weer een treffende overeenkomst, maar nu met het oordeel dat God over Tyrus gebracht heeft.

Tyrus was een afschaduwing van de grote hoer, zij woonde aan de ingangen der zee, handelende met de volken in vele eilanden - Ezechiël 27 : 3 - maar de grote hoer zit op vele wateren, zij beheerst de volkerenzee.

Want door haar toverij zijn alle volken der aarde verleid geweest.

Van Tyrus wordt gezegd: "Die u roeien, hebben u in grote wateren gevoerd." - Ezechiël 27 : 26a.

Met de roeiers worden ongetwijfeld de leidlieden van Tyrus bedoeld, namelijk *de groten der aarde*. Evenals de roeiers (de leidlieden der grote hoer) tot *de groten der aarde* zijn geworden.

Haar pausen, kardinalen en al haar hoogwaardigheidsbekleders hebben zich in de tempel Gods gezet en zich daarin vertoond alsof zij God zelf zijn. - 2 Thessalonicensen 2 : 4.

Aldaar hebben zij als *kooplieden* gehandeld met de zaken van het koninkrijk der hemelen. Zelfs het land, de erfenis van het volk des Heeren, uitdelende om prijs. - Daniël 11 : 39e. Voor geld waren alle mogelijke geestelijke zaken bij de grote hoer van Babylon te koop.

Daarom zegt vers 23d: *Door uw toverij zijn alle volken der aarde verleid geweest.*

Door het woord *toverij* worden naar ons gevoelen allereerst haar magische handelingen aangewezen, die zij op velerlei wijze (in het Latijn prevelende) verricht heeft.

Ook haar magische handelingen in de viering van het Heilig Avondmaal des Heeren, bij begrafenissen, in haar heiligenverering, in haar rozenkrans bidden en de magische handelingen die zij op talrijke andere manieren bedreven heeft in kloosters en dergelijke afzonderingen.

Met *déze toverij zijn alle volken der aarde door haar verleid geworden.*

Er is bijna geen land ter wereld, waar zij *haar toverijen* geen

ingang heeft doen vinden.

Maar bovenal zijn ook de tien koningen die hun kracht en macht aan het beest overgegeven hebben - 17 : 13b - die enerlei mening met haar gekregen hebben en deswege met haar zijn gaan hoereren - 18 : 9 - door haar verleid.

Doch ook *de kooplieden der aarde* die in aardse goederen met haar gehandeld hebben, zijn, evenals de stuurlieden en al het volk op de schepen en de bootsgezellen en allen die ter zee handelen, die van haar kostelijkheden rijk geworden zijn, *door haar toverij verleid*.

Niet alleen van haar magische geloofsbeleving is een betoverende bekoorlijkheid uitgegaan, maar bovenal is dit geschied, toen zij, met de tien koningen in een oecumenisch bondgenootschap gekomen zijnde, tot het grote Babylon geworden is.

Bovendien zijn van toen af *alle volken verleid* geworden door de tekenen die aan het beest te doen zijn gegeven in tegenwoordigheid van haar. - 13 : 14.

Hiermee gepaard gaande zijn ook *alle volken der aarde* betoverd geworden door het citspel, de zangers, de fluiters en de bazuinblazers en door de vertoning van haar kunsten en wetenschappen.

Maar op de meest vreselijke wijze zijn *alle volken der aarde* door het grote Babylon betoverd vanwege het geluid haars molens. Te weten het jagen naar genot, goud en eer en de bedwelmende sportverafgoding.

Zelfs bruidegom en bruid worden in deze tekst in verband gebracht met *de toverij* van het grote Babylon.

Dit houdt verband met de gruwelijke, ja onvoorstelbare, sexuele revolutie die het uit de afgrond opgekomen beest ontketend heeft.

Er is bijna geen ander terrein ter wereld denkbaar, waarop de mensen zozeer betoverd worden zijn dan juist op dit gebied. Zelfs de hoogste gezagsorganen der Kerk zijn er kennelijk tot verdervens toe door besmet.

18 : 23c en d

Alle voorschriften en normen die de Heilige Schrift voor een heilige huwelijksbeleving heeft verordineerd, zijn ten enenmale in en door het grote Babylon tot verachting gemaakt. Ook in dit opzicht hebben het beest en al zijn volgelingen gemeend de tijden en de Wet radicaal te moeten veranderen, zoals dit reeds in een gezicht aan de profeet Daniël geopenbaard is. - Daniël 7 : 25.

Dit is er mede met alle andere genoemde gruwelen (die reeds in onze dagen, tweede helft van de 20^e eeuw, tot krachtige ontwikkeling beginnen te komen) de oorzaak van, dat de Kerk geworden is, of althans in steeds erger mate worden zal, tot een woonstede der duivelen en een bewaarplaats van alle onreine geesten en tot een bewaarplaats van alle onrein en hatelijk gevogelte. - 18 : 2.

Hieruit blijkt, dat allen die met dit grote Babylon dezer wereld eensgezind zijn, zoals het in een oecumenische ontwikkeling zijn scepter over de zogenaamde Christelijke wereld wil gaan zwaaien, door haar betoverd zijn geworden.

Daarom heeft 18 : 4 gezegd: "Gaaf uit van haar, Mijn volk, opdat gij aan haar zonden geen gemeenschap hebt en opdat gij van haar plagen niet ontvangt."

Het gevaar van besmetting is niet denkbeeldig, want reeds in 13 : 8 is van het beest getuigd, dat allen die op de aarde wonen, hetzelfde aanbidden zullen, welke namen niet zijn geschreven in het Boek des Levens des Lams Dat geslacht is van de grondlegging der wereld.

Hoevelen zijn er daarentegen die een innerlijke afkeer hebben van de dingen waarmee het uit de afgrond opgekomen beest de mensen verleidt? Want het gaat in onze tekst en in 13 : 14 over de *betovering* en de *verleiding* van de grote stad Babylon, het grote Babylon dezer wereld.

Zij die door Gods genade wedergeboren zijn en wier ogen geopend zijn voor de walgelijke verleidingen van het beest uit de afgrond, hebben een volkomen ander begeren en een geheel

andere verwachting en andere hoop dan allen die de grote tekenen die het beest te doen zijn gegeven, aanbidden.

De Heere Jezus heeft hún hoop en hún begeren samengevat in het allervolmaaktste gebed, namelijk: "Uw Naam worde geheiligd, Uw Koninkrijk kome, Uw wil geschiede."

Gods oprechte kinderen hebben een gruwel aan Babylons bedriegerijen en *toverijen*. Zij verwachten in afhankelijkheid van de Heere hun ganse welvaren van Hem alleen.

Daarom bidden zij (al geeft het uit de afgrond opgekomen beest onder toelating des Heeren nog zo'n Sodomswelvaren): "Geef óns heden ons dagelijks brood en vergeef óns onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren en leid óns niet in verzoeking, maar verlos óns van de boze. Want van U is het Koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid tot in der eeuwigheid. Amen."

Uit het tweemaal voorkomende woord '*want*' blijkt de rechtvaardigheid en de heiligheid van het vonnis waarmee God Babylon bedreigd had.

Maar bovendien is het alsof deze rechtvaardigheid en heiligheid van Gods straffende hand nog eens als verzegeld en ondertekend worden in het volgende vers, als het zegt:

24 En in hetzelfde is gevonden het bloed der profeten en der heiligen en al dergenen, die gedood zijn op de aarde.

Ook deze tekst is weer wonderlijk vanwege haar samenstelling.

Bij een eerste oogopslag valt dit niet op, zoals dit met vele honderden teksten het geval is, vooral in het Oude Testament. Voornamelijk als er in de boeken Numeri, Deuteronomium en Jozua zoveel herhalingen voorkomen, die betrekking hebben op de uitdeling der erfenis van het beloofde land aan de kinderen Israëls. Of de lijst der koningen die Jozua en de kinderen Israëls verslagen hebben aan deze zijde der Jordaan. - Jozua 12 : 9 t/m 24.

Of al die geslachtsregisters in het eerste boek der Kronieken. Wanneer wij dit alles lezen, kunnen wij met ons natuurlijk verstand beslist niet begrijpen, waartoe deze wetenschap dienen moet. Ja dat al die teksten zelfs onmisbaar zijn ter vervolmaking van onze zaligheid.

Laat staan, dat wij in al deze mededelingen de glorie van Gods volmaakte getuigenissen zouden zien.

Toch heeft de dichter van Psalm 119 deze glorie er ongetwijfeld wél in gezien.

Hij had nog niet veel anders van de Heilige Schrift, toen hij jubelde: "Uw getuigenissen zijn wonderbaar, daarom bewaart ze mijn ziel." - Psalm 119 : 129.

Daarom is het bepaald vanwege onze geestelijke blindheid en onze dode en dorre natuur als één van deze teksten of welke andere tekst ook, ons niet aanspreekt. Zo ook onze tekst.

Wanneer wij haar oppervlakkig beschouwen, heeft zij volgens onze natuurlijke overleggingen geen nadere verklaring van node.

Niettemin, als wij nauwkeurig acht geven op de volgorde van haar samenstelling, mede gelet op het verband waarin zij voorkomt, bestaat er toch de mogelijkheid, dat wij tot een ander inzicht en tot andere gedachten komen omtrent haar betekenis. Letten wij op vers 20, dan wordt in het oordeel over Babylon enerzijds de oorzaak der vreugde en anderzijds de oorzaak der eeuwige rampzaligheid aangewezen.

De vreugde over het oordeel blijkt in de hemel te zijn: "Bedrijft vreugde over haar, gij hemel." En waarom? Wel aldaar zijn al de door Babylon vermoorde *profeten*, die door haar zijn uitgerrekt, bespot, geseseld, gebonden, in de gevangenschappen geworpen, gestenigd, in stukken gezaagd, verzocht, met het zwaard ter dood gebracht.

Zij zijn als uitvaagsel en aller afschrapsel behandeld. Zij hebben moeten dolen in de spelonken en in de hollen der aarde. - Hebreëen 11 : 35 t/m 38.

Vandaar de vreugde in de hemel en het oordeel over haar.

De Heere Jezus zegt van haar: *Want in haar is gevonden het bloed der profeten*, opdat over haar kome al het rechtvaardige bloed dat door haar vergoten is op de aarde, van het bloed van de rechtvaardige Abel af tot op het bloed van Zacharía, de zoon van Barachía, welke gij gedood hebt tussen de tempel en het altaar. - Mattheüs 23 : 35.

Maar ook *is* in het grote Babylon *gevonden het bloed der heiligen* die in de ganse loop der wereltijdgeschiedenis door haar *gedood zijn*, al waren de meesten van hen eenvoudige lieden en geen grote profeten.

Maar ook in het bijzonder *de heilige apostelen en de heiligen* die door de Babylonische hoer *gedood zijn*, die door de Roomse Kerk op de brandstapels en op velerlei andere wijzen *gedood zijn*. Alsook *de heiligen* die door het uit de afgrond opgekomen beest *gedood zijn*.

Maar bovenal blijkt het grote Babylon schuldig te zijn aan het *bloed van ál degenen die gedood zijn op de aarde*.

Oók van de goddelozen die overal ter wereld vermoord zijn.

Zo openbaarde vers 20 de glorie des lichts en openbaart vers 24 de gruwel der duisternis.

Zo blijkt uit deze tekst, dat zij niet alleen het Nieuwtestamentische Babylon in het geding brengt, maar het ganse Babylon dat door satan gesticht is vanaf het ogenblik dat de grote draak, de oude slang, welke genaamd wordt duivel en satanas, die de gehele wereld verleidt, op de aarde geworpen is. Want op deze teruggetrokken linie heeft de satan de oorlog die hij in de hemel ontketend en verloren heeft - 12 : 7 en 8 - voortgezet om, zo het hem mogelijk was, het schoonste sieraad van Gods schepping (de mens) te verderven.

VERKORTE INHOUD VAN HET VIERDE DEEL

Hoofdstuk 15

Van deze openbaring wordt gezegd dat zij groot én wonderbaar is. - 1a.

De ontsluiting der zeven zegelen is de openbaring des Vaders.

Het blazen der zeven bazuinen is de openbaring des Zoons.

De uitgieting der zeven fiolen is de openbaring des Heiligen Geestes.

Het verschil tussen (en nochtans de aansluiting op) de tekenen die aan Johannes in hoofdstuk 12 geopenbaard zijn en dit grote en wonderlijke teken dat hem hier en nu getoond wordt. - 2a.

Het beeld der "zee" in elk der drie genoemde openbaringen, der zegelen, der bazuinen en der fiolen, in het middelpunt gesteld. - 2a.

Een vraagteken bij de overzetting van 15 : 2b in de vertaling van het N.B.G. De samenstelling der Heilige Schrift is in het bijzonder in dit hoofdstuk zó wonderbaar, dat haar Goddelijkheid ten enenmale niet te ontkennen is. - 2b en c.

Al ónze muziekinstrumenten blijken aan de glazen zee afgedaan te hebben. - 2c.

Het zingen in de strijdende Kerk is van lagere orde dan het zingen in de triomferende Kerk. - 3.

Kritiek op de vertaling van het N.B.G. bij 15 : 5b.

Het getal "zeven." - 6a.

De driedeling van de Bijbel. - 6a.

Melchizedek, Johannes de Doper. - 6a.

De betekenis van het geslachtsregister van de Heere Jezus nogmaals in het geding gebracht. - 6a.

Het boek Openbaring is de kroon en als een kroonjuweel van de ganse Heilige Schrift. - 6a.

Enkele bladzijden waarvan de inhoud niet in enkele regels is samen te vatten. - 7 en 8.

Hoofdstuk 16

- De openbaring van Gods toorn over de zonden is ter vertroosting van Gods uitverkorenen. - 1.
- Uit de samenstelling van de hoofdstukken 15 t/m 19 blijkt in in het bijzonder dat dit de openbaring des Heiligen Geestes is. - 2.
- Vandaar de overeenkomst tussen het blazen der bazuinen en de uitgieting der fioelen. - 3 en 4.
- De rechtvaardigheid van de oordelen Gods. - 5.
- Het vertalen van de Bijbel blijkt een uitzonderlijk moeilijke zaak te zijn. - 6 en 7.
- De bijzondere overeenkomst tussen de ontsluiting van het vierde zegel, het blazen der vierde bazuin en de uitgieting der vierde fiool. Zij openbaren elk voor zich het middelpunt der openbaring Gods. - 8.
- Het beeld der Kerk, vooral in het laatste der dagen. - 9.
- Een naschrift op de uitgieting der vierde fiool. - 9.
- De betekenis van de uitgieting der vijfde fiool. - 10 en 11.
- De overeenkomst tussen Sodom en Egypte en de vervallen Reformatorische Kerk. - 11b.
- Het uitdrogingsproces van de Eufraat is aangevangen met de vestiging van de staat Israël in Palestina direct na de tweede wereldoorlog (1948). Deze uitdroging zal 120 jaar duren, dat is de tijd die ligt tussen de tweede en de derde wereldoorlog. - 12b en c.
- Het verwilderingsproces van de Kerk en van de wereld in die tijden. De begeleidende verschijnselen bij het uitdrogingsproces van de Eufraat. - 13 en 14.
- Rome, de Reformatorische Kerk zelf en de koningen der aarde trekken alsdan gezamenlijk op om de Kerk des Heeren voorgeod te verdelgen. - 15.
- De drie onreine geesten die uit de bek van de draak gegaan zijn, zullen alle vijanden der Kerk vergaderen in het "Armageddon" der wereld, waar de beslissende strijd tegen het rijk der duisternis gestreden zal worden. - 16.
- Voorzover het de geschapen tijd betreft, zal het alsdan geschied zijn. - 17.

De ontsluiting van het zevende zegel, het blazen der zevende bazuin en de uitgieting der zevende fiool openbaren de glorie des Drieënigen Gods. Vandaar de tekenen die er bij elk dezer openbaringen geschied zijn: "Stemmen, donderslagen en bliksemen." - 17.

Hier en nu zijn deze tekenen gevolgd op de woorden: "Het is geschied" in vers 17.

Hoofdstuk 16 : 19a. De grote stad in drie delen gescheurd en de steden der heidenen zijn gevallen. De wereld- en alle tijden omvattende betekenis van deze woorden.

Maar in het bijzonder wat zij in het Nieuwtestamentische tijdperk betekenen.

De gehele aarde als het grote Babylon in het geding gebracht. - 19c.

Het eindoordeel over de wereld in vogelvlucht geopenbaard. - 20 en 21.

Hoofdstuk 17

Nu de zegels ontsloten, de bazuinen geblazen en de fioelen uitgegoten zijn, "is het geschied." - 1a.

Voorts zal aan de strijdende Kerk een overzicht gegeven worden van de weg waarlangs de Heere Zijn Kerk geleid heeft, inzonderheid de Nieuwtestamentische Kerk. - 1b.

In dit verband ook de moord op de Hugenoten in het geding gebracht. - 2.

Aanvankelijk is aan Johannes de hemel getoond, maar nu zal hem de woestijn van het rijk der duisternis getoond worden. In deze woestijn heeft de Heere Jezus de satan verslagen. - 3a.

De grote Franse Revolutie van 1789 en de verscheuring der Kerk in de 19^e en 20^e eeuw in het geding gebracht. - 3b.

De praalvertoning der Kerk zoals zij Rooms-Katholiek geworden is. - 3b.

De stad Rome als de troon van het uit de (volkeren)zee opgekomen beest aangewezen. - 3c.

De twee centraal staande 'beelden' in het boek Openbaring,

- namelijk "Het Lam en de vrouw" en de draak en de vrouw. - 4a.
- De verdorvenheid der Kerk, inzonderheid zoals zij Rooms-Katholiek geworden is, vóór, tijdens en ná de Reformatie der Kerk. - 4b.
- Het door de Roomse Kerk vergoten bloed der getuigen van Jezus, hoewel de draak en de vrouw van den beginne als een razende dronkaard bloeddorstig op het Lam en de vrouw zijn aangevallen. - 6a.
- De verborgenheid van de vrouw en het beest. De woorden "was en is niet" verklaard. - 7 en 8a.
- Naar aanleiding hiervan ook het zogenaamde Réveil in het geding gebracht. - 8b.
- Het droeve beeld der Kerk nadat het beest uit de aarde opgekomen is. - 8b.
- De tegenstelling tussen: "De wijsheid die het verstand heeft" en "het verstand dat wijsheid heeft." - 9.
- De grondvesten van de draak van het begin tot het einde der wereld, bestaande in zeven koninklijke dynastieën. Deze met naam en toenaam aangewezen. - 10.
- De betekenis van de (zijn) achtste koning aangewezen. - 11.
- Aangaande het juiste verstaan van 17 : 12 hebben we zowel kritiek op de Statenvertaling als op de vertaling van het N.B.G.
- De verschrikkelijke betekenis van de tien hoornen op het beest, maar de Heere zal desondanks Zijn Kerk in stand houden. - 12, 13 en 14.
- Johannes na al deze ontroerende openbaringen tot rust gekomen. - 15a.
- De betekenis van de tien hoornen op het beest nader verklaard. - 16.
- Kritiek op de vertaling van het N.B.G. en op de kanttekening van de Statenvertaling. - 16.
- Als het militarisme uitgebannen zal zijn na de catastrofe van de derde wereldoorlog, zal dit niet alleen een grote verandering in de wereldgeschiedenis maar ook in de Kerk-historie teweegbrengen, want er zal alsdan geen Godzalige maar een valse vrede over de wereld gekomen zijn. -

2 Timotheüs 3 en 4 en 2 Petrus 3.
Besluit op hoofdstuk 17.
Hoofdstuk 18 zal een geheel nieuwe of vernieuwde
openbaring zijn.

Hoofdstuk 18

In dit hoofdstuk zal de glorie van Gods grote werken
geopenbaard worden in de ondergang van het grote
Babylon.

Aan de inwoners van het grote Babylon dezer wereld
gaan al deze dingen onbewust voorbij. Verreweg de
meeste mensen feesten en dartelen door tot het te laat
zal zijn. - 1 en 2a.

Scherpe kritiek op de vertaling van het N.B.G. - 2b.
Vele eeuwen heeft het de Heere behaagd met Zijn Heilige
Geest in de Apostolische Kerk te wonen, maar sinds
de tien koningen macht ontvangen hebben met het beest
om tegen het Lam te krijgen - 17 : 12 t/m 14 - is de
Kerk geworden tot een woonstede der duivelen, een
bewaarplaats van alle onreine geesten en van alle onrein
en hatelijk gevogelte (het resultaat van de oecumene).
- 2b, 3 en 4.

De rechtvaardigheid van de oordelen Gods over het
Babylon dezer wereld. - 5 en 6.

De tien koningen verenigd in 'de wereldraad van kerken.' - 6.
Verschillende bladzijden die moeilijk samen te vatten zijn
in enkele zinnen. - 7.

De wereldcatastrofe waarin het derde deel der mensen gedood
is - (de derde wereldoorlog - 9 : 18) - zal (is) niet ontstaan
door het besluit van de een of andere mogendheid, maar door
het besluit van de Heere God Die het grote Babylon dezer
wereld hierin oordelen zal, mede en in hoofdzaak als gevolg
van het verval van de oorspronkelijke Ge-réformeerde Kerk.
Deze oorlog zal een afschaduwing zijn van het eindoordeel
dat op de jongste dag geopenbaard zal worden. - 8b, 8c en 9a.

De kernoorlog in beeld gebracht. - 10a en b.

De betekenis der laatste drie weeën. - 10b.

De atoomoorlog zal plotseling uitbreken. Het geween over dezelve. - 11.

Soorten en goederen en zaken (28 in getal) waarmee Babylon gehoereerd heeft. - 12 en 13.

Aan deze weeldeartikelen zal men in de eerste plaats de grote hoer, maar ook onze moderne tijd kunnen kennen. - 12 en 13.

Zeer ernstige kritiek op de vertaling van het N.B.G. bij vers 14.

Wie er verstaan moeten worden onder "de koningen" en onder "de kooplieden der aarde." - 15 en 16.

Naschrift op de teksten 9 t/m 16 van hoofdstuk 18.

Wie er onder "de overigen" verstaan moeten worden, die jammeren. - 17.

De wereldwijd georganiseerde revolutionaire vakbeweging in het geding gebracht. - 16 en 17.

Een nadere toelichting op de tien koningen en hoelang dezen hun scepter over de Kerk en de wereld zwaaien zullen. - 17.

Het heeft er de schijn van dat de verzen 9 t/m 19 van hoofdstuk 18 in onze tijd (eind 20^e eeuw) geschreven zijn.

De oorzaak, de ernst en de gevolgen van de derde wereldoorlog, voornamelijk voor het zogenaamd Christelijke, westelijke Babylon. - 18.

Lof voor de kanttekening in de Statenvertaling bij Judas : 16a (de tekst die we in het geding gebracht hebben). - 18b.

De desillusie van de zogenaamd Christelijke arbeidersbeweging in en na deze derde wereldoorlog. - 19a.

Welk een tegenstelling met het leven van Gods ware kinderen. Het is of zij, door de vertroosting van het geopende Boekje dat hun gegeven is, mede vreugde hebben mogen bedrijven met de hemelingen en de heilige apostelen en de profeten over de val van dit grote Babylon. - 19 en 20.

Deze vertroosting van Gods kinderen voor de aandacht gesteld, maar hun bestrijding als er ná die oorlog een ongeken- de vrede zal zijn. - 21 a en b.

De desillusie van allen die een duizendjarig Vrederijk verwacht hebben. - 21b.

De televisie, het sprekende beeld van het beest. - 21b.

Mattheüs 24 : 29 en Lukas 21 : 24 verklaard, (de Zon verduis-

terd), - 21a en b.

Gods volk vertroost met vers 22 van dit hoofdstuk.

Welk een verzoeking er over de gehele wereld gekomen is door de uitvinding van de elektriciteit.

De door ons veronderstelde bekering van Demétrius. - Handelingen 19 : 24 t/m 29.

De onbegrijpelijke majesteit van Gods Woord voor de aandacht gesteld. - 22 en 23a.

Vanwege het vuur dat het uit de aarde opgekomen beest uit de hemel doet afkomen op de aarde voor de mensen - 13 : 13 - kunnen de mensen hun elektrische lampen ontsteken. Vele Oudtestamentische profetieën in al deze dingen vervuld. - 23b.

De invloed die de leer der Rooms-Katholieke Kerk over de gehele aarde uitgeoefend heeft. - 23 en 24.
